

68ste algemene vergadering

37ste 68ste algemene vergadering
Integraal uitgewerkte tekst van de jaarlijkse algemene vergadering dd.16 en 17 maart 1984 in 't Heem te Hattem.

Dames en heren, goedemiddag, hartelijk welkom hier in de tennishal van 't Heem in Hattem.

Wij kunnen U helaas niet een betere accommodatie aanbieden dan deze, tengevolge van een aantal misverstanden, waarom we niet in de buitensociëteit in Zwolle kunnen zijn.

Toch wil ik beginnen met onze grote dank uit te brengen aan de directie en de staf hier van 't Heem, ze hebben ons loyaal opgevangen, nadat we toch wel in grote moeilijkheden waren gekomen, we hebben eerdere goede ervaringen met 't Heem, we zijn hier erg graag en blij dat we onze vergadering hier kunnen houden.

Applaus.

Het is heel erg aardig, de burgemeester van Hattem, de heer Ausma is hier aanwezig en dat stellen we op hoge prijs.

Applaus.

Dames en heren de algemene vergadering van vandaag en morgen is en theorie onze organisatorische vergadering, en in het najaar in december hebben we dan een politieke algemene vergadering, maar al bij het begin wil ik U toch vragen dat niet al te letterlijk te nemen, omdat morgen vooral, maar ook vanavond, maar vooral dan morgen de politieke discussie centraal zal staan.

U hebt gemerkt aan de hand van de notitie in Vrijheid en Democratie dat we weer eens iets anders proberen dan tot nu toe gebruikelijk was, het stellen van vragen aan kamerleden en het krijgen daarop van antwoorden is verlaten, er is een beleidsnotitie, iets van verantwoording van de Tweede Kamer fractie aan de algemene vergadering en ik zou U nu al vast graag willen oproepen morgen de fractie positief kritisch tegemoet te treden, zodat we met elkaar een goede discussie kunnen hebben.

Dames en heren ik open hiarmee deze algemene vergadering en ik wens U goede dagen toe, dank U wel.

Applaus.

Ik heb een paar huishoudelijke mededelingen de beschrijvingsbrief voor deze vergadering werd gepubliceerd in Vrijheid en Democratie van 20 december, de afdelingen..1983..en de afdelingen zijn hierop attent gemaakt via hoofdbestuursmededelingen ook nog van 11 januari 1984.

Amendementen en moties konden worden ingediend tot 6 februari en dat alles werd gepubliceerd in Vrijheid en Democratie van 28 februari 1984.

U hebt stemkaarten uitgereikt gekregen een stem is het grijze formulier, het gele kaartje telt voor 5 stemmen en oranje is 10 stemmen waard, de stembriefjes die U hebt gekregen betekenen groen 1 stem en grijs 10 stemmen, als U meerdere kaarten van kleuren van lagere waarde hebt voldoende voor het krijgen van een hogere waarde dan kunt U omruilen.

Dan moet ik een stembureau benoemen en ik zou willen vragen aan de heren Mijdam, Krijvenaars, van Vianen, v.d. Berge en Prins om achter mij plaats te nemen.

Dan is aan de orde het agendapunt 2 het jaarverslag van het hoofdbestuur over 1983.

Wie van U wil over het jaarverslag het woord voeren?

Mijnheer Meiersma.

Mijnheer de voorzitter, weet U hoe dat werkt???

Ja, het werkt voortreffelijk..goed..

Dank U, Uw stem zegt het en het is zo..

Het jaarverslag een paar jaar terug heeft U al eens gezegd ach het is zo jammer dat er zo weinig gebruik van gemaakt wordt, je moet je omvang enigszins beperken, terecht, maar des al niet te min is er na die opmerking toch iets uitgegoid en ik dacht dat we de samensteller van dit verslag mogen complimenteren voor het werk dat er is gedaan, dat het jammer zou zijn dat het zonder enig woord de hamer passeerde gezien alle werkzaamheden ook in een zo vroeg stadium als in dit jaar moest geschieden en van de gelegenheid misbruik makend zou ik dan tevens de penningmeester willen complimenteren die misschien ongeweten van een vraag van nog langer geleden om nou werkelijk eens een rekening en verantwoording te publiceren toch heeft ingehaakt en dat dit keer werkelijk heeft gedaan en ik dacht dat beide stukken als zodanig al een compliment verdienen en dan is het natuurlijk logisch dat je er toch een paar vragen of opmerkingen over hebt...

Ik zat er al op te wachten...

Ja, daar staat het voor op de agenda..

Zo is het...

Maar ik mocht toch wel eerst even...

Ja, graag...

Accoord, blz. 17 voorzitter, daar wordt gesproken van 2 congressen van Kamercentrales, ik dacht dat U vroeger een onderscheid maakte tussen deelcongressen en regionale congressen deze 2 zijn op een hoop gegooid, ik meen dat het media congres een echt deel congres was met steun van de partij en dat het Zuid-Hollands misschien jammer genoeg een regionaal congres is geweest een bijeenkomst van de gecombineerde kamercentrales uit Holland en niet een deel congres voor meer mensen in de VVD eventueel ook buiten Zuid Holland te houden en dat het wat jammer is dat ze samen op een hoop zijn gegooid.

Dan ga ik naar blz. 37-38, de commissie Polak, U heeft op de vorige jaar vergadering iets aangekondigd in deze richting maar toen ik in Elsevier Magazines van augustus vorig jaar las dat er een commissie was ingesteld met een bepaalde opdracht toen dacht ik toch hé...weten we er eigenlijk wat van? Nou ik dacht dat we in V+D nooit wat van gehoord hadden en dat we nu pas in het jaar verslag erover horen en mijn vraag is waarom wordt zoiets als ik tenminste gelijk heb dat we het niet hadden kunnen lezen, waarom wordt zoiets niet wat duidelijker in Vrijheid en Democratie verteld, als je in augustus al in de pers vertelt dat de commissie er is en de doelstellingen van de commissie is me uit de taak stellingen is me ook wat minder duidelijk dan uit de woorden die U op de vorige vergadering heeft gesproken.

Blz. 40, voor de vrouwen zag een door de partij opgesteld nieuw concept het licht, halverwege blz. 40 wie is de partij die dat heeft opgesteld en waar is het licht, heb ik over het hoofd gezien dat het gepubliceerd is of staat het nog onder de korenmaat? Als ik het zo mag uitdrukken.

Blz. 48 wordt melding gemaakt van de brochure, de huis aan huis krant vrede en veiligheid, een prestatie dat die gemaakt is een prestatie dat die is verspreid, maar misschien had er

toch iets meer in kunnen staan van een volgend citaat wat ik U ga voorlezen..kort...de kerk lijkt nog verder achter bij de werkelijkheid dan in het begin van de zeventiende eeuw, dat citaat is niet uit het jaarverslag hoor..althans niet uit dit...toen bleef de kerk tegen de wetenschapsbeoefenaar Galilëi volhouden dat aarde middelpunt van het heelal was en ze sisten van Galilëi dat hij zijn wetenschappelijke intrigiteit geweld aandeed en nu blijkt de kerk te danken dat Nederland het middelpunt van de wereld is geworden en waar is dat een citaat van voorzitter? van de laatste redevoering die Korhals-Altes voorzitter in de jaarvergadering in 1981 heeft gehouden, het had niet met deze woorden gehoeven, maar de brochure die verspreid is de huis aan huis krant was voor mijn smaak toch een beetje te veel vlees noch vis, en niet een heel duidelijk standpunt van wat de VVD hier nu eigenlijk over dacht, dat zou misschien aan de ene kant wat stem of kiezers hadden kunnen kosten als U duidelijk had gehouden maar het zou aan de andere kant toch anderen hebben kunnen aantrekken en het zou in ieder geval een betere bijdrage aan de discussie zijn geweest dan een wat wisselvallige benadering.

Een laatste opmerking voorzitter is niet wat er over in het jaarverslag staat, iets wat er niet in staat, in 75 heeft het hoofdbestuur een nieuwe structuur gekregen krachtens reglementswijziging, in 79 heeft het hoofdbestuur zichzelf gebogen over zijn eigen functionarings dat was dus 4 jaar later 79 en weer 4 jaar is 83, was er in 83 misschien aanleiding om zich nog eens te buigen over het eigen functioneren het is een vraag die U ook naar punt 12 kunt verwijzen natuurlijk, was er aanleiding om er nog eens over te buigen? Zoja?? Is er dan iets over mede te delen??

En tenslotte eindig ik weer graag met het compliment voor de samenstelling op dit moment in deze vorm, ik dank U wel.

Dank U wel..iemand anders van U nog over het jaarverslag??
Gaat Uw gang..

Voorzitter, ik wou niet over het jaarverslag spreken, ik wou U mede delen dat de geluidsinstallatie niet al te goed is wat de verstaanbaarheid betreft althans in dit deel in de zaal. Het draait..het zweeft nogal...
De technici hebben het gehoord...neem ik aan...

Mevrouw Bakker..

Ik wou niet zo zeer over jaarverslag spreken, maar ik mis het punt beleid hoofdbestuur en ik zal dus mijn vragen knopen aan Uw jaarverslag.

Het beleid hoofdbestuur is het agendapunt 12.

Toch?? Ik heb het niet kunnen vinden..

Het staat...wel...in...

Nou, dan zal ik er graag

Dank U wel.

Iemand anders van U nog over het jaarverslag??

Niet?

Mijnheer Meijeraam heeft gevraagd naar deelcongres en naar regiocongres benaming. We hebben het oude beeld van deel congressen en regio congressen verlaten sinds het maken van het verkiezingsprogramma voor het jaar 1981 toen voordat het debat in de partij in de algemene vergadering het nodig was hoofdatuksgewijs met elkaar van gedachten te wisselen, daarna zijn deelcongressen of zijn congressen van kamercentrales niet meer zo genoemd en hebben we nu alleen nog maar congressen georganiseerd door kamercentrales.

De commissie Polak is inderdaad de commissie die is aangekondigd in de vorige algemene vergadering en die is vorig jaar gewoon aan het werk gegaan daar was dus geen verdere aankondiging van nodig alleen dat dan slechts een half jaar later in de pers verschijnt dat is niet direkt de verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur veel kan ik daar niet over zeggen de commissie Polak doet het werk in grote lijnen van datgene wat ik toen in die vergadering heb aangekondigd op detailpunten is dat toen gewijzigd, maar niet wezenlijk. Blz. 40 de organisatie vrouwen in de VVD wel de partij is het hoofdbestuur en bij het beleid hoofdbestuur zal de nieuwe voorzitter van de organisatie vrouwen in de VVD op dat punt ingaan.

Wat de brochure betreft dat zou ik ook willen verwijzen naar het punt beleid hoofdbestuur, de heer Verwuyen zal dan daarop ingaan.

Het functioneren van het hoofdbestuur, het kijken daarna door het hoofdbestuur zelf gebeurt niet eens per 4 jaar, maar dat is een continuing story er is nu een commissie aan het hoofdbestuur bezig om een volgende notitie voor te bereiden die is er binnenkort in het najaar zal in het hoofdbestuur in een extra vergadering daarover wederom van gedachten worden gewisseld maar we zijn er tot nu toe niet in geslaagd om nou echt iets te vinden dat zoveel beter is dan het huidige functioneren dat we daarmee naar Uw algemene vergadering willen komen met andere woorden het is goed om kritisch over dat eigen functioneren te blijven denken maar concrete voorstellen over verandering zijn er op dit moment nog niet. Wilt U op een van de punten nog ingaan? Bent U tevreden?

Dank U wel..dan zijn we bij het agendapunt nummer 3 van de vergadering.

Het woord voor een korte toelichting aan de penningmeester van de partij.

Dank U zeer, mijnheer de voorzitter, ik wil vrij kort zijn, er zijn nog belangrijke agendapunten die ook vanmiddag behandeld moeten worden..in de Vrijheid en Democratie is een beschouwing verschenen, een algemene financiële beschouwing over het beleid die dacht ik op zichzelf wel duidelijk is, in de eerste plaats is natuurlijk een uitschieter in het hele financiële beleid een geweldige betrokkenheid van de leden en ook wel in mindere mate van niet leden van de partij in de vorm van grote bedragen die extra binnenkomen zowel bij de afdelingen als bij het hoofdbestuur van de leden van de partij deze betrokkenheid is een van de steunpilaren van het hele financiële bouwwerk zowel op afdelingsniveau als bij het hoofdbestuur, een tweede punt waar we misschien op moeten ingaan en dat heeft direct verband met de vorige opmerking van de Strokkanheid de vele giften die binnenkomen is het contributie systeem zoals U misschien bekend is hebben veel politieke partijen een contributie systeem waar een verplichting bestaat naar draagkracht dus een aantal tabellen, U kunt zich dat voorstellen een soort belasting..inkomstenbelastingssysteem waar dan de mensen zelf moeten opgeven tot welke categorie vinden dat ze horen en dat moeten ze dan verplicht goed doen controle is natuurlijk niet mogelijk..maar goed in elk geval dat systeem bestaat bij deze partijen en eigenlijk met name ook bij het CDA en de PvdA. Wij hebben het systeem

dat iedereen naar eigen beoordeling zijn draagkracht kan inschatten en daarnaast dus de giften kan doen aan de partij. Ik geloof dat dit een geweldig liberaal systeem is, iedereen moet zelf beoordelen wat zijn draagkracht is en naar die eigen beoordeling kan hij extra giften doen en dat doet hij ook, daarom geloof ik ook dat op dit gebied weer duidelijk is dat toch het liberale standpunt uiteindelijk tot de beste resultaten leidt.

We hebben..misschien is het dan ook goed dat we in dit verband nog even ingaan op de contributie hoogte dus..wat dan is de reglementaire minimum contributie in wezen, de reglementaire minimum contributie is betrekkelijk laag, als U dat ook weer vergelijkt met andere partijen die dat systeem van draagkracht die tabellen kennen, daarnaast een aantal dispensatie mogelijkheid afdelingen kunnen dispensatie geven, dus..niet of lagere contributie en zodadelijk zullen we behandelen een wijziging in het huishoudelijk reglement artikel 64.2, waar ook de dispensatie mogelijkheid op dat gebied wordt uitgebreid en tenslotte is er op de agenda van deze vergadering ook het punt van contributie betaling in termijnen, ik geloof n.l. dat we uiterst voorzichtig moeten zijn, uiterst zorgvuldig moeten omgaan met onze leden die dan in gegeven omstandigheden toch wel eens tot een probleem zouden komen met het betalen van deze relatief laag...relatief laag ten opzichte van andere politieke partijen lage contributie, ik geloof dat deze leden ons buitengewoon welkom moeten blijven. Een negatief punt wat U kunt zien vooral in de prognose, begroting 1984 zijn natuurlijk de grote bezuinigingen van overheidswege, zoals U wellicht bekend is zowel de Telderstichting als de Haya van Somerenstichting in grote mate financieel afhankelijk van subsidies van het ministerie van binnenlandse zaken, deze subsidies zijn aanzienlijk gekort, deze korting hebben we allemaal gewild, ik geloof ook niet dat we daar tegen in moeten gaan, het is de huidige kortingniveau kunt U ongeveer zeggen op 25% van de ongekorte subsidie, ik geloof wel dat er in dit soort kortingen limieten zitten, dat we als we nog verder gekort zouden worden en dat geldt natuurlijk niet alleen voor de VVD, dat geldt voor alle politieke partijen in Nederland dat je dan wel eens zou kunnen gaan korten op de essentiële elementen van de democratie, is toch ook de politieke partijen en het kan niet

zo zijn dat als je deze kortingen tot een nog een veel hoger niveau zou uitbreiden dat je dan de politieke partijen en dus dan ook de VVD op dat gebied in echte financiële moeilijkheden zou brengen, nog een punt wat misschien even aandacht vereist in de prognose 1984 is een groot bedrag is begroot, geprognostiseerd als bijdrage voor werkzaamheden voor derden dat heeft U misschien wel gezien, wij hopen..door het algemeen secretariaat wordt een groot aantal werkzaamheden verricht voor anderen o.a. de Tweede Kamer fractie en deze bedragen zouden ook door de Tweede Kamer fractie of de anderen in rekening kunnen worden gebracht. Een noviteit in dit geval nog op beperkte mate in de prognose 1984 is het begin van de aanzet..dat er een aanzet wordt gegeven voor het activeren voor Nederlanders in het buitenland, twee dingen om te gaan stemmen, waarschijnlijk bij de volgende Tweede Kamer verkiezingen zal dat stemrecht hopen we allen wel een feit zijn en in de tweede plaats om lid te worden van de partij zodat we ook hopen in de toekomst een groot aantal afdelingen in het buitenland te zullen krijgen, we hebben natuurlijk een aantal zoals U weet met name in België en Duitsland, maar we hopen dat zeer sterk te kunnen uitbreiden en ook daar zijn in deze prognose bedragen voor uitgetrokken, tenslotte het hoogtepunt ook op financieel gebied, het komende jaar de Europese verkiezingen, U heeft gezien een groot bedrag vooruitgetrokken de Europese verkiezingen zullen ook verschrikkelijk belangrijk zijn ook op landelijk niveau, ik neem aan dat in de loop van deze dagen nog verder over gesproken worden en ook mijn collega Verwaayen van die kant dat ook verder nog zal toelichten. Mijnheer de voorzitter tot zover de algemene inleiding.

Dank U wel, wie van U mag ik het woord geven?
Over dit agendapunt...Gaat Uw gang..

Voorzitter, mijn naam is Vet, ik spreek hier namens de afdeling Schaik, het betreft het financieel verslag 1983 als vermeld in de Vrijheid en Democratie nummer 1298 in bijzonder de prognose 1984 ten aanzien van de uitgaven vermeld onder sub.14 activiteiten en subsidies, de belangrijkste subsidie tot heden was die aan de organisatie vrouwen in de VVD, de status van deze organisatie is blijkbaar al enkele keren besproken en er is kennelijk weer een nieuw concept waarover weer gepraat

gaat worden, ik kan het niet, ik kan er dus moeilijk wat over zeggen, echter als ik zo'n opsomming zie van allerlei activiteiten die gesubsidiërd worden en ik kom daar de organisatie vrouwen in de VVD tegen dan heb ik onmiddellijk de neiging om het staatje verder door te lopen om te zoeken naar de organisatie mannen in de VVD edoch die ontbreekt, misschien aan een kant gelukkig want het jaarverslag van de organisatie vrouwen in de VVD als vermeld in het jaarverslag hoofdbestuur onder hoofdstuk 18 sub a. wordt voornamelijk gekenmerkt door mutaties, niet dat ik daar iets tegen heb, het zal best noodzakelijk wezen, echter zo'n standorganisatie misschien een lelijk woord maar in feite is het dat wel lijkt mij in deze tijd wat overdreven, immers niemand in de VVD zal de vrouwen rechten onzeggen die ze menen te hebben omdat ook mannen ze hebben, alle rechten en alle plichten in de VVD gelden voor mannen d.w.z. voor mannen als voor vrouwen, dat is allemaal nog benadrukt door de uitspraken ten aanzien van emancipatie op de algemene vergadering van 2 en 3 december j.l., ik heb toen naast vele anderen ook al aangeduid dat groepsvorming niets oplost en meen dat er toen wel is verstaan want de toen gewijzigde stellingen gaven daar duidelijk blijk van we hadden ook verwacht dat na de conclusie uit die vergadering de organisatie vrouwen in de VVD zichzelf zou opheffen en dat de leden zouden plaats nemen op de niet speciaal gereserveerde stoelen temidden van de mannelijke bestuurs-commissie-en partijleden om er gezamenlijk op toe te zien dat de geformuleerde beginselen worden toegepast, de gereserveerde fondsen voor de organisatie vrouwen in de VVD zouden dan besteed kunnen worden voor de Haya van Someren stichting en de Telder stichting waar ze ongetwijfeld met meer resultaat besteed worden dan een onzinnig ingezonden stuk in een dagblad van de vrouwen in de VVD die niet met de organisatie hebben aangesloten, publiekelijk afstand nemen.

Ik moge dan ook voorstellen dat de organisatie vrouwen in de VVD zichzelf opheft en de beschikbare fondsen worden toegedeeld aan de genoemde stichtingen. Dank U.

Verontrusting....

Dank U wel...Iedereen daarmee eens???

Gelach..

U snijdt het onderwerp organisatie vrouwen in de VVD aan op een moment dat wij bijna aan het einde zijn van een drie jaar durende discussie over dat onderwerp, in Venlo 2 jaar geleden is door het hoofdbestuur een beleidsnotitie aangereikt aan de algemene vergadering met de vraag daar in beginsel mee in te stemmen om het te zien als basis voor verder beleid. Dat is gebeurd, het hoofdbestuur zou in de algemene vergadering vorig jaar daarover rapporteren, dat is niet gelukt omdat er zoals U terecht hebt geconstateerd nogal mutatie is geweest, er zijn wat organisatie problemen geweest bij de organisatie vrouwen in de VVD, ik ga daar nu niet te ver op in, omdat bij het agendapunt beleid hoofdbestuur uitgebreid zal worden gerapporteerd over de organisatie. Het past derhalve niet in het beleid van de algemene vergadering van de VVD om nu op dit moment bij de bespreking van het jaarverslag over 1983, in de begroting van 1984 de organisatie op te heffen. U zult begrijpen dat dat wel heel ver gaat. Anders woorden, ik dank dat het hoofdbestuur Uw voorstel nadrukkelijk afwijst en ik zou U willen vragen de discussie over de inhoud van het werk van de organisatie vrouwen in de VVD te verleggen naar het agendapunt 12 als het beleid inzake het hoofdbestuur aan de orde komt.

Kunt U daarmee instemmen?

Dank U wel.

Iemand anders over het agendapunt 3 ?

Mijnheer de voorzitter, mag ik even terugkomen wat de heer de Monchi gezegd heeft..toen hij het had over die diensten voor derden, toen werkte bij ons deze luidspreker nog niet, waarvoor onze dank en misschien mogen we daar nog even een herhaling van hebben, welke diensten door derden gedaan wordt, opdat..wat 3 ton opbrengt.

Dat zijn diensten voor derden die door het algemeen secretariaat verricht worden en in rekening worden gebracht aan..dus het is een batenpost...

Ja, dat begrijp ik..

Die vraag is ook in die zin neem ik aan..

Ja..

Het is voor een groot deel werk wat in het algemeen door het algemeen secretariaat wordt gedaan voor de Tweede Kamer fractie...

En dat is alleen in 84..niet in 83 ??

Dat is in vorige jaren nog niet gebeurd, het algemeen secretariaat heeft in de loop van de jaren..het is uitgebreid..er is een betere kostprijscalculatie ingevoerd, een beter inzicht in..natuurlijk zijn de werkzaamheden voor de Tweede Kamer fractie zoals veel werkzaamheden in de partij in de laatste 2,3,4 jaar aanzienlijk uitgebreid, er is in toenemende mate een beroep op de partij gedaan, of op het algemeen secretariaat gedaan en eigenlijk het moment om dit nu goed te kunnen kwantificeren en in overleg met de natuurlijk de fractie van de Tweede Kamer en in overleg moet ik ook zeggen met de regeldie daarvoor gesteld worden door de rijksaccountantsdienst het is natuurlijk heel logisch dat daar gelijke dingen alleen kunnen gebeuren indien ze binnen de begrotingstechniek van de v..ministerie van financiën..van de overheid passen en eigenlijk nu pas wordt dat in 1984 gerealiseerd.

Ik begrijp het, ik dank U.

Iemand anders nog?

Niemand?

Dank U wel.

Ook dank aan de penningmeester.

Applaus.

Agendapunt 4 is het verslag van de commissie van 3 leden ter voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de berekening en verantwoording

over het jaar 1983, het onderzoek is verricht door de heren Bouwens Etti en Martin en het verslag luidt als volgt: ondergetekende, J.A. Bouwens te Amstelveen, Etti te Amsterdam en Martin te Delft door de algemene vergadering van de Volkspartij van Vrijheid en Democratie van 15 april 1983 benoemd tot leden respectievelijk plaatsvervangend lid van de commissie van voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de rekening en verantwoording van de penningmeester verklaren hierbij kennis te hebben genomen van het rapport van 9 februari 1984 van het accountantsbureau de Ton & Melsen & Co te Leiden betreffende de balans per 31 december 1983 en de rekening van baten en lasten over 1983 van de vereniging Volkspartij van Vrijheid en Democratie te 's-Gravenhage. Aan de hand van dit rapport hebben ondergetekenden de overtuiging gekregen dat het beleid van de penningmeester der partij in 1983 op een juiste wijze is gevoerd, derhalve adviseren zij U overeenkomstig artikel 30 lid 2 van de statuten van de partij goedkeuring te verlenen aan de rekening en verantwoording van het financiële beleid van de penningmeester over het jaar 1983 en hem décharge te verlenen onder dankzegging van het beheer van de financiën van de partij, 's-Gravenhage 27 februari 1984, was getekend de drie genoemde heren.

Ik neem aan dat U daarmee instemt.

Applaus.

Dank U wel, ik wil zeggen dat het klaar maken van deze stukken een ongelooflijke krachtproef is geweest want het is aardig om zo'n algemene vergadering vroeg te plannen in verband met Europese verkiezingen maar om op 4 februari het jaarverslag over het afgelopen jaar al gereed te hebben, ik denk een bijzonder applaus aan de heren de Monchi en v.d.Meer van het algemeen secretariaat en het accountantskantoor op zijn plaats is.

Applaus.

Met name ook aan de heer v.d.Meer, algemeen secretariaat.

Dan zijn we ook bij het agendapunt 5..

De benoeming van een commissie van 3 leden ter voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de rekening voor het jaar 1984.

Het hoofdbestuur stelt U 3 leden voor, maar er is een motie van de kamercentrale Haarlem.

Is er iemand van die kamercentrale die een toelichting wil geven?

Mijnheer Bakker.

Dank U wel voorzitter, achter U hangt een pamflet doen wat nodig is, volkomen terecht opmerking, maar dat wil niet zeggen dat wat wenselijk is dat je dat ook kunt doen en daar slaat deze motie eigenlijk een beetje op als je vrij zorgvuldig kijkt naar de samenstelling van de oude commissie met plaatsvervangers en de nieuwe dan zie je dat er een lichte doorstroming plaats vindt binnen de plaatsvervangers, waarbij de zittende leden en den zittenden ze nog steeds en de bedoeling is eigenlijk meer dat een aantal leden van kascommissie een voortdurend veranderd gezicht gaat krijgen in vergelijking met het verleden, het is een aanbeveling die wij graag aan U meegeven, wij hebben geen concrete namen op dit moment maar we vragen wel om daar in het vervolg aandacht aan te willen besteden.

Ja, dank U, het gebeurt in die zin dat getracht wordt telkens 2 leden te laten zitten en een nieuw lid daarbij te benoemen in verband met de continuïteit dat geschiedt nu, de heren Bouwens en Etti zijn overgebleven en mijnheer Martin was plaatsvervanger, maar is in de plaats gekomen van de heer Fortuin die er net voor het eerst inzate en nu valt de heer Martin af omdat hij geweest is en mijnheer Fortuin krijgt een herkansing om aanwezig te zijn in het volgend jaar daarna gaat die doorstroming zo voort, 2 zittenden, 1 nieuwe en dat telkens jaren. Stemt U in met het voorstel van het hoofdbestuur om te benoemen de heren Bouwens, Etti en Fortuin en als plaatsvervangende leden aan te wijzen de heren Capelle van Koten en Meijeraam. Niemand van U daar verder het woord over? Haarlem daar ook mee tevreden?

Dank U wel, mijnheer Bakker.

Applaus.

Ik feliciteer de 6 en wij gaan over naar het agendapunt. 6a, het voorstel van voorwaardelijke contributie verhoging.

Het woord voor een toelichting is aan de heer de Monchi.

Ja, mijnheer de voorzitter, contributie verhoging, het zal U misschien vreemd klinken om dat uit mijn mond te horen. Ik ben een principiële tegenstander van contributie verhoging, ik heb het daarnet al gezegd, ik geloof dat wij buitengewoon voorzichtig moeten omgaan met diegene voor wie de huidige contributie al toch al een groot bedrag is. Het is toch een soort van uitgave voor deze mensen waar natuurlijk niet direct iets tegenover staat. Met andere woorden het steunen van een ideaal doel, een ideaal doel het liberalisme waar wij allen zo ons best voor doen omdat verder te bevorderen en deze mensen ook hun best doen om dat bedrag aan ons beschikbaar te stellen. Het is echter zo dat een contributie verhoging alleen door een algemene ledenvergadering kan worden vastgesteld. Het is U bekend ook dat een algemene ledenvergadering een relatief zware organisatorische voorbereiding vereist ook financieel vrij zwaar is, zodat een algemene ledenvergadering een ..eigenlijk maximaal 2x per jaar gehouden kan worden, ook door....een plof...

Gelukkig zijn bij de VVD niet alle stoppen doorgeelagen want dan hadden we de lamp uit gehad, nu is het woord weer aan de penningmeester...

Ja, mijnheer de voorzitter misschien heel in het kort even een résumé van het voorafgaande heel kort, ik heb gezegd dat ik zelf ook niet een voorstander van contributie verhoging was, ik was U aan het uitleggen waarom dan wel dit voorstel machtiging aan het hoofdbestuur om eventueel indien noodzakelijk contributie voor het jaar 1985 te verhogen, dat is vooral een technische reden. De technische reden is dat algemene ledenvergadering over contributie verhoging moet beslissen volgens de reglementen van de partij een algemene leden vergadering is een zware operatie, een kostbare operatie kan niet binnenkort ah---...binnen korte termijn bijeen geroepen worden het zou ook te kostbaar zijn, daarom vragen wij als hoofdbestuur ons deze machtiging te geven opdat indien

er onverwachte situaties zouden voordoen, onverwachte situaties zijn situaties die ik op dit moment ook niet kan voorzien, een onverwachte situatie zou kunnen zijn in de politiek tussentijdse verkiezingen, een noodzakelijke situatie in de politiek zou kunnen zijn een enorme terugval in het ledental ik praat dus niet over de acceptatie in de politiek maar gewoon als penningmeester waarop ik mijn financiële beleid moet baseren, niet alleen van het hoofdbestuur, ik beschouw het als mijn verantwoording ook een stuk zorg te hebben voor de financiële situatie van de kamercentrales en van de afdelingen en zoals U begrijpt in een eventuele contributie verhoging indien noodzakelijk als uiterste redmiddel gaan natuurlijk ook de kamercentrales en de afdelingen financieel meespelen, maar ik wil U de absolute toezegging doen dat ik als penningmeester van het hoofdbestuur in het hoofdbestuur niet tot een dergelijk voorstel gekomen tenzij absoluut noodzakelijk als uiterste redmiddel. Ik hoop dat U als algemene ledenvergadering aan het hoofdbestuur het vertrouwen wil geven dat men in het kader van hetgeen wat ik zojuist toegezegd heb zou kunnen handelen. Dank U zeer.

Dank U wel.

Wie van U wil daarover het woord voeren?

Er zijn een aantal moties en amendementen ingediend, misschien is het het beste dat wij aan de hand daarvan kunnen discussiëren.

De eerste motie is van de afdeling Raamsdonk.

Is er iemand van die afdeling die een toelichting wil geven?

Het hoofdbestuur wil overigens deze motie overnemen, omdat het reeds het geval is..maar U wil er nog iets over zeggen, gaat Uw gang.

Ik ben Dijkster, van de afdeling Raamsdonk.

De afdeling die dus deze motie ingediend heeft, ik wil het.. voorzitter, eigenlijk heel kort houden, ten eerste omdat de afdeling met waardering heeft kunnen kennisnemen dat het hoofdbestuur de motie heeft overgenomen, ten tweede omdat nog zeer veel sprekers zullen zijn betreffende de moties

en eigenlijk ten derde omdat de techniek laten wij het niet hopen ook nog wel eens in de steek kan laten en de pauze die wij gehad hebben die heeft al lang genoeg geduurd, ik wil de vergadering eigenlijk gelijk aan het voorstel of het advies van het hoofdbestuur verzoeken om de motie over te nemen, zeker gelast op het commentaar of op de toelichting dat onze penningmeester het gegeven heeft, hij heeft dan wel geschetst dat de contributie van onze partij relatief laag is, doch voor sommige groepen is die eigenlijk toch nog te hoog, als we constateren dat er op de..of de laatste tijd toch een aantal ledenverlies is, in sommige kamercentrales loopt dat naar 7%, de reden daarvoor hoeft niet altijd te zijn contributie perikelen of financiële perikelen, doch niettemin en ik houd het echt kort, ik wil vragen aan de vergadering om deze motie over te nemen omdat zij betrekking heeft juist op die groepen waarvoor die contributie te hoog kan zijn, die groepen namelijk de groepen jongeren ook niet te vergeten, jongeren dus met of een jeugdloon of met helemaal geen inkomen en de groep ouderen die veelal met een AOW moeten rondkomen. Dank U wel.

Dank U, ik dank dat het niet zo'n probleem is dat overnemen, niemand zal daar bezwaar tegen hebben, dat is dan bij deze gebeurd.

Dan zijn wij bij het amendement van de afdeling Arnhem. Daarover wilt U het woord voeren? Gaat Uw gang.

Dank U wel, mijnheer de voorzitter, mijn naam is mevrouw Lutgert, afdeling Arnhem en hoewel ik alle begrip heb voor het verhaal wat de penningmeester gehouden heeft en ik ook de beloften heel mooi vind dat U zegt ook ik wil geen contributie verhoging zou ik toch bij onze amendement willen blijven en zeggen laten we dat helemaal weglaten en geven ook het hoofdbestuur niet carte blanche dat zij in eventuele noodgevallen ineens de contributie kunnen verhogen, we hebben dat voldoende toegelicht in de toelichting, ik zou alleen de vergadering willen verzoeken om ons hierin te steunen.

Dat is duidelijk, dank U wel.

Wie van U wil nog meer het woord voeren?
Over dit amendement van de afdeling Arnhem.
Gaaf Uw gang.

van Tilborg uit Schiedam. Mijnheer de voorzitter het is zo dat ook de afdeling Schiedam vindt dat een dergelijke machtiging momenteel nog niet noodzakelijk is, wij hebben best wel begrip voor de argumentatie van de penningmeester, maar wij vinden dat mede gezien de bereidheid van de leden om als de partij een beroep doet in een bepaalde penibele financiële situatie op de leden altijd geld ter beschikking is gekomen dat deze volmacht absoluut niet noodzakelijk is en daarom zullen wij tegen stemmen.

U bedoelt voor dat amendement.
Is er iemand van de afdeling Oegstgeest?
Weesp?
Valkenisse ?
Zaanstad?
de Bilt of Diepenveen?
Die moties..of amendementen van dezelfde strekking hebben ingediend, die over dit onderwerp het woord wil voeren want dan zou ik dat in een pakket willen behandelen.
Gaaf Uw gang. Oh, wilt U even de microfoon nemen, anders wordt het niks..

Ik ben mevrouw van Limburg-Stirum afdeling De Bilt, Bilthoven wij blijven bij ons amendement en wij willen ons aansluiten bij de afdeling Arnhem en Schiedam.

Dat begrijp ik, dank U wel. Gaaf Uw gang.

Ja, namens de afdeling Wageningen, Stein is mijn naam op een vorig congres heb ik ook al een lens gebroken om de contributie niet te verhogen en mocht het nodig zijn om voor de verkiezingen geld te verkrijgen dan is een tientjes actie..die brengt genoeg op. Dank U.

Mijn naam is Mulder van de afdeling Weesp en ook wij hand-

haven ons amendement, ook wij kennen nog niet de verontrusting die de penningmeester eerder deze middag verwoord heeft. Dank U.

Voorzitter Markuze, afdeling Zaanstad, wij delen even-min de verontrusting van de penningmeester en zien geen aanleiding van standpunt te veranderen.

Afdeling Apeldoorn, wij ondersteunen de motie van de afdeling Arnhem, ik dacht dat dat voldoende was.

Ja, niet iedere afdeling hoeft te zeggen wat die straks gaat stemmen, dat wordt...even tempo..gaat Uw gang.

Niemand meer??? Dan..oh mijnheer de Haas-Winkelman.

Ja, voorzitter het lijkt mij toch niet verstandig om tegen het voorstel van het hoofdbestuur te stemmen dus voor het voorstel van de afdeling Arnhem, we moeten ons goed realiseren dat het hoofdbestuur een uiterst voorzichtig beleid voert dat de penningmeester heeft gezegd dat hij ook tegen contributie verhoging is maar als nou blijkt dat in de loop van het jaar er tegenvallers zijn dan is zoiets onvermijdelijk en we moeten niet een situatie krijgen dat de penningmeester bij voorbaat al met het oog op mogelijke tegenvallers contributie verhogingen gaat voorstellen want dat n.l. de keerzijde van de medaille als de algemene vergadering tegen deze machtigingen is dan gaat het hoofd bestuur contributie verhogingen voorstellen die wellicht achteraf niet noodzakelijk zouden zijn en dat lijkt mij een hele slechte zaak en daarom zal de afdeling Den Haag voor voorstel van het hoofdbestuur stemmen.

Applaus.

Dank U wel voor deze ondersteuning.

Het woord is aan...ja..toe maar..

van Zijl, Naarden.

De verhoging als die er eventueel komt, dan zijn wij nieuwsgierig of liever gezegd de penningmeester van onze afdeling

is erg nieuwsgierig wat hem wordt toebedeeld in deze verhoging, en ik denk dat met mij nog andere penningmeesters dat zouden..graag willen weten. Dank U.

Die verhoging geschiedt volgens de gebruikelijke verdeling daar verandert niets aan.

Maar er is toch ook een bedrag wat aan V+D weggaat en zo.. dus..

Een bepaald percentage en als dus..de totale inkomsten veranderen, veranderen dan niet de uitgaven en daar ook niet mede het bedrag wat beschikbaar wordt..

Neen..het is een verdelingsleutel op basis van percentages. En als de contributie verhoogd wordt, veranderen de percentages bedragen niet alleen de hoogten van de bedragen veranderen. Percentage getallen niet..

Ja maar, als je er bedragen afhaalt in geld..in guldens afhaalt, er is een bedrag beschikbaar voor de afdelingen die percentages die blijven dan wel gelijk en relatief blijft het dan wel gelijk of ten opzichte van de contributie maar als je er een bedrag in guldens afhaalt voor V+D dan blijft er wat beschikbaar is, verandert ook.

Dat wordt mij te moeilijk..de penningmeester..

Mag ik het misschien even uitleggen, heel in het kort.. Het bedrag wat aan V+D is toegewezen blijft gelijk dat wordt niet veranderd, dat is al vastgesteld en de rest wordt percentueel veranderd, dus afdeling kamercentrales, ondercentrales, hoofdbestuur zouden eventueel allemaal gelijke mate porties....eh...i] wou misschien mijnheer de voorzitter mag ik dan even nog een enkel woord hierover zeggen..ik...ik dacht ook dat de afdeling Den Haag heel terecht zei kijk het is een kwestie van vertrouwen op het hoofdbestuur en ⁱⁿhet hoofdbestuur zitten vertegenwoordigers van alle kamercentrales, U heeft mij zelf ook gehoord ik ben daar zelf ook geen voorstander

van, van contributie verhoging ik vind hetik vind dat we uiterst zorgvuldig moeten omgaan met mensen die toch wel de betaling..de hoogte van de huidige contributie al met moeite betalen maar dat alleen maar doen uit ideële overweging om het liberalisme in Nederland te steunen, ik vind dat een heel groot goed, ik geloof dat het hoofdbestuur vanuit deze standpunt tot verstandige beslissingen zal kunnen komen indien absolute noodzaak, indien als uiterste redmiddel, ik geloof dat U als vergadering toch werkelijk Uw vertrouwen op het hoofdbestuur kan zetten, U legt het vertrouwen niet in handen van deze penningmeester, maar in handen van het hoofdbestuur en ik geloof dat wij als partij moeten blijven kunnen functioneren in deze zin dat U het hoofdbestuur dit vertrouwen geeft. Dank U wel....

Dank U wel..Ik zou dan overgaan tot de stemming.

Amendement Arnhem en ik denk dat als de stemming daarover geweest is, dan de andere afdelingen hun moties en amendementen kunnen intrekken.

Ik zou willen vragen aan U om de grijze kaarten met 1 stem op te heffen als U voor het amendement van Arnhem bent. Grijze kaarten voor.

Grijze kaarten tegen.

Gele kaarten voor..gele kaarten tegen..

Oranje kaarten voor...oranje kaarten tegen..

Ik denk dat het duidelijk is.

Het amendement van Arnhem is verworpen.

Dank U zeer voor het vertrouwen, ik vraag de afdelingen Oegstgeest, Valkenisse, Weesp, Zaanstad De Bilt, Diepenveen hun moties of amendementen in te trekken.

Niemand daar tegen bezwaar. Dank U wel.

Dan zijn we bij het agendapunt 6b, voorstel van de afdeling en ondercentrale Arnhem om contributie betaling in termijnen mogelijk te maken.

Is er iemand van de afdeling, ondercentrale die dit voorstel wil toelichten?

Niet? de penningmeester nog?

Ik heb helemaal geen behoeften, in tegendeel mijnheer de voorzitter, ik hoop dat het helemaaldank U wel.....

Niemand is ook tegen...

Dan is dat voorstel overgenomen.

We hoeven dan over het amendement 10,11,12 nauwelijks te spreken tenzij er iemand van deze afdelingen is die daarover het woord wil voeren.

Allemaal zijn ze onttreden, behalve het amendement van de afdeling De Bilt, niemand daarover het woord??

Dank U wel.

Dan zijn we bij het agendapunt 6 c.

Het voorstel van de afdeling Goirle.

Goirle stemt zelfs voor een contributie verlaging.

Is er iemand van de afdeling Goirle om het toe te lichten?

Of is het duidelijk dat na het verwerpen van het amendement Arnhem Goirle beter kan intrekken?

Iemand van de afdeling Goirle aanwezig?

Niemand??

Iemand behoefte aan stemming over dit voorstel misschien van de afdeling Ouderkerk a.d.IJssel?

Niemand?

Dan is 6c daarmee afgevoerd. Verworpen.

Dan zijn we bij het agendapunt 7, het voorstel van het hoofdbestuur tot wijziging van het artikel 64.2. van het huishoudelijk reglement.

Wil de penningmeester nog een toelichting geven??

Heel in het kort, mijnheer de voorzitter, het is een vervolg van een verzoek van de algemene vergadering, voorstel van de afdeling Almere om aan deze vergadering voor te leggen een wijziging huishoudelijk reglement om een dispensatie mogelijkheid voor lagere contributie nog wat te verruimen en aan dat verzoek is thans voldaan door dit voorstel van het hoofdbestuur wat voor U ligt.

Ook nu kunnen we de discussie het beste doen aan de hand van de ingediende amendementen, de eerste is van Ouder-Amstel is er iemand van die afdeling die het woord wil voeren?

Niemand?

Het hoofdbestuur onraadt dit amendement en als niemand van U daar tegen bezwaar heeft dan is het verworpen.

Het amendement van de afdeling Driebergen, iemand uit

Driebergen of iemand anders die het woord wil voeren?
Ook niemand, dan volgt dezelfde procedure en dan is ook
Driebergen verworpen.

Dan krijgen we Naarden. Dat wordt overgenomen...oh U
wilt nog het woord voeren..gaat Uw gang.

van Dullem, afdeling Naarden.

De bedoeling was van Naarden een ander re...waardoor er
een gewijzigde betekenis en strekking ontstond dat hield
in, in 't begin te schrappen in het laatste geval en als
mede de terminologie aan het einde te veranderen, het hoofd-
bestuur stelt voor over te nemen een andere terminologie
aan het slot daar stemt Naarden mee in, maar het begin
waarin wordt gezegd in het laatste geval daar zou Naarden
een willen vasthouden en daar wordt ook in de toelichting
op het amendement van Naarden nader op ingegaan en daar
is geen reactie op van het hoofdbestuur.

De penningmeester.

In zoverre heeft U gelijk dat alleen dat laatste geval
ik geloof dat we nu erg technisch reglement gaan praten
dat laatste geval dat heeft natuurlijk duidelijk betrek-
king op die algemene vermindering van inkomsten en de
voorgevallen, pensionering VUT dat is natuurlijk daar vindt
geen verandering meer in de situatie plaats, want pen-
sionering en VUT zijn gewoon regelingen die gewoon doorgaan.
Ik geloof wel dat U dat artikel natuurlijk een zodanig
ons voorstel zodanig moet interpreteren dat in ieder
geval de verlaging van de contributie doorgaat zolang
de omstandigheden blijven bestaan en dat is die term in
dat laatste geval slaat er natuurlijk speciaal op.

Stemt U daarmee in?? Dank U wel.

Dan zijn we bij het amendement van de afdeling Zoetermeer.

Iemand uit Zoetermeer die dat wil toelichten?

Gaat Uw gang.

Mevrouw Delvos, afdeling Zoetermeer.

Ik krijg de indruk door advies van het hoofdbestuur
dat ons amendement niet helemaal duidelijk is geweest

er is een wijzigingsvoorstel van het hoofdbestuur en dat heeft inzicht 2 ideeën dat is enerzijds het uittrekken van de mogelijkheid om in een lagere betalingsgroep te komen als daar redenen voor zijn dat ondersteunen we van harte, maar er wordt iets anders ingevoerd dat is dat het hoofdbestuur moet gaan beoordelen of dat noodzakelijk is, tot nu toe is het zo, het nu geldende reglement dat een verzoek van een lid van de VVD aan de algemeen secretaris om opgenomen te mogen worden in een lagere groep voldoende was, wij zeggen dat hoeft niet veranderd te worden.
Nog niet duidelijk???

Ja...ja, dank U...even een klein misverstand..
Ik zag U ook peinzen...gelach...

Ik geloof dat de formule zoals die nu is voorgesteld, principiël iets beter en juist is dan de vorige formule, de vorige formule was verzoek aan de algemeen secretaris, ik bedoel dat niet negatief wat ik nu ga zeggen, maar in de ambtelijke sfeer, ik dacht toch dat dergelijke verzoeken ook wel in de principiële sfeer zouden gebracht kunnen worden en vandaar uit de beoordeling door het dagelijkse bestuur. Het is uiteraard zo mevrouw dat is natuurlijk ook U duidelijk dat het dagelijkse bestuur niet al deze verzoeken zal gaan beoordelen, maar alleen in het geval dat de algemeen secretaris zelf twijfelt zal hij dan naar het d.b. toekomen en zeggen wat zal ik met dit geval doen. En dat is eigenlijk in dit nieuwe voorstel van het hoofdbestuur vastgelegd.

Ja, maar dat betekent een hele grote wijziging, want tot nu toe was inderdaad dat verzoek voldoende en of dat verzoek verder ingewilligd wordt door het hoofdbestuur of door de algemeen secretaris is niet belangrijk het belangrijke is nu dat mensen moeten gaan aantonen, om aan het verzoek een positief antwoord op te krijgen, dan moet je ook aannemen dat dat op enigerlei wijze op iets berust, dus je zal moeten toelichten waarom je meent in dit geval daar voor in aanmerking te komen. Tot nu toe was dat niet zo, tot nu toe lag de verantwoording bij

degene die dat aanvraag en ik zou het heel jammer vinden als dat ging veranderen, ik denk en dat is ook onze toelichting dat voor iemand die meent in omstandigheden komen te verkeren waarbij het noodzakelijk is om aan te vragen een geringere contributie te betalen dat dat op zich een safe werking inhoudt want ik denk dat U het daar dan over moet gaan krijgen en dat dat voldoende is en ik zou het dan ook inderdaad heel jammer vinden ik vind het dan ook een achteruitgang van de hele contributieregeling als wij nu deze wijziging meteen er mede bijnemen dat het beoordeeld moet gaan worden door een instantie, dat was niet zo en dat vind ik heel jammer dat dat er nu bij komt.

Ja...dat komt mevrouw...oh...even mijnheer Meijeraam..

Ja, voorzitter ik kan me het bezwaar van de penningmeester indenken, maar in Uw voorstel laat U staan het begin op een daartoe strekkend verzoek aan de algemeen secretaris en dan wordt er goedgegunstig op beslist als er naar het oordeel van het d.b. aanleiding toe is, dat is de ook nog typische juridische constructie, als U er nou van maakt op een daartoe strekkend verzoek aan het dagelijkse bestuur, wordt dat lager gesteld als er naar het oordeel van de aanvrager aanleiding toe is, dan is en de penningmeester voor de administratieve afwikkeling en de mevrouw van het amendement allebei dacht ik geholpen op een daartoe strekkend verzoek, het dagelijkse bestuur doet U het als naar de mening van de betrokkene aanleiding toe is en als het d.b. er dan is anders over mag denken dan kun je altijd nog een babbeltje met die man-of met die vrouwpersoon maken.

Natuurlijk naar de mening van het d.b. daar aanleiding toe is..die zin wilt U er toch ook nog duidelijk in opnemen..dus een daartoe strekkend verzoek aan het d.b. en dan zou ik aan het slot willen laten staan wat er in het huidige stond als het naar het oordeel van betrokkene aanleiding toe is...ja..ja..en dan heeft U algemeen secretaris er helemaal uit, want die blijft er in Uw gedachten instaan..ja..ok...en die hoort er volgens

U niet in.

Ja..ja..

Ik wil me er niet mee bemoeien, maar dat hebben we het van algemeen secretaris in dagelijks bestuur, het wijzigings voorstel luidt indien daartoe naar het oordeel van het dagelijks bestuur en in het oude stond thans verzoek aan de algemeen secretaris.

Als U er zich niet mee wil bemoeien voorzitter... maar U doet het wel en dan wil ik toch wel antwoorden dat als U het goed leest de aanhef van het artikel blijft bestaan en daar staat nou juist in of een daartoe strekkend verzoek aan de algemeen secretaris.. dus als U er zich niet even wil mee bemoeien dan dank ik dat hij het met de penningmeester samen op een goed accoordje kan gooien.

Ja, gelach.. dank U zeer.

Samenspraak zachtjes...

Natuurlijk, ik geloof dat we nu erg moeten opletten dat we nu technische verwarringen over reglementen krijgen, ik heb goed genoteerd het idee van de heer Meijeraan uit Naarden dat het erop neer komt dat de betrokkene een verzoek doet aan het d.b. daartoe strekkend verzoek en indien er naar zijn eigen mening daartoe aanleiding is, dan blijft natuurlijk dat de betrokkene dan dat moet motiveren, toelichten, waarom hij vindt dat hij in de betreffende categorie geplaatst zou kunnen moeten worden en daarmee doet hij het verzoek aan het d.b. daar zit dan tevens in verbonden met het doen van een verzoek kan eventueel onder omstandigheden indien absoluut, indien het d.b. zou zeggen ja maar is dat nou wel erg goed, dan wordt eerst met betrokkenen nog contact opgenomen daarmee blijft natuurlijk de uiteindelijke beslissing bij d.b. liggen en ik geloof dat bij een dergelijke uitbreiding van deze regeling op een aantal toch wel gronden die direct niet zo specifiek zijn voorgeschreven zoals dan de oude voorstellen was dat een dergelijke constructie toch de enige juiste was.. is.. U moet nooit vergeten natuurlijk moeten wij met zijn allen en ..eh..

in de menselijke samenleving baseren op vertrouwen, natuurlijk als een lid een brief schrijft aan het d.b. en hij vermeldt bepaalde redenen, natuurlijk geloven wij dat maar als wij onze maatschappij baseren op vertrouwen moeten wij toch ergens ook de kleine achterklep hebben om eventuele fraude afschuwelijk zwaar woord om eventuele fraude toch te kunnen bestrijden en zeggen neen, in dit geval niet, ik geloof dat dat ter bescherming van diegene verreweg de meerderheid van diegene die terecht een beroep zullen doen op deze bepaling ter bescherming van diegene noodzakelijk is om deze kleine uitlaatklep te handhaven.

Kortom Zoetermeer blijft ontraden.

Mevrouw Delves.

In de herkansing.

Een kleine opmerking. We hebben het over leden die op een of andere manier in problemen komen als de penningmeester het heeft over de mogelijkheid dat onze leden frauderen, nou dat zou dan wel kunnen, ik zou nooit willen dat mensen die op de een of andere manier in een situatie komen waarin ze dit moeten verzoeken de dupe kunnen worden omdat er misschien anders eens iemand is die de boot mist of die er dus onseigelijk gebruik van maakt, ik zou met kracht ons amendement nog eens willen aanbevelen aan de vergadering.

Dan gaan we stemmen.

Applaus..

Mevrouw, misschien is er dan toch nog een misverstand. Natuurlijk is het niet zo, dat betreffende verzoeken vergezeld moeten gaan van gelegaliseerde verklaringen van arbeidsbureaux of gemeenten, natuurlijk ...-..natuurlijk als er een brief binnenkamt waarin dit aannemelijk wordt gemaakt..natuurlijk wordt dat zonder meer geaccepteerd, wordt geruisloos overgeplaatst in de betreffende contributiegroep, ik blijf achter erbij dat er toch noodzakelijk is dat in eventuele uiterste omstandigheden

toch nog een beoordelingsfactor het d.b. wederom dacht ik een kwestie van vertrouwen, mevrouw het d.b. dan toch nog een beoordeling kan geven of niet of wel en dan toch nog een zeker overleg kan plaats vinden met de betrokkene, maar U moet mij niet zeggen dat ik heb gezegd dat de leden van deze partij zullen frauderen dat is niet waar, ik geloof dat bij elke regeling die gebaseerd is op vertrouwen een absolute goede regeling toch in sommige ogenblikken nog wel nodig is om een bepaalde structuur te hebben waar nog een zeef inzit.

Mijnheer Meijeraam heel kort graag.

Ik dacht voorzitter dat de penningmeester geen spaken moet zien, dat ons spook dat eventueel lid zou kunnen zijn kun je dan royeren omdat hij de zaak fleest en ik zou dus willen aanbevelen de motie of amendement Zoetermeer maar in de bewoordingen van het amendement Naarden wat net is aangenomen en b. met de eerste zinsnede die ik U heb aanbevolen en dan dacht ik dat je Zoetermeer kon aannemen dan heeft het d.b. de zaak in de hand om over een verzoek nog te praten en dan moet je geen spaken zien en niet over fraude spreken voor een paar tientjes...

Neen, dat is waar..dat ben ik met U eens..

Voorzitter, van Veen, Rijswijk, bij een van de vorige agendapunten heeft de algemene vergadering naar mijn idee volkomen terecht zijn volle vertrouwen uitgesproken in de aetheriteit van het bestuur wat betreft het machtiging verlenen om tussentijdse contributie te verhogen zou het nu niet op de weg van het bestuur liggen om omgekeerd ook vertrouwen te stellen in die naar verwachting zeer geringe hoeveelheid mensen die de moeilijke ~~ss&p~~ gaan doen om vermindering van contributie te vragen aan het bestuur, ik geloof niet dat hier nu nodig is om nog een mogelijkheid van controle of wat dan ook in deze procedure in te passen.

Applaus.

Ja, wat moet je nou met zo'n applaus hè ? Reglementen maak

je voor de kwade dag en er staan veel meer vreselijke artikelen in het reglement, waarvan je zegt tjonge..tjonge als het op zo'n manier moet opschrijven en als je op zo'n manier met elkaar moet omgaan met elkaar in een partij..dat kan toch eigenlijk helemaal niet..nou daarom moet naar het oordeel van het hoofdbestuur dit zo omschreven worden maar als je dat nou allemaal niet wilt, wij zullen er geen nacht van wakker liggen..tenzij de penningmeester toch stemming vraagt over....

neen, dank U wel mijnheer de voorzitter.

Dan nemen we Zoetermeer alsnog over, met de kanttekening van mijnheer Meijeraam.

Applaus..

Dan hebben we 7 gehad en zijn we aangekomen bij de benoeming van leden en plaats vervangende leden van de commissie van beroep.

Er zijn geen andere kandidaten voorgesteld dan door het hoofdbestuur zijn voorgedragen, zodat wij de heer Polak mevrouw Nieuwenhuis en de heer Talhammer benoemd kunnen verklaren en voor het plaats vervangend lidmaatschap kiezen we de heren Bos, Ham en H.C.G.L. Polak v. Rotterdam.

Applaus.

Om organisatorische redenen zou ik het agendapunt 9 willen ruilen met het agendapunt 10.

Zodra we 10 hebben behandeld komen we dan bij 9, we zijn bij de voorstellen van afdelingen en centrales.

Het eerste is een voorstel van de afdeling Arnhem over openbaarheid van vergaderingen.

Is er iemand uit Arnhem die dat wil toelichten?

Het hoeft niet mevrouw..

Neen, mijnheer de voorzitter, dat begrijp ik.

Maar toch hartelijk dank dat U het woord wilt geven, Arnhem is n.l. bijzonder blij dat het hoofdbestuur en dat wil ik dan toch wel even doorgeven hiermee accoord gaat en inderdaad toezegt zo snel mogelijk deze reglementenwijzigingen in 84 nog op te nemen in de volgende vergadering. Als ik het goed begrepen heb tenminste.

Ho..ho..neen, dat heeft U niet goed begrepen...

Dat is jammer...

Het hoofdbestuur ontleedt het voorstel, maar verwijst het naar de commissie in warme belangstelling..

Juist..nou ja..daar gaat het mij dus om, we zijn daarmee accoord zoals U het nu voorstelt.

Prima de afdeling Zoetermeer heeft gevraagd om een opinie-
pijling over dit onderwerp en dat leek ons een erg
goed idee.

Is er iemand naar aanleiding van Zoetermeer, naar aan-
leiding van het voorstel nog het woord wil voeren over
voors en tegens....

Gaaf Uw gang..

Mijnheer de voorzitter, mijn naam is Boom uit de afdeling Winaum, ik zou graag willen weten waarom deze materie zo verschrikkelijk veel tijd in beslag neemt, U hebt in Venlo in 1982 gezegd dat de commissie er mee bezig was en U zegt nu de commissie streeft ernaar in de tweede helft van 1984 de adviezen rond te krijgen, is dat een streven naar of is het zo dat de commissie echt met man en macht probeert dat dit jaar nog rond te krijgen... ik zou er namens de afdeling er graag op willen wijzen dat het nu langzamerhand tijd wordt om eens een advies rond te krijgen.

Ik ben het van harte met U eens en daarom heeft het hoofdbestuur het amendement 20 van de afdeling Arnhem ook aanbevolen, overgenomen zodat het inderdaad op dat moment klaar moet zijn.

Mevrouw gaat Uw gang.

Mijnheer de voorzitter, als U toebent aan de opinienijling dan wil ik onze opinie wel zeggen en die is dat het ons juist lijkt dat toch kandidaten de vergadering verlaten het kan een pijnlijke situatie opleveren voor zowel mensen die over hen spraken als voor hen zelf wanneer dat niet zou gebeuren met alle waardering voor openbaarheid.

Dank U wel. Zullen we dan overgaan tot de opinienijling?
Dan kan de commissie in de komende maanden bij de laatste handlegging daar nog eens zeer goed over nadenken.
Wij peilen met de grijze kaarten welke afgevaardigden wel iets voelen voor het voorstel van Arnhem, dus de afdelingen die voelen voor volledige openbaarheid.
Grijze kaarten met hun gevoel voor openbaarheid.
(Zo dat is een meerderheid) wordt er gefluisterd.
Grijze kaarten met hun gevoel tegen... ach dat wordt aardig...
Dank U wel, gele kaarten die wel iets voelen voor openbaarheid..
Gele kaarten die er minder voor voelen..
Oranje kaarten die er wel iets voor voelen, oranje kaarten niet...

Uitslag van de peiling komt van de voorzitter van het stembureau.

445 voor..535 tegen..goed nu weet de commissie nog maar heel weinig..gelach...dat kan een boeiende discussie worden..

Het amendement van de afdeling Arnhem is overgenomen, de leden van de commissie hebben dat goed in de oren geknoopt, dan zijn we bij het voorstel..even zien 10b, van de afdeling Arnhem.

Niemand die een toelichting geeft??

Niemand?Iemand van de afdeling Naarden om de motie van Naarden toe te lichten op 10b?Mijnheer Meijeraam.

Jewel, voorzitter, U schrijft in Uw commentaar dat het hoofdbestuur als ik het in mijn eigen woorden zeg met deze ontbrekende tekst heel goed uit de voeten kan en nu had ik voor mijzelf genoteerd, maar kan de partij dat ook, nou heeft U daarnet bij blz.40 van de vrouwen gezegd dat de partij dat was het hoofdbestuur in dat geval, dus ik zou mijn vraag nu anders stellen, het hoofdbestuur kan er mee uit de voeten, maar kunnen de afdelingen kunnen die dat ook?Je maakt een reglement heb ik net van U geleerd voor de kwade dag en het gekke is dat er voor andere vergaderingen dan de jaarlijkse helemaal niet staat dat afdelingen amendementen kunnen indienen of dat U normaal gesproken wat U meestal uiteraard wel doet de amendementen zo tijdig publiceert dat je ze ook nog in de afdelingen kunt bespreken en ik dacht als je nou een leemte ziet in het reglement waarbij een bepaald niet onbelangrijk iets jaarlijks terugkerend in december eigenlijk niet geregeld is dat je moet zeggen nou dan zullen voor de kwade dag daar is een keer een regeling voor maken en dan spreek ik niet over Alkmaar dat was natuurlijk een ongelukkige samenloop niet zo zeer door burgerlijke ongehoorzaamheid als wel door ambtelijke werkweigering en staking dat is een incident maar in het algemeen dacht ik dat een reëel verzoek is om iets te regelen voor deze soort vergaderingen die niet onbelangrijk geacht mogen worden niet alleen dat het hoofdbestuur er mee uit de voeten kan maar ook dat

de afdelingen en de VVD in haar algemeenheid ernaar uit de voeten ken, ik zou U dus willen vragen om alsnog het verzoek tot U te nemen en ter zijner tijd uit te werken of te doen uitwerken.

Ja, toch voelt het hoofdbestuur daar niet veel voor omdat het hoofdbestuur denkt dat de partij daar ook niet zo goed mee uit de voeten zou kunnen, vooral ook omdat wij die andere algemene vergaderingen niet geheel afgerond hebben afgesproken met elkaar, we hebben ooit een amendement van Gelderland of een motie aangenomen waarin werd gezegd er moet een keer per jaar behalve de jaarlijkse ook nog een politieke algemene vergadering, dat vonden we een goed idee en die zijn we gaan organiseren 2 dagen in december, nu gaan er stemmen op om in plaats van 2 dagen er 1 dag van te maken, er is een politieke algemene vergadering maar op de vergadering in december zullen we ook een aantal organisatorische zaken moeten bespreken, de hele discussie, de hele... het hele aftasten over die tweede algemene vergadering is eenvoudigweg niet uitgekristalliseerd, we weten met elkaar nog niet precies hoe we dat in de toekomst zullen regelen zoals we deze voorjaarsvergadering met elkaar vast geregeld hebben volgens een vast patroon waarop je reglementen kunt maken, wat mij betreft zijn we met die tweede vergadering nog in een soort van experimentele fase ik kan U al aankondigen dat de vergadering van december van dit jaar waarschijnlijk toch iets anders georganiseerd zal zijn dan vorig jaar en daarom ontraden wij de algemene vergadering om nu regelend op te treden ter zake, maar gelet op de omstandigheden het initiatief even aan het hoofdbestuur te laten. Mevrouw??

Mijnheer de voorzitter, mevrouw Stoop, afdeling Hengelo, wij zouden niet de motie van Naarden als zodanig willen steunen, we zouden de opmerking willen maken dat U, het slaat op de vergadering 2 en 3 december daar was de tijd inderdaad bijzonder krap voor, we kenden de datum wel, maar we weten soms de onderwerpen niet, als we die nou ook nog kennen dan zijn we een heel eind verder, dan kan je zeggen moet ik er een ledenvergadering voor bijelkaar roepen, moet ik dan zoals wij dat dan doen dikwijls

een werkgroep bij elkaar halen en welke deskundigheid moet in die werkgroep zitten, zodat we de onderwerpen direct kunnen behandelen, dan sta je in de startblokken en dan heb je misschien in 3 weken net wel de kans om het goed te regelen in je afdeling.

Ik vind het een voortreffelijk idee, de heer Hilarides ook en we nemen het over.

We zullen U zorgvuldiger informeren in een zo vroeg mogelijk stadium.

Heeft Naarden nog behoefte om..of heeft Arnhem nog behoefte aan stemming over 10b?

Neen, dank U wel.

Heeft Naarden behoefte aan stemming? Ook niet meer..dank U wel, dan zijn we bij 10c bij de afdelingen Den Haag en Groningen. Voortreffelijk idee, is er nog iemand die daar het woord over wilt voeren? Of kunnen we dat straks met een forse hamerslag gaan institutionaliseren.

Niemand? Dank U.

Dan de afdeling Papendrecht, ja..iemand uit Papendrecht die dat wil toelichten? Want dat lijkt me..nee..geen behoefte?? U..oh...het hoofdbestuur ontleedt het in hoge mate..is er iemand die behoefte heeft aan stemming over dit voorstel?

Niemand?

Dan..ja, U vraagt stemming..want U bent het er niet mee eens, ja, dat kan natuurlijk..dan gaan we stemmen, we gebruiken de grijze kaarten tegen het voorstel van Papendrecht..voor moet ik zeggen, wie is voor Papendrecht, grijze kaart, wie is tegen? Dank U.

Gele kaarten voor..gele kaarten tegen..

Oranje kaarten voor..oranje kaarten tegen..

U kunt van deze gymnastiek kunt U in Papendrecht rapporteren..gelach..

Zwolle heeft een amendement op Papendrecht en U wilt daar iets over zeggen.

Gaat Uw gang.

De afdeling Zwolle.

Ik wijs daarbij de vergadering op het essentiële punt

wat als nieuw punt aangebracht wordt, tensinde de basis in de gelegenheid te stellen met grotere betrokkenheid tot meningsvorming te komen, advies hoofdbestuur, het hoofdbestuur meent het met het creëren van de huidige discussie mogelijkheden in de partij het maximum te hebben bereikt, ik concludeer uit deze behandeling door het hoofdbestuur dat inderdaad het hoofdbestuur ook zelf naar zijn eigen inzichten de redelijkheid van het verzoek van dit amendement inziet want het schijnt nodig te zijn dat deze vergadering zich uitspreekt om dit dan verder te onderzoeken, omdat zij zelf de mogelijkheden niet zien, vandaar dan ook dat er geen advies is of te ontraden of over te nemen.

Ja, wij..eh..het is zo onsaai om te zeggen we ontraden dat, omdat het dan net is alsof we niet zouden willen dat we zoveel mogelijk discussiëren met elkaar en met onze vertegenwoordigers in de Tweede Kamer fractie om te zeggen overnemen dan komen we voor een onoplosbaar probleem omdat we elke week bijna bijeenkomsten hebben waar leden van de partij met kamerleden kunnen discussiëren dus ja.. we hebben het blad VVD expres, waar leden geïnformeerd kunnen raken over datgene wat er iedere week in Den Haag gebeurt, maar als U nog andere ideeën hebt...

Mijnheer de voorzitter, misschien kunt U zich nog de slotronde in Alkmaar nog herinneren, toen hebben we dezelfde acts opgevoerd voor 2 heren, het is n.l. zo dat nu bij herhalingen ik dacht nu wat langer overdacht en geformuleerd wij vragen van het hoofdbestuur niet iets te wijzigen in al datgene wat zij op dat punt doet, wij vragen zeg, die informatie die zij hebben voor zover het toegelaten is in de besluitvorming van de partij maar zover dat niet toegelaten is zover eraan mee te helpen dat de afdelingen aanleiding vinden om over die dingen hun mening te vormen, zonder dat dat dan consequenties moet hebben voor de afhandeling in de organisatie, die activiteiten vragen we extra om de basis beter tot op gang te laten komen.

Mijnheer Bakker.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat we nu iets te veel zitten te vragen, een ieder die moeite wil doen uit eigen initiatief vanuit een afdeling om informatie in te winnen kan dat.

Dan heb je het abonneren op VVD expres, er staan een reeks van telefoonnummers in daar kun je de verdere informatie voor te pakken krijgen, je kunt bovendien.. je kunt Den Haag daar net zo goed over bellen. En ieder actief lid kan daarmee dan tegelijkertijd in afdelingsvergaderingen in het leven roepen.. dan wel op basis van eigen initiatief dan wel op basis van die informatie die dan via V+D of wat voor een orgaan dan ook tot je komt, dus ik denk dat het een beetje overdone is nog meer te gaan vragen van het hoofdbestuur dan tot op heden is aangedragen.

Applaus..

Mevrouw de Lave..

Mijnheer de voorzitter ik denk inderdaad dat het hoofdbestuur geen andere structuren in het leven moet en kan roepen, wat ik wel denk en wat ik ook toevallig als lid van de commissie van volkshuisvesting heb gemerkt is dat vanuit commissies en ook vanuit spreekbeurten er mogelijkheden zijn om direct vanuit die commissies meer contacten te leggen met de mag ik het woord dan maar gebruiken met de eigen achterban dat daar grote behoefte aan is en dat het verstandig zou zijn om de bestaande instrumenten en de bestaande contacten die er zijn om die is nog te heroverwegen en te zien of aan de gedachte zoals die in de motie is vastgelegd misschien inhoud kan worden gegeven door te bedenken of die instrumenten die bestaan omhoogbaar zijn.

Daar zij we het van harte mee eens. De Heer Hilarides is in het dagelijkse bestuur ook bezig om de werkzaamheden van de partijcommissies te evalueren, nog voor de zomer zal hij met een notitie in het hoofdbestuur komen daarover ook al weer als voorbereiding op de te installeren partijcommissies na de verkiezingen in 1986 en dan zullen we met de door U aangehaalde

rekening houden.

Mijnheer Bos, goede wil is er aan beide kanten van U en van mij en we kunnen natuurlijk door gaan met dat stukje voor 2 heren maar ik denk dat we de zaak zo voldoende besproken hebben en dat U in Uw afdeling wel uit de voeten kunt als U dat wilt.

Dank U wel, dan hoeft daarover geen stemming over plaats te vinden.

Dan zijn we bij de afdeling Zoetermeer 10e.

Is er iemand die een toelichting wil geven, mevrouw Delvos?

Ja, voorzitter, het voorstel spreekt voor zichzelf, wij dachten dat het een goede zaak zou zijn, jongelui van 16 17 jaar die zo zich betrokken voelen in de politiek en lid wensen te worden van de VVD dat ook mogelijk te laten zijn door een volledig lidmaatschap, we denken dat het alleen maar stimulerend is het zal in wezen niet om zo'n erge grote groep gaan, maar een groep juist waarvan het erg prettig is dat zij die activiteiten tentoon willen spreiden dus daarom dachten we dat het een goede zaak was, tevens heb je daarmee ondervangen dat op dit moment het zo is dat jongelui in die leeftijd eigenlijk alleen maar lid kunnen worden van die JOVD als we die statuten zouden veranderen dan hebben zij al op dat moment de keuze waar zij lid van willen worden van de VVD of de JOVD.

Dank U wel, het advies van het hoofdbestuur lijkt me erg duidelijk, van de zijde van het hoofdbestuur is nauwelijks behoefte voor het geven van een toelichting. Maar is iemand uit de vergadering die er nog iets over zeggen wil.

Mijnheer de voorzitter, misschien mag ik toch de volgende overweging geven we waren niet met dit voorstel eens jonge mensen van een dusdanige leeftijd die ook nog moeten oordelen over ouderen die op kandidatenlijsten komen want die zijn in ieder geval ouder dan zij, dat lijkt ons onjuist dat is ook nog eens een ding om aan te denken..

Gelach...

Wel ik ben met U van mening dat we dit voorstel niet moeten aannemen.

Is er iemand die een andere mening heeft, nog in de vergadering niet dan vraag ik oh..ja..

Mevrouw Jiskoot, afdeling Baarn.

De afdeling Baarn is het volledig eens met het standpunt van het hoofdbestuur niet eens met de laatste spreker die zegt dat jongere leden dan zouden moeten beslissen over oudere of die nou 16 zijn of 18 het blijven toch altijd oudere, het standpunt van de afdeling Baarn is, dat mensen die stemgerechtigd zijn ook in een partij hun stem moeten kunnen uitbrengen en niet eerder. Applaus.

Vroeger was dat overigens niet zo toen kon je al met je 18de lid worden van de partij, toen het stemrecht pas bij 21 begon, nu is het samengevallen en dat vonden we nou net zo aardig, 16, 17 aspirant lidmaatschap, aardig aanloopje, maar mevrouw Delvos..oh..wat ik zeg is niet waar zegt de algemeen secretaris..gelach..en hij weet het beter..

Mevrouw Delvos..

Ik wilde er ook nog even op wijzen dat op zich het hebben van kiesrecht niet gecombineerd moet zijn met het al dan niet volwaardig lid zijn van de VVD, we hebben ook de groep buitenlanders die nog geen kiesrecht hebben, maar wel lid kunnen zijn..duh..

Dan gaan we over tot stemming.

Grijze kaarten voor het voorstel van Zoetermeer.

Grijze kaarten tegen, gele kaarten voor, gele kaarten tegen, oranje kaarten voor, oranje kaarten tegen..

Het lijkt me duidelijk.

Het voorstel van de afdeling Zoetermeer is verworpen.

Zoetermeer probeert het nog eens met 10f.

Mevrouw Delvos wilt U..ik wil niet zeggen durft U nog... daarvoor ken ik U te goed..

Gelach..ja, ik durf nog best.

Het voorstel van Zoetermeer behelst om het bestuur, het hoofdbestuur niet meer te laten bestaan uit leden uit

de Eerste en Tweede Kamer fractie, het is destijds ook opgenomen bij de hele notitie van cumulatie van functies die hele notitie is eigenlijk niet beh..tenminste is gezegd nou dat was zo'n massa en geheel dat is niet maar individueel bekeken de hele zaak is eigenlijk afgevoerd van laat iedereen maar op wijze wijze bepalen of het al of niet kon, we dachten toch dat het in dit geval om een vrij principiële zaak ging of mensen uit de Kamer fractie lid moesten zijn van het hoofdbestuur wij vinden eigenlijk van niet, we vinden het heel belangrijk dat er natuurlijk een behoorlijke communicatie over en weer is en vandaar dat aanwezigheid van de fractievoorzitter zowel van de Eerste Kamer Tweede Kamer en nu ook van de Europese fractie dat dat een goede bijdrage is dat op die manier de over en weer contact ook verzekerd is, maar in verband met het optreden van een bestuur en een fractie en het onafhankelijk van elkaar moeten zijn net zo goed als dat is bij een afdeling dat een fractielid niet lid kan zijn van een bestuur, dachten we dat dat hier ook niet zou moeten, verder heeft het ook nog het voordeel dat je op die manier toch meer in de partij om je heen moet kijken voor mensen die geschikt zijn voor het hoofdbestuur je kan het niet beperken tot het kleine bekende kringetje dat is een bijkomende zaak maar het principiële punt blijft voor ons dat wij vinden dat die zaken niet bij elkaar horen.

Dat is duidelijk, dank U wel.-

We hebben in het hoofdbestuur gezegd, waar die cumulatie...kijk telkens sluipen bij voorstellen aan afdelingen oude discussies weer in de partij en daar kunnen we vanzelfsprekend jarenlang mee doorgaan, volgend jaar bedenkt iemand iets op een ander niveau uit die nota cumulatie wij dachten dat de uitspraak vorig jaar ondubbelzinnig was en dat we op dit punt niet al te veel moeten regelen, als de partij dat niet wil, dan is de partij daar zelf bij om te besluiten en niet te doen.

Daarom heeft het hoofdbestuur geen behoefte aan de discussie of het aannemen van dit voorstel, het voorstel

dat de statuten laat wijzigen, waarvoor overigens een twee derde meerderheid voor nodig is, zoals U weet. Iemand van U discussie over dit punt?

Nist?

Den zou ik over willen gaan tot stemming.

Grijze kaarten voor..grijze kaarten tegen..

gele kaarten voor..gele kaarten tegen,oranje kaarten voor,oranje kaarten tegen..

Het voorstel is verworpen.

Ik had U zo pas beloofd nu naar 9 te gaan.

Lijst voor het Europese parlement, ik wil U nou ook wel verklappen wat die organisatorische reden is, dat de heer Nord nog niet aanwezig is. En ik zou het toch wel aardig vinden wanneer hij nadat we die lijst hebben vastgesteld hier even de zaal kan betreden, dus vandaar dat ik U voorstel nu verder te gaan met het agendapunt 11 de commissie bijzondere besluitvorming.

Mag ik de leden van de commissie vragen achter mij plaats te nemen bij het bordje commissie.

De afdeling Amsterdam heeft gevraagd om in meer algemeen zin even van gedachten te mogen wisselen over dit agendapunt 11, daarvan maakt de heer v.d.Bosse gebruik om in een algemeen zin een inleiding te houden. Het woord is eerst aan de heer v.d.Bosse.

Wat onderling gepraat.

Ja, voorzitter heel in het kort, de commissie die zich zou gaan bezig houden met procedure met betrekking tot de bijzondere besluitvorming die is in het leven geroepen door wensen uit de algemeen ledenvergadering.

We hebben ons in eerste instantie gebogen over een plan in hoofdlijnen en het grote kernpunt in het geheel was de grote hoeveelheid amendementen resoluties, moties en wat dies meer zij die zouden kunnen optreden bij het onderhanden hebben van allerlei zaken zoals b.v. een verkiezingsprogramma.

Een botte lek in het geheel is natuurlijk een korte spanne tijd over het algemeen die gegeven is op..om door een dergelijk iets heen te wandelen, een ander punt waar naar gekoken is door de commissie dat is om de democratische besluitvorming in ieder geval op een voldoende niveau te houden zodat er in ieder geval geen

anti stemming zou kunnen ontstaan van dit is doorheen gedrukt door het hoofdbestuur of door de commissie of door een programmaraad of iets dergelijks. Dat is eigenlijk in grote lijnen wat we hebben geprobeerd weer te geven in het voorstel, ik zal zojuist het is niet meer een plan dan in hoofdlijnen het is de bedoeling om als de ledenvergadering met dit voorstel accoord gaat omdat uiteraard te gaan vertalen in een aantal artikelen die dan zullen worden ingebracht in het huishoudelijk reglement. Dat was de insiding voorzitter.

Bedankt, mijnheer Ronteltap.

Mijnheer de voorzitter, ook het voorstel van Amsterdam is natuurlijk een aangeven in hoofdlijnen en niet bedoeld in ons voorstel om precies stap voor stap zoals dat in de tijd aangegeven is vast te leggen in een reglement, maar wel om gelijk te laten zien dat het in de tijd uitvoerbaar is en dat is een punt wat bij het voorstel wat van Uw kant is voorgelagd nog in het onzekere blijft, er wordt gezegd dat het vervolgens in 21 weken dat afgehandeld moet worden, maar of dat ook zal kunnen en voor de instanties die U allemaal inschakelt voor de besluitvorming over binnenkomende amendementen ook dan allemaal voldoende tijd zullen hebben om daar rustig over na te denken dat blijkt niet uit het voorstel en geeft enige twijfel, maar hoofdzaak van verschil tussen voorstel zoals door Uw hoofdbestuur voorgelagd namens de commissie en het voorstel zoals dat uit Amsterdam komt dan is de vraag of het democratisch gehalte van de besluitvorming over het programma gediend wordt door twee nieuwe zeven in te voeren waarbij amendementen die van minder betekenis worden geacht dan wel niet zinvol worden geacht om te bespreken op een algemene vergadering, 2 nieuwe zeven in te voeren en daarmee het aantal amendementen wat behandeld gaat worden op de algemene vergadering te verkleinen of en dat is het voorstel Amsterdam om te zeggen het aantal amendementen wat behandeld gaat worden op een

algemene vergadering kan sowieso verkleind worden door bij de hele opstelling van het programma een veel groter aantal mensen te betrekken n.l. mensen die lid zijn van de landelijke partijcommissies en zover een beleidsterrein niet gadekt wordt daar door een bestaande commissie daar een ad hoc commissie voor in te schakelen, op die manier zouden de grote aantallen amendementen die los komen uit de leden verwerkt kunnen worden door een zeer groot aantal mensen die ieder op een bepaald beleidsterrein van ons het vertrouwen hebben gekregen dat zij daar zinvol over kunnen nadenken, daarvoor hadden we ze in die commissie gezet bovendien zijn dat commissies die allemaal als ze behoorlijk functioneren en we hebben nog niets anders gehoord dat ze behoorlijk functioneren ook nauw overleg hebben gehad met de mensen die zittend in de Kamer zitten dus ook meer een beter oordeel hebben praktisch politiek werken. Mijnheer de voorzitter dat democratisch gehalte lijkt ons dan een hoger dan het werken met nog weer nieuwe zeven waarbij het maar volstrekt onduidelijk is op welke kwaliteit de mensen die in zo'n zeef zitten dan in benoemd worden..tweede punt mijnheer de voorzitter dat is dat er in het voorstel Amsterdam van het begin af aan wordt aangegeven hoe de ontwikkeling zal zijn in het voorstel van de bijzondere besluitvormingscommissie start vanaf het moment dat het programma als ontwerp van het hoofdbestuur afkomt.

Amsterdam is van mening dat in de voor fase al heel veel latere amendementen kunnen worden voorkomen als je de mensen hebt uitgenodigd initiatief voorstellen naar de partijcommissies te laten toe komen waar zij..op welk onderwerp zij interesse hebben, dat is iets wat nu gemist wordt en waardoor heel dikwijls het gevoelen bestaat bij die leden dat ze pas ook wat kunnen gaan doen als het ontwerpprogramma er ligt, dus krijg je daardoor een groter aantal onderwerpen, mijnheer de voorzitter, wij denken dus dat de motie van de kamercentrale Amsterdam eigenlijk de keuze in hoofdlijn aangeeft die voorligt wil je nieuwe zeven hebben of schakel je bestaande partij organen in om een zo goed mogelijk

programma te krijgen en we hopen dus dat die keuze hier dan ook nu gemaakt kan worden.

Mijnheer v.d. Bosse.

Ja, dank U wel, de vraag is uiteraard is het in de tijd uitvoerbaar?? Wij als commissie hebben gezegd het moet binnen die tijd er is niet meer tijd beschikbaar dan die 21 weken en ieder dient zijn taak te vervullen binnen de hem toegematen tijd.

Dat is een iet wat andere benadering uiteraard, maar wij hebben in Uw voorstel gelezen dat U aanmerkelijk meer tijd vraagt in de orde van grootte van gauw een half jaar en daarbij hebben wij gezegd dat kan eigenlijk niet en waarom niet? een heleboel zaken juist vanwege de werklast die ook bestaat die wordt voor je uit geschoven, zo is het vaak ook met verkiezingsprogramma's waarbij zeker de leden van de Staten Generaal met name de Tweede Kamer betrokken zullen worden dan is het toch zo dat tegen het zomerraces er een aardige werklast in de Kamer bestaat en heel vaak het zomerraces wordt gebruikt ondermeer om een verkiezingsprogramma b.v. over te schrijven. Als we nu gaan verwachten dat een verkiezingsprogramma of een manifest of wat het dan ook is, veel eerder geschreven zal kunnen worden dan denk ik dat we daarmee de plank misslaan. Een ander moment wat uiteraard meespeelt in het geheel dat is de actualiteit als je n.l. de procedure met een half jaar eerder gaat verlengen dan loop je het risico dat op het moment het stuk van de hand loopt eigenlijk dat het dan niet helemaal actueel meer is en je toch steeds aan het schrijven en aan het bijstellen zult moeten blijven.

Ook de zaak van het democratisch gshelte op zich ja dat is een kwestie van invalshoek, wij zeggen, we hebben gezegd als commissie betrek nou inderdaad die leden daarbij want die leden dat zijn eigenlijk de lidmaten van die partij de mensen die het voor het zeggen hebben en natuurlijk is het zo dat bij het tot stand komen van een manifest of een programma dat daar in ieder geval die deskundigen bij betrokken worden, maar het is toch zo tegelijkertijd dachten we dat in een politieke partij

de leden uiteindelijk het laatste woord hebben over de hele gang van zaken, het is niet zo dat de commissie geen vertrouwen heeft gehad in eventuele commissieleden die een bijdrage zouden kunnen leveren aan het verkiezingsprogramma en dat zal ook in de toekomst beslist wel blijven gebeuren.

U geeft aan dat het een ontwerp is van het hoofdbestuur jawel, maar dat hoofdbestuur heeft die zaak uiteraard niet zelf geschreven want dat is een onmogelijkheid wij hoogen een heleboel zaken aan de orde in de algemene ledenvergadering die we in feite vanuit allerlei commissies vanuit de hand scribenten hebben overgenomen en dan aan een algemene ledenvergadering voorleggen. Ik dacht dat ik hiermee door het aantal punten heen was, voorzitter.

Bent U zo tevreden met deze algemene ronde en zullen we dan nu amendementsgewijs gaan doorlopen? Beginnende bij de motie 24 bij de afdeling Soest.

Dan komen we nog terecht bij de afdeling Amsterdam, mevrouw Siks.

Ja, komen we weer bij Amsterdam??

Neen, dat gaat volautomatisch.

Kijk eens aan..U..ik moet zeggen dat ik het bijzonder jammer vind dat de leden niet eerder kennis hebben kunnen nemen van dat voorstel van Amsterdam. Ik kan me ook voorstellen dat de commissie zegt van nou wat moeten wij daarmee want wat heeft U een jaar voor niks gewerkt. En Amsterdam gaat van een hele nieuwe kant de zaak benaderen en als wij dat eerder hadden kunnen bekijken hadden we misschien met elkaar de bezwaren die U nu naar voren brengt kunnen oplossen of tenminste oplossen kunnen aandragen, dit naar aanleiding van het voorstel van Amsterdam.

U heeft in ...over algemene zaken nog even..U heeft in U heeft een tijdslimiet van 21 weken is het de bedoeling dat die 21 weken ook nog worden verdeeld in portie voor de een en portie voor de ander?

Of..sh...

Ja, inderdaad mevrouw.

Er bestaan nogal wat porties in het geheel..

Prima.

Dan gaan we het amendement van de afdeling Soest bespreken.

Mag ik nog even..een algemene vraag stellen mijnheer de voorzitter, Freudhof, Voorburg, het valt mij op dat de commissie met zijn werk ontzettend veel werk van afdelingen heeft uitgelokt die allemaal wat andere voorstellen doen en dat al die voorstellen worden ontraden, dan is er toch blijkbaar iets aan de hand, dan heeft de commissie toch blijkbaar niet helemaal goed geschoten, ik heb me afgevraagd of het niet verstandiger ware in plaats van laat ik zeggen van al deze amendementen alle drie af te stemmen dat de commissie toch nog met deze hetgeen naar voren gebracht is nogmaals zijn huiswerk wat verder doet en in een volgende algemene vergadering die zaak opnieuw aan de orde komt.

Applaus.

Ik denk dat we dat het beste kunnen laten blijken aan de hand van de bespreking van de amendement. Ja??
Goed, mijnheer Gerns. In algemene zin? of over Soest?

Voorzitter ik zou graag in algemene zin ook over dit punt willen spreken, ik heb U voor de vergadering daar eigenlijk al om verzocht.

Ja, hoor, gaat Uw gang.

Mijnheer de voorzitter, leden van de vergadering, in het voorstel zoals door de commissie v.d. Bosse naar voren is gebracht komen een heel stel positieve punten naar voren, maar er zijn ook negatieve punten, allereerst een punt, het punt 3 dat is het feit dat de kandidatenlijsten zullen worden vastgesteld na vaststelling van het programma, het lijkt mij bijzonder positief dit te doen

door termijnen dermate te stellen dat het programma bekend is alvorens de kandidaten zullen worden gekozen dan kunnen de kandidaten zich ook op basis van het vastgestelde programma kandidaat stellen, het punt 2 om de ondercentrale in te schakelen vind ik minder positief vooral als je een kleinere ondercentrale hebt werkt dat niet goed, vele ondercentrales werken naar mijn gedschte nog als een oude soort kiesvereniging voor Staten verkiezingen en daarom lijkt mij motie 30 van de afdeling Zeist ook aan te bevelen in die zin dat we de taak van de ondercentrale eerst beter bekijken ook met het oog op financiële consequenties die hun taakverzwaring van de ondercentrale met zich meebrengt. Het instellen van de programmaraad acht ik zeer positief te beoordelen, ik vind dat veel beter dan een overleg vergadering achter gesloten deuren van voorzitters en secretarissen van kamercentrales, dan de doorlatingen van amendementen in lagere organen, de commissie stelt voor om in ondercentrale en kamercentrale met meerderheid, gewone meerderheid van stemmen hier te besluiten zodoende krijgt een kleine afdeling nouit de kans om ook moties e.d. in de algemene vergadering te brengen, ook artikel 48 lid 3 sub 2 van ons huidige huishoudelijk reglement laat zich in die zin uit. Tenslotte voorzitter begrijp ik dat hier heel punten ten aanzien van deze besluitvormingsprocedure liggen ik wens dan ook het bestuur veel succes toe om dit agenda-punt te behandelen. Dank U.

Dank U wel. Mijnheer v.d. Bosse.

Positieve op zich daar zal ik nu niet op ingaan. Wij hebben die zelf ook onderkend dat die nogal ... dat er nogal wat positieve punten inzitten, ik wilde wel even ingaan op de negatieve punten door U genoemd, U zegt de ondercentrale, inschakeling van de ondercentrale dat beoordeelt U als negatief, maar die ondercentrale op zich die heeft dat werk niet alleen te doen die kan eventueel afspraken maken met andere ondercentrales en er staat overigens ook in de huidige bijzonder besluit-

vormingsprocedure en we waren van plan omdat voor de toekomst ook te handhaven, zodat daarmee Uw probleem in feite is ondervangen. Of door het stellen van een gewone meerderheid bij afdelingen, kleine afdelingen minder kans maken om zaken erdoor te krijgen, ja, dat kan ik vanaf deze plaats op dit moment eigenlijk niet beoordelen, maar dat is een kwestie van aftasten in de toekomst hoe dat zal lopen en als het zo is dat kleine afdelingen geen kans zouden zien om hun amendement erdoor te krijgen dan denk ik dat het volgende gebeurt en dat is toch iets wat heel vaak gebeurt in onze partij ook, dat kleinere afdelingen zullen gaan samenklonteren en zullen gaan proberen bij elkaar steun te vinden voor de amendementen. Dank U wel.

Dank U wel. Heel kort, want ik wil graag overgaan tot de behandeling van de amendementen.

Begrijp ik voorzitter, maar als we toch met gewone meerderheid zullen besluiten krijgen we in een bepaald stadium dat je amendementen worden gediskwalificeerd en dan kun je hetgeen wat dan aan de orde is niet meer meedoen.. als je amendement gediskwalificeerd is, dan ben je uitgeschakeld, ten aanzien van het programma wat dan speelt, een volgend jaar kun je het misschien weer proberen maar op dat moment is het fini.

Dank U wel, dan zijn we bij de motie van de afdeling Soest, iemand uit Soest die de motie wil toelichten?

Jewel mijnheer de voorzitter, mijn naam is van Wuikhuizen de afdeling Soest die trekt haar motie in ten gunste van motie 25 van de kamercentrale Haarlem. Dank U wel.

Dat maakt het gemakkelijk, dank U wel.

Dan zijn we bij motie 25, kamercentrale Haarlem het woord is aan mevrouw Siks.

Mag ik orde vragen???

Mijnheer Ronteltap.

Mijnheer de voorzitter, het lijkt mij voor de orde van de besluitvorming een juiste gang van zaken als we eerst ons uitpreken over de motie van de kamercentrale Amsterdam waarin een andere richting wordt aangegeven, terwijl in de motie 25, kamercentrale Haarlem wordt voorgesteld om vandaag sowieso af te zien van besluitvorming en af dat nou eh.. in ieder geval voor de kamercentrale Amsterdam moet gebeuren ja of neen is afhankelijk van willen we in de ene richting de bijzondere besluitvorming laten doorlopen of in de andere.

Voorzitter, mag ik aan mijnheer Ronteltap zeggen via U dat de motie 25 van de kamercentrale Haarlem met punt 1 toch de mogelijkheid geeft om over het voorstel van Amsterdam te spreken, daarin wordt n.l. gezegd laten we er even over praten..

Ja..dat is als U er alleen nog maar over wilt praten.. of als U wilt met het hoofdbestuur om nu peilingen te nemen die doorlaggevend zijn voor het werk van de commissie verder.

Maar dat staat nou net in die motie van de kamercentrale Haarlem, laten we erover praten vanaf het begin en dan terugkomen..

Niet meer mijnheer Ronteltap??(zegt de voorzitter)

Haarlem vraagt doorgaan of niet doorgaan, af te zien van besluitvorming en Amsterdam wil een andere besluitvorming, ik denk dat het verstandig is om eerst Haarlem te nemen en dan Amsterdam.

Kunt U daarmee instemmen mijnheer Ronteltap?
Wat nou verdrietig...

Als de vergadering besloten heeft over Haarlem hè en laten we zeggen in meerderheid volgen we Haarlem, en zegt vandaag geen besluitvorming, alleen maar praten, dan is het praten over, over al die volgende punten..ja..ja..in de eerste plaats is het erg vrijblijvend geworden en in de tweede plaats is dan het praten met name over de

onderdelen op andere amendementen die nog ingediend zijn op het voorstel van de commissie wordt dan heel dubieus.

Maar als Amsterdam zou worden aangenomen. Het hoofdbestuur de commissie zegt a., Amsterdam zegt b. Heintzen zegt laten we er maar over praten over beiden maar vandaag geen besluiten nemen, dan dank ik dat het beter is om eerst de aard de kwaliteit van de discussie vast te stellen voordat we zeggen we besluiten over b. ik dank dat dat verder gaat..ja..mijnheer Meijeraam die geeft de oplossing.

Ja, voorzitter, juist..juist motie 25 geeft de gelegenheid om over het voorstel Amsterdam in onderdelen van gedachten te wisselen, dat moet Amsterdam eigenlijk aannemen want anders wordt 28 of in zijn totaliteit aangenomen of in zijn totaliteit verworpen, het laatste zou ik jammer vinden en als we 25 aannemen dan is het een vrije discussie op onderdelen, verre te verkiezen boven alles of niets.

Als mijnheer Meijeraam nou ook nog eens eens is, mijnheer Ronteltap....gelach...mijnheer Ronteltap is nu door de knieën, dank u wel mijnheer Meijeraam..gelach... We gaan dan nu de discussie hebben over de motie 25, van de Kamercentrale Haarlem, mevrouw Siks.

Voorzitter, de achtergrond van deze motie is geweest er is een bijzondere besluitvorming die moet ergens over plaats vinden het is over resoluties over verkiezingsprogramma's, je moet aan het begin beginnen en dat is hoewel ik natuurlijk wel meeleeft met de commissie bijzondere besluitvorming die zijn begonnen halfwege als alle amendementen al over ons heen zijn gekomen en daarom zeggen wij commissie laten we met elkaar praten over hoe we het willen hebben en komt U dan terug b.v. najaarsvergadering met concrete voorstellen.

Mijnheer Ronteltap.

Voorzitter, we zijn het eens met de zienswijze van

kamercentrale Haarlem, dat aan ons in een algemene volgende vergadering voorgelegd moet worden een procedure die alle onderdelen bevat, daar zijn we het van harte mee eens, omdat we in het voorafgaande gedeelte dat wat nu niet aan de orde is gekomen nog een aantal mogelijkheden zien om dan het tweede deel van de procedure vlotter te laten verlopen van een hoger democratisch gehalte te laten zijn, U begrijpt dat wij met het eerste punt heel moeilijk kunnen leven want als we vandaag niet op enkele hoofdpunten van die globale opzet besluiten nemen dat we dan als vergadering wel erg in tijdnood komen om de resultaten van de commissie tijdig om te zetten in reglementaire voorstellen zodat we die bij het volgende programma die ook werkelijk kunnen toepassen.

Zo is het precies.

Mijnheer v.d.Bos.

Ja, dank U voorzitter.

Ja, halverwege begonnen, zegt U, daar kunt U gelijk in hebben, maar de opdracht van de commissie was om te kijken naar de bijzondere besluitvormingsprocedure en niet aan de stukken te kijken naar de stukken die daaraan vooraf gaan, dat is n.l. het uitgangspunt geweest waar de commissie mee bezig is geweest.

Mag ik even???

Maar de opdracht van de algemene vergadering van en nou moet ik even spieken..81 of 82 was een andere. Dan heeft U van het hoofdbestuur een andere opdracht gekregen dan wat wij in der tijd als algemene vergadering met elkaar hebben afgesproken.

Dat kan ik mek ternauwer nooit voorstellen...

Ah..ah..ik heb zo'n papier, maar ik wil de mensen niet bezig houden dit allemaal voor te lezen, zou ik het U geven?

Ja, voortreffelijk.

Mijnheer Bakker.

Voorzitter, als ik daar wat aan mag toevoegen, eerst een reactie op mijnheer Ronteltap, hij zegt op een gegeven moment we moeten oppassen dat we niet in tijdnood gaan komen, want anders halen we het niet meer om het hele proces tot en met reglementen aan toe om het zaakje op poten te zetten, dat verwijt vind ik op zich niet terecht in 1981 is er al om gevraagd, we zitten nu in 1984 en dan vraag ik me af van wie dat verwijt gericht is ik denk dat ik dan eerder terugkijk naar de commissie als ze wat eerder waren geweest dan waren we wel op tijd geweest, dat ten eerste, ten tweede ik denk dat de motie van de kamercentrale Haarlem misschien ook nog een vooruitziende blik heeft gehad, in die zin dat enerzijds wordt hier gevraagd om de totale procedure in beeld te brengen, die is dacht ik op dit moment zeker nog niet aan de orde, er is slechts het tweede deel van het hele proces is zij het dan in een aantal voorstellen in kaart gebracht, maar die voorstellen hebben kennelijk al een aantal reacties opgeroepen en die zijn ons nu al eigenlijk een drietal weken bekend en die zouden wel eens aanleiding kunnen zijn om te bezien in commissie verband, misschien naar aanleiding van de discussie nu hier om te bezien of daar niet een aantal samenvoegingen mogelijk zijn of dat een aantal elementen uit het voorstel van de commissie geëlimineerd worden dan wel aangevuld worden wat dan ook.. ik denk dat dat hele verhaal hier in discussieverband gelat ook op de nieuwe voorstellen die aan de orde zijn dat die de revue passeren dat daarover geen besluitvorming plaatsvindt, maar dat daar de commissie haar gedachten over laat gaan en dan werkelijk met een afgerond voorstel kan komen mede gelat op de opmerkingen die hier naar voren toe zijn gebracht.

Mijnheer v.d. Bosse.

Ik heb nog even vluchtig nageslagen voorzitter wat er in een andere algemene vergadering naar voren is gebracht en daar staat dus ondermeer in dat deze procedure en deze procedure dat slaat dan uiteraard op die bijzondere besluitvorming in alle onderdelen zou worden geëvalueerd en op grond daarvan aan een volgende

algemene vergadering de nodige wijzigingsvoorstellen voor te leggen, maar nogmaals de bijzondere besluitvorming die begint naar de mening van de commissie pas op het moment dat het betreffende stuk ter tafel komt, dan vangt de bijzondere besluitvorming pas aan.

Voorzitter, voorzitter, het is vervelend om in het verleden te blijven vroeten, maar volgens de mening van de algemene vergadering destijds begon de bijzondere besluitvorming ergens anders want het zou gebeuren op basis van voorstellen van de ondercentrale Gouda en op die basis zou U aan het werk gaan en in Uw antwoord zegt U aan die voorstellen heeft het hoofdbestuur, de commissie treedt niet op in de amendementen het hoofdbestuur heeft daaraan geen boodschap, maar de uitspraak was op basis van voorstellen van de ondercentrale Gouda en die ging in allerlei onderdelen wat verder en nu ook een uitgewerkt voorstel van Amsterdam hebben liggen geloof ik niet dat we de vergadering moeten ophouden met procedureel te praten wat er nou wel en wat er nou niet onder valt, maar te kijken waar we wezenlijk over moeten praten en dan kun je niet beginnen met te veronachtzamen hoe je aan een conceptprogramma komt en pas beginnen als je de stroom van amendementen uitlokt, daar moet je zoals de heer Ronteltap gezegd heeft zorgen door een goede procedure vanaf de aanvang vanaf de werkelijke aanvang dat je het aantal amendementen bij voorbaat binnen de perken houdt, van een redelijkheid. Ik zou zeggen Haarlem geeft gelegenheid om over alles te praten maar als we alleen over 25 Haarlem blijven praten dan wordt het wat lastig als we die nou aannemen en dan kunnen we verder en dan kunt U peilen en opinies krijgen over alles wat U nodig heeft.

Mijnheer Meijeraan, het spijt me maar ik ben het niet met U eens. Het is onmogelijk om nu een reglement te ontwerpen waarbij behalve de besluitvorming in de partij voor alle mogelijkheden waarover besloten moet worden de voorwaarden in dat reglement te vatten. Ik bedoel dit als wij een verkiezingsprogramma schrijven

komt dat concept op een heel andere wijze tot stand dan wanneer het liberaal manifest opnieuw wordt geschreven of de beginselverklaring wat aangepast of laten we maar iets bedenken waarover allemaal nog meer kan worden gesproken, waar het omgaat is de wijze waarop de partij besluit over datgene wat wordt voortgebracht, want telkens zal zijn bij beginselverklaring bij manifest bij verkiezingsprogramma zal die besluitvorming zal het amendement, zal de motie zal de hele behandeling door de partij de democratische kwaliteit zal wel gelijk moeten zijn, maar de aard van het stuk niet en daarom denk ik dat de commissie de juiste weg heeft behandeld en dat ze terecht spreekt over de bijzondere besluitvorming in de partij en niet aan wat er vooraf gaat.

Dat is een. Twee is dat wij vandaag moeten peilen of besluiten over datgene wat de commissie voorstelt. Een ding moeten we in elk geval en dat is zorgen dat we voor dat we volgend jaar beginnen over de besluitvorming over het verkiezingsprogramma zaken hebben gedaan met elkaar. Of het nu peilen is of besluit vormen datgene wat nu voorligt en waarover moties en amendementen zijn ingediend is de basis voor de verdere uitwerking van deze commissie en de volgende vergadering zullen we met elkaar besluiten moeten nemen omdat we anders volledig in de mist zullen geraken in het najaar van 1985 als de besluitvorming in de partij plaats vindt. Over dat concept verkiezingsprogramma of het nu peilen is of besluitvormen ik denk dat we daar niet langer messen over moeten trekken ik wil er best een stemming over houden, maar het maakt in de praktijk voor de commissie niets uit als een concrete tot in de puntjes uitgewerkte regeling voorligt, kortom ik stel U voor voort te gaan op de weg van de commissie waar het gaat om het tijdstip van instappen dus de besluitvorming en niet wat er aan vooraf gaat en toch in besluit vormende zin te spreken met elkaar, ik zou dan ook nu de motie van de kamercentrale Haarlem gesplitst in stemming willen brengen, een is, af te zien van de besluitvorming is dus besluiten of peilen en 2 is

feitelijk ..de..oh..dat is motie 26 ja..

ja we hebben het over de moties 25 en 26 feitelijk,ja..

dus 25 is beslissen of peilen en 26 is ook de voor-
geschiedenis dus of alleen de besluitvorming,wel..

we gaan dan stemmen over 25 peilen of besluiten,
het hoofdbestuur is van mening dat er zaken gedaan
moeten worden,kamercentrale Haarlem vindt dat de
algemene vergadering zich op dit moment nog niet moet
vastleggen heb ik het zo goed verwoord,mevrouw Siks??

Dank U wel.

Dan gaan we de grijze kaarten voor de motie van de
kamercentrale Haarlem dus voor peilen.

Wie is voor peilen?

Dank U wel.

Wie is tegen peilen?

Gele kaarten voor peilen,tegen peilen..

Oh,wat wordt het lastig..

Oranje kaarten voor peilen..oranje kaarten tegen..

Nou moeten we opnieuw gaan stemmen en heel serieus
gaan tellen,neemt U mij niet kwalijk.

Grijze kaarten voor de motie van de kamercentrale
Haarlem,dank U wel,grijze kaarten tegen..

Dank U wel,gele kaarten voor.

Gele kaarten tegen.

Oranje kaarten voor het amendement.

Oranje kaarten tegen.

Goed omhoog houden graag.

Uitslag van het stembureau: 423 voor-438 tegen voorzitter.

Dus is de motie Haarlem verworpen.

Mijnheer de voorzitter,Haafkens,kamercentrale Leiden.

Ik denk toch dat het met zo'n krappe meer...verschil
eigenlijk het ene wordt verworpen dat U toch eigenlijk
moet stemmen...dus gewoon...daar vraag ik toch
eigenlijk wel om ik vind dat..er kunnen toch wel een
paar fouten gemaakt worden met het tellen en ik
denk toch dat U hier met dit kleine verschil toch
eigenlijk moet stemmen even..

Ja.

Als U dat wilt,ik vind het best,maar waar praten we

nou eigenlijk toch over h² Over besluitvorming of peilen, de commissie gaat op deze basis van deze moties en amendementen nou verder en als nou de algemene vergadering in december dan toch weer anders vindt, dan nu besloten is dan gaat het echt weer op de kop....

Oh, als dat het geval is, dan komen we wel terug weer.. gelach..

Ja, dat is vanzelfsprekend.. dat kan toch niet anders want...

ok..

We krijgen straks een totaal pakket van besluitvormingen..

Ok, dan trek ik mijn verzoek in...

Ik denk dat eh... goed dan zijn we bij 26, de motie van de kamercentrale Haarlem over de aard van de werkzaamheden van de commissie. Het hoofdbestuur de commissie interpreteert de werkzaamheden als het zich beperken tot de besluitvorming over datgene wat voorligt omdat geen reglementen te maken zijn over alle vormen van besluitvorming eh.. alle vormen van voor productie, dat neemt niet weg dat het heel goed mogelijk is of zelfs gewenst dat het hoofdbestuur met de algemene vergadering overlegt per te behandelen onderwerp op welke wijze dat tot stand komt dat is vanzelfsprekend dat is in de loop van de geschiedenis ook altijd gebeurd. Maar om het in reglementen vast te leggen van voor die en die datum moet besloten worden enz. dat is volstrekt afhankelijk van de aard van de discussie, van de aard van het te behandelen onderwerp en daarom onmogelijk en onwenselijk om ook dit nog te willen regelen, kortom het hoofdbestuur vindt dat het zich zover niet moet uitstrekken en de motie van de kamercentrale Haarlem is denk ik duidelijk daar wil men starten met de beslissing van de algemene vergadering over de principiële en praktische opzet van het te ontwerpen programma en ik heb al

aangegeven waarom dat zo moeilijk is.

Kunnen we overgaan tot de stemming, mijnheer Ronteltap?

Nou, wat mij betreft wat..nadat eerst dan als motivering gegeven is wat ik niet zie dat in motie 26 bij kamercentrale Haarlem gevraagd wordt, wat U nu zegt, dat dat in reglementen vastgelegd moet worden en dat dat evenzeer niet het geval is in het voorstel van de kamercentrale Amsterdam, ook daar zijn wij ervan uitgegaan dat daar allsle maar werk afspraak over gemaakt wordt maar niet wordt vastgelegd in reglementen, maar wel doordat je wat je wel vastlegde precies over besluitvorming in reglement, dat je daarbij rekening houdt met die werk afspraken die ongetwijfeld gemaakt zullen worden over het eerste gedeelte van de tot stand koming van met name het verkiezingsprogramma. Kijk en zoals U zelf zegt dat zal het hooibestuur zeker doen op een algemene vergadering, nou ik vind dat zeker al een hele sterke uitspraak van U dat U dat aan de orde stelt op de algemene vergadering hoe het voor proces in zijn werk zal gaan, ik zou er niet op tegen zijn, maar ik zou me ook kunnen voorstellen dat dat ook buiten de algemene vergadering om geregeld kan worden, maar dat uitdrukkelijk met een idee van hoe dat werkproces in de voorfase in elkaar zal zitten, consequenties getrokken worden over wat reglementair vastgelegd moet worden over de besluitvorming. Dus daarom vind ik heeft die noch 26 te ontraden noch dat gedeelte van de motie Amsterdam verder te ontraden want die vragen niet om reglementaire vastlegging.

Ja, ik denk dat we enigszins langs elkaar heen spreken.
Als de commissie in de werkzaamheden moet meenemen
de eerdere fase en moet bedenken welke soorten
fasen, welke soorten behandelingen er kunnen zijn,
dat is geen redelijke vraag aan de commissie.
De commissie kan..ah..let op..de commissie spreekt..
Mijnheer Lugteveld..

Ja?

Voorzitter het bezwaar is natuurlijk toch dat als je
de motie van de kamercentrale zou aannemen en met name
ook dat je Amsterdam zou aannemen wat de heer Ronteltap
zegt dat je in zeer belangrijke mate wel degelijk vast-
legt de wijze waarop het hoofdbestuur gevolg kan geven
aan artikel 48 van het huishoudelijk reglement.

Dat begrijpt niemand , althans ik niet.

Kunt U het nog even nader toelichten, mijnheer Lugteveld?

Ja..nou het gebruik maken van artikel 48, huishoudelijk
reglement daartoe besluit het hoofdbestuur en het is
toch zo als je het amendement van de kamercentrale
Haarlem en Amsterdam en je gaat allemaal toch min of
meer afspraken maken over de hele procedure die aan die
hele bijzondere besluitvorming voorafgaat, dan is de
vrijheid van het hoofdbestuur om al dan niet van artikel
48 gebruik te maken die komt dan een beetje in de lucht
te hangen.

Mevrouw Siks denkt dat de commissie het verkeerd begrijpt.

Ik begrijp er niets van. Dus dat..gelach..

Waar begrijpt U niets van??? Dat mijnheer Lugteveld zegt??

Van artikel 48, maar er wordt geloof ik al gezegd naar...ah.
wat bedoelt mijnheer Lugteveld met artikel 48...

Het gebruik maken van de bijzondere...

Ja...

Daar praten we over..

Ja,ja...

Kijk het gaat hierom,als ik het aanv..kijk..eh.. we hebben te maken gekregen in de afgelopen jaren met een geweldige discussie in de partij over het liberaal manifest over beginselverklaring over verkiezingsprogramma's,toen hebben we vastgesteld dat dat zo niet kon,dat er andere regels moesten komen om die discussie te laten verlopen,het hoofdbestuur zegt nu dat als het hoofdbestuur een dergelijke discussie aankondigt of als de algemene vergadering besluit om het liberaal manifest te gaan herschrijven om maar eer iets te noemen,dan is het onmogelijk nu om in regels vast te leggen om afspraken te maken om nu vast te leggen of om de commissie te laten vastleggen hoe dan dat liberaal manifest of het verkiezingsprogramma nu in al omvattende regels moet worden geproduceerd,wat wel kan is ..ho..welk stuk er dan ook komt en op welke wijze dan ook,det stuk in de partij wordt behandeld daar heeft de commissie aan gewerkt en liggen voorstellen voor...we moeten er niet aan beginnen om ook die voorbereidingsfase te trachten in regels te vatten omdat dat eenvoudigweg niet lukt. Nou,afgezien van 48 en noem maar op is denk ik dit de kern waar we over spreken met elkaar,daarom vinden wij vindt het hoofdbestuur dat de algemene vergadering ontraden moet worden om ook in die voorbereidende fase regels te stellen terwijl het hoofdbestuur toezegt zoals dat algemeen gebruikelijk is in het verleden met de algemene vergadering of door middel van mededelingen van het hoofdbestuur op welke wijze dan ook met de partij te overleggen hoe het product uiteindelijk tot standkomt.Dat is ook gebeurd met de beginselverklaring en met het liberaal manifest en ook altijd met het verkiezingsprogramma,kortom er is geen behoefte aan motie 26.

Gaan we nu over tot de stemming.

Wie is voor grijs..voor de motie van Haarlem,motie 26?

Grijs voor derhalve.

Wie is tegen?

Gele kaarten voor..gele kaarten tegen..

Oranje kaarten voor..oranje kaarten tegen..

Deze motie is verworpen.

Dan zijn we bij motie 27, kamercentrale Amsterdam.

Mijnheer Ronteltap.

Voorzitter, in de reactie heeft de heer van de Bosse gezegd dat eh..de voorstel van Amsterdam zou leiden tot een eerdere vaststelling van het verkiezingsprogramma dat is inderdaad ook onze bedoeling, we willen heel graag hebben dat het programma vastgesteld is voordat de verkiezingsraad bij elkaar komt om de volgorde van de lijst van kandidaten te bepalen, dus ze willen ook inderdaad erg graag hebben dat in november de algemene vergadering bijelkaar komt om dat verkiezingsprogramma van ons vast te stellen. Is argument tegen gebruikt, ja, maar dan mis je de aansluiting actualiteit, ik denk mijnheer de voorzitter dat dat een punt is wat wij bij het maken van een verkiezingsprogramma toch juist meer moeten benadrukken dat het verkiezingsprogramma dat boekwerkje wat er altijd uitkomt nou juist nou niet zo zeer gaat om de actualiteit dan wel de actualiteit voor 4 jaar vooruit, dus als je een actueel programma wilt hebben voor 4 jaar vooruit dan kan het niet van wezenlijke betekenis zijn of dat programma 3 maanden eerder dan wel 3 maanden later wordt vastgesteld, actueel wil zeggen actueel voor beleidslijnen voor 4 jaren en daarbij behoort dan steeds een hoe later U een verkiezingsprogramma vaststelt des te meer wordt de vergissing begaan dat men denkt dat het verkiezingsprogramma ook tegelijkertijd het propaganda-materiaal is voor de partij, neen, dat zijn duidelijk gescheiden zaken de keuze van de top van de verkiezingskaravaan van welke onderwerpen zwaar beklemtoond moeten worden met welke slogans dat gebeurt op basis van de sferen strekking van het verkiezingsprogramma maar zit niet zelf in met die woorden in het verkiezingsprogramma, misschien het allerlaatste wat dat nog zou

hebben, dat is de titel van Uw programma, samen aan het werk, dat kan wel dagelijks nog een belangrijk punt zijn in het verkiezingsprogramma, maar dat is dan ook iets dat U best heel laat kan voorstellen.

Mijnheer de voorzitter U zegt de leden moeten het laatste woord hebben, in het voorstel Amsterdam hebben de leden het laatste woord, ja zelfs zij hebben het eerste woord nog ook, zij mogen initiatief voorstellen indienen. In Uw voorstel wordt tot tweemaal toe het woord van het lid om zeep geholpen, bij de ondercentrale en bij de programmaraad. Daar wordt het lid uitgeschakeld terwijl wij zeggen nou laat dat lid maar naar de partijcommissie die deskundig is op dat terrein inpraten zoveel als mogelijk praten die partijcommissies ook terug, naar die mensen toe, en dan krijgt het hoofdbestuur steeds ter beslissing, want U ontraadt ons voorstel met het is niet democratisch, de beslissingen komen bij partijcommissies te liggen, nee, de partijcommissies doen al het voorbereidende werk, U krijgt als hoofdbestuur in eerste aanleg de mogelijkheid om op al die punten te beslissen zoals U het aan de ledenvergadering wilt voorleggen en algemene vergadering beslist en geen enkel ander orgaan, U zult begrijpen dat wij dat zeer warm aanbevelen aan deze algemene vergadering.

Mijnheer v.d. Bosse.

Ja, dank U wel, voorzitter, wij zien toch nog wel wat problemen met die eerdere fase waarin een programma of een manifest of wat dies meer zij, zou moeten worden vastgesteld want dat betekent n.l. dat je in de orde van grootte van ruimschoots een jaar tevoren bezig bent met het concept op zich. Wij...

Heer Ronteltap...nou dat vind ik niet erg plezierig dat U dat nou zegt, want nu haalt U de voorfase erbij terwijl we net uitdrukkelijk besloten hebben dat wat de reglementering betreft alleen de besluitvorming aan de orde zou zijn en je moet dus het tijdstip vergelijken van besluitvorming in het voorstel Amsterdam met Uw tijdstip...en dat is 2-3 maanden verschil.

Heer v.d.Bosse: dat zit in Uw tijdschema dan het concept..

Dan is het een kwestie van geen half jaar maar een maand of 3,4 maar tegelijkertijd moesten we daarbij rekening houden met het feit dat in de maanden juli en augustus praktisch de zaak dood is. Een andere zaak is, U zegt gebrek aan actualiteit daar gelooft U niet zo zeer in, maar tóch is het zo dat in al die vlugschriften bepaalde zaken tot het laatste moment in ieder geval worden bijgesteld, het is een kwestie van optiek, waar ga je n.l. vanuit, U vindt dat in Uw voorstel de leden het laatste woord hebben dat zal ik inderdaad niet ontkennen, maar tegelijkertijd is het zo dat door gebruik te maken van de diverse niveaus binnen de partij leden stap voor stap de zaken kunnen volgen. U zegt dat de leden of de inspraak van de leden in feite om zesp geholpen wordt in de ondercentrale en in de programmaraad, nou, ik denk dat dat nou juist geen juiste invalshoek is op zich omdat die leden ook hun vertegenwoordigers in die ondercentrale benoemen, de programmaraad die is samengesteld uit vertegenwoordigers uit de kamercentrale. Dan geeft U aan dat de partijcommissies op zich een grote inbreng moesten hebben in het verkiezingsprogramma. Op zich is dat natuurlijk wel juist, maar ik denk dat de partijcommissies alleen niet maatgevend zijn voor het geheel. En dat U daarbij dat U daarbij inderdaad ook de partij nodig heb...

Dank U wel. Mijnheer Bos.

Voorzitter de heer Ronteltap heb ik twee keer horen zeggen dat de partij een verkiezingsprogramma voor 4 jaren moet maken, een verkiezingsprogramma zal altijd enkele elementen bevatten die afwijken van het verkiezingsprogramma van 4 jaar geleden. Op het moment ik ga uit van de verkiezingssystemen zoals die op dit moment bestaan daar is ook de afdeling Amsterdam vanuit gegaan, op het moment dat een jaar voor de verkiezingen een ontwerp-programma wordt gepubliceerd en zeker vanaf het moment

een half jaar voor de verkiezingen dat de partij dat verkiezingsprogramma vaststelt, hebben we te maken met een situatie voor de Tweede Kamer fractie dat er een programma is dat andere elementen bevat dan waarvoor die op dat moment zittende Tweede Kamer fractie is ingehuurd en het systeem van de afdeling Amsterdam beperkt daardoor de Tweede Kamer fractie in een aantal mogelijkheden waarvan wij als commissie nog geprobeerd hebben dat zoveel mogelijk te meiden en als U daar een oplossing voor zou weten dan zou ik U dankbaar zijn.

Mijnheer Haafkens.

Mijnheer de voorzitter, we praten dus over motienummer 27 en deze motie bevat eigenlijk 2 onderdelen we hebben eigenlijk voornamelijk over 27 sub 2 gepraat en dat is de procedure die Amsterdam voorstelt...

Kammenga : in 28..

Haafkens:

Wat zegt U, in 28 ja... en die dus een heel aantal sympathieke elementen omvat waar wij als kamercentrale Leiden denk ik voor een groot deel ons wel in kunnen vinden.. Amsterdam heeft echter ook nog in 27 1 echter een stukje aangekoppeld en dat slaat eigenlijk meer op de procedure zoals nu door de commissie wordt...sh..het hoofdbestuur en de commissie wordt voorgesteld n.l. het inschakelen van een ondercentrale bij de besluitvorming, als we dus zouden kiezen voor de methode zoals die nu voor ons ligt, het is merkwaardig dat een kamercentrale Amsterdam die tevens ondercentrale en tevens afdeling is meent te kunnen oordelen of ondercentrales al of niet een sluis zouden kunnen vormen voor amendementen.

De kamercentrale Leiden heeft 8 ondercentrales we zijn dus wat dat betreft wat meer ervaren op dat gebied en we kunnen dus weten dat je dus in een kamercentrale die een dik in 50 afdelingen heeft vaak in de problemen komt met het groot aantal amendementen.

Ik zou dan ook willen vragen afgezien van het punt 27 2 wat straks bij 28 nog aan de orde komt om ieder geval 27 inderdaad het hoofdbestuur te volgen en dan zeggen deze motie wordt ontraden omdat we daar als eventueel

de keus zou vallen op het systeem wat het hoofdbestuur nu voorstelt de ondercentrale een wezenlijk bestanddeel een wezenlijk deel zou moeten krijgen en een wezenlijke bijdrage zou moeten leveren in die besluitvorming, dank U wel.

Maar procedureel is het probleem dat als 27 verworpen wordt wat zou moeten gebeuren dat daarmee 28 eigenlijk ook van tafel is, want als wij de ondercentrales en de programmaraad behouden dan kan de procedure in 28 vanzelfsprekend niet gevolgd..wat inderdaad ook niet moet gebeuren, daar ben ik het volledig met U eens, maar dat is dan weer even wat anders..

Daarom is dit een allerongelukkigste motie..gelach..

Zo is het precies, maar laat ik..mag ik nog een heel praktisch bezwaar aanvoeren tegen vooral 28, ik vind ook dat 27 1 verworpen moet worden om de reden die de heer Haafkens ook heeft aangegeven en 2 en 28 moet dan ook verworpen worden en wel om heel praktisch 2 punten ik vind dat de invloed van de partijcommissies bij het tot stand komen van de verkiezingsprogramma's veel te groot is op deze manier, met alle respect voor de partijcommissies maar dat wat we in het verleden hebben gezien waren geweldige pakketten papier en alle partijcommissies vonden dat onderdeel wat zij behandelen zo geweldig belangrijk dat als wij in het verleden de bijdragen de adviezen van de partijcommissies hadden gebruikt om een program te maken dan hadden we het niet in een enveloppe kunnen stoppen, maar dan had er een pakketje van moeten zijn om het bij de leden te krijgen want dan was het vanaf de tafel zo geweest en misschien nog wel groter. De juiste procedure is dat de bijdragen van de partijcommissies als adviezen aan het hoofdbestuur moeten worden gebruiken, dus het hoofdbestuur wat verantwoordelijk is voor het maken van het concept verkiezingsprogramma en de rol van de partijcommissies is in het voorstel van Amsterdam te groot, is dus ook werkelijk onmogelijk om al in november dat verkiezingsprogramma

vast te stellen, want U hebt natuurlijk theoretisch groot gelijk dat het voor 4 jaar is en dat een groot beleidsprogramma is, neemt U mij niet kwalijk mijnheer Rontseltap, in de verkiezingscampagne is dat programma toch zo belangrijk, dat iedere keer wordt je gepakt door je politieke tegenstander op wat er uitgerskend op blz. 27 punt sub enz staat en in het verleden hebben wij als VVD juist de aantrekkelijke positie gehad dat wij ons programma later veel later vaststelden dan andere partijen en het was voor ons heel aardig om met name de Partij van de Arbeid regelmatig aan te pakken op het verkiezingsprogramma dat al een half jaar eerder was vastgesteld en ik zou dat bijzonder graag zo willen houden.

Applaus.

Oh..oh..oh..mijnheer...

Tenslotte kort, mijnheer Rontseltap.

Ja..mijnheer de voorzitter.

Dat laatste dat had U natuurlijk niet moeten zeggen.. Want als we als grote partij ook met andere grote partijen op gelijke voet willen omgaan dan moeten we natuurlijk dat kunnen doen door de andere ook te zeggen en kijk maar hier heb je ons verkiezingsprogramma..daar staat het.. en om nou te zeggen van dat is zo aardig en zo makkelijk want wij kunnen alvast het zinnatje aanwijzen in het programma van die andere partij maar dat kan die partij nog niet bij ons..want wij hebben het nog niet vastgesteld dat is natuurlijk.....

Nee het gaat over de campagne..over de actualiteit..

Applaus..

Ja..maar hoor U, als de andere partijprogramma's naar Uw oordeel zover afwijken van actualiteit en dat dat uitmaakt die paar maanden want het zijn om de vraag daar gesteld te beantwoorden zijn het in het verschil maar 4 maanden, dan zou U eerder met een voorstel naar ons toe moeten komen om de zaak niet zo als voorgesteld het verkiezingsprogramma vast te stellen voordat die kandidatenlijst wordt vastgesteld want dan is Uw argument valide om het werkelijk heel erg laat te doen

minstens zo laat als in de voorafgaande jaren, maar ik dacht dat bij de vorige besluitvormingen duidelijk was geworden dat wij als VVD vonden dat wij ook in dat opzicht een grote volwassen partij waren geworden die wel degelijk in staat en bereid moet zijn om een beleidsprogramma voor 4 jaar vooruit vast te leggen zonder op ieder onderdeel in de actualiteit te moeten zijn want die onderdelen in actualiteit dat is een kwestie van je propaganda machine die moet werken, het probleem van dat je al een jaar tevoren voor de verkiezingen je concept programma bekend maakt dat op punten afwijkt van je vorige termijn, mijnheer de voorzitter dat probleem is naar Uw eigen oordeel kennelijk niet erg groot omdat van de 4 maanden verschil die er zit in het voorstel van het hoofdbestuur en het voorstel van de kamercentrale Amsterdam er 2 zomermaanden zijn waarvan U zegt dat de hele zaak plat ligt, dus die 2 maanden dat kan het moeilijk wazen.

Dank U wel, ik denk dat we over kunnen gaan tot de stemming..het is duidelijk dat wij stemmen over 27 en direkt daarna over 28 het hoofdbestuur onraadt beide, het hoofdbestuur ontraadt de motie 27 en het amendement 28 zeer sterk. We gaan over tot de stemming.

Grijze kaarten voor Amsterdam.

Grijze kaarten tegen.

Gele kaarten voor-gele kaarten tegen.

Oranje kaarten voor-oranje kaarten tegen.

27 is verworpen.

28 grijze kaarten voor.grijze kaarten tegen,

gele kaarten voor- gele kaarten tegen,

oranje kaarten voor-oranje kaarten tegen.

Ook 28 is verworpen en zijn we 29 de motie van de ondercentrale Snits.

Iemand uit Sneek aanwezig voor het geven van een toelichting:
Mevrouw Gerritsma.

Mijnheer de voorzitter, wij nemen aan dat U in Uw advies verwijst naar artikel 48 10 van het huishoudelijk reglement en daarin wordt n.l. aan de ondercentrales de mogelijkheid geboden om bepaalde besluiten gemeenschap-

pelijk te doen. Ons voorstel is achter een miniprogram-
maraad op ondercentrale kamercentrale niveau bestaande
uit afgevaardigden van de diverse afdelingen waartoe de
ondercentrale die tot de ondercentrale behoren.
Dat lijkt ons wel een verbetering tenminste de mogelijk-
heid moet daartoe bestaan, het hoeft niet altijd nood-
zakelijk te zijn maar bij de kleine ondercentrales
zal dat zeker wel een verbetering betekenen.
Indien 48 10 wel van toepassing is dan zou ik de
strekkingen daarvan graag verwerkt willen zien in
de bijzondere besluitvorming dus dat de ondercentrales
de mogelijkheden krijgen om zich te verenigen.

Dank U wel, mijnheer v.d.Bosse.

Ja, voorzitter ik heb daar straks al aangegeven dat
het uiteraard mogelijk is dat ondercentrales zich ver-
zamelen en de zaken behandelen dat is een mogelijkheid
bovendien heeft iedere ondercentrale of kamercentrale
het recht uiteraard om adviseurs te benoemen, we hebben
alleen aangegeven die stappen die wij als noodzakelijk
achten om door die bijzondere besluitvormings procedure
heen te komen. Dank U wel.

Kortom U bent vrij om het te doen, maar we leggen het
niet vast.

Sneek: En dat was juist ons verzoek of U het juist
in de tekst even wilde verwerken of dat...in de uiteinde-
lijke tekst.

In de tekst van het reglement kunnen we het zodanig
neerzetten dat de mogelijkheid van mevrouw Gerritsma
tot zijn recht komt.

Mevrouw Gerritsma U wordt op Uw waken bediend.

Dan zijn we bij de motie van de afdeling Zeist.

Iemand uit Zeist een toelichting??

Niet? Oh...neem me niet kwalijk..

Doorn, uit Zeist, voorzitter we hebben deze motie ingediend
gedeeltelijk ook het probleem is net al aan de orde ge-

weet, omdat wij het idee hebben dat een aantal kamercentrales dit organisatorisch waarschijnlijk niet aankan dat het ook sommige ondercentrales helemaal niet op dit soort werkzaamheden of activiteiten zitten te wachten, dat die typisch een andere taak vaak hebben alleen wat coördinatie op gebied van vorming en scholing en op het gebied van propaganda met name kleinere afdelingen wij zouden graag daarvoor over het ondercentrale probleem op zich een discussie binnen de partij willen hebben U heeft aangegeven dat het sowieso wellicht wel mogelijk is dat zouden wij wel graag van deze vergadering willen weten maar er is nu al een voorstel aangenomen dat inderdaad ondercentrales mogelijkheden kunnen krijgen om samen te gaan of in ieder geval deze problemen samen aan te pakken dus dat is een van de problemen die al ondervangen is, de mogelijkheid of er een discussie kan komen überhaupt de functie van de ondercentrale in de partij die zouden wij toch graag aan de vergadering voor willen leggen.

Ja, dat is op zichzelf een boeiend onderwerp, maar dat is eigenlijk een ander agendapunt.

Dus ik denk niet dat wij dat nu hier aan de orde moeten stellen, ik zou U willen vragen nu de motie in te trekken en dat als een voorstel voor de volgende algemene vergadering te berde te brengen. Ja? Dank U wel. Fransker, motie van de ondercentrale Fransker.

Iemand die een toelichting wil geven?

Niemand?

Dan vergelijken met Sneek nemen we in die zin op.

Dan zijn we bij het amendement van de kamercentrale Leiden, 32, mijnheer Haafkens.

Mijnheer de voorzitter, wij juichen in zekere zin toe dat nu voor de eerste keer aan de ondercentrale iets grotere bevoegdheden worden gegeven dan alleen maar coördineren en een beetje vrijblijvend met elkaar praten. En dit zou misschien een reden kunnen zijn dat die ondercentrale toch wel wat beter gaat werken en juist als we met het grote aantal afdelingen wat we soms hebben een wat zinvoller positie in onze partij krijgt, we hebben echter in de procedure die door de commissie

bijzondere besluitvorming is opgesteld nog een toevoeging en dat is dus dat wanneer je een ondercentrale hebt waar dus de afdelingen goed vertegenwoordigd zijn dan komen er dus..worden er allerlei amendementen opgerispt en U weet waarschijnlijk wel uit ervaring dat er vaak een boel zijn die puur van redactionele aard zijn. We hebben dus de taalpuristen die zich enorm werpen op een notitie of op een concept programma en deze amendementen die dat blijkt die hebben dan die gaan heel eigen leven leiden die gaan de hele procedure mee iedareen loopt daar tegen op en elke keer moet een voorzitter in een kamer centrale of in een algemene vergadering gaan hameren van dit is redactioneel, dit is van redactionele aard, het is enorm remmend, wij denken dat dus de ondercentrale best die verantwoordelijkheid kan krijgen om te zeggen nou dit is nou een amendement van puur redactionele aard dat is dus vroeg in de procedure tijd dus al die amendementen kunnen naar de redactie commissie deze kan dus al in een heel vroegtijdig stadium kennis nemen van de situatie zoals die is en die kunnen dat al verwerken voordat men dus in de periode komt dat men alle andere amendementen ook al voor de voeten krijgt geworpen, het hoofbestuur heeft gezegd ja we ontreden dit of eigenlijk nemen we dat mee met de motie van de afdeling Naarden, nou dat is toch niet helemaal waar bij de afdeling Naarden van wat ik ervan begrepen heb die doet op een amendement wat van redactionele aard is een pleistertje en zegt van joh..jongens hier een etiketje dit is redactioneel, maar dan blijft het probleem dat dat amendement meegestuurd wordt door de kamercentrale door programmaraad, door de algemene vergadering, wij stellen voor aan de ondercentrale toch die bevoegdheid te geven te splitsen dus redactioneel en inhoudelijk, dank U wel.

Uw toelichting verduidelijkt veel, de commissie neemt Uw suggestie over.

Daarmee hebben we 32 gehad en zijn we bij 33.

Voorzitter, dit amendement is een gedeelte van het amendement van de kamercentrale Amsterdam, hoewel dus helemaal niet bekend waren met het amendement van de kamercentrale Amsterdam, er is n.l. een woordje weggevallen

het woord toelichting het amendement omvat alleen maar de eerste negen regels het tweede gedeelte met het voorstel dat is een toelichting, een mogelijk voorstel dat..daar hechten we niet zo aan, wat wij wel belangrijk vinden dat is het feit dat voor de verkiezingsraad het programma is vastgesteld.

Aangegeven is door ons dat de termijnen zoals U ze gesteld hebt in feite te krap bemeten zijn, het is uiteraard ons streven om voor de verkiezingsraad gereed te zijn met het programma. Maar dat is iets wat we ook met andere commissies uiteraard zullen moeten coördineren en of dat allemaal precies zal passen dat is op dit moment nog niet helemaal duidelijk. Het hangt er ook vanaf uiteraard wanneer uiteindelijk de verkiezingsraad zal plaats vinden want nu staat er in de reglementen december, maar het is best mogelijk dat dat naar januari, februari wordt geschoven, daar moet nog over gesproken worden in ieder geval, een alternatief zou kunnen zijn eventueel om toch met een programma te komen na de verkiezingsraad maar b.v. aan te nemen in de verkiezingsraad dat de kandidatuur definitief is op het moment dat de kandidaat het verkiezingsprogramma wat eraan komt heeft onderschreven.

OK...voorzitter..

U trekt dit amendement in, dank U wel.

Dan zijn we bij het amendement van de afdeling Naarden.
34, mijnheer Meijeraam.

Voorzitter, ik wil toch wat zeggen over die termijn.. die termijn van 21 weken, er is daarnet gesproken over het begin van de campagne met Amsterdam, maar als een termijn van 21 weken in Uw voorstel medio september aanvangt dan eindigt die midden in februari ik weet niet of U indicaties heeft dat de verkiezingsraad daarna zou zijn en de gedachten dat ja het zou kunnen doen na de verkiezingsraad met allerlei andere emolumenten erbij dat lijkt me toch helemaal strijdig met de opdracht die het hoofdbestuur ook heeft om een brede uitwerking te geven van de gedachte hoe ja nou moet reglementeren

dat een verkiezingsprogramma tijdig gereed is.
En in dat opzicht dacht ik dat de commissie zich
het hoofd moet breken en misschien dan nog wat anders
breekt over die termijn van 21 weken terwijl men die van
Leiden van 26 te kort vindt.

Ik heb dat rekankundig daar niets van begrepen.
Maar ik wil van 34 wel zeggen dat dat accoord is dat
U hem overneemt uiteraard en dat we dan op de termologie
nog wel een keer terugkomen in december, maar dat die ter-
mijn met het intrekken van Leiden wat erg makkelijk wat
de achterkant van het termijn betreft van de tafel is
en dat de commissie of het hoofdbestuur zich daarop nog
zeer grondig zou moeten beraden of dat allemaal wel kan
wat men denkt en anders moet men toch aan de voorkant
naar voren.

Daar zullen we ons inderdaad over beraden.

Dank U wel, zijn we bij 35, van de afdeling Naarden.

Ja, mijnheer de voorzitter...

De ondercentrale Westland is op zich zelf heel gelukkig
met een duidelijk structureren van de ondercentrale in het
hele partij gebeuren, maar ze heeft wat moeite met
een paar aspecten en ik denk dat ik via dit amendement
dat het beste kan aankeert omdat hier sprake is van
kosten en de ondercentrale Westland is daar dus best ge-
lukkig mee maar het ontbreekt haar volledig aan financiële
middelen om op een duidelijke manier aan wat op het
ogenblik wordt voorgesteld om daar vorm aan te geven,
het brengt altijd een aantal vergaderingen met zich mee
je kunt deze werkzaamheden niet verrichten als niet gelijk-
tijdig bij deze verplichting ook de financiële middelen
worden verschaft, dus ik vind eigenlijk dat de commissie
en ik weet niet waar je dat precies onder moet brengen
maar dat zou misschien ergens bij een verder amendement
kunnen worden ondergebracht maar dat met het besluit om
de ondercentrales structureel in te schakelen bij besluit-
vorming om dan aan die ondercentrales ook daarvoor de
financiële middelen te verschaffen.

B.3.

.70.

Het is natuurlijk zo dat besparing bij een kamercentrale of bij een hoofdbestuur die besparing die komt uiteindelijk bij de ondercentrale komt die weer naar boven...

Ik denk dat dat niet op dit moment het juiste vorm is om daarover te besluiten..over de financiering van het geheel, maar de krapte van de geldmiddelen die zal zeker de nodige inventiviteit met zich meebrengen en een aantal ondercentrales nopen om samen te gaan werken;

Ja, mijnheer de voorzitter, maar ondercentrales die hebben op dit moment vrijwel al geen financiële middelen beschikbaar, de dingen die zij nu moeten doen gebeuren vaak niet omdat altijd gebrek is aan financiële middelen. Dat is nu al het geval.

Wij hebben dit wel onderkend dat er gebrek is aan financiële middelen vandaar dat we ook gepoogd hebben om de administratieve begeleiding bij de ondercentrale in ieder geval weg te halen en die naar te leggen bij het algemeene secretariaat.

Ja, maar mijnheer de voorzitter als U tot de taakverzwaring van de ondercentrale komt dan vind ik als U dat doet moet U ook de voorwaarde scheppen dat dat perfect kan functioneren anders dan werkt het overigens, ik geloof dat dat U dat ernstig moet overwegen.

Afdeling Hengelo, mevrouw..

Mijnheer de voorzitter, mag ik U verzoeken de achter ons staande leden te vragen om zich wat te matigen in hun gesprekken want het is heel moeilijk om je hoofd erbij te houden..

Dat is een goed idee..

En mag ik U een tweede verzoek doen, daardoor is..... onderbreking...

Grijze kaarten voor, grijze kaarten tegen..
gele kaarten voor.. gele kaarten tegen..
oranje kaarten voor.. oranje kaarten tegen..

Verworpen.

36 afdeling Naarden.

Wordt ook ontraden, wilt U een korte toelichting geven??
Ja, mijnheer de voorzitter, het lijkt ons een nuttige zaak
dat het niet een wet van meden en perzen is dat de onder-
centrales altijd

mijnheer de voorzitter, het lijkt ons een goede zaak
om keer voor keer te bekijken of het noodzakelijk lijkt
om de ondercentrales in te schakelen, naar onze mening
moet het niet een wet van Meden en Perzen zijn en dat
zou kunnen betekenen dat een ondercentrale als men daartoe
wordt uitgenodigd zich ook daarop kan voorbereiden en
als het altijd is dan wordt het naar onze mening een
zaak waar een zware belasting voor die ondercentrales.

We zouden de discussie blijven houden van wel of niet..
je schakelt de ondercentrales in en je geeft ze gewicht
of je doet dat niet wij doen dat nu wel, ze ontraden Uw
voorstel... gaan we over tot de stemming..

Grijze kaarten voor.. grijze kaarten tegen, gele kaarten
voor, gele kaarten tegen, oranje kaarten voor, oranje kaarten
tegen..

Verworpen.

Dan zijn we bij 37.

Wederom van de afdeling Naarden en ook dat wordt ontraden.
Mijnheer Meijeraam.

Voorzitter ik dacht dat het praktisch was om niet speciaal
over dit amendement te spreken, er zijn er meer op onder-
centrale op kamercentrale en ook op partij.. op programma-
raad niveau over wat nu democratisch is in dit geval
van de bijzondere besluitvormingsprocedure een gewone meer-
derheid of een gekwalificeerde, ik mag in herinnering brengen
dat het doel van de bijzondere besluitvormingsprocedure
is geweest om het schiften van amendementen te stroom-
lijnen maar dat daar destijds uitdrukkelijk unaniem
door het hoofdbestuur en algemeen gedeeld door de alge-
mene vergadering is uitgesproken dat het democratisch recht

van de afdelingen ook van kleine afdelingen om amendementen in te dienen zoveel mogelijk moest worden gehonoreerd dat die afdelingen niet hun toevlucht bij voorbaat moesten nemen tot lobbyën tot het vormen van klusters of wat dies meer zij, en daarom is er geweest de stellige overtuiging dat je een keer moest zeven, zeven in de zin van amendementen buiten de orde verklaren buiten het ruimbaan brengen en heel uitdrukkelijk van vele kanten de algemene mening dat je dat dan ook niet moest doen op inhoudelijke gronden zoals een spreker uitdrukte een amendement van de gekke dat moet je afvoeren maar voor de rest mag men met een amendement ter algemene vergadering komen en het zeven op een niveau van ondercentrale of op een niveau van kamercentrale met gewone meerderheid van stemmen betekent naar de mening neem ik aan ook van een aantal ander ingediende amendementen betekent dat je aan de democratie geen goed doet maar juist afbreuk omdat je in een kleine kring iets al niet ontvankelijk verklaart voor de algemene vergadering dat vinden wij een slechte zaak vandaar dat bij dit amendement en bij een paar andere wij voorstellen om te handhaven de eenderde die voldoende was om iets door te laten destijds is er zelfs met algemene instemming eraan toegevoegd en eenderde van de afdelingen dat is weer verdwenen, maar dat het nu ineens democratischer zou zijn om met gewone meerderheid van stemmen met te zeggen jij mag eigenlijk niet meedoen en je zit hier helemaal ten onrechte dat vinden wij een kwalijke zaak, vandaar dit amendement en nog een paar andere.

Maar het uitgangspunt bij de procedure voor de bijzondere besluitvorming is nu niet geweest om de enorme massa aan amendementen enz. in ieder geval terug te brengen tot een werkbare hoeveelheid en ik geloof niet dat daarin past dan specifiek het doorlaten van amendementen met een geringe steun vandaar dat wij deze keuze hebben gemaakt.

Men kan nooit voorspellen van een amendement in een ondercentrale waar daar geringe steun heeft dat er

misschien op de algemene vergadering wel steun krijgt dat ondercentrale orgaan is niet het orgaan om dat te beoordelen de betrokken afdelingen zijn er daarbij, zijn er bij de kamercentrale bij de programmaraad niet bij om het te verdedigen je doet dat volkomen ten onrechte, ik zou als suggestie mee kunnen geven dat U bekijkt of je zou kunnen voorstellen dat je sommige amendementen alleen voor stemming aan de algemene vergadering voorlegt, maar om ze te zeven en drie keer te zeven in Uw voorstellen met een gewone meerderheid van stemmen van een niet daartoe geëigend orgaan is niet juist en is niet overeenkomstig het uitgangspunt van de bijzondere procedure dan moet U de verslagen van de desbetreffende vergadering is nalezen het uitgangspunt was een ganz andere, maar je moet wel zorgen dat je de amendementen beperkt door samenvoegingen en door redactioneel verklaren en dan kom je een heel eind.

Ja, dank U wel, maar het is echt de bedoeling om dat grote aantal amendementen terug te brengen anders dan komen we nergens in de besluitvorming, we ontraden het ten sterkste maar de commissie zal Uw suggestie meenemen, we gaan over tot de stemming, grijze kaarten voor 37, grijze kaarten tegen, gele kaarten voor.. gele kaarten tegen, oranje kaarten voor.. oranje kaarten tegen..
Verworpen.

38 amendement van de afdeling Voorburg.

Wordt ook ontraden eigenlijk met dezelfde argumentatie..
U wilt toch nog het woord voeren? Gaat Uw gang.

De kernzin in ons amendement is dat het vooral moet gaan om kwaliteitsverbetering van amendementen en niet mag leiden tot het onder tafel werken van minderheidsvoorstellen. Ik moeg erop wijzen dat goede nieuwe ideeën meestal in een klein hoekje beginnen en het is niet te voorspellen waar die beginnen dus je moet erg oppassen dat je nieuwe zaken kwijtraakt en uit dat oogpunt zou ik toch de commissie willen aanbevelen om dit punt nog te overwegen, ik heb dan verder gezien de stemmingsuitslag van eh.. over de afdeling Naarden, heb ik dan geen behoefte

om deze motie in stemming te brengen.

Dank U wel..

Voorzitter van Veen, Rijswijk, mijn opmerking sluit eigenlijk enigszins aan bij die welke mijn voorganger heeft gemaakt, wij hebben er alle begrip voor dat er grote behoefte is van het hoofdbestuur om het aantal amendementen zoveel mogelijk te beperken gezien de verschrikkelijke hoeveelheid werk die eraan vastzit, wat mij eigenlijk verwondert dat is dat wij alle voorstellen om organelijk bevoegdheid te geven, bepaalde amendementen niet door te zenden en nergens enig spoor van criterium te vinden is waaraan zou moeten worden voldaan om een dergelijke beslissing te nemen, wie zijn die organen dat zij ze wel zullen bepalen welke amendementen van afdelingen erdoor zullen moeten gaan aan welke criteria moet daar aan voldaan worden daarom ontbreekt het in dit stuk naar mijn mening volkomen aan.

Behalve die amendementen die op redactionele gronden samengevoegd worden of door samenvallen van betekenis ook samengevoegd worden dat kan ik me voorstellen, maar een andere situatie daar vind ik geen criteria voor,...

Het is onmogelijk om criteria op te stellen, het enige criterium is het gezonde verstand van onze leden daar zijn we gelukkig van afhankelijk. En dat moeten we ook zo houden.

Applaus.

We zijn nu bij het amendement 39 van de afdeling Naarden. Is er nog behoefte aan een toelichting of kunnen we hem als ingetrokken beschouwen? Dank U wel mijnheer Meijeraam.

Zijn we bij 40 Lisse.

Iemand uit Lisse? Mevrouw..

Mevrouw Michels, Lisse.

Ons amendement staat in de toelichting nogal duidelijk verwoord wat ons voor ogen heeft gestaan bij het indienen van dit amendement, het lijkt ons onjuist als U punt a. van onze toelichting in het vizier neemt dat een amendement

ingediend op een stuk bij degene die de verantwoordelijkheid heeft voor de productie van het stuk daar invloed op uitgeoefend kan worden om het eventueel te verwerpen. Het lijkt me dat het hoofdbestuur en ook de commissies die dat samengesteld hebben onmogelijk zich helemaal vrij op kunnen stellen tegenover amendementen die ingediend zijn op het stuk wat voorligt, tweede argument wat bij ons dus meespeelt is dat zowel in de nieuwe zeef de ondercentrale als de zeef die reeds bestond n.l. de kamercentrale dat daar de afdelingen zelf hun amendement kunnen verwoorden ook de kleinere afdelingen hebben dan evenveel kans als de grote afdelingen om hun argumentatie voor hun eigen amendement in te dienen, deze argumentatie, deze verdediging van een amendement kan bij de zogenaamde programmaraad niet gebeuren het lijkt mij toch ondemocratisch als dit doorgaat. Dank U wel.

Mijnheer v.d.Bosse.

Ik geloof dat ik hier verder niet veel aan toe te voegen heb, voorzitter want het zijn argumenten die vanavond..of vanmiddag al eerder over de tafel zijn gegaan, het is natuurlijk een grandioos dilemma hoe moet je de zaak bekijken en hoe moet je tot je keuze zien te komen, ik heb bij de inleiding al gezegd het gaat om het terugbrengen van die grandioze hoeveelheid aan amendementen die hier liggen er zijn mogelijkheden voor kleine afdelingen om toch tot een bepaald soort besluitvorming te komen met andere afdelingen wat..waarbij wel hun eigen inbreng wordt gewaarborgd, Uw opmerking ten aanzien van de programmaraad die vat ik eigenlijk niet helemaal, omdat die programmaraad is samengesteld juist uit bestuurders althans afgevaardigden door de kamercentrales aangewezen.

Ja, daarom juist die kamercentrales hebben allemaal al deze materie gezien ze hebben alle amendementen al gehad is het nu noodzakelijk dat als de kamercentrales verenigd zijn om een uiteindelijk werkstuk te produceren om dan nog amendementen te moeten wippen, het lijkt me wel heel terecht dat amendementen worden samengevoegd en bekeken in hoeverre ze gedeeltelijk op een lijn zitten

maar het eruit halen van amendementen lijkt me op dat niveau onaanvaardbaar.

Mijnheer, kort graag.

Ik heb een voorstel van orde voorzitter, n.l. Schaffer, afdeling Hengelo, in motie 40..of amendement 40 is sprake van een programmaraad, echter in motie 49 wordt gezegd en daar is nog niet over besloten wat we onder die programmaraad verstaan en hoe die samengesteld is. Mijn voorstel van orde zou zijn om voor te stellen motie 49 eerst te behandelen dan kunnen we bij 40 zien over welke programmaraad wij spreken.

Als dat gemakkelijker is, maar ik denk dat 49 geen probleem is omdat dat door het hoofdbestuur wordt overgenomen. Dus dan is dat vastgesteld..

Dat hebben wij in dank geconstateerd, voorzitter.

Ja.

Dus hebben we dat vastgesteld en we gaan door met 40.

Ik dank dat de heer v.d.Bosse duidelijk is geweest, wordt ontraden, we gaan over tot stemming.

Grijze kaarten voor...

Voorzitter...

Niet binnen de tijd...

Voorzitter, ik wilde nog wat zeggen...

Het amendement 40 van Lisse dat hangt nauw samen met amendement 42, het eerste deel van Utrecht en ook wel met 47 en 48 van Den Haag.

In dat kader is het misschien voor U vergadertechnisch handig om een aantal zaken te combineren hier, over Lisse zou ik inderdaad een stuk steun willen uitspreken het lijkt ons heel erg lastig worden die hele programmaraad, dat wordt een heel ingewikkeld geheel met werkgroepen met mensen die daar allemaal bijkomen, ja gaat een heel stuk regelgeving in onze partij waar introduceren voor iets wat vrij simpel allemaal af te handelen is, is het nou nodig om alle mogelijke dingen in onze partij

tot in de finesses te gaan regelen, dat lijkt me toch niet dat we zover moeten gaan, daarom steunt de afdeling Den Haag het amendement Lisse.

En trekt in 47 en 48?

Neen, voorzitter daar zijn we nog niet aan toe.

Oh..

Gelach..

Wel duidelijk is het nu dat we over gaan tot stemming, 40, grijze kaarten voor, grijze kaarten tegen, gele kaarten voor, gele kaarten tegen, oranje kaarten voor, oranje kaarten tegen, oh..nou wordt het lastig, moeten we gaan tellen... grijze kaarten voor..grijze kaarten tegen..even duidelijk houden, zodat er geteld kan worden ik zie daar 4..en er is er maar een te zien..dank U wel.

Gele kaarten voor, tien dank U wel, gele kaarten tegen.. 26 dank U wel. Oranje kaarten voor, 16, dank U, oranje kaarten tegen, 20 duidelijk.

Ruimschoots verworpen. Dank U wel.

Zijn we bij 41, Naarden, ik denk dat dat daarbij ook..mijnheer Meijeraam, zou U heel kort...

Ik dacht het niet voorzitter, het is gelijk aan het derde deel van 42 Utrecht en het is weer een ander element want U zegt nou moet het hoofdbestuur na artikel 3 de zeven ook nog eens kunnen vertellen hoeveel er maximaal erdoor mogen, ik geef het die programmaraad te doen als je er eigenlijk 300 door wil laten en het maximum is op 250 hoe je daar ooit uit zou moeten komen omdat eerlijk te doen? En vandaar dat het niets te maken heeft, maar hoe meer er gezeefd is en met hoe minder gekwalificeerde meerderheid gezeefd is des te minder je een kwantitatief aantal kunt stellen aan iets wat naar kwaliteit zou moeten worden bepaald. 42/3 Utrecht en 41 Naarden dacht ik kunt U samen nemen, maar niet zomaar denken dat het al weg is.

Dank U wel, voordat we verder gaan, zou ik willen vragen of aldeganen die aan deze zijde van de blauwe gordijnen zijn en staan te praten en niet luisteren achter de

gordijnen gaan er zijn er een aantal die me niet eens horen vanwege het drukke gesprek ik zal de hoofdbestuursleden noemen, mijnheer de Paul, mevrouw van Scharpenberg, wie zie ik nog meer..mijnheer Blauw,voormalig hoofdbestuurslid,mijnheer..mevrouw van Scharpenberg zou U misschien Uw discussie voort willen zetten aan de andere kant van het blauwe gordijn??Want anders worden wij zo geweldig gestoord..Het zelfde geldt voor ..enz...
Mijnheer v.d.Bosse?

Zou mijnheer Meijerszaam nog even willen herhalen wat hij zojuist heeft gezegd,want ik kan hier inderdaad niets verstaan.

In gelijke gedachten als Utrecht volgende amendement,ten derde ben ik tegen een numerus clausus om alleen op grond van een aantal te bepalen door het hoofdbestuur na 3 zeven die op inhoudelijke kwaliteit zullen worden gedaan dat er daarna nog eens af zou moeten worden geteld in een soort rangschikking dat je er een aantal x over zou houden. Die bevoegdheid van het hoofdbestuur die is me ten ene male onduidelijk maar het lijkt me ook het minst democratische nog wat er in dit voorstel nog verder inzit.

(Heer v.d.Bosse)

Dit is inderdaad niet zo'n democratisch middel,zo ziet het er ook helemaal niet uit..maar wij denken als commissie dat het toch noodzakelijk is om peal en perk te stellen aan het aantal amendementen en we zien geen andere mogelijkheid dan bij voorkomende gelegenheid vast te leggen hoeveel amendementen kunnen worden doorgelaten. Maar tegelijkertijd een edrgelijke bepaling die zal op voorhand een zuivere werking hebben,schatten we in,omdat in ieder geval alle treppen die gepasseerd worden door die amendementen er deugdelijk en degelijk ervan overtuigd zijn dat zij hun werk goed moeten doen,dat het anders geen haalbare kaart wordt om de zaken te verwerken.

Dank U wel..gaan we over tot de stemming.

Grijze kaarten voor..grijze kaarten tegen Naarden.

Gele kaarten voor..gele kaarten tegen..

Oranje kaarten voor..oranje kaarten tegen..

Verworpen.

Zijn we bij het amendement van de afdeling Utrecht.

Heer Meijeraam: Mag ik die oranje tegen nog even zien, voorzitter, mag ik vragen of U de rest wat langzamer doet?

Neemt U mij niet kwalijk.

Grijze kaarten voor het amendement van de afdeling Naarden.
Grijze kaarten tegen..gele kaarten voor..gele kaarten tegen..(fluisterend 3x zoveel)Oranje kaarten voor..oranje kaarten tegen....

Ja, wilt U dat het gesteld wordt, voor mij is het volstrekt duidelijk dat het verworpen is...???

Voor mijn omgeving niet, ik zou het aan Utrecht willen vragen, wat die ervan vindt, maar voor mij is het oranje tegen aanzienlijk meer dan het oranje voor en dat scheelt 10x zoveel als grijs...

Goed..goed..dan gaan we oranje voor heel zorgvuldig tellen..oranje voor? 17..oranje tegen? ook 17..

Ja, voorzitter U hebt 80 stemmen van Den Haag niet meegeteld, omdat het zo snel ging..

Jawel hoor, echt wel...

Goed dan gaan we grijze kaarten voor, het stembureau telt.

Grijze kaarten voor..grijze kaarten tegen..

Gele kaarten voor Naarden..gele kaarten tegen..

Oranje kaarten voor..oranje kaarten tegen..

Dank U.

Uitslag stembureau.

Ja, voorzitter we hebben voor 389 stemmen en tegen 374.

Gelach..applaus...

De uitslag is zo close dat de commissie die dit onderwerp toch uitermate belangrijk vindt voor het verder functioneren en voor de wijze van behandeling in de partij straks het kunnen stoppen van amendementen zodat het inderdaad tot een aanvaardbaar geheel kan worden teruggebracht, dat overgegaan wordt tot een schriftelijke stemming. Gelach..

Op verzoek van de commissie dat is ook gemakkelijk omdat wij dan nu niet verder kunnen gaan met dit agendapunt omdat de andere punten een directe relatie hebben met dit amendement 41, dat betekent dat we dan de behandeling kunnen opschorten tot morgenochtend en wij nu over kunnen gaan tot de agendapunten 12 en 9, althans 9 als mijnheer Nord er inmiddels is.. en anders 12, het beleid hoofdbestuur.

Ik neem aan dat U tegen deze procedure geen bezwaar hebt.. er werd schriftelijk gestemd thans en de mandjes komen hier voor. De vergadering is voor enige ogenblikken geschorst.. de algemeen secretaris zal U zeggen op welk moment de schriftelijke stemming kan plaats vinden.

U hebt de papiertjes uitgereikt gekregen, het is zo dat de groene stembriefjes zijn 1 stem en de grijze 10 stemmen, U zet voor.. U deponert in het mandje met voor mijnheer v.d.Berg kunt U even opletten??

Er komen mandjes met eh.. voor en tegen zodat U kunt zien waarin U Uw stem kunt deponeren.

De vergadering is voor enige ogenblikken geschorst.

Een begeleiding bij de stemming.. in die zin U hoeft dus niets in te vullen, als U maar Uw stembriefje in het juiste mandje deponert, ik ben nu wachtende die mandjes en dan is het in een zeer kort tijdsbestek gebeurd.. dus.. een moment geduld en het gaat om stembriefje 1 en een voorbeeld even heeft een afdeling recht op 5 stemmen dan is de bedoeling dat hij 5x1 in een stemmandje gooit of zo de afdeling daar ooit gesplitst over heeft gedacht dan 3 in het ene mandje en 2 in het andere mandje, zo zijn de mogelijkheden in deze partij.

Dames en heren het stembureau heeft de telling geopend in de zin van U kunt Uw stem uithangen, mandjes zijn hier duidelijk voorin, alles duidelijk.. tegen, blanco voor. Dames en heren heeft U uw stem uitgebracht??

Dan kunnen we snel door met de vergadering..

Nog een kort moment en dan worden de mandjes door het algemeen secretariaat meegenomen.

Ja? Iedereen ingeleverd? Is nu het einde.

De vergadering is heropend.

Mag ik U vragen Uw plaatsen in te nemen?

Aan de orde is het agendapunt 12, beleid van het hoofdbestuur.

Als U weer zou willen gaan zitten, want anders is straks het hele jongerenbeleid geweest met een hamarklap.

Gelach..dat zou goed jammer zijn..

Dames en heren het beleid van het hoofdbestuur, is er in het afgelopen jaar op gericht geweest een aantal nog lopende zaken uit een ambitieus recent verleden af te werken in 79,80 ook al even daarvoor zijn een aantal zaken opgezet die nu bijna in een eindfase zijn, we hebben met elkaar afgewerkt het beheer ten aanzien van Vrijheid en Democratie, we hebben de natities eindopstelling aan U gepresenteerd daarover kunnen we als U dat wenst met elkaar van gedachten wisselen.

We hebben de zeer lang slepende problematiek over de organisatie vrouwen in de VVD hebben we gelukkig ook kunnen afronden, ik zeg U vanmiddag dat het hoofdbestuur uitermate gelukkig is met de wijze waarop met de organisatie vrouwen met het bestuur daarvan kon worden gewerkt.

Uiteindelijk heeft mevrouw van Raalten de ondervoorzitter van de partij enige tijd zich zeer direct bemoeid met de organisatie nadat er een zekere onderbreking was geweest in de continuïteit van het bestuur laat ik het voorzichtig zeggen dat is door mevrouw van Raalten op een zeer voortreffelijke wijze opgelost maar vooral ook dank zij de zeer goede medewerking van een aantal nieuwe bestuursleden van de organisatie en de nieuwe statuten van de stichting zijn in de afgelopen week zelf gepasseerd mevrouw Wind de nieuwe voorzitter van de organisatie zal nadat ik ben uitgesproken nog een toelichting geven voor wat het hoofdbestuur betreft is de problematiek rond de organisatie vrouwen achter de rug.

We hebben het personeelsbeleid in het afgelopen jaar aan de Koninginnegracht gemoderniseerd en ook de statuten van de Liberal International groep Nederland zijn door het hoofdbestuur vastgesteld, in procedure^{wo} zijn nog bezig met een aantal zeer belangrijke zaken, maar enkele daarvan zijn toch aan een afronding toe.

Vanzelfsprekend zijn de werkzaamheden voor de Europese

Verkiezingen in behandeling, vraagt erg veel tijd op dit moment, ik kan U zeggen dat de voorbereiding voortreffelijk verloopt, ten aanzien van vorming en scholing wordt voortgegaan met het dichterbij de leden brengen van de Naya van Jomerenstichting en we zien gelukkig ook een verbreding van de deelname aan de cursussen van de stichting.

We hebben in voorbereiding, in behandeling, een beleid ten aanzien van minderheden, het komende stemrecht van minderheden voor gemeentelijke raadsverkiezingen werpt zoals U weet zijn schaduw vooruit wij zijn bezig met het maken van een nota op welke wijze wij de relatie met de buitenlanders in ons land kunnen verbeteren in alle opzicht.

Er is nog een kleinigheid als het jongeren beleid. Wat het hoofdbestuur in hoge mate heeft beziggehouden in het afgelopen jaar heeft een commissie onder leiding van aanvankelijk de heer Kleinmolenkamp en later de heer Ginjaar hard gewerkt aan het maken van een overeenkomst, tussen alle betrokkenen in die zin dat dat de basis zou kunnen zijn voor het hoofdbestuur voor een verder beleid wat dan uitgevoerd moet worden in nauw overleg met kamercentrales en afdelingen en ik neem aan dat wij daarover met elkaar nog zullen spreken vanmiddag.

Het beleid en de toekomst.

Het beleid voor het eerste halfjaar van 1984 is vrij omvangrijk toch er staat op het programma een evaluatie van het instituut partijcommissies, er zijn circa 500 leden van onze partij actief in die commissies en we kunnen ons toch niet aan de indruk onttrekken dat we als partij te weinig profijt hebben van de vele werkzaamheden van die commissies, de Tweede Kamer fractie is zeer content de commissies zelf zijn voor een gedeelte ook wel tevreden met het functioneren anderen veel minder maar er zou toch een oplossing gevonden moeten worden hoe wij als partij ook meer gebruik kunnen maken van alle activiteiten.

De heer Hilarides zal nog voor de zomer een evaluatie nota presenteren.

We hebben de commissies technisch advies, wat voor advies hebben

we er nog over gesproken, we hebben de commissie die de kandidaatstelling, de adviezen voor de kandidaatstelling voor provinciale staten, gemeenteraad en Europees verkiezingsprogramma behandeld en we zijn bezig met een vademecum voor VVD besturen.

We zijn bezig met de automatisering van het jaarboek waardoor het met minder fouten actueler sneller en goedkoper wordt geproduceerd en last but not least verwachten we voor de zomer een afronding van de commissie Polak van de werkzaamheden.

En het klinkt misschien wat vreemd als ik U opschrik met een mededeling dat al na de zomer van dit jaar de voorbereidingen beginnen voor de verkiezingen van 1986..

Dan al zullen we moeten bedenken hoe we dat verkiezingsprogramma gaan maken. Op welke wijze we de kandidaatstelling zullen gaan doen. Ik kan U vast aankondigen dat het dagelijks bestuur in het vergadersseizoen september 1984 en ik zal zeggen april 1985 in snel tempo bezoeken zal brengen aan de kamercentrales niet zoals voorheen eens in 2 jaar naar de kamercentrales, maar nu alle kamercentrales nu in 1 jaar, om met U van gedachte te wisselen over de kandidaatstelling over de verantwoordelijkheid die wij als partij hebben naar het politieke functionarissen naar dat hele pakket politiek ten aanzien van de verkiezingen in 1986.

Dames en heren ik kan U zeggen dat de samenwerking in het dagelijks bestuur uitstekend is, voor het eerst in zeer veel jaren is er geen mutatie in het dagelijks bestuur is er niet iemand die weggaat of meerderen die weggaan, of nieuwen die komen, ik moet U zeggen dat dat de continuïteit uitermate positief beïnvloedt.

De relatie tussen dagelijks bestuur, hoofdbestuur het functioneren van het hoofdbestuur in zijn geheel laat al jaren te wensen over er is altijd een gevoel van ja het zou wellicht anders beter kunnen daar wordt ook op gestudeerd, maar ik denk dat ik gerust mag zeggen dat op zich in deze tijd in de afgelopen periode de contacten de relatie de verhoudingen beter zijn geweest dan wel eens daarvoor.

Hetzelfde geldt voor de relatie tussen het hoofdbestuur en de Tweede Kamer fractie er is sprake van een uitermate open relatie met de fractievoorzitter de heer Nijpels die in het hoofdbestuur open eerlijk precies vertelt wat er aan de hand is het hoofdbestuur voelt zich sterk betrokken bij de politiek en ik kan U zeggen dat er een gezond spanningsveld is tussen datgene wat het hoofdbestuur beweakt, zeg het verkiezingsprogramma en de wijze waarop onze Tweede Kamer fractie daar mee omgaat.

U merkt het ook naar buiten, zelden komt het voor dat degene die in het hoofdbestuur de politiek behandelt en de voorzitter van de Tweede Kamer fractie op verschillende lijnen zitten, ook tussen Ed Nijpels en mij is het overleg uitstekend en ik denk dat dat voor de partij uitermate belangrijk is.

Dames en heren, kort samen gevat, het beleid van het hoofdbestuur in de afgelopen periode en naar de toekomst toe is gericht op toch weer politiek gezien de voorbereiding voor de verkiezingen van 1986, het afwerken voor een aantal zaken die nog liggen en die nu echt moeten gebeuren en het opstarten van een aantal nieuwe taken, kortom we hebben de indruk, wij werken in het hoofdbestuur en in het dagelijks bestuur met uitermate veel plezier, wij zijn kan ik U zeggen zeer gemotiveerd bezig, wat ons betreft is het een uitermate positieve situatie waarin wij voor de partij op dit moment mogen werken.

Ik geef thans graag bij U in bespreking het overleg over verschillende punten die ik heb genoemd en andere punten die ik misschien zelf wilt aanvoeren.

Applaus.

Wellicht is het verstandig wanneer wij het vernijn niet in de staart laten zitten en maar meteen beginnen met het

onderwerp waarvan we weten dat het ons allemaal heel erg bezighoudt en dat is het jongerenbeleid, oh neem me niet kwalijk...ik heb met mevrouw Wind afgesproken dat zij het woord zou voeren voordat wij zouden spreken over een aantal punten.

Mevrouw Wind over organisatie vrouwen in de VVD.

Dames en heren, vorig jaar op de 36ste jaarlijkse algemene vergadering is aan de besluitenlijst toegevoegd dat het hoofdbestuur in overleg met het bestuur van de organisatie vrouwen in de VVD voorstellen zou formuleren met betrekking tot de keuzevrijheid van vrouwelijke leden, die zich bij de VVD aanmelden of zij wel dan wel niet in de vrouwenorganisatie betrokken wensen te worden.

Wel het bestuur van de organisatie vrouwen in de VVD heeft in nauwe samenwerking met de adviesraad nieuwe statuten opgesteld en de belangrijkste punten in deze statuten zijn dat ondanks de stichtingsvorm zo'n democratisch mogelijk structuur wordt nagestreefd.

Voldeaan is aan de wens met betrekking van de keuzevrijheid van vrouwelijke VVD leden door invoering van het begrip aangeslotene waarbij deze aangeslotene een positieve stap moesten ondernemen in de richting van de organisatie waardoor de keuzevrijheid wordt gegarandeerd. En tenslotte is zoveel mogelijke aansluiting gezocht en gevonden bij de statuten en reglementen van de partij zelf, inmiddels zijn deze statuten door het hoofdbestuur goedgekeurd en via een notaris richting Kamer van Koophandel gezonden, wel ondanks al deze garanties waarbij een ieder zijn vrijheid in keuze kan maken hoop ik echter wel dat vele vrouwen in de VVD die positieve stap zullen ondernemen, ook die vrouwen die beweren geen behoefte aan de organisatie te hebben omdat zij volledig geïntegreerd en geaccepteerd haar partijtje in de top van de VVD meeblijven, ze zouden eens kunnen overwegen dat de organisatie wellicht behoefte aan hen heeft, omdat er heel wat vrouwen van onze partij lid zijn, die deze stap zonder hun hulp een ervaring nooit kunnen maken, want alhoewel vanuit de liberale visie mannen en vrouwen gelijkwaardige mensen zijn, zouden zij ook gelijkwaardig moeten kunnen functioneren, ook liberaal denkende vrouwen zijn politiek

en of sociaal maatschappelijk vaak achter gebleven bij mannen, ook liberale vrouwen zijn nog steeds ondervertegenwoordigd in politieke functies, er zijn nog steeds liberale vrouwen die denken dat de politiek hun niet raakt, die niet beseffen dat politiek mede hun leven bepaalt, veel vrouwen hebben nog steeds de drempelvrees voor deelname aan politieke activiteiten en verantwoordelijke bestuursfuncties, ondanks deze argumenten blijft het voor een aantal mensen in de VVD zowel mannen als vrouwen moeilijk te begrijpen dat er nog altijd behoefte is aan een aparte politieke vrouwenorganisatie binnen het VVD, wel de werkzaamheden die de organisatie door middel van bestuur- en adviesraad aanpakt momenteel is er zuiver en alleen op gericht op een zo optimaal in geïntegreren van vrouwen in de partij mogelijk te maken, feit is dat vrouwen erg veel voor de VVD kunnen doen en daarom willen wij als organisatie vrouwen in de VVD binnen de partij zeer duidelijk maken dat politiek voor iedereen is en dat politiek zich in het gewone dagelijkse leven aan een mens opdringt en dat je als vrouw niet meer de luxe kan permitteren te onttrekken aan politieke standpuntsbepaling, het doen van politieke uitspreken en het nemen van politieke beslissingen, behalven een aantal politieke vrouwenorganisaties telt ons land honderden vrouwenorganisaties van de meest uiteenlopende richtingen met een scala aan doelstellingen en met landelijke, provinciale en plaatselijke vertakkingen, wij kunnen het ons niet meer veroorloven daar verre van te blijven dat zou een heel slechte zaak zijn, vandaar dat de VVD een organisatie moet bezitten waarin liberale vrouwen aanspreekbaar zijn, waar liberale vrouwen in deze organisaties en groeperingen zeer alert kunnen zijn en hun liberale geluid moeten laten horen, de tijd is allang voorbij dat we thuis mooi konden zitten wezen, concluderend stel ik dat anno 1984 aparte politieke vrouwenorganisaties binnen politieke partijen steeds nodig zijn. En alhoewel het gestelde in het beginselprogramma en in het liberaal manifest en de emancipatie paragraaf in het laatste verkiezingsprogramma zouden doen denken dat een vrouwenorganisatie binnen de VVD niet nodig zou

zijn, blijkt een filosofie makkelijker neer te schrijven dan die in de praktijk waar te maken, binnen de VVD en in het beleid van haar vertegenwoordigers in de regering en fracties, nationaal, provinciaal, lokaal en Europees niveau wordt de emancipatoire invalshoek niet altijd onderkend en niet altijd goed geïnterpreteerd en het is aan de organisatie vrouwen in de VVD ook in deze een functie te vervullen om te zorgen dat het liberale standpunt van de vrouwen wordt gehoord en in juist beleid wordt vertaald. Ik dank U wel.

Applaus.

Dank U zeer, mevrouw Wind.

Dan is voor de behandeling van het jongerenbeleid thans het woord aan de heer Ginjaar.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, jongerenbeleid is een onderwerp op de algemene vergadering maar ook daarbuiten wat de partij al sinds jaren beroert. Het is een uitermate belangrijk onderwerp omdat het n.l. te maken heeft met de positie van jongeren in politieke zin en met name liberale jongeren in politieke zin en we kunnen toch zeggen dat voor een groot gedeelte de toekomst van ons allen van die jongeren mede afhangt.

Vorig jaar is op de algemene vergadering een notitie ter discussie geweest waarin werd beschreven op welke wijze de moeilijkheden die gesignaleerd waren zouden kunnen worden opgelost, op grond van de discussie in die algemene vergadering is er een commissie ingesteld, een commissie die een rapport heeft geproduceerd aangeboden aan het hoofdbestuur en een rapport wat nu in deze algemene vergadering ter discussie staat, duidelijk ter discussie.

Wij willen graag met U discussiëren over de inhoud van het rapport om aldus weer een verdere richtlijn te krijgen voor een toekomstige uitwerking.

Voordat ik een korte toelichting wil geven op dat rapport wil ik een paar kleine opmerkingen maken.

In de eerste plaats bleek aanstonds bij het functioneren van de commissie dat de notitie die besproken was niet het einde van de discussie was, veel van de discussie die ten grondslag lag aan het tot stand komen van de notitie moest herhaald worden, de standpunten aan verschillende kanten waren van een zodanige aard dat die discussie ook

niet ontlopen kon worden, dat die nodig was.

Dat betekent nog een ander ding, in de eerste plaats de wil van allen die in de commissie zaten om eruit te komen, om inderdaad met een resultaat te komen, ondanks het feit dat toch sommige opzichten de standpunten diametraal tegenover elkaar stonden.

En het is die politieke wil geweest, voorzitter, dames en heren die gemaakt heeft dat deze notitie thans ter tafel ligt, ik wil van mijn kant, ik wil dat niet nalaten te zeggen, dat ondanks de vaak moeilijke discussies in de groep, ik toch de discussies in de groep en in de opstelling van de jongeren ^{zowel} ~~aan~~ de JOVD als de jongeren contactgroepen, de nieuwe kiezers werkgroep dat ik die opstelling bijzonder gewaardeerd heb.

Wat zeggen we nu in feite in de notitie, we zeggen in die notitie in de eerste plaats dat we ons richten op de wijze waarop jongeren worden opgevangen, de vorming van jongeren, de scholing van jongeren, de propaganda aan jongeren, en ook jongeren induceren om politieke activiteiten te bedrijven, daar gaat de notitie over.

Om dat onderscheid met een ander jongerenbeleid duidelijk te maken stellen we ergens voor in de notitie om te komen tot een partij commissie jeugdbeleid die zich geen bezighouden met het adviseren over de politieke aspecten van hun beleid ten opzichte van jongeren.

Vorming, scholing, propaganda maken dat men actief ook met de politiek bezig gaat zijn, dat verstaan we op dit moment onder het jongerenbeleid.

Bij het nagaan van de gedachten hoe dat verder moest worden uitgewerkt, hebben wij geconstateerd dat het niet mogelijk was en ook in feite niet erg zinvol om te trachten tot een structuur te komen, want in feite dames en heren is die structuur natuurlijk maar een hulpmiddel waar het omgaat zijn de activiteiten zelf. En het was duidelijk dat over die structuur nogal wat meningsverschillen bestonden en wellicht nog bestaan, maar over de activiteiten op zich zelf daar was weinig verschil over en we hebben ons dus afgevraagd of het toch niet beter zou zijn om die activiteiten te enten op de bestaande structuren daarbij tegelijkertijd een discussie opende over de vraag

hoe die nieuwe structuur eruit zou moeten zien, en dat heeft geleid tot 2 essentiële zaken, ik moet feitelijk zeggen 3.

In de eerste plaats de samenwerkingsovereenkomst, een overeenkomst waarin VVD en JOVD gezamenlijk overeenkomen op welke wijze zij gezamenlijk en in vereniging gestalte geven aan activiteiten op het gebied van vorming, scholing enz. en in de tweede plaats ook minstens even belangrijk wordt in deze notitie aangegeven hoe die VVD haar eigen verantwoordelijkheid ten opzichte van dit beleidsaspect wil herkennen en ook erkennen, als ik met het laatste aspect even door mag gaan voorzitter? Essentiël is dat we hebben gezegd in elk bestuur van een kamercentrale of een afdeling of een ondercentrale de mate waarin zo iets geëffectueerd moet worden is een zaak van toch nog even nader bekijken maar in elk bestuur van kamercentrale en afdeling en wellicht ondercentrale wordt een bestuurslid belast met de bestuursdelijke verantwoordelijkheid over vorming, scholing, propaganda; Ten opzichte van de jongeren, dat bestuurslid hoeft niet noodzakelijkerwijze iemand beneden een bepaalde leeftijd te zijn.

Het mag, het hoeft niet iemand beneden de 27 jaar te zijn. Het mag ook wat de commissie betreft rustig iemand van 65 jaar of ouder zijn, essentiël is dat het een regulier bestuurslid is wat met die verantwoordelijkheid belast wordt. Daarnaast hebben we gezegd als dat op afdelingsniveau gebeurt als de kamercentrale een bepaalde taak heeft welnu dan moet dat gecoördineerd worden, dus per kamercentrale een soort commissie bestaande uit de voorzitter dat lid van het kamercentrale bestuur, alsmede die bestuursleden van de verschillende afdelingen. Dat kan per kamercentrale uitgewerkt worden, daar willen we geen bepaalde richtlijnen voor geven, immers in een kamercentrale met vele afdelingen zal men anders functionarissen dan in een kamercentrale met weinig afdelingen.

En in de derde plaats hebben we gezegd er zou ook op landelijk niveau een dergelijke commissie moeten komen, landelijke commissie jongeren beleid, jongeren beleid

die in de zin van vorming, scholing, enz.

Daar worden 2 modaliteiten voor aangegeven, 2 mogelijkheden of wel we nemen die 18 kamercentrale bestuursleden met een voorzitter, zijn de Wit van het dagelijkse bestuur die speciaal met deze activiteiten belast is, ofwel we nemen gewoon een groep leden uit de VVD die deskundig worden geacht, die zich daarvoor in willen zetten en die als zodanig die taak op zich nemen.

In dat laatste geval dient er natuurlijk toch wel een coördinatie, een samenwerking, een afstemming naar kamercentrales en afdelingen te zijn, maar ook dat laat zich regelen.

En dan tenslotte ik heb dat al gezegd, een landelijke commissie jeugdbeleid, in het geval die komt zegt de commissie dan zou de nieuwe kiezers werkgroep opgeheven kunnen worden.

Dat is een kant van de zaak.

Nu de samenwerkings overeenkomst.

In die samenwerkings overeenkomst gaan VVD en JOVD gezamenlijk gestalte geven aan die vorming en die scholing, ze gaan daar een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen dat wil niet zeggen dat alle activiteiten gezamenlijk zullen zijn, sommige activiteiten zullen alleen door de VVD worden gedaan, sommige alleen door de JOVD, sommige gezamenlijk, maar in elk geval zal er wel een afstemming moeten plaats vinden.

In die samenwerkings overeenkomst wordt ook nagegaan hoe de positie van de JOVD met betrekking tot partijcommissies amendementen e.d. in de toekomst zal zijn tevens moet er in die samenwerkings overeenkomst geregeld worden het probleem van het dubbel lidmaatschap en de financiële consequenties.

Er zal geregeld moeten worden de inbreng in ons aller lijfblad Vrijheid en Democratie voor wat betreft de stem van de jongeren, dat zijn zaken die in de samenwerkings overeenkomst geregeld moeten worden en op basis van die samenwerkings overeenkomst kan dan in de loop van de eerst komende 5 jaar er bovendien over nagedacht worden hoe die toekomstige structuur dan zal moeten zijn, die er moet leiden dat er die ene organisatie komt,

die ene jongerenorganisatie waarin alle liberalen jongeren zich kunnen herkennen en die politiek en organisatorisch onafhankelijk is, want laten we ons niet voor de gek houden het gaat natuurlijk in wezen om dit begrip.

Dit begrip is op dit moment laat ik dat dan ook duidelijk stellen niet oplosbaar, feitelijk en emotioneel is er in de afgelopen jaren veel gebeurd, daardoor zijn drempels opgeworpen die niet gelijk kunnen worden overschreden. We dienen ons JOVD, jongere contact groepen en VVD dienen in ons de ruimte te scheppen zowel emotioneel als beleidsmatig als in de tijd. En daarvoor een periode van 5 jaar.

Nog 2 opmerkingen tenslotte voorzitter.

Het is zo dat wij hebben gezegd als je die samenwerkings-overeenkomst echt gaat maken en die moet ons inziens op korte termijn gemaakt worden, dan moet je die overeenkomst ook bewaken, vandaar een commissie die die overeenkomst gaat bewaken waaraan gerapporteerd wordt, die zelf ook weer rapporteert en die toekomstige structuur ontwikkelt.

En de tweede plaats de positie van de JOVD ten opzichte van de VVD wordt vervolgens erkend door de VVD in een artikel 78 4 bijzondere groep, zonder nochtans geweld aan te doen aan op dit moment die organisatorische en politieke onafhankelijkheid in die zin dat het voor die groep niet noodzakelijk is te voldoen aan een zeer ver toezicht van de VVD inclusief het feit dat ook niet-VVD leden lid kunnen zijn van de JOVD.

Voorzitter, er is vandaag rondgedaald een notitie van een jongeren contactgroep Het Gooi, ik wil daar niet op ingaan, behalve op een punt en dat is zelfs als je iets probeert, iets uitermate zorgvuldig te formuleren dat je dan toch vaak nog tot misstellingen komt en het gaat om het volgende, we hebben n.l. ook gemeend dat het in het kader van het beleid van de VVD zou passen om aan die afdelingsbesturen aan die kamercentrale besturen een jongere expliciet een jongere beneden zeg, 27 jaar aan dat bestuur toe te voegen en die jongere moet gekozen worden door zoals we schrijven de jongere leden en niet-leden van de

JOVD gelijkelijk. Jonger contactgroep Het Gooi leest daaruit dat ook niet-leden van de JOVD mee kunnen stemmen, neen, wat wij bedoeld hebben te zeggen die jongeren, dat adviserend lid moet gekozen worden door de leden, door de jongere leden van de VVD, ongeacht het feit of ze nou lid zijn van de JOVD of niet lid zijn van de JOVD. De interpretatie dat ze gekozen moesten worden door de JOVD, waarbij dan ook niet-leden mee kunnen stemmen dat is een onjuiste interpretatie.

Dank U zeer.

Applaus.

Dank U wel.

Wie van U ??Mijnheer Haafkens.

Voorzitter, het onderwerp jongeren beleid wat dus ook op de agenda als eerste puntje staat van bespreking beleid hoofdbestuur daar hebben wij dus als kamercentrale Leiden kennis genomen van de notitie die opgesteld is op 16-2-84 en die ons zo'n beetje eind februari bereikt heeft. Het is een onderwerp, voorzitter wat ook in de kamercentrale Leiden nu en dan gevoelig ligt, bepaalde opmerkingen resulteren soms dat sommige mensen als door een wasp gestoken plotseling gaan reageren en nu we de notitie zien die we dus eigenlijk in het kort hebben..waarvan we wat hebben kunnen lezen en er is natuurlijk tijd te kort geweest om überhaupt met afdelingen vooral met afdelingen die met het jongeren probleem te maken hebben, om eigenlijk nog door te spreken hoe komt dat nou over...en U heeft op de agenda staan om er dus discussie over te voeren, ik dank met een beetje goede wil dat je hier inderdaad heel uitgebreid over kan praten maar ik..ah..de kamercentrale Leiden het bestuur ervan vraagt zich eigenlijk af of het überhaupt zinvol is..wij stellen ons zelf voor als kamercentrale Leiden om in een commissie te benoemen waarin dus zitten JOVD vertegenwoordigers en ook vertegenwoordigers van de jongeren groepen die wij in het kamercentrale Leiden gebied hebben om samen met vertegenwoordigers van het kamercentrale bestuur deze notitie als basis te nemen om de problematiek vanuit ons, onze kamercentrale door te spreken.

Wij zouden eigenlijk willen voorstellen om die discussie vandaag daar betrekkelijk kort over te houden, wanneer we dus een verhitte discussie zouden kunnen gaan krijgen dat is best mogelijk met dit onderwerp, Ginjaar heeft dat ook aangegaven, dan ga je misschien dingen zeggen en dan vragen we ons af wat er überhaupt de betekenis en de zin daarvan is, wij stellen eigenlijk voor dat de partij zich voornemt om deze notitie in het komende half jaar te behandelen, misschien in het najaar een beslissing te nemen, de heer Ginjaar zegt natuurlijk dat moet inderdaad op korte termijn, daar moet iets gebeuren, maar gezien de strekking en de verre gaande gevolgen eventueel voor voorstellen geloven we toch dat eerst de partij goed moet kennis nemen van wat de commissie nu op tafel heeft gelegd, wij stellen ook eigenlijk voor dit punt verder voor kennisgeving aan te nemen, maar hard aan het werk te gaan. Dank U wel.

Applaus.

Mijnheer Hurink.

Voorzitter, namens de kamercentrale Drente een paar opmerkingen, ik wil ook niet al te diep op de nota ingaan wij onderstrepen dat het gaat om activiteiten en niet structuren, ik denk dat met structuren er niet uit te komen valt althans voorlopig nog niet, het belangrijkste in deze nota is dan ook die samenwerkingsovereenkomst ik denk dat daar heel hard aan gewerkt moet worden..de vorige vergadering heb ik ook al gewezen op het feit dat de JOVD een onafhankelijke organisatie moet blijven en daar staat de kamercentrale Drente nog steeds achter en dan rijmt dat niet erg met de opmerking die daar staat dat het streven moet zijn na 5 jaar dat de liberale jongeren lid zijn van zowel de VVD als de JOVD, ik wil nou niet helemaal voor de JOVD praten, maar ik dank toch dat het zo zal zijn dat wanneer de JOVD met al haar ervaringen op het gebied van vorming en scholing, op het gebied van propaganda het deelnemen aan politieke activiteiten, dat die in staat moeten zijn om de jongeren die lid zijn van de JOVD daarin mee te nemen en ik twijfel er niet aan dat wanneer men dat goed meeneemt dan vanzelf lid wordt van de VVD, maar ik vind het niet juist omdat als een soort voorwaarde te stellen.

Mogelijk is het zo het is een suggestie, voorzitter en daar wil ik het ook bij laten, als het zo is dat er jongere contactgroepen zijn in afdelingen dan betekent dat ook dat er een vrij groot aantal jongeren zijn, anders zou je ook geen jongere contactgroep hebben, ik denk dat het dan ook aan de afdelingen moet zijn om deze mensen een grote rol te laten spelen en dat in overleg via die samenwerkingsovereenkomst met de JOVD aan activiteiten kan worden deelgenomen. Dank U wel.

Dank U.. gaat Uw gang.

Ja, mijn naam is Mijram, ik ben van de afdeling Huizen ik ben de opsteller van het zoëven door mijnheer Ginjaar genoemde stuk van het VVD jongeren contact Het Gooi. In de eerste plaats even iets rechtzettend, het stuk wat mijnheer Ginjaar in zijn bezit heeft is niet door ons uitgedeeld ik heb vanochtend de heer v.d. Broek daar een exemplaar van gegeven, ik heb gezegd dat wij eventueel aan de hand van de discussie dat ding zouden willen uitdelen dat is dus nog niet gebeurd.

Tweede punt, het lijkt mij niet zinvol om vanmiddag in te gaan op de inhoudelijke kant aan de ons gepresenteerde notitie zoals U bekend kunnen daar een hoop argumenten voor een hoop argumenten tegen gebruikt worden, op dit moment zou ik me en ik geloof dat ik dan namens een grote meerderheid van de hier aanwezige jongerencontacten mag spreken niet aan die discussie willen wagen, ik zou U willen verzoeken kom in de vergadering van december met een concrete invulling van het door U voorgestelde punt 78/4 laten we in die tussentijd de gelegenheid krijgen het door U voorgestelde artikel 78/4 in tegenstelling tot dit stuk te amenderen, te wijzigen daar moties op in te dienen, kortom de normale procedure te volgen en vervolgens dit stuk in onze algemene vergadering te behandelen, dan kunnen we een standpunt innemen, tweede punt wat ik graag naar voren zou willen brengen is toch een klein beetje inhoudelijk, ik denk dat U niet uit het oog mag verliezen en dat mis ik toch een beetje in deze notitie, dat een hoop jongeren die lid zijn van

de VVD graag in die afdeling als VVD'er politiek zich willen manifesteren, zo zijn de jongeren opgekomen en ik zou dus voor willen pleiten dat de organisatie laggen bij de afdelingen en niet van bovenaf een structuur gaan opleggen die wellicht hier en daar knellend is en op andere plekken bevrijdend kan werken, als de afdelingen daar zelf een stuk vrijheid in krijgen heeft iedereen de mogelijkheid het jongerenbeleid in te delen op een wijze die hem of haar aanstaat, zonder en daar zou ik ook een lans voor willen breken het gevaar dat wij naar buiten zouden treden als een partij die over 2 jongeren organisaties beschikt, want daar willen we geen van allen naar toe, denk ik.

Applaus.

Dank U wel.. Gaat Uw gang.

v.d.Vorm, Dordrecht.

Voorzitter, het heeft mij een beetje bevreemd dat na de discussie die in april vorig jaar is gehouden dat er dan eigenlijk een soort gelijke notitie uit de bus is gekomen als het stuk wat toen ter tafel lag, ik dacht dat er toen uit de vergadering een aantal kritische opmerkingen was gemaakt en toen de toenmalige voorzitter van de JOVD dat wisselt nogal regelmatig, de toenmalige voorzitter van de JOVD zei dat er een consensus was, toen was er algemeen hilariteit, ik vind in dit nieuwe stuk eigenlijk geen elementen van de discussie die toen gevoerd is, de afdeling Dordrecht van de VVD vindt dat het insluizen van categorale organisaties in de VVD tegengegaan moet worden, ze hecht eraan dat de categorale organisaties die in wazen pressie functies vervullen dat zij dat doen van buiten de partij en ik denk dat de invloed van Uw organisaties van buiten de partij op het liberaal beleid groter kan zijn dan wanneer dat gebeurt wanneer deze organisaties in de VVD worden ingesluized. En ik denk dan ook dat de adviserende functie die gegeven wordt aan een aantal jongeren binnen besturen op diverse niveaus dat die uitsluitend het gevolg zullen hebben dat de invloed van de jongeren van die categorale organi-

saties geringer wordt, en ik dacht dat dat niet juist was en daarom pleit ik ervoor dat er gewerkt wordt en dat in ieder geval de onafhankelijke positie van de liberale jongeren in Nederland dat die versterkt blijft. Applaus.

Dank U wel..gaat Uw gang.

Mijnheer de voorzitter, mijn naam is Kuiper en ik ben lid van de afdeling Hengelo, de motie van de afdeling Hengelo is nog niet als zodanig in discussie is ..ik zou wel enige opmerkingen willen maken, vooral omdat daar straks de opmerking is gemaakt we moeten deze discussie wellicht nog even uitstellen, afdeling Hengelo heeft sedert lange tijd zeer goede ervaringen met een onafhankelijke JOVD Twente, zeer goed functionerend en wat ons opviel dat is dat deze discussie als slaapt vanaf 1981, dus verder uitstel is wat ons betreft ongewenst.

Tweede opmerking die ik zou willen maken ten aanzien van deze notitie over het jongeren beleid er wordt mijns inziens te veel gepraat over structuren en dan noem ik adviserende bestuurszetels, landelijk commissie jongeren beleid een commissie jeugdbeleid etc. voor mij staat voorop dat het nu tijd wordt dat er wat gaat gebeuren en activiteiten van vorming, scholing en opvang van jongere leden, gezamenlijk een VVD en een onafhankelijke jongeren organisatie JOVD dan interesse kweken voor de jonge..voor het liberalisme..straks..dit in een eerste opmerking over de notitie zelf..teveel wordt gepraat over structuren straks te na met de motie van de afdeling Hengelo zou ik daar verder opingaan.

Dank U wel..gaat Uw gang.

Mijnheer de voorzitter, helaas of misschien moet ik zeggen gelukkig zijn de jongeren uit onze afdeling niet in staat vanwege werkzaamheden om hier vanmiddag aanwezig te zijn ze hebben mij daarom gevraagd heel kort te zeggen en aan U mede te delen dat in de afdeling Bergen op Zoom de jongeren volkomen staan achter datgene wat door de heer Mijland zou net naar voren gebracht is alsmede wat de afdeling Dordrecht naar voren bracht. Dank U wel. Dank U wel..mijnheer Meijeraam..

Voorzitter, ik zou eerst wel willen aansluiten bij de

voor vorige spreker die zei dat het eigenlijk tijd was om op te schieten, maar dan moet ik toch opmerken dat we verleden jaar te laat voor de toenmalige vergadering een stuk een maand ruim te voren hebben gekregen, maar dat het stuk nu nog kortere termijn tevoren hebben gekregen, en dat het dus niet aan me diërbaar was, ik zou me aansluiten bij de eerste spreker die zegt je kunt hier geen besluit overnemen, maar je kunt het zelfs niet voor kennisgeving aannemen, want als U doorgaat op de weg omdat dit stuk voor kennisgeving zou zijn aangenomen dan zou de vergadering het recht uit handen geven om straks over al dan niet 78/4 al dan niet jongeren in besturen te beraden en uit te spreken en de gedachte te verwerpen.. de heer Mijram heeft meen ik ook gesteld je kunt er nu niet mee uit de voeten, het moet uitgewerkt worden, bij de uitwerking wilde ik dan nog graag vragen om dan ook aandacht te schenken aan de vraag of het antwoord op de vraag aan welke criteria een jongeren organisatie een politieke jongeren organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor de desbetreffende subsidie.

Het rapport staat ter discussie is er gezegd, ja dat stond in de notitie zelf iets anders, het hoofdbestuur heeft besloten de discussie gehoord gaat men verder er staat ook van vorig jaar tot mijn verwondering iets anders, wanneer de notitie begint met de mededeling dat het toenmalige algemene vergadering het dagelijkse bestuur had uitgenodigd tot een nadere uitwerking te komen, die formulering is anders dan dat hij in de besluitenlijst staat, het hoofdbestuur heeft gevraagd vindt U goed dat we daar dan straks nog eens op door borduren en de hilariteit die een van de sprekers al heeft genoemd was ook toen merkbaar. Het is nu ook wat hilariteitwekkend als de heer Ginjaar zegt het zijn alleen maar leden die in de besturen komen, want ik lees onder 4 toch heel duidelijk bij de derde of vierde alinea dat ze gekozen moet worden uit en door jongeren van de betrokken organisatie niveau leden en niet-leden van de JOVD gelijkelijk heel prettig dat dit is ingetrokken, althans een verschrijving schijnt te zijn geweest anders begrijp ik er niets van..

Neen, dan begrijpt U het inderdaad niet...

Dat is dan jammer...

Niet-leden en niet-leden van de JOVD gelijkelijk betekent nog niet dat niet-leden van de VVD erin zouden kunnen zitten, het is alleen leden van de VV..de heer Ginjaar vergiste zich inderdaad zoëven in zijn betoog, het is zo dat in de besturen kunnen alleen leden van de VVD zitten.. zowel leden van de JOVD als de leden van de VVD..

Ja, accoord, dat begrijp ik, maar het gaat er ook om wie kiest en uit en door staat hier in een adem en als men bedoelt altijd leden van de VVD ongeacht of ze wel of niet lid zijn van de JOVD dan kan ik maar niet begrijpen dat de JOVD met zo'n samenwerkings overeenkomst accoord kan gaan. Maar bovendien een machtiging tot een samenwerkings...

Ja....mijnheer Meijeraam...dat moet U toch wel begrijpen...

Nou, ik ben misschien wat hardleers op sommige punten dat zal kunnen...

Maar U hebt wel vaak gelijk...maar deze keer niet..

Nou..dat is dan als compliment bedoeld..dan neem ik dat graag aan, maar de duidelijkheid is hier inderdaad niet.. maar duidelijk of onduidelijk de vergadering kan naar mijn idee op procedurele en ook inhoudelijke gronden zich niet uitspreken voor of tegen en dus U geen opdracht meegeven vandaag en houdt zich alle vrijheid voor om straks artikel 7E/4 met een bijzondere groep al dan niet te aanvaarden, lijkt mij.

Dank Swal..mevrouw.

Voorzitter, ik heb een voorstel van orde, het is kwart over zes, mijnheer Meijeraam sprak over de vergadering, ik weet niet wie er nog in de zaal aanwezig zijn, het zijn er bijzonder weinig, ik wou U voorstellen om deze discussie nu te beëindigen of een stemming te laten plaats vinden of de discussie op een later tijdstip hetzij morgenochtend

of dat de hele discussie wordt uitgesteld, maar het is kwart over zes, we worden kwart voor acht in de zaal verwacht.

Ja, dat kan dan nog ruimschoots..die discussie..

Ja, voor U misschien wel..

Voor U ook..want er wordt snel geserveerd..het eten..

Waar??

We moeten echt even doorgaan nu met dit punt..applaus..

Mijnheer Wijde.

Voorzitter, kamercentrale Groningen, ik kan mevrouw de voorgaande spreker dacht ik tevreden stellen door U te adviseren om deze notitie zoals die nu hier ter tafel ligt, om de vergadering te verzoeken deze notitie te doen aannemen, want het is al 35 jaar dat wij spreken over verhouding JOVD-VVD, eindelijk hebben wij een goede notitie hier voor ons liggen en voor mij ook voor de kamercentrale Groningen, voor vele afdelingen, voor vele ondercentralen en kamercentralen een echte basis om daar in de toekomst mee verder te werken, ik zou U willen adviseren deze notitie te accepteren en op deze basis verder te gaan.

Applaus.

Mijnheer Smit.

Om te beginnen zou ik me daarbij willen aansluiten, ik geloof inderdaad dat deze notitie een uitgangspunt is voor volgende ontwikkelingen..wat ik mij wel afvraag is er staat dus dat er een samenwerkings overeenkomst komt met JOVD en daarbij ook nog ...wordt er in artikel 78/4 daar zou worden opgenomen in onze reglementen..die samenwerkings overeenkomst die moet er zo spoedig mogelijk komen kunt U ook aangeven wanneer U komt met een ontwerp voor die 78/4 artikel?

Dank U wel, mevrouw Siks..

Voorzitter, inderdaad moet ik het met de vorige sprekers eens zijn..dat de notitie wel wat laat binnen kwam en wij hebben dat niet in de kamercentrale met de afdelingen kunnen bespreken, ok, maar we zijn eerder..hebben we van U..

een brief zouden we krijgen..waarin een profielschets zou.. op tafel zou komen waaraan een bestuurslid die zich bezig houdt met de jongeren,moet voldoen.

Die brief kwam niet en toen hebben we op eigen initiatief een enquête gehouden die ik U graag wil aanbieden om nou te kijken wat is er in onze afdelingen bezig..wat is er aan JOVD en jongeren organisaties en dan kunnen we op die basis verder spreken.

Dank U wel.

Mijnheer Germs.

Ja..

Kort graag..

Ja,voorzitter..

Ik kan mij volkomen aansluiten bij de woorden van de heer Wijde,maar dan heb ik toch een vraag ik heb iets niet goed begrepen van mijnheer Ginjeer ten aanzien van onderscheid tussen punten 2 en 3,wat vindt mijnheer Ginjeer en het bestuur nou het verschil tussen jeugdbeleid en jongerenbeleid?

Dank U wel.U bent al geweest..ja..sorry hoor..verder daar..

Heel kort...

Eén zin.. en niet met komma's..

Accoord.

Ik wilde U zeggen dat naar mijn mening over een bespreking van beleid geen stemming kan plaats vinden.

Nee..maar procedures bepaal ik...

Volgende spreker graag.

Frorkel,Voorburg.

We hebben in Voorburg een zeer actieve jongeren groep die veel zelf aan vorming en scholing doet en vanaf het begin af aan hebben we een bestuurslid belast met deze zaken,we hebben ook actieve contacten met de JOVD,ik wil graag het standpunt van Leiden kamercentrale Leiden ondersteunen dat deze zaak per kamercentrale moet worden besproken omdat er zodanige laten we zeggen organisatorische discrepanties zijn tussen JOVD en VVD wat indeling betreft dat alleen al op die gronden het helemaal niet eenvoudig is hoe je allerlei zaken praktisch in het vat zou moeten gieten.Dus het heeft geen enkele zin om nu te proberen laten we zeggen deze notitie als maatgevend te nemen,dit

moet eerst bekeken worden wat in de praktijk er is..
het is bovendien uit recente gesprekken met JOVDers is
mij gebleken dat zij at all kost hun onafhankelijkheid willen
bewaren en ik constateer in de praktijk dat 2 soorten
jonge liberalen zijn, jonge liberalen die binnen de VVD
iets willen doen en jonge liberalen die liever onafhankelijk
van de VVD willen..en laten we zeggen dat zijn 2 verschil-
lende mensentypes en je kunt dat niet zonder dat je dat ver-
der bekijkt in een geheel bij elkaar voegen, dus dat moet
zeker plaatselijk en per kamercentrale nader worden beke-
ken, het heeft geen zin om te proberen nu een soort
eenheidsregeling.... interruptie

Ja, dank U wel..

Verschillende menstypen..ja..ja..

Applaus.

Ja.

Mijnheer Corniella.

Voorzitter, ik ben het niet met de vorige spreker eens..

Ik ook niet..

Er zijn 2 groepen die constatering is juist, maar juist in
de commissie waarin mensen zaten die het vertrouwen genoten
van zowel JOVD als van de jongeren contacten zijn tot een
accord gekomen, een compromis..en dat compromis is hier
in uitgewerkt, ik vind als je nou verwijst naar 2 groepen
dan moet je ook zeggen die 2 groepen zijn in staat om
samen tot overeenstemming te komen en samen moeten we meer
dan die 10.000 jonge leden van de VVD actief laten worden.

Zo is het..

Applaus.

Gaat Uw gang.

Mijn naam is Wiersinga, van de kamercentrale Den Haag,
wij kunnen ons wel aansluiten bij de woorden van de eerste
spreker van de kamercentrale Leiden daarnaast hebben we
nog een aantal kanttekeningen.

De kamercentrale Den Haag vindt dat de notitie veel te

laat de afdelingen hebben bereikt, waardoor een goede bespreking binnen de afdeling onmogelijk was, vandaar dat het ons inziens nu onmogelijk is om hier een goede discussie over te voeren, het h.b.k. kan ons inziens niet aan de hand van deze discussie verder gaan met een verdere beleidsbepaling, inhoudelijk willen wij nog een aantal dingen meegeven, de notitie is erg onduidelijk, moeilijk in te schatten hoe bepaalde punten bedoeld zijn, laat staan hoe ze uitgewerkt moeten worden, de uitzonderingen op artikelen 78/1-78/2 en 78/3 plus de toevoeging van 78/4 is ons inziens een juridisch monstrem, we weten niet wat we daar mee aan moeten, men creëert een bijzondere groep met alleen rechten maar zonder plichten met andere woorden deze artikelen uitzondering plus die ene toevoeging is volgens de kamercentrale Den Haag ongewenst, de 5 jaar termijn is ons inziens veel te lang, wij vinden binnen de eerstvolgende vergadering, deze onduidelijke commissie notitie moet volgens de kamercentrale Den Haag het liefst van tafel wij vinden, het hoofdbestuur moet durven..niet daar een commissie aan laten zitten, moet zelf met de notitie komen. Dan weten wij hoe het hoofdbestuur daarover denkt, dan kunnen wij dat eventueel als algemene vergadering fiatteren. Een tweede optie die wij U willen meegeven, wij vinden dat voorlopig met deze voorliggende notitie plus de discussie die U hier gehoord heeft niet tot een verdere beleidsbepaling mag worden overgegaan, laat staan dat tot een uitwerking daarvan mag komen, wij vinden dat deze notitie eerst de allereerste opmerking die ik maakte goed binnen de afdelingen moet kunnen worden besproken, want daar heeft het ons inziens duidelijk aan onthouden. Dank U wel.

Applaus.

Dank U wel..Niemand meer?

Dan is nu het woord aan de heer Ginjaar.

Ja..Heeft U echt nog wat nieuws aan te brengen??Want..anders zou ik eerst graag het woord aan de heer Ginjaar willen laten.

Niet ten aanzien van het jongeren beleid...neen..

Neen..we zijn nu bezig met het jongeren beleid..

Het woord is aan de heer Ginjaar.

Ik zal het proberen kort te houden, voorzitter.
Het is inderdaad zo dat de notitie die nu voorligt in grote delen lijkt op de notitie die vorig jaar voorlag. Ik denk ook dat U niet anders had kunnen verwachten, want de moeilijkheden die er altijd bestonden die zijn in de notitie van vorig jaar onder de oppervlakte gebleven en wij hebben getracht ik denk dat..ik wil dat nog eens een keer heel duidelijk beklemtonen dat die moeilijkheden niet aanstonds oplosbaar zijn omdat ze emotioneel en inhoudelijk nogal beladen zijn, vandaar dan ook dat we gezegd hebben laten we ons de ruimte scheppen om niet verder te polariseren en niet te komen dat we in een situatie dat we nu al met 2 jongeren organisaties zitten, maar laten we ons de ruimte scheppen om te trachten een zodanige positie te creëren, mag ik zeggen zodanige voorwaarden te scheppen, typisch liberaal geluid, dat inderdaad die ontwikkeling kan plaats vinden, dat is denk ik dan essentiël en wanneer er dan gezegd wordt, dat in structuren wordt gedacht, voorzitter, dan moet ik toch acht die gedachte verre van mij werpen, immers in die samenwerkingsovereenkomst daarin gaat geregeld worden hoe JOVD en VOVD samen inhoud geven als een zakelijke inhoudelijke overeenkomst, daarnaast staat in een afzonderlijk hoofdstuk hoe de VVD binnen haar organisatie en we praten hier op een VVD vergadering, hoe de VVD binnen haar organisatie daar verder nog structuur aangeeft, maar waar het omgaat die samenwerkingsovereenkomst waarin die 2 groeperingen samen zullen streven naar die benadering, naar die gewenste benadering..Ik denk voorzitter in dit verband nog even weer tot alle misverstand eruit halen, want anders blijft dat hangen een adviserend lid bij een afdelingsbestuur of een kamercentrale bestuur wordt alleen maar gekozen uit VVD leden sommige daarvan zullen JOVD leden zijn, anderen niet, ze worden niet gekozen uit JOVD afdelingen, ze worden gekozen uit VVD afdelingen, laat daar geen misverstand over bestaan, het betekent ook voorzitter, laat daar ook geen misverstand over bestaan dat het beleid ik heb dat in het begin getracht duidelijk te maken, het beleid erop gericht moet zijn dat jongeren opgevangen worden, dat er vorming plaatsvindt, dat er scholing plaatsvindt, maar dat laat natuurlijk onverlegd

dat laat totaal onverlet, het functioneren van jongeren binnen een afdeling in politieke zin, daar hebben wij ons volstrekt niet mee bezig gehouden, we alleen gezegd ze moesten opgevangen worden, er moet propaganda gemaakt worden er moet scholing plaats vinden, ze moesten klaargemaakt worden tot dat politieke functioneren en als elk lid van welke afdelingen en verschillende leden, verschillende categorieën van afdelingen dat maakt niet uit zij kunnen meedoen in dat politieke functioneren van een afdeling, er is niets wat hen belet dat te doen. En daarom voorzitter, omdat onderscheid ook duidelijk te maken hebben wij voorgesteld te komen tot die commissie jeugdbelaid, er is naar gevraagd, wat is het verschil. Heel duidelijk commissie jeugdbelaid houdt zich bezig met de politieke aspecten van de partij ten aanzien van jongeren, de maatschappelijke positie van jongeren, b.v. jeugdwerkloosheid, b.v. hoe kunnen jongeren bijgeschoold worden, omgeschoold worden, wat doet de politiek om die jongeren hun plaats in de maatschappij te laten innemen, het is typisch datgene mag ik het zo formuleren wat door de Tweede Kamer fractie behartigd wordt. Dat is dus een adviserende partijcommissie zoals er zoveel adviserende partijcommissies bestaan, ik denk voorzitter, dat dit wat mij betreft de voornaamste opmerkingen waren.

Dank U wel, dames en heren ik moet U zeggen dat ik in het algemeen erg gelukkig ben met het overgrote merendeel van de reacties die U hebt gegeven op dit stuk. Ik wil een opmerking maken voordat ik kom tot een soort samenvoeging van ideeën die dan tot een stukje beleid zou kunnen leiden, ik wil nog even reageren op de vrij algemeen geuitte klacht dat het stuk te laat is gekomen. U hebt daarin volstrekt gelijk, maar neemt U a.u.b. van mij aan dat we dat niet met plezier hebben gedaan, dat was uit bittere..bittere nood dat dat zo laat kon maar we waren überhaupt al blij dat het er gekomen is, nogmaals het spijt me geweldig, maar het was warkelijk niet anders mogelijk. Er is gezegd door sommigen van U, we kunnen nu geen besluit nemen, eerst moeten de afdelingen praten, anderen hebben gezegd we kunnen het niet eens voor kennisgeving aannemen.

Went eerst moesten de kamercentrales spreken, dames en heren geen van beiden is aan U voorgesteld..geen van beiden is ook aan de orde,we hoeven geen besluit te nemen vanavond,we hoeven ook niet van kennisgeving aan te nemen, alleen het hoofdbestuur heeft deze notitie aan U voorgelegd om van U te horen, is dit nu een basis op grond waarvan wij in redelijkheid verder ons beleid kunnen maken.En dan kom ik bij mijnheer Haafkens,Leiden en ik kom bij mijnheer Mijden,en bij de heer Wijde en bij de heer Smit,want ik denk wat zij hebben ingebracht vanavond gezamenlijk leidt tot een aanzienlijke stap vooruit in het vinden en een oplossing van de problemen waar wij mee te maken hebben,mijnheer Haafkens heeft gezegd,we moeten op basis van dit stuk nu deze affaire gaan bespreken in de partij en in het najaar gaan beslissen.Hij heeft gelijk,de heer Mijden heeft gezegd er is veel voor er is veel tegen,laten we nou niet in inhoudelijke discussie op punten en komma's aangeaan,hoofdbestuur kom met een concrete invulling in december en verlies ondertussen niet uit het oog dat jongeren in de VVD zich willen manifesteren, sluit aan bij wat de heer Haafkens heeft gezegd,besprek het in de partij op basis van dit stuk,kom in het najaar met dit voorstel als wij van U nu en ik krijg dat gevoel op een enkele spreker na uit Den Haag,Voorburg en Bergen op Zoom,dat U zegt van ja..op een of andere wijze zoiets van dit zal het toch wel moeten worden,de heer Cornielle heeft dat gezegd,de heer Smit heeft dat gezegd wanneer kom je met een samenwerkingsverband en uit de JOVD horen we ook die geluiden,ik denk dat wij als partij deze overeenkomst,deze sam....dit bindende stuk wat daar ligt van de jongeren moeten oppakken en dat niet uit elkaar moeten spelen.

De heer Smit tenslotte heeft gezegd,wanneer komt nu die samenwerkingsovereenkomst,ik dank dames en heren dat wij nu na vandaag na deze avond een 2 sporen beleid moeten volgen in die zin,dat wij aan de kamercentrales en aan de afdelingen vragen vanaf nu op basis van dit stuk de discussie in de partij aan te vatten,overeenkomstig het voorstel van de heer Haafkens.

Applaus.

Ondertussen gaat het hoofdbestuur op basis van dit stuk werken aan een concrete invulling aan het maken van een

samenwerkingsovereenkomst zoals we die hier in het stuk hebben staan, we hebben in het hoofdbestuur iedere week een vergadering, iedere week wordt er in het hoofdbestuur gerapporteerd over de vorderingen, over het oordeel, de visie vanuit de partij ten opzichte van dit stuk, als we met elkaar zorgen, dat we de vinger aan de pols houden als we zorgen dat dit basistuk dat is bedoeld om de partijen om de groepen te binden in plaats van hen uit elkaar te spelen dan denk ik dat als het hoofdbestuur voldoende het oor te luister legt in de komende maanden bij de kamercentrales en bij de afdelingen dat het dan mogelijk is in de komende maanden voor de zomer tot een samenwerkingsovereenkomst, een stuk te komen, dat dan gezonden kan worden aan de kamercentrales aan de afdelingen zodanig dat op basis van die concrete samenwerkingsovereenkomst die de heer Smit heeft gevraagd in de algem. enige maanden in de partij kan worden gediscussieerd en kan worden geamendeerd voordat in de algemene vergadering van december tot besluitvorming kan worden gekomen. Anders is er geen oplossing. Verder vooruit schuiven nu niks hier meedoen zeggen van dat kan zo niet eerst.. maar eens over praten in de afdelingen, dames en heren, het loopt ons met elkaar steeds verder uit de hand en de laatste woorden van ik meen... iemand daarvandaan, mijnheer Mijden die zei we willen die zaak bij elkaar houden, die heeft volstrekt gelijk, uit de hand lopen is uitermate gevaarlijk en kunnen we ons als partij niet veroorloven.

Kortom ik stel U voor het 2 sporen beleid, U gaat in afdelingen en kamercentrales op basis van dit stuk discussie aan, wij houden een uitermate zorgvuldige ruggespraak met onze hoofdbestuursleden uit de kamercentrales en ondertussen maakt het hoofdbestuur een uitwerking een concretisering van die samenwerkingsovereenkomst zodanig dat dat omstreeks de zomer in de partij concreet in discussie kan worden gegeven.

Geen besluitvorming nu.. geen kennisgeving.. aanneming.. geen ja.. geen neen.. als U ons het groene licht geeft voor deze weg, dan komen we met elkaar ongetwijfeld uit.

Applaus.

Ik proof uit Uw applaus een brade instemming, mag ik namens

het hoofdbestuur dat zo opvatten en op deze weg verder gaan en dan nu de vergadering schorsen....

Ik wou....
Ja..ja...het is....

Ik wou nog even een ding zeggen, ik ben het n.l. helemaal eens met het verhaal wat U nu gehouden heb..

dank U wel..gelach..

alleen is er een zaakje wat daar aan ontbreekt volgens mij, het gaat niet alleen om de samenwerkingsovereenkomst als hetgeen wat U gezegd heeft ook geldt voor dat artikel 78/4 dan zijn we tevreden..

Ja, dat geldt er ook voor...ja..

Dank U.

Prima..

Applaus..

Ik kan nog niet schorsen..ho..ho..groot probleem..ja.. de heer v.d.Berg die gaat..ik doe het volgende.. dit agendapunt wordt geschorst eveneens tot morgenochtend, morgenochtend zetten we het beleid van het hoofdbestuur voort, nu we het jongerenbeleid hebben gehad, maar ik kan U nog niet aan het diner zenden want er is een groot praktisch probleem, vanavond zouden wij zo graag de heer Nord als lijsttrekker het woord willen laten voeren en niet als kandidaatlijsttrekker, formeel zou ik nu deze lijst moeten laten afwerken en per plaats moeten stemmen...oh...

Voorzitter, U stamt nu over de eerste plaats als ik U die suggestie mag doen en daarna schorst U...

Ja...

Dat is toch plaats voor plaats, er staat niet bij... dat je daar ^{niet} anderhalf uur tussen moet doen..

U hebt gelijk..ik zou U dat ook precies willen voorstellen, maar U geeft me nauwelijks de gelegenheid...als we

nu met elkaar vaststellen, als niemand er bezwaar tegen heeft dat wij de heer Nord nu al vast als lijsttrekker kiezen dan kan hij vanavond als zodanig... applaus.....luid applaus...

We maken er wel een puinhoop van met elkaar, want dan wordt ook dit agendapunt geschorst en dan gaan we daar morgen mee verder, dan hebben we er 3 voor morgen..maar goed...

De heer Nord komt binnen, ontvangt U hem met een applaus..... Hans gefeliciteerd, ik schors nu de vergadering, tot morgenochtend half tien.

Applaus.

Niet tien uur, maar half tien morgenochtend.

Applaus....

Dames en heren.

Applaus...

Nog voordat ik beginnen moet...

Dames en heren in 1982 hebben wij samen als partij een verkiezingsprogramma gemaakt en wij waren toen eerlijk en duidelijk, we konden niet doorgaan met meer geld uitgeven dan we met elkaar verdienden, we vonden dat er bezuinigd moest worden, een stapje terug zouxxxxxxx vervalend zijn maar was wel nodig, vorig jaar toen het kabinet net was aangetreden spraken wij op de algemene vergadering nog over de noodzaak van de toen nog alleen maar aangekondigde bezuinigingen, toen moesten de effecten nog komen vandaag zijn de bezuinigingen harde realiteit en weten we allemaal pas goed wat wij in de verkiezingsprogramma's van 1981 en 1982 hebben geschreven, iedereen in de samenleving voelt nu aan de lijve wat het is, om dat beroemde stapje terug te doen, ook in VVD kringen slaat sommige de schrik om het hart en klinkt wat twijfel door, de spanning tussen wat we soms voelen en eigenlijk wel weten dat nodig is, anderen verwijten onze partij dat wij geen oog hebben voor de problemen waarin de mensen verkeren, dat wij de pijn niet eerlijk verdelen over de ouderen, de gehandicapten en de langdurig werklozen, dames en heren ik wijs die kritiek van de hand, het is niet waar dat verwijt is niet terecht, ons drijft tot dit beleid het besef dat juist de zwakkeren niets hebben aan zorg alleen voor vandaag en morgen, ons gaat het erom juist de zwakkeren ook op langere termijn

sterker te maken, natuurlijk ons beginsel van sociale rechtvaardigheid maakt het voor ons vanzelfsprekend dat ook nu in deze jaren zwakkeren worden geholpen, 500 miljoen gulden in 2 jaar wordt uitgetrokken voor de echte minima, de fractie heeft dat gevraagd en ook voorstellen gedaan in het 1 juli pakket met de grootste mogelijke voorzichtigheid om te gaan met het inkomen van arbeidsongeschikten, maar wij komen er ook rond vooruit en wij zeggen het met nadruk dat wij bovenal en voor eerst een beleid voeren dat gericht is op het wegnemen van de oorzaken van de slechte omstandigheden van vandaag.

Het beste sociale beleid is niet het nemen van halve maatregelen nu..is niet het blijven vooruitschuiven en net doen of het allemaal wel minder kan, het beste sociale beleid dames en heren is wel het weer gezond maken van de economie voorop zetten en ondertussen zorgvuldig begeleiden dat vooral zij die tot de zwaksten behoren in onze samenleving door deze moeilijke jaren worden geloodst .

Applaus.

Daarom vraag ik de partij en vooral de fractie en onze bewindslieden goed het oog te houden op de zogenaamde opentapelingseffecten voor bepaalde bevolkingsgroepen, hoe rechtvaardig iedere maatregel op zich ook is..rechtvaardigheid en eerlijk verdelen van de lasten dient beoordeeld te worden aan de hand van een volledig samenhangend beleid of om het maar eens in mij passende beeldspraak te zeggen we zijn het er allemaal over eens dat we in de tijd van grote welvaart een te luxueus huis van sociale zekerheid hebben gebouwd, nu moet gerenoveerd worden en wel in sobere stijl, we moeten oppassen dat tijdens de verbouwing zich geen bedrijfsongevallen voordoen, waardoor kwetsbare bewoners meer dan strikt noodzakelijk worden getroffen, dames en heren, knarsetandend moeten wij met elkaar vaststellen dat wat wij hoopten niet is gebeurd onze westerse economieën waren sterk, maar niet zo sterk dat een zware terugval als nu niet eerder kon worden opgevangen, ook laten we eerlijk zijn door onze eigen schuld omdat maatregelen te laat werden genomen.

Te erkennen, te ervaren ook, dat de rek er aan de echte onderkant eigenlijk uit is. En we willen ons in bochten wringen om te

voorkomen dat mensen in het land in alle politieke partijen echt in de grootste moeilijkheden geraken, maar terwijl we dat weten en daar alles voor willen doen moeten we de realiteit onder ogen zien, we hebben nog een aantal heel moeilijke jaren voor de boeg, ondanks heel voorzichtigte tekenen van kentering.

Jaren waarin onplezierige en soms harde maatregelen genomen moeten worden en wij moeten ons erop voorbereiden dames en heren, dat dat grote spanning zal geven en waarom doen we dit alles? Waarom doen we dit alles nog met vaste overtuiging ook? Wat kunnen we tegen de mensen zeggen? Wat is onze drijfveer? Welk perspectief kunnen wij nu als VVD met deze bezuinigingspolitiek zoals gezegd wordt, aan de burgers bieden? Waarom kiezen in de peilingen de mensen toch weer 34 zetels voor de VVD? Ons perspectief is meer.

Dan het alleen maar weer gezond maken van onze economie, wij gebruiken de omslag na 10 jaar neergang via een aarzeland herstel naar een weer gezonde economie ook om onze samenleving anders liberaler in te richten.

Ruimte voor de burger om zichzelf te ontplooiën, doordat wij meer verantwoordelijkheid geven, mensen zelfstandiger willen maken ons liberale perspectief is tegelijk een uitdaging aan de mensen vooral de jonge mensen om in de komende jaren van herstel, kansen te zoeken en die kansen te grijpen, dames en heren, leden van de partij, kamerleden, bewindslieden, dat is niet een kwestie van lange termijn wij hebben haast in onze samenleving, we willen nu de maatregelen voor een betere economie en dus voor een weer liberale samenleving omdat we ons geen generatie van verloren jonge mensen van vandaag kunnen permitteren.

Ons perspectief is een samenleving waarin de verbetering van de positie van de burger niet is gericht op alleen maar financieel gewin, wij geven voorrang aan een wereld waarin wij onze mogelijkheden onze know how, onze kansen uithuiten, ik gebruik dat woord onze kansen uithuiten om de mensen zelf als burger als individu in een betere positie te brengen, wij zetten de groei om, niet in een super de luxe maar een ijzer sterk vangnet voor de zwakkeren in de samenleving ten opzichte van wie wij liberalen sociale rechtvaardigheid in onze beginselen hebben staan, wij zetten onze groei ook om in het stimuleren het weerkoesteren

van onze know how, onze technologische voorsprong in de wereld, wij dienen met recht trots te zijn op de broeikassen van onze economie, of dat nu de hoge school van Wageningen is waar men op vele terreinen voorop gaat in de wereld, of bij Philips waar de mode-werkers op veel terreinen ook leider zijn in de wereld, of het relatief kleine ingenieurbureau in Amsterdam waar men monster opdrachten heeft uit heel de wereld en het fabriekje in Emmen waar anoniem helaas toch voor miljoenen aan hoogwaardige goederen worden geëxporteerd.

Applaus..

Wij..

Dames en heren, wij gebruiken onze groei om de taken van de overheid te veranderen, de brede discussie over deregulering, verkokering, privatisering en decentralisatie is voor liberalen niet een modieus verschijnsel, het is de hoeksteen in het veranderingsproces van onze samenleving. Iedere dag worden we geconfronteerd met de verplettering door de overheid, of het nu is deze weken het invullen van het belastingformulier is, of het aanvragen van een bouwvergunning, of wat dan ook, wij zullen..applaus..dames en heren, wij zullen als partij, onze bewindslieden en kamerfracties blijven achtervolgen op deze punten, wij zullen niet accepteren dat na de ambtelijke voorbereiding tot nu toe met vele fraaie rapporten en de politieke beslissingen worden vooruitgeschoven, wij willen minder regels en betutteling, dat is ons parool.

Applaus.

Dames en heren, natuurlijk houdt de overheid een zeer belangrijke taak in onze samenleving, liberalen anno 1984 zullen dat niet ontkennen, maar de burger dient meer verantwoordelijkheid te dragen voor zijn werk, voor zijn gezondheidszorg, zijn informatievoorziening, woonlasten en voor het profijt dat hij van allerlei voorzieningen trekt, voorzieningen die hij wil gebruiken.

De overheid speelt een centrale rol, en zal zelfs nadrukkelijker aanwezig moeten zijn als het gaat om de bescherming van de burger. Bestrijding van criminaliteit, druggebruik en fraude bijvoorbeeld, passen evenzeer in een liberale toekomstvisie. Er zijn ook nieuwe taken die wij aan de overheid toevertrouwen en waar we geld voor willen uittrekken. Een tamelijk nieuw verschijnsel als zure regen dreigt ons milieu meer aan te tasten dan ooit voor mogelijk is gehouden, als dan is gebleken dat uitlaatgassen van auto's een belangrijke oorzaak zijn, dan steunen wij de minister van milieu als hij de benzine loodvrij wil maken en wij willen daar ook geld aan besteden.

Dames en heren wij gebruiken onze groei niet zoals ik al zei in de eerste plaats om onze zakken te vullen, om de consumptie weer te stimuleren, als wij ons kennen en kunnen opnieuw hebben gewaardeerd en als wij onze positie in de wereld en vooral in Europa hebben ingenomen in de frontlijn van de nieuwe ontwikkeling, als wij met andere Europeanen

de handen insenslaan en de strijd aanbinden in vriendschap, met de Verenigde Staten en met Japan, als wij onszelf na deze kabinetsperiode weer meer in een positie hebben gemanoeuvreerd weer voorop te kunnen gaan in de groei van onze welvaart, dan moeten wij de ruimte besteden aan het betrekken van zoveel mogelijk mensen bij het werken, niet het scheppen van nutteloze banen, maar met nieuw elan.

De commissie Polak, vorig jaar ingesteld zal in de loop van dit jaar met concrete liberale suggesties komen, wij hebben geleerd van het verleden, in plaats van de financiële ruimte te besteden aan meer geld in de eerste plaats voor de mensen en vooral voor de overheid, gebruiken wij het geld straks dat de technologie, de computers voor ons verdienen, voor een structurele verbetering van de samenleving, waarin werk verdeeld wordt onder de mensen, mannen en vrouwen, waarin mensen meer eigen taken en verantwoordelijkheid krijgen, niet van bovenop gelagd maar anders dan voorheen toen de baas alles regelde zal een gevoel gaan ontstaan van ik sta er zelf voor..ik zal het zelf ook moeten doen..en ik krijg loon naar prestatie..Applaus..

Dames en heren, in een liberale toekomst is er geen overheid meer waartegen de mensen kunnen aanleunen, een overheid die 70% van ons geld en van onszelf in bezit genomen heeft er is geen werkgever die verantwoordelijk is voor alles en van alles de schuld kan krijgen, die is werkgever in een grote onderneming, de directeur die ook als werknemer van geld verstrekkende instituten als verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen en van sparende burgers functioneert, hij of zij die werkt zal zelf ook financieel een directe betrokkenheid moeten voelen, verantwoordelijkheid moeten dragen, voor wat hij denkt en doet, samen vechten voor de continuïteit van de onderneming, ons onderwijs dames en heren speelt daarbij een belangrijke rol veel meer dan de laatste jaren toen wij ons realiseren dat dat onderwijs er is om de jonge mensen voor te bereiden op de toekomst in de samenleving dus ook het werken in die samenleving, wij willen niet de middenschool als enige vorm van onderwijs na de basisschool omdat we daar nu een keer tegen zijn, applaus, wij willen ..applaus..dames en heren, in onze toekomst visie past niet een eenheidsworst van nivellering

van kennis, wij kunnen het ons als samenleving niet langer veroorloven talenten zich niet optimaal te laten ontplooiën. Heel veel kinderen hebben geen middenschool nodig, omdat zij zo technisch of intelligent zijn, dat zij hun studie meer gericht moeten voortzetten, geen afschaffing van het gymnasium en een meer gerichte vakopleiding voor het technisch onderwijs..applaus..

Dames en heren, dit is liberale politiek in een tijd van opbouw van nieuwe kansen, dat is het liberale perspectief, wij wensen niet te verzuren nu vandaag van problemen en ellende, wij knarssetanden omdat we er niet in geslaagd zijn, onze mogelijkheden zo te benutten dat depressies als de huidige voorkomen konden worden.

Wij hebben spijt dat veel mensen zeker ook de ouders in problemen zijn, maar wij zitten niet bij de pakken neer, wij liberalen geloven in een toekomst waarin de jeugd van nu zich een plaats verwerft, want wat is een samenleving waard die aan zijn jonge mensen geen perspectief kan bieden, onze liberale toekomst visie is vol perspectief..daarom zijn we nu bereid de prijs te betalen van een achteruitgang en een soms wel forse achteruitgang, dames en heren, kamerleden, bewindslieden, sinds een jaar zet U de eerste stappen op de nieuwe weg, onze leden en ook onze kiezers voelen dat, weten dat, we verliezen geen kiezers en ook geen leden, ondanks de impopulaire maatregelen en harde kritiek van de korte termijn denkers in ons land, het strijden voor ons liberale ideaal van een gezonde economie en een andere samenleving vraagt volharding, doorzetten, doen wat nodig is.. applaus..wij vragen onze bewindslieden ga niet door de knieën voor valse profeten die menen dat we de moeilijkheden al hebben gehad, die menen dat bij gloren morgenlicht het al volop dag is, ik eindig dames en heren, bewindslieden met te zeggen dat de leden van de partij 100% vertrouwen hebben en volledig achter U staan...applaus...

Lang applaus.

Het woord is aan de heer v.Aardenne.

Applaus.

Dank U wel, mijnheer de voorzitter.

Dames en heren, het gaat wat beter in Nederland.

De werkloosheidsgroei is minder, heel veel minder zelfs.

De enorme cijfers 10.000 of meer mensen die werkloos worden

per maand, liggen achter ons. Maar er is nog groei. De bedrijvigheid neemt toe, als je ondernemers spreekt, hebben ze vollere ordeportefeuilles dan een jaar geleden en ze gaan dus ook weer investeren, en investeringen zijn nodig, voor werk voor de toekomst te scheppen. En ze kunnen dat doen, want er wordt weer winst gemaakt in dit land, kortom mijnheer de voorzitter, wij zien dat het regeringsbeleid enige vrucht gaat dragen, maar we zijn er nog niet, nog lang niet.

Er komt meer ruimte voor initiatief, maar nog altijd hebben we in ons land een veel te hoog niveau van overheidsuitgave, collectieve uitgaven, als U wil, want er zitten natuurlijk ook nog sociale verzekeringen tussen en we hebben een veel te groot tekort op de begroting en we hebben veel te hoge lasten die aan de burgers en aan de bedrijven worden opgelegd.

En de winsten zijn er weer, maar ze zijn nog niet op het peil waarop ze internationaal zouden moeten zijn en waardoor de investering ook in dit land allemaal tot stand komen, ook daar zijn we nog niet waar we moeten zijn.

En we hebben een extra uitdaging omdat er in de komende jaren heel veel jonge mensen en ook heel veel vrouwen werk gaan zoeken op de arbeidsmarkt, in andere landen is dat wat die tweede categorie betreft al veel eerder gebeurd, we zijn wat achter met emancipatie op dat gebied, maar nu moeten we ook zorgen dat die arbeidsplaatsen er komen en dat moeten we ook zorgen voor die grote generatie tweede na-oorlogse geboortegolf die nu plaatsen gaat zoeken, dat is een extra uitdaging en dat stelt extra eisen aan ons beleid, want wij moeten ervan kunnen profiteren dat als het internationaal wat beter gaat, als de wereldhandel weer wat groeit, zoals op het ogenblik het geval is, dat dan ook Nederland daarvan kan profiteren en dat het niet stopt bij onze grenzen. Want we zullen ook een heleboel moeten veranderen in onze economie en ook anderszins, maar ook in onze economie, want natuurlijk verschuiven er activiteiten b.v. naar ontwikkelingslanden en ook dat is op zichzelf een goede zaak want ook daar, juist daar dient de welvaart aanmerkelijk te worden verhoogd, maar dat betekent dat wij ons weer moeten richten op nieuwe technologieën, die kansen zijn er, we hoeven die niet te laten passeren, maar we moeten wel zorgen dat we de mogelijkheden scheppen, dat wij allerlei

structuren veranderen, die als zodanig remmend gaan werken en die groei tegen kunnen houden, ingewikkelde regelingen die uit de tijd zijn, moeten dan opzij worden gezet.

Mijnheer de voorzitter, het is daarom dat de drie sporen van het regeringsbeleid parallel rechtuit lopen naar een betere toekomst, drie sporen, die ik wat anders zou willen benoemen dan zij in de officiële stukken altijd heten.

Ik zou willen zeggen het eerste spoor is dat de overheid haar eigen zaken op orde brengt en zal houden en het tweede spoor is dat er ruim baan zal zijn voor initiatief en het derde is dat er werk moet komen voor diegene die het nu niet hebben en ook dat dat werk eerlijk wordt verdeeld.

Wat betekent dat nu, dames en heren? voor het beleid van vandaag, van de korte termijn, U heeft het al gezegd, mijnheer de voorzitter, er komen nog moeilijke beslissingen op ons af, ook uiteraard in eerste linie op de bewindslieden en dan daarna op de Kamers, maar we zullen moeten doorgaan met een bezuinigingsbeleid of zoals men dat zo goed noemt in België met het ontvatten van de overheid..gelach..want die is zegt men dan daarbij veel te vet geworden en dat is hier net eerder. We hebben, ik heb het al gezegd, vooruitgang geboekt, we hebben nu in ieder geval kunnen proeven dat een harde begroting voor het jaar 84 in ieder geval tot vrucht heeft gedragen dat wij geen problemen hebben met een voorjaarsnota, dat we niet tussentijds nog eens een bijstelling moeten plegen met een heleboel extra bezuinigingen waar niemand zich dan meer op heeft ingesteld.

Da's moet ook niet meer, je kan veel beter een harde conservatief geraamde begroting hebben met..dan vallen er wat dingen mee en dan vallen er ook wat dingen tegen, maar dan hoef je niet tussentijds weer allerlei maatregelen te nemen op korte termijn en met alle problemen die dat heeft ten opzichte van het Parlement dat natuurlijk ook die zaak wil beoordelen, de inspraak, de adviezen en al die andere dingen. Maar we zullen nog wel op 1 juli de aangekondigde maatregelen moeten nemen, er kunnen wijzigingen in optreden, maar het resultaat moet eruit komen en we zullen ook een beleid voor 85 en 86 op de rails moeten zetten, want juist nu het beter gaat, dames en heren, moeten we niet verslapen in ons streven om die drie sporen te blijven

vervullen, die verleiding is er misschien, je hoort zo hier en daar ook wel eens wat pleidooien van ach het heeft nou toch niet meer... dat zijn levensgevaarlijke tendensen dames en heren, daar mogen we niet aan toe geven. Wij zijn vandaag begonnen in de ministerraad met de discussie over de zogenaamde kaderbrief van de minister van financiën, U heeft dat allemaal in de krant kunnen lezen, ik betreur dat, zo'n stuk hoort pas in de krant te komen als de ministerraad daarover heeft besloten, maar in dit geval stond die er helemaal in en iedereen denkt erover mee, daar staat een taakstelling in al voor de bezuinigingen volgend jaar, maar ik ga daar niet over spreken, want we hebben nog maar een eerste ronde gehad en er zullen er echt nog wel een aantal komen, want zo eenvoudig is het natuurlijk niet om bezuinigingen in te vullen. Maar een paar algemene zaken wil ik wel zeggen, en dan moet je ook nu weer kijken naar wat er op je afkomt als wij zouden verslappen in onze pogingen die ik net echtste. Stel dat wij er niet in zouden slagen om, natuurlijk je kan het niet het ene op het andere jaar doen, maar dat enorme tekort terug te brengen tot redelijk proporties dan zullen we over een jaar of 10 en daarna veel harder moeten gaan bezuinigen alleen maar om de rente te betalen. Die gaat dan wel weer de samenleving in, maar daar kan je geen dingen voor doen, waar de overheid nou net wel voor is om te doen, ik denk dat dat voor iemand die het volstrekt zuivere kapitalisme aanhangt, in die zin, als je zegt het zou eigenlijk alleen maar rente moeten zijn dat de overheid deed, een heel mooi vooruitzicht is, maar voor ons is dat het niet. Want de overheid heeft andere taken te doen, dan rente te betalen op oude leningen uit een tijd dat men kennelijk geen orde op zaken had kunnen stellen. Derhalve tekort vergroting is een verkeerde weg die mogen we niet ingaan, tekort moet naar beneden, en als we ruimte willen maken voor lasten verlichtingen en ik heb net gezegd die moet er komen want de lasten zijn te hoog, dan zullen we ook daarom moeten bezuinigen, overigens dames en heren, dit jaar en de begroting 84 met behoorlijke bezuinigingen dat weet U, die zijn echt pijnlijk geweest, is er een duidelijk accent gelegd, juist op de lastenverlichting, bijna 1% van

het nationaal inkomen, dat is ongeveer 3 miljard gulden is de lastendruk minder, financierings tekort kan ook wat teruglopen maar dat in veel mindere mate, lastenverlichting dus dit jaar vooreop gezet voor bedrijfsleven, maar ook voor de burger en daarmee hebben we kunnen bereiken dat ondanks dat we eigenlijk met zijn allen boven onze stand waren gaan leven, dat toch de koopkracht van de burger praktisch op peil is gebleven en voor volgend jaar zullen we weer een evenwichtig pakket moeten maken en het criterium daarbij is voor mij, dat wij die bezuinigingen uitzoeken en die wijze van besteding van die bezuinigingen, of zegt U maar belastingmaatregelen, lastenverlichting e.d. die het meest zullen bijdragen tot economische activiteit tot groei, waar we in de toekomst van kunnen profiteren, we hebben dit jaar grote offers moeten vragen van het overheidspersoneel en van de uitkeringstrekkers en collega Rietkerk die in de voorhoede gestaan heeft weet er alles van, dat zijn overdrachts- uitgaven en we zullen ook in de toekomst die overdrachts- uitgaven niet kunnen ontzien, we zullen automatisme ter discussie moeten durven stellen, maar mijnheer de voorzitter U zei het al we hebben daarbij zorg te dragen voor de uitwerking met name op de zwaksten in de samenleving en het is niet voor niets dat het kabinet ook overigens, geheel in de lijn van de VVD fractie voor de echte minima speciale maatregelen heeft genomen. Applaus...

Mijnheer de voorzitter, ik zou het regeringsbeleid eens willen stellen in het licht van de liberale trits, vrijheid, verantwoordelijkheid en sociale rechtvaardigheid, de eerste twee neem ik samen die kunnen niet buiten elkaar, vrijheid in verantwoordelijkheid want zonder dat is die vrijheid geen ware vrijheid, wel ik heb het al gezegd er moet armslag komen voor initiatief daar werken we aan, de overheid moet niet alles doen, die moet wat terugtraden, de rijksoverheid het mag ook gelden voor de lagere overheden en daar ligt nog een taak ook voor onze Staten- en Raadsleden, maar waar die overheid ook terugtreedt is mag het niet doen op het gebied van rechtsbescherming en de rechtzekerheid en de bescherming van de interne veiligheid in ons eigen land voor de burger, daar is nog wel het een en ander te doen. Applaus. Het is dan wat verwonderlijk dat er persorganen kritiek

hebben op de minister van justitie, als hij terugkerend uit het buitenland meteen daarover een volkomen terecht oordeel geeft, maar hij heeft daar zelf al op geantwoord in een bekend landelijk dagblad...

Wij zullen er verder voor moeten zorgen, en dat hoort er ook bij dat in deze maatschappij en U duidde daar ook al op, mijnheer de voorzitter, de mensen hun werk doen, ook in verantwoordelijkheid, dat er op de arbeidsplaats zeggenschap komt over het werk zelf dat zijn nieuwe vormen van medezeggenschap, anders, maar ik denk dat daar een uitdaging ligt, voor werkgevers en werknemersorganisaties om daar vorm aan te geven en om veel beter opgeleide mensen de kans te geven om zich daar in hun werk te ontplooien. En we moeten zorg hebben voor ons milieu, ik mag dan weer iets vertellen uit die kabinetvergadering van vandaag, minister Winsemius heeft daar het genoeg kunnen smaken dat goedgekeurd is een nota van zijn hand waarbij hij gaat aanbieden een totaal planning van het milieubeleid en dat is nodig want dan kan je het totaal overzien en je kan ook de afweging maken tegen andere activiteiten, ook hier, wordt iets doorzichtig gemaakt en in samenhang gebracht en dat is voor de presentatie van het regeerbeleid van belang, want er gebeurt natuurlijk ook op dat terrein heel veel. En dan noem ik de uiteraard voorzitter, U zei het ook al de deregulering zoals dat heet, het schrappen van overbodige regels, het verkorten van procedures, maar met behoud van die zaken waarom het gaat, je zal moeten vereenvoudigen dat is heel duidelijk en je zal het ook begrijpelijk moeten maken en je zal ook moeten zorgen dat de bureaucratie terugtreedt en dan niet overheden elkaar tegenwerken, want dat komt ook nog wel eens voor, zowel in de verkokering als wel horizontaal tussen bestuurslagen. En ook daar hebben we vandaag weer een stap gezet want we hebben een eerste ronde gemaakt met de bespreking van het rapport van de commissie Gelashoud, er liggen al een aantal dereguleringsvoorstellen bij de Kamer, die heeft daar nog even mee gewacht totdat dit rapport daar ook zal liggen met een regeringsstandpunt en dan hopen wij alleen maar

dat de Kamer dat zeer spoedig ter hand zal nemen en dat ook iedereen in zijn eigen sector zich bewust zal zijn dat hier een algemeen principe aan de orde is, n.l. het doorzichtig maken van de overheid, het begrijpelijk maken van de overheid voor de burger opdat daarmee de noodzakelijke regels beter kunnen worden nageleefd.

Er moet vrijheid in verantwoordelijkheid zijn voor het bedrijfsleven, we hebben gesteld dat niet de overheid zich maar moet bemoeien met de arbeidsvoorwaarden en die moet voorschrijven, dat dat een vrije onderhandeling moet zijn tussen werkgevers en werknemers, U ziet het resultaat de loonkostenstijging was buitengewoon laag en er is een begin gemaakt met arbeidstijd verkorting.

Het prijabels is vrijgelaten behalve in die hele enkele sectoren waar monopolies heersen en dan past het in een liberale overtuiging, ook dat is deregulering, als het kan moet je het vrijlaten en moet de overheid terugtreden.

Wij hebben uiteraard ook zorg voor de belastingwetgeving.

Daar moet ook nog wel het een en ander gebeuren, en het regeer-accord is duidelijk, er dient te worden geïndividualiseerd maar daarbij mag het draagkracht principe niet overboord worden gezet, die 2 dingen horen bij elkaar, het is daarom dat in een zeer intensief gevoerd overleg met name ook met de liberale kamerfractie tenslotte staatssecretaris Koning, het wetsontwerp tweeverdieners heeft kunnen verdedigen, ook in de Eerste Kamer en ook daar het binnen heeft weten te halen. Ik weet dat daarop veel kritiek is, maar ik vraag diegenen die kritiek hebben op dit stuk wetgeving, natuurlijk alle kritiek is mogelijk, het is niet volmaakt, maar toch te bedenken dat deze 2 principes onderling verbonden moeten zijn wil je met een rechtvaardige belastingheffing komen en overigens voeg ik daar aan toe dat in het algemeen het beleid erop gericht moet zijn om de directe belastingen terug te brengen.

Voorzitter, ik zou hier, want ik heb nou al een aantal punten genoemd uit de vergadering van vandaag nog een inlas willen maken in mijn tekst omdat we ook vandaag over vandaag een besluit hebben genomen en het ligt op het fiscale terrain, we hebben besloten dat ondanks de uitspraak van de commissie van beroepsschriften uit de Tweede Kamer het in dit land niet de regel moet zijn en dat het dus bij een geval moet

blijven, dat men voor druggebruik aftrek van belasting kan genieten..applaus....

Dames en heren, de sociale rechtvaardigheid die zal tot uitdrukking komen op tweeërlei wijzen niet het betuttelen van de wieg tot het graf in de roerende zorg van de overheid voor ieder mens persoonlijk zo roerend dat die zelfs zich helemaal niet kan bewegen, maar wel voor het geven van vaste grond onder de voeten van die zwaksten in de samenleving waar ik net over sprak, wetende wat daar gebeurt het is niet zo dat we niet op de hoogte zouden zijn van de problemen van gezinnen in oude stedswijken met slecht geïsoleerde huizen en met een minimum inkomen, zo is het niet en daar proberen wij ook met onze maatregelen aan tegemoet te komen ook, dat is een andere sociale zorg dan een algemene in totaal regels gevatte..misschien is die meer persoonlijk gericht, althans op meer duidelijk omschreven groepen, moet wel gebeuren, maar daarnaast is sociale rechtvaardigheid zorgen dat er economische groei is en dat er werk komt, want dat is altijd nog beter en we moeten niet nivelleren om te nivelleren als dat b.v. is slecht is voor de economische groei, want wie betaalt dan de rekening? niet degene die genivelleerd wordt, die weet misschien nog wel uit te wijken, maar juist weer die zwaksten in de samenleving.

Dames en heren, er is in deze kabinetsperiode en ook nog wel daarna nog veel te doen, de wereld staat niet stil en de ontwikkelingen in die wereld gaan bijzonder snel, we hoeven in Nederland in Europa de boot niet te missen, maar we moeten dan beweeglijk zijn, we moeten jeugdige flexibiliteit tonen en niet ingeslapen verstard, conservatief erbij neerzitten met nieuwe afwerende alleen maar omdat het nieuw is en omdat het nooit geweest is, dat inzicht breekt ook in andere partijen door, voorzitter, de Partij van de Arbeid nog enige jaren geleden met de automatiserings heffing het toonbeeld van conservatisme laat op dit punt nu een ander geluid horen en zegt er zit toch wel wat in die nieuwe technologieën, beter laat dan nooit, zeg ik dan.

Vasthouden aan verkregen rechten past ook niet, we moeten de kansen grijpen die de toekomst ons rijk zal bieden, daar hoeven we niet benauwd over te zijn, er is genoeg onder de zon, maar we moeten dat wel willen.

Ondernemers moeten het risico kunnen nemen, maar dan ook durven nemen en werknemers moeten de kans krijgen om verantwoordelijkheid te dragen en die kans moeten zij dan ook nemen, ook zij moeten zich flexibel opstellen en de overheid moet haar structuren en haar regels aanpassen, dat moet gebeuren b.v. in het onderwijs, maar ook daar moet gericht worden op die kennis die we in de toekomst nodig hebben en die veelvormig zal zijn, maar het moet ook gebeuren op gebieden zoals b.v. het mediebeleid, we hebben nu enige sessies gehad van de media over de medianota en de Kamer, de regering heeft een medianota uitgebracht, waar natuurlijk U ook allerlei kritiek op kunt hebben, maar die toch een duidelijke lijn bevat en die lijn is dat er kansen geboden moeten worden voor het bedrijfsleven om gebruik te maken van nieuwe technieken en daarmee via de abonneetelevisie de deur te openen voor andere veel risico vollere toepassing van de kabel e.d. en dat kan alleen maar via het bedrijfsleven en als wij het niet doen, doet men het wel in het buitenland, en missen wij daar de boot. Die lijn heeft de regering duidelijk in de nota uiteengezet en daar leed Hilversum niet onder. Maar in de Kamer is daar veel verwarring over ontstaan en het conservatisme heeft wat dat betreft in het CDA deze keer toegeslagen, men zal..ja daarnet zei ik in de Partij van de Arbeid..je moet dat eerlijk verdelen, gelach..er zijn drie partijen in dit land, dat weet U en twee daarvan zijn conservatief....applaus.....

Maar regering wekt de stemming dinsdag maar af.

Maar het is heel duidelijk dat wij een verantwoordelijkheid hebben, juist voor het openen van nieuwe vensters op de toekomst ook op dit terrein.

Kortom dames en heren, wij zijn op weg, het is geen gemakkelijke weg, wij zijn aan het werk en ik heb ook de indruk dat dat gemerkt wordt in de samenleving, je hoort dat wel, ook van tegenstanders, jullie doen wat..en dat werk is natuurlijk niet volmaakt, er blijft altijd kritiek mogelijk en het is ook niet zo dat wij dat alleen kunnen doen, dat is volstrekt onmogelijk en ook niet alleen samen met onze Kamer fracties neen, dat moet gesteund worden door U allen, ook als vertegenwoordigers in Staten en Raden en als gewoon leden

van afdelingen en bezoekers van vergaderingen, van centrales en dat betekent af en toe dat er zaken verdedigd moeten worden die misschien op het eerste gezicht en op korte termijn wat moeilijk liggen en toch vraag ik U dat ook te doen, wij doen dat ook en wij kunnen dat niet zonder Uw steun, maar we hebben wel dames en heren, onze eigen verantwoordelijkheid en die eigen verantwoordelijkheid speelt ook op een terrein waar ik nu als slot mijnheer de voorzitter, toch kort nog wat van willen zeggen, dat is het terrein van de defensie, U leest daar geregeld over in de krant met name over het vraagstuk van de Nederlandse kerntaken, ik wil daar kort over zijn, maar ik heb er toch behoefte aan een positie bepaling te geven.

Wij hebben in Europa nu al bijna 40 jaar vrede, je zou er haast aan gewend raken, je moet er ook aan gewend raken, want die vrede moet blijven, maar je moet er niet aan gewend raken in de zin van dat het iets vanzelfsprekends is.. want we hoeven niet zover terug te gaan, gelukkig zijn er heel veel jongeren, maar zij die wat ouder zijn hebben tenminste 1 wereldoorlog meegemaakt en er zijn er nog wel hier in de zaal die er 2 meegemaakt hebben, ik kijk naar de heer Delprat, waren wij in die eerste neutraal maar hij weet dat zeker nog, als erlid, 2 wereldoorlogen die zijn behalve in de laatste week van de tweede niet gevoerd met kernwapens, maar desniettemin hebben miljoenen mensen, tientallen miljoenen mensen het leven verloren en van ontelbare anderen is het leven verwoest geworden.

De organisatie van de democratische staten in het NAVO bondgenootschap is in 48 tot stand gekomen om die vrede te bewaren en die organisatie is nog altijd waarborg van die vrede en zouden wij het bondgenootschap laten verkommeren zouden wij meewerken aan het ontstaan van een vacuüm dan mag U de risico's gaan berekenen, maar ik denk dat ze onvoorzienbaar groot zullen zijn en daarom moet ook over de kernbewapening in ons land besluitvorming plaats hebben zodanig dat het bondgenootschap niet daardoor wordt verzwakt.

Applaus.

Nederland gaat er prat op en terecht, internationaal, verantwoordelijkheid te willen hebben en te dragen, maar

internationale verantwoordelijkheid betekent ook internationale verplichtingen, wij voeren politiek gericht op Europese eenheid, daarvoor gaan we 14 juni naar stembus en de heer Nord zal er ongetwijfeld het een en ander over kunnen zeggen en ons oproepen om verder te werken aan Europa, maar ook Europese politiek verplicht ons te luisteren naar de stem van anderen van onze bondgenoten. Wij hebben ons lot verbonden met dat van de andere democratische naties, we hebben dat gedaan na de nachtmerrie van 40-45 toen alleen wapengeweld van buiten ons heeft kunnen verlossen van het meest abjecte systeem dat Europa ooit heeft gekend en dat systeem heeft zijn kans gekregen omdat de democratie zich niet had gewapend tegen die totalitaire bedreiging, we hebben daarvan geleerd..applaus... Wij hebben daarvan geleerd, we hebben ervan geleerd dat wij dat zeg ik terzijde, mijnheer de voorzitter, dat wij als er nu hier en daar weer sympathieën lijken op te komen voor dat totalitaire regime of dat systeem, dat wij ons daar ten scherpste tegen moeten verzetten..applaus... maar wij hebben daar ook van geleerd dat wij een bondgenootschap moeten hebben ook over de Atlantische Oceaan heen en dat heeft dan ook die bijna 40 jaar vrede bezorgd..applaus.. en nu constateer ik met zorg dames en heren, dat de waarde van dat bondgenootschap door een aantal mensen en die zijn heel vaak goedwillend ter discussie gesteld wordt, soms expliciet, maar meestal gebeurt het wat verborgen b.v. in het onvoorwaardelijk afwijzen van bondgenootschappelijk..van een bondgenootschappelijk besluit over het plaatsen van kernwapens met middellange dracht en zeggen dat moeten we toch niet doen..daar moeten we ons toch wat gaan verwijderen van die anderen..en dan stel je het dus ter discussie. Ik zei ik heb daar zorgen over, maar ik zei ook als bewindslieden hebben we onze eigen verantwoordelijkheid, dat is een verantwoordelijkheid jegens al die dingen die er moeten gebeuren en die ik eerder vanavond heb genoemd. Maar dat moet gedaan worden, dat werk, maar daar bovenuit steekt die verantwoordelijkheid voor dat behoud van dat bondgenootschap als waarborg voor de vrede. En dat is iets waar wij persoonlijk voor gesteld staan op dezelfde wijze waarop b.v. Churchill en Eden in de dertiger jaren in Engeland voor gesteld werden.

Men kan van ons bewindlieden niet verlangen dat wij gaan marchanderen met die verantwoordelijkheid die een persoonlijke verantwoordelijkheid is en dat wij instemmen met een besluit dat zou ingaan tegen onze bondgenoot.. bondgenootschappelijke verplichtingen, een besluit dat Nederlands gezag in de wereld tot een minimum zou reduceren en de oorlog en ook de kernoorlog dichterbij zal brengen. Applaus.

Mijnheer de voorzitter, de liberalen bewindlieden zijn een voor een bereid minder populaire zaken op hun bord te nemen en te verdedigen, en dat is niet altijd leuk, maar het moet wel gebeuren..applaus...maar ik herhaal ze zijn niet bereid op het essentiële punt van verdediging van onze vrijheid en democratie mede verantwoordelijkheid te aanvaarden voor een beslissende stap op een naarwaarts hellend vlak, dank U zeer.

Applaus.

Luid applaus.

Dames en heren, ik heet U allen van harte welkom, maar in het bijzonder een dristal erelieden, mijnheer Delprat en zijn echtgenote, de heer Geertsema..applaus.....de heer Geertsema en zijn echtgenote..applaus...en de heer Wiegels en zijn echtgenote..applaus.....

Verder zijn al onze ministers aanwezig en bijna alle staatssecretarissen, ook U van harte welkom..applaus..

Van twee andere politieke partijen zijn vertegenwoordigers aanwezig van de Partij van de Arbeid en D66..applaus...

Ik geloof niet dat daar politieke betekenis aangegeven moet worden, maar toch een hartelijk welkom aan de heer Poppe, de vice-voorzitter van de Tweede Kamer fractie van de Partij van de Arbeid en de heer v.d.Berg, de directeur van de Wiardi Beckmannstichting, applaus, de heer v.d.Bos de vice voorzitter van D66 en mevrouw Schimmel de directeur van vorming en scholing van D66, applaus..

Dames en heren, ik stel U voor een telegram te verzenden aan Hare Majesteit de Koningin, de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie op vrijdag 16 en zaterdag 17 maart te Hattum een jaarlijkse algemene vergadering bijeen, betuigt trouw en aanhankelijkheid aan U Majesteit en Haar Huis.

Applaus....

Dan geef ik nu het woord aan de lijsttrekker, vanmiddag heb-

ben wij dit vastgesteld, de lijsttrekker van onze Europese verkiezingen, de heer Hans Nord.

Applaus.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren,

Europa is bedreigd, Europa is verdeeld.

En de grootste bedreiging komt voort uit zijn verdeeldheid.

Dit was de boodschap die uitging van het eerste congres van de Europese Beweging in 1948, in Den Haag.

800 gedelegeerden, waaronder vele liberalen gingen naar hun landen terug met de wil om deze boodschap om te zetten in praktische Europese politiek.

Het Haagse congres heeft geschiedenis gemaakt, het gaf de steet tot het proces dat voerde naar de oprichting van de Europese Gemeenschap, eerst die voor kolen en staal en later de EEG, het bloedige verleden werd niet vergeten maar gesublimeerd in een nieuw gevoel voor saamhorigheid, verrast zag de wereld toe hoe Europa dat velen al hadden afgeschreven uit zijn as leek te herrijzen, de douane unie werd op tijd voltooid, een gemeenschappelijk landbouw beleid verzekerde ons een voedselvoorziening en garandeerde aan de producenten een redelijke prijs, de welvaart nam met sprongen toe, dank zij een economische groei van 4½%. De Gemeenschap werd het grootste handelsblok ter wereld, zij ging tevens nieuwe en originele vormen van samenwerking aan met een groot aantal ontwikkelingslanden en toonde daarmede dat zij haar mondiale verantwoordelijkheden ter dage beseftte, was dit alles slechts een strovuur, dames en heren, als men vandaag over de Europese Gemeenschap spreekt dan hoort men voornamelijk van boterbergen, wijnmessen, en kibbelarij en over financiële bijdragen aan een begroting die nota bene minder dan 1% van het gemeenschappelijk bruto binnenlands product bedraagt, in plaats van gemeenschappelijk in de gemeenschap te blijven investeren opdat deze een veelvoud daarvan aan ieder teruggaeft, zijn sommige lidstaten haar als een melkkostje gaan beschouwen waarbij elk zoveel mogelijk van het rijke vocht wil bemachtigen, zonder zich verder om het welzijn van het dier zelf veel te bekommeren, of de koe bij zulk een behandeling op den duur gezond kan blijven is een vraag die ook leken op dat gebied zoals ik zelf gemakkelijk kunnen beantwoorden.

Terwijl de Gemeenschap haar eerste ronde met groot succes heeft gebracht, raakte zij in de tweede ronde achterop. Dit begon in de jaren 70, toen de eerste oliecrisis de economische kwetsbaarheid van Europa op dramatische wijze demonstreerde, in plaats van de crisis gezamenlijk te lijf te gaan, zijn de lidstaten op de solotoer gegaan, alsof ze zich dat nog konden permitteren, gevolgd door een sterk teruglopende groei, een te laag investeringsniveau, een verzwaring van belasting- en premiedruk, en een werkeloosheid die bij ons 2x zo snel is gestegen als in de Verenigde Staten.

Zo is Europa ondanks het aanvankelijke succes van de Gemeenschap nog steeds bedreigd en verdeeld, wat ons bedreigt zijn verval en achteruitgang tot wij nog slechts een museum van vergane glorie zullen zijn geworden en alleen gezamenlijk kunnen wij dit proces keren, geen enkele lidstaat van de Gemeenschap is nog bij machte geheel op eigen kracht al zijn problemen op te lossen.

Onze regeringen weten dat ook wel, de heer van Aardenne heeft het zojuist nog gezegd, ze zeggen het allemaal en geregeld en toch ontbreekt het als zij bijeen zijn aan de besluitvaardigheid om de daad bij het woord te voegen, het enige besluit wat zij af en toe namen is het besluit om niets te besluiten, nog kort geleden heeft Koningin Beatrix in een rede tot het Europees Parlement de diepere oorzaken daarvan aangestipt, het ontbreekt in de Gemeenschap aan democratisch gehalte, wij kunnen ons in gemeenschappelijk verband niet blijven vastklampen aan een eenstemmigheid beginsel dat wij in onze eigen landen nooit zouden aanvaarden, daarom zijn de komende Europese verkiezingen van zo'n groot belang, daarom ook is het zo belangrijk dat op Partijcongressen en andere bijeenkomsten en overal in de Gemeenschap wordt gediscussieerd over het belang dat Europees en Nationaal moet worden gevoerd.

Ja?? Europees en Nationaal, want Europees en Nationaal beleid liggen in elkaars verlengde, voor het overwinnen van onze gezamenlijke problemen hebben wij een goed functionerende Gemeenschap nodig, maar tevens is daar voor nodig dat de lidstaten in hun Nationale beleid niet in strijd handelen wat zij Europees hebben afgesproken of zeggen na te streven. Ook deze keer weer, dames en heren, gaan de Europees liberaal democraten als eersten en enigen de verkiezingen in met een

gemeenschappelijk programma, dat in alle aangesloten partijen is besproken en vervolgens op democratische wijze gezamenlijk vastgesteld..applaus..

Hoe ernstig dat onze partijen hebben genomen, bleek wel uit de vele honderde amendementen die binnenstroomden, maar ons congres in München is triomfantelijk uit deze uitputtingslag tevoorschijn gekomen en na vele stemmingen kon het liberaal programma met algemene instemming worden aangenomen.

Over een paar dagen komen onze regeringsleiders opnieuw als Europese Raad bijeen, om te trachten na de mislukking van Athene alsnog overeenstemming te bereiken over een pakket van problemen die de voortgang in de Gemeenschap blokkeert, zoals daar zijn de kosten van het landbouwbeleid, de Britse begrotingsbijdrage, nieuwe eigen middelen voor nieuw beleid, en de toetreding van Spanje en Portugal. In het perspectief zoals onze liberale programma dat ochetst, worden deze problemen oplosbaar, onze voormannen hebben nog onlangs op een bijeenkomst in Stuttgart bewezen dat het vanuit een liberaal Europees oogpunt mogelijk is tot redelijke oplossingen te komen, momenteel nemen de liberalen in 6 van de 10 lidstaten deel aan de regering, moge hun aantal spoedig groeien..applaus; uitgangspunt is voor ons dat wij een Europese Gemeenschap willen van vrije en mondige burgers, zoals de liberalen in vroegere tijden hebben gestreden om de mensen van ondardanen tot burgers te emanciperen in een Parlementair Democratisch Bestel, zo heeft deze strijd nu een Europese dimensie gekregen. Opnieuw zijn er belemmeringen op te ruimen, verstikkend werken op de ontplooiings kansen van de mensen.

De verdragen van Parijs en Rome hebben ons dan wel een gemeenschappelijke markt beloofd, maar zij is er nog lang niet, wel hebben we een douane unie, maar dat de grenzen er nog zijn is ons alle juist de afgelopen weken weer schrijnend duidelijk geworden, toen getergde vrachtrijders in een woede uitbarsting tegen bureaucratie en paparassen waanzin de grensovergangen gingen blokkeren, terrecht heeft minister Smit-Kroes onmiddellijk om een vergadering van transport ministers gevraagd en terrecht..applaus... een vergadering die na enige aanvankelijke nationalistische

moelijkheden nu dan toch zal plaatsvinden, terecht ook heeft onze liberale fractie in het Europees Parlement een spoed debat aangevraagd om de commissie en raad de pin op de neus te zetten, een debat wat vanmorgen in Straatsburg heeft plaats gehad.

Het voltooien van de interne markt in de gemeenschap is voor ons economisch herstel een prioriteit van de aller-eerste orde, meer dan de helft van onze Nederlandse productie is bestemd voor de uitvoer en meer dan 70% daarvan gaat naar de andere EEG staten, wij noemen dat nog export, dames en heren, maar eigenlijk zou het zo niet meer mogen heten, het is en moet zijn het vrije verkeer binnen onze gemeenschap, alleen door het vrije verkeer van personen, goederen en diensten kunnen wij de industriële basis aan Europa geven waardoor wij de concurrentie met anderen aankunnen, protectionisme hebben wij daarbij niet nodig, want aan vernuft en inventiviteit ontbreekt het ons in Europa niet, maar door het nog niet bestaan van een geïntegreerde markt, van een geïntegreerde Europese markt, werken wij voor een deel langs elkaar heen en gaan anderen van ons vernuft en van onze inventiviteit de vruchten plukken, een van de sleutels tot een industriële strategie ligt op het gebied van het onderzoek, wij geven daaraan in totaal meer uit dan de Verenigde Staten, maar het rendement blijft bij ons ver beneden de maat zolang we het niet gezamenlijk doen, op dit terrein is gelukkig een eerste bescheiden maar hoopgevende stap gezet, esprit, het Europese onderzoek- en ontwikkelingsprogramma voor informatie technologie heeft na veel getreuzel nu eindelijk het groene licht gekregen, zo krijgt een belangrijke innoverende industrietak een kans om te overleven en zich te ontwikkelen, de zorg voor ons Europees milieu kan per definitie niet anders dan grensoverschrijdend worden behartigd, zure regen en vervuilde rivieren vragen geen paspoorten aan, het is dringend nodig een behoorlijk Europees beleid te ontwikkelen, een bouwsteen daartoe is de invoering van loodvrije benzine overal in de Gemeenschap, waar ons programma zich duidelijk voor uit-sprekt. De Europese Gemeenschap is van baanbrekende betekenis geweest voor de verbetering van de positie van de vrouw in Europa en dat moet zo blijven.

De EEG richtlijnen op dit gebied gelijke beloning, gelijke kansen en sociale zekerheid moeten loyaal worden uitgevoerd. Applaus..

Wij hebben hier te doen met een maatschappelijke ontwikkeling van historische omvang die niet aan de huidige economische moeilijkheden ten offer mag vallen.

Men ziet, dames en heren hoeveel kansen er liggen om de interne ontwikkelingen in de gemeenschap in de goede richting te sturen een geïntegreerde markt gestimuleerd door gezamenlijk onderzoek en ondersteund door een gezamenlijk energiestrategie en een gemeenschappelijk vervoersbeleid, een landbouwpolitiek die reeds haar sporen heeft verdiend, maar die aanpassing behoeft om financieel beheersbaar te blijven.

Dit alles tezamen kan een grote opleving van economische bedrijvigheid teweeg brengen en aansporen tot nieuwe groei die nieuwe werkgelegenheid schepst met name voor de jonge generatie.

Een goed werkende Europese Gemeenschap is het beste banenplan, er is geen reden voor ondergangstemming, we hebben het zelf in de hand aan onze toekomst vorm te geven, ook naar buiten moet de Europese Gemeenschap een duidelijker eigen gezicht gaan krijgen, de samenwerking in de buitenlandse politiek moet verder worden verstevigd en ook op het terrein van de veiligheid heeft Europa een woordje mee te spreken. Als liberalen, we zijn daar nog nat aan herinnerd, als liberalen overal in de gemeenschap zijn we trouw aan het Atlantische Bondgenootschap dat onmisbaar is en blijft voor onze gezamenlijke veiligheid en voor het behoud van de vrede. Applaus.

Maar binnen dat bondgenootschap dienen wij een eigen Europees geluid te kunnen laten horen, het zij niet de Amerikanen die dat ons belieten, integendeel, zij wachten er al vele jaren met ongeduld op, ook hier geldt dat het aan ons is om de Europese zuil waarvan reeds president Kennedy sprak een hechte fundering te geven, wij kunnen dan een maximale invloed uitoefenen om te bevorderen wat een essentieel Europees belang is, evenwichtige, controleerbare vermindering van de wederzijdse bewapening, tot het laagst mogelijke niveau. Dit alles kan, dames en heren, het kan als wij de mogelijkheden van de Europese Gemeenschap ten volle benut-

ten en ontwikkelen, wij hebben gemeenschappelijke instellingen met name een commissie en een Parlement, maar we hebben ze niet de bevoegdheden gegeven die bij hun verantwoordelijkheden passen, als wij willen verwezenlijken wat in ons programma staat dan zullen wij de gemeenschap besluitvaardig moeten maken, dat betekent dat wij de centrale rol van de commissie als initiator van beleid in ere moeten herstellen, het betekent ook dat wij niet bang moeten zijn om de democratie die ons in eigen land zo dierbaar is, daarnaast ook op Europees niveau toe te passen, waar dat nodig is, besluitvorming bij meerderheid in de raad, ja, maar niet alleen besluitvorming in de raad, ook het orgaan dat de volken rechtstreeks vertegenwoordigt dient medebeslissend bij de besluitvorming betrokken te zijn.

In tegenstelling wat sommige beweren, heeft het Parlement zich wel degelijk invloed bevochten, het heeft zijn begrotingsbevoegdheden ten volle uitgebuit, en zijn greep op het beleid van de commissie weten te versterken, het is een factor in het communautaire gebeuren geworden waar rekening mee moet worden gehouden, maar het is nog niet voldoende.

Echte nieuwe bevoegdheden zijn nodig vooral op het gebied van de wetgeving, het is niet aanvaardbaar dat Europese wetten die onze burgers rechtstreeks binden gemaakt kunnen worden zonder dat de gekozen vertegenwoordigers van die burgers daarover hebben mede beslist..applaus..

In ons Europees programma van 1979 stond dat het nieuwe gekozen parlement voorstellen moest uitwerken om de gemeenschap te doen uitgroeien tot een Europese Unie, die meer terreinen zal omvatten dan de huidige EEG en met een systeem van besluitvorming dat aan de noodzakelijke eisen voldoet, dit heeft het Parlement gedaan en onze fractie stond daarbij in de voorhoede, we hebben een nieuw ontwerpverdrag opgesteld, dat met een grote meerderheid door het Parlement is gekomen, tegen veel conservatieve weerstand in en dat conservatisme, dames en heren kwam bepaald niet alleen van rechts..mijnheer de voorzitter, dames en heren, eerder vanavond hebt U mij aangewezen als aanvoerder van de lijst van liberalen die de komende maanden op de Nederlandse vleugel van onze Europese verkiezingslagorde zullen worden ingezet, nu mij dit voorrecht te beurt is ge-

vallen, moge ik U danken voor dat blijk van vertrouwen. Met alle kracht zullen wij opkomen voor ons liberale programma, wij weten dat het een ambitieus programma is, hoe zou het ook anders kunnen gezien de enorme opgaven waarvoor wij staan, maar ook weten wij wat wij voorstaan noodzakelijk is en daarom zullen wij overal in Europa de mensen aansporen om te stemmen..om te stemmen op onze partijen die Europees zowel als Nationaal willen doen wat nodig is. Dank U.

Applaus.

Dank U wel, mijnheer Nord.

Dan is nu het woord aan de voorzitter van de Tweede Kamer fractie Ed Nijpals.

Applaus.

Mijnheer de voorzitter, bij de kabinetformatie 1982 gaf de toenmalige fractie het kabinet haar bewindslieden een aantal opdrachten mee.

De eerste opdracht die wij aan het kabinet meegaven was dat in deze kabinetsperiode de overheidfinanciën zouden moeten worden gesaneerd.

De tweede opdracht die wij meegaven was dat dit kabinet zich zou moeten inzetten voor het handhaven en van het uitbouwen van onze rechtstaat.

Derde opdracht die wij meegaven was dat dit kabinet de vrede, de veiligheid zou moeten nastreven in bondgenootschappelijk verband.

En de vierde opdracht die wij meegaven was dat dit kabinet de bureaucratie en de regelgeving zou moeten aanpakken.

En natuurlijk het kabinet zit nu pas 1½ jaar en het is te vroeg om op dit moment een schébalans op te maken, maar ik denk dat het wel mogelijk is om na 1½ jaar beleid van het kabinet Lubbers, van Aardenne een tussenbalans op te maken en ik geloof ook dat onze kiezers er recht op hebben om te weten of onze beslissing om met dit kabinet in zee te gaan, of dat een juiste beslissing is geweest.

Is het zo dat de uitspraak die de kiezers op 8 september 82 hebben gedaan, een uitspraak die heeft geleid tot een Tweede Kamer fractie met een omvang die we nog nooit eerder hebben gehad, die heeft geleid tot een sterkte, de aanwezigheid van liberale bewindslieden in het kabinet die we nog nooit in onze geschiedenis hebben gehad, is het zo dat die uitspraak

op dit moment ook doorwerkt in het beleid van dit kabinet. Maakt de VVD het vertrouwen van die bijna 2 miljoen kiezers op dit moment waar?

Hebben die miljoen jonge kiezers, jonger dan 35 jaar, op 8 september, 2 jaar geleden terecht op ons gestemd?

En bij het beantwoorden van die vraag spelen uiteraard een antal factoren een rol, maar voor ons als liberalen speelt daarbij uiteraard ook een rol, wat de geloofwaardigheid is van de VVD, verdergaand wat de geloofwaardigheid is van het politieke bedrijf, een politiek bedrijf dat schade, ernstige schade had opgelopen door de afwezigheid van beleid tijdens het kabinet van Agt-den Uyl-Terlouw en laten we eerlijk zijn, iedereen heeft wel eens in zijn of haar hart gedacht, toen dit kabinet aan de start ging, zou het werkelijk mogelijk zijn om dit regeerakkoord uit te voeren, zou het werkelijk mogelijk zijn de overheid in haar hok terug te dringen, zouden we er werkelijk in slagen in deze kabinetsperiode de fundamenteën van onze welvaartstaat te herzien.

En ik vind dat de VVD, ik vind dat liberalen na 1½ jaar beleid op een opgeheven hoofd de kiezers recht in de ogen kunnen kijken, dat het beleid dat nu wordt gevoerd meer dan ooit een VVD beleid is, de realiteit is dat in de eerste 1½ jaar bestaan dat dit kabinet regeert en meer dan ooit door welk na-oorlogs kabinet dan ook ingrepen zijn gedaan, op tal van maatschappelijke terreinen.

Ingrepen, waarvan onze voorzitter Jan Kamminga vanavond heeft gezegd dat geen enkele groepering, geen enkele burger in de samenleving gespaard is gebleven, ingrepen waarbij uiteraard pijn wordt geleden, waarbij mensen boos zijn, waarbij mensen verontwaardigd zijn om de maatregelen die worden getroffen. Het beleid ook uiteraard dat niet altijd door iedereen, ook niet door iedereen in onze eigen achterban wordt begrepen, of omdat men het niet begrijpen wil, of omdat de regeringsfracties of kabinet er niet in slagen duidelijk te maken waarom sommige maatregelen onvermijdelijk zijn.

Ik dank daarbij, dat U zich weleens ergert, dat U zich wel eens ergert als voor de zoveelste avond weer opnieuw op het televisiescherm nieuwe maatregelen worden aangekondigd, het is natuurlijk ook zo dat het er eigenlijk op lijkt alsof er iedere bezuinigingsmaatregel in ons land met elkaar wel 4x beleven. Een keer op het moment dat ze uitlekken, een keer op het moment dat het kabinet ze officieel presenteert, een keer op het moment dat ze officieel in de Kamer worden verdedigd, en een keer op het moment dat U ze in Uw portemonnaie voelt dat ze dus eindelijk worden ge-effectueerd. En ik geloof daarom....applaus....ik geloof daarom dat het goed is als we ons realiseren iedere keer opnieuw als het kabinet met plannen naar de Kamer komt dat het ons gaat om die 4 opdrachten die we het kabinet in 1982 hebben meegegeven, opdrachten waarmee wij als liberalen proberen een nieuwe samenleving dichterbij te brengen, een samenleving waarin de burger meer ruimte krijgt waarin de burger meer ruimte krijgt om meer zelf te bepalen, waarin de burger meer ruimte krijgt om zelf verantwoordelijkheden te nemen, ik geloof dat het daarom ook een misvatting is, een misvatting die heel dikwijls in socialistische kringen heerst, dat deze overheid, dat het überhaupt een overheid in staat is om het menselijk geluk, het geluk voor haar burgers te organiseren, het is een misvatting om te denken dat solidariteit zomaar ontstaat, of zoals Piet Vos ideoloog van de industriebond FNV het recent uitdrukte solidariteit moet niet worden geromantiseerd, solidariteit moet doelbewust worden georganiseerd, solidariteit moet tot stand komen op basis van een politieke wil en op basis van

het principe, dat, voor wat, wat hoort.

Ik denk, voorzitter, dames en heren, dat het een misvatting is om te denken dat de overheid op ieders vraag wel een antwoord zou moeten kunnen leveren, ik denk ook dat die misvattingen zoals die de afgelopen jaren zijn gegroeid in onze samenleving dat je dat in feite de mensen niet kwalijk kunt nemen, het zijn misvattingen die jaar in jaar uit in de samenleving zijn gepompt en vanuit deze benadering, vanuit die 4 centrale opdrachten die de VVD aan het kabinet heeft meegegeven, zou ik graag een paar onderwerpen willen aanstippen die de afgelopen tijd de aandacht hebben gekregen of die de komende tijd extra aandacht zullen gaan krijgen.

Een enkele opmerking in dat kader over het onderwijsbeleid, ik kan me nog herinneren, dat in de tijd dat Haya van Someren voorzitter was van de VVD, dat zij in tal van redevoeringen voor deze partij de kwaliteit van het onderwijsbeleid heeft benadrukt, en het is dan ook zo, dat welke discussie er ook plaatsvindt over het onderwijsbeleid, wij als liberalen altijd de kwaliteit van het onderwijs vooropzetten, waarom? Omdat wij de fundamentele overtuiging zijn toegedaan, dat het niveau van de samenleving, de ontplooiingskansen voor de kinderen, de ontplooiingskansen van de jongeren, de toekomst van onze samenleving gediend is, met de hoogst mogelijke kwaliteit van het onderwijs, en er wordt dan tegen ons als liberalen wel eens gezegd dat wij zo dogmatisch aankijken tegen het onderwijs, dat wij eigenlijk vanuit conservatieve opvattingen ieders keer over dat onderwijs praten. Ik moet U zeggen dat dat soort verwijten op mij geen enkele indruk maakt, onze ideeën over het onderwijs komen tot stand uit onze zorg wat er in dat onderwijs aan de gang is en natuurlijk onderwijsvernieuwing kan zinvol zijn, maar onderwijsvernieuwing is in liberale visie alleen maar zinvol als die initiatieven voortkomen uit het onderwijs zelf. En als die initiatieven goed doordacht zijn, als erom gaat het aanbod van het onderwijs goed af te stemmen op de vraag die het bedrijfsleven aan ons opwerpt.

Als het erom gaat dat die vernieuwingen in het onderwijs met name worden gedragen door de mensen uit dat onderwijsveld zelf. Vernieuwingen..applaus...Vernieuwingen, mijnheer de

voorzitter moeten dus niet gedomineerd worden door plannemakers in Den Haag of door politieke wenselijkheden, als er veranderingen moeten komen in het Nederlands onderwijsbestel dan is die onderwijswareld mans genoeg om aan te geven waar op dit moment de schoen wringt, het Nederlands onderwijs zit niet te wachten op allerlei experimenten, ik moet U zeggen dat het de laatste jaren eigenlijk teveel op lijkt dat er in ons land veel te veel wordt gediscussieerd over de structuren van het onderwijs dan over de werkelijke inhoud en ik zeg daarom ook..applaus..ik zeg daarom ook vanavond tegen het kabinet dat het ons betreft, wij een kabinetsbeleid verwachten waarin de rust bestaat voor de kinderen die we aan het onderwijs toevertrouwen, waarin een rust komt voor de mensen die dat onderwijs geven, waarin rust komt voor de ouders die het beste onderwijs voor hun kinderen willen hebben, dat was en is onze boodschap, ook aan ons eigen kabinet...applaus....

Mijnheer de voorzitter, de vice-premier heeft een enkele opmerking gemaakt over het mediabeleid vanuit zijn verantwoordelijkheid en ik voeg daar vanuit mijn verantwoordelijkheid als fractievoorzitter het volgende aan toe, de afgelopen weken hebben we weer een aantal nieuwe hoofdstukken toegevoegd aan het boek van de Nederlandse mediapolitiek en het is geen geheim dat zowel CDA als PvdA, als VVD op dit terrein verschillende denkbeelden hebben, niet voor niets hebben er maandelange discussies plaatsgevonden in het kabinet en niet voor niets heeft het heel wat zweet gekost voor dat kabinet fractievoorzitters en specialisten tot het compromis van de medianota zijn gekomen zoals het nu voor ons ligt. Ik zou vanavond nog eens willen benadrukken waarom dit compromis voor de VVD fractie zo van belang was, waarom wij eigenlijk zo hebben gehecht aan die afspraken die we met kabinet en CDA hebben gemaakt, voor ons dames en heren stond, staat centraal de keuze vrijheid van de burger ons fundamenteel geloof dat alleen de burger een keuze kan maken over dat wat hij wil zien of dat waarnaar hij wil luisteren, voor ons stond centraal dat we eindelijk eens een situatie willen hebben waarin de overheid nieuwe ontwikkelingen een kans geeft, waarin het bedrijfsleven ook een nieuwe kans krijgt om gebruik te maken van die technologische ontwikkelingen die we in ons land hebben.

Dat het bedrijfsleven niet alleen gebruik kan maken van die ontwikkelingen maar waarin er ook weer kansen bestaan voor nieuwe werkgelegenheid, waarin er b.v. ook sprake zou kunnen zijn van de gezonde concurrentie tussen de verschillende systemen die we in ons land wat de VVD betreft zouden krijgen, waardoor er concurrentie zou kunnen ontstaan tussen de omroepwereld en tussen dat bedrijfsleven met als doel dat de kwaliteits van dat wat aan de kijker wordt geboden uiteindelijk ook maximaal zou zijn en tenslotte staan wij voor een beleid waarin wij niet als Nederland weer voor de zoveelste keer achterop lopen als het gaat om vergelijking met dat wat in onze buurlanden gebeurt, ik zal vanavond niet uitgebreid ingaan op onze bezwaren tegen een derde net en op onze bezwaren tegen het toelaten van omroepen op abonnee t.v. want daar heeft U de afgelopen weken genoeg over kunnen lezen. Wat ik wel nog wil zeggen voorzitter is dat ik het toch betreurt dat het CDA het compromis van het kabinet uiteindelijk heeft verworpen, ik wil U ook zeggen dat de VVD steeds achter dat compromis, achter dat voorstel van het kabinet staat, dat de VVD nog steeds bereid is zich te houden aan de afspraken die we op dit belangrijke punt hebben gemaakt en ik vertrouw er dan ook op dat het kabinet na de stemming volgende week dinsdag in de Tweede Kamer zal vasthouden aan het compromis zoals dat in de medianota vastligt..applaus..

Niet voorzitter, omdat de VVD graag haar gelijk wil krijgen wel omdat ons land dreigt een beslissende achterstand op te lopen, wel omdat de VVD vindt dat de burger eindelijk in ons land op dit punt serieus moet worden genomen. Dames en heren, ik kom daarmee tot een enkele opmerking op het terrein van de rechtstaat en ik zou daarbij nog eens in herinnering willen roepen welk pleidooi we eigenlijk zo'n 6 jaar geleden van de zijde van de Partij van de Arbeid op ons afgevuurd kregen, dat was een pleidooi waarin werd gezegd dat de vrijheidstraffen in ons land zouden moeten worden verlaagd, het was een pleidooi wat erop neerkwam dat een aantal gevangenisplaatsen in ons land zouden moeten worden teruggebracht, het was ook een pleidooi waarin verdere uitbreiding van de politie, het beleid zoals het kabinet van Agt-Wiegel dat destijds voerde werd

afgewezen. En de kritiek die de VVD nad op dit soort standpunten werd door die partijen weggeschoven als rechtse rtoriek, werd afgedaan als een en ordebenadring van veiligheid, onze waarschuwingen werden destijds in de wind geslagen en wat zei de VVD toen eigenlijk, wat zei de VVD 6 jaar geleden en wat zeggen wij nu nog steeds als we praten over de interne veiligheid, als we praten over de veiligheid van de burger op straat, wij beweerden toen en we beweren nog steeds dat de burger zich minder veilig voelt op de straat, wij constateerden toen en wij constateren nog steeds dat de criminaliteit in ons land toeneemt en wij vinden en we vonden nog steeds dat de slachtoffers van de misdrijven te weinig aandacht kregen in ons land. En daarom hebben we ook in ons programma van 82 aandacht gevraagd voor de versterking van de rechtstaat en daarom hebben we er ook voor zorg gedragen dat de versterking van de rechtstaat in het regeerakkoord werd opgenomen en daarom ook steunen wij deze liberale minister van justitie als hij aan het kabinet extra geld vraagt voor nieuwe cellen, daarom houden wij ook het kabinet aan de afspraak dat er gedurende deze kabinetsperiode niet bezuinigd zal worden op de politie, daarom ook juichen wij het toe dat juist deze minister van justitie eindelijk eens wat heeft gedaan aan de internationale aanpak van de drugshandel, en daarom steunen we deze minister..applaus...en daarom steunen wij deze minister van binnenlandse zaken als hij de bevoegdheden van de ombudsman uitbreidt naar de lagere overheden en daarom mijnheer de voorzitter zou ik ook vanavond aan onze bewindslieden als kabinet als boodschap van de fractie mee willen geven dat we natuurlijk ervan overtuigd zijn dat men op tal van punten op dit moment bezig is die rechtstaat uit te bouwen, maar ik zou ook aan het kabinet willen vragen om op een aantal punten haast te maken..haast te maken met b.v. een wettelijke regeling van het patiëntenrecht, haast te maken met een doeltreffende en afgeslankte vorm van de privacy wet en haast te maken met een anti-discriminatie wet waarin de discriminatie afdoende en op een verantwoorde manier wordt geregeld. Applaus.

Mijnheer de voorzitter, de media hebben de afgelopen weken bol gestaan van de discussie over het vrede-en veiligheid-beleid en na wat Gijs van Aardenne daarover heeft gezegd

en na wat Guus Zoutendijk daar morgen op deze vergadering over zal zeggen, wil ik daar vanavond niet uitpuutend opingaan, ik moet wel zeggen dat ik me gelukkig prijs, dat er in de VVD zo eenstemmig wordt gedacht over de vraagstukken van vrede en veiligheid..applaus..en natuurlijk ook binnen de VVD bestaat grote zorg over de wapenwetloop, bestaat grote zorg over de grenzeloze verspilling van zo'n 800 miljard per jaar aan wapentuig, maar met elkaar zijn wij het in grote lijnen eens over hoe je die bewapeningspiraal uiteindelijk doeltreffend kunt doorbreken, zoals van Aardenne al zei wij kiezen daarbij voor een aanpak in bondgenootschappelijk verband, dat bondgenootschap en ik wil het vanavond met nadruk ook tegen de jongeren hier in de zaal zeggen is ons niet opgedrongen, het is onze eigen vrije keus geweest het is onze eigen vrije keus geweest in 49 toen wij met elkaar hebben besloten om onze defensie in bondgenootschappelijk verband te regelen en daarom zeg ik ook Gij van Aardenne ook na je kunt veel compromissen sluiten maar over onze solidariteit binnen de NAVO valt met ons niet te marchanderen. Applaus.

Voorzitter, nog een tweetal opmerkingen op dit terrein, eerste opmerking heeft betrekking op de uitspraken zoals de gereformeerde synode die 1½ week heeft gedaan tegen de kruisraketten en ik zou voorop willen stellen dat natuurlijk ook die synode het recht heeft om dergelijke uitspraken te doen, maar ik vind wel dat kerken buitengewoon terughoudend moeten zijn als het gaat om het doen van uitspraken over concrete politieke onderwerpen. Applaus..Binnen de kortste keren leidt dat dames en heren tot een heilloze polarisatie en dat kan nooit de bedoeling zijn van welke kerk dan ook, het stoppen van de subsidie aan het Icto en het voortzetten van de subsidie aan het IKV door de gereformeerde synode is in dat opzicht een treffend voorbeeld..applaus...en natuurlijk we weten dat het allemaal gaat om verschrikkelijke wapens, daar zijn we het met elkaar snel over eens, maar zo'n uitspraak van de gereformeerde synode brengt de politieke discussie niet dichterbij, in onze wereld komt men er niet alleen door te praten over ethisch handelen, in onze wereld komt men er niet alleen door ethisch te denken, in onze wereld zullen ethisch denken

moeten combineren met het bedrijven van praktische politiek. En ik zou dan ook namens U een dringend beroep willen doen op de Nederlandse kerken om zich de komende maanden terughoudend op te stellen als het gaat om de vraag of er in ons land al dan niet kruisvluchtwapens moeten plaatsen... applaus....een tweede punt waar ik graag een opmerking over zou willen maken is een punt waarvan ik moet zeggen dat ik er sprakeloos van was toen ik het las en dat ik eigenlijk nog steeds met stomheid geslagen ben, als ik erover nadenk en ik doel dan op het bericht dat de onderwijsvakorganisatie de ABOP van plan is in de tweede helft van mei acties te ontketenen op scholen om de publieke opinie verder te mobiliseren tegen de plaatsing van kruisraketten applaus....dames en heren, ik kan niet anders concluderen dan dat leerlingen worden misbruikt voor acties die niets met onderwijs te maken hebben maar wel alles met politieke visies van vakbondsbestuurders...applaus....lang applaus.. De problematiek van vrede en veiligheid is veel meer omvattend dan een simpel ja of neen tegen plaatsing en je vraagt je eigenlijk af hoe een bestuur van zo'n vakorganisatie het in haar hoofd heeft gehaald om kinderen op de basisschool voor haar ideologische karretje te spannen, een dergelijk misbruik van de jeugd en ik kan het niet genoeg stellen neemt de VVD niet...applaus... een dergelijk misbruik van de jeugd zal door de VVD aan de kaak worden gesteld het vraagt dames en heren om een scherpe veroordeling van deze acties door ouders en het bevoegd gezag en de VVD zal dat volgende week dan ook in de Tweede Kamer aan de orde stellen ...applaus... Jonge kinderen mogen nooit en te nimmer verlaagd worden tot actiewapens van bepaalde groeperingen van volwassenen, de VVD zal zich daar tot haar laatste snik tegen blijven verzetten...applaus... Voorzitter, een enkele opmerking over de politieke verhoudingen en het sociaal economisch beleid. Ik moet U zeggen dat ik teleurgesteld ben in de oppositie. Ik zeg dat niet zomaar vrijblijvend, maar ik heb daar ook redenen voor, van een oppositie mag verwacht worden dat zij niet alleen maar met kritiek komt, maar dat zij ook zelf plannen maakt, die reëel zijn. Dat zij ook op een

creatieve wijze inspeelt op de voorstellen en de plannen waarmee het kabinet naar Tweede- en Eerste Kamer komt. En ik moet constateren dat op dit moment de oppositie het op dat punt volledig laat afweten, den Uyl erkende 2 weken geleden op een bijeenkomst van de socialistische internationale, dat ook de socialisten in ons land belangrijke schuld hebben aan de problemen zoals die op dit moment zien, ik dank voorzitter dat die er goed aan zou doen om ook te erkennen dat dit kabinetsbeleid haar eerste vruchten begint af te werpen, mijnheer den Uyl zou er ook goed aandoen te erkennen dat ons land alleen maar zou kunnen profiteren van een economische opleving als we de structurele onevenwichtigheden in onze economie aanpakken en die onevenwichtigheden die zijn overbekend en ik wil ze vanavond niet herhalen, maar het is wel duidelijk, de heer v. Aardenne heeft daar het een en ander over gezegd, dat het kabinet de afgelopen 1½ jaar een groot aantal van die onevenwichtigheden heeft aangepakt en ook voor de komende maanden staan er belangrijke plannen op stapel en wij zien op dit moment niet in waarom we niet aan die plannen die het kabinet aan de Kamer zal gaan voorleggen zouden moeten vasthouden, ik voorspel U dat het verzet groot zal zijn, ik geef U op een briefje dat de neigingen op die plannen af te dingen onwaarschaars zal zijn, maar juist nu zullen wij en dat zijn de fracties, dat zijn de bewindsliden maar dat is in feite de hele partij de ruggen moeten rechte, we moeten openstaan voor andere oplossingen maar de doelstellingen van het beleid die zullen recht overeind moeten blijven, we hebben onze kiezers beloofd, dames en heren, dat we zouden saneren daar zijn we mee bezig en daar moeten we mee doorgaan, in de campagne van 82 kozen wij voor samenwerking met het CDA, we hebben dat met overtuiging gedaan, omdat volgens ons alleen deze coalitie in staat was het gewenste en het vereiste beleid te voeren, maar ook al wordt er op sommige punten verschillend gedacht, nog steeds is er voor deze coalitie en voor dit beleid geen alternatief, ik zou daarom vanavond tegen mijn collega's van het CDA het volgende willen zeggen, de komende maanden moet er door het kabinet een aantal belangrijke beslissingen worden genomen, er moeten door het kabinet een aantal belangrijke hobbels worden genomen en die hobbels kunnen we alleen maar nemen

als CDA en VVD zich aanegezind opstellen achter het eigen kabinet, VVD en CDA zullen hand in hand de problemen te lijf moeten, de VVD was daar toe bereid, is daar toe bereid en zal daar ook de komende tijd toe bereid blijven.... applaus..

Ik rond af, in de eerste 15 maanden van haar bestaan, heeft het kabinet Lubbers-v.Aardenne, een aanzet gegeven voor een andere koers van de overheid een andere inrichting van de samenleving, als wij dames en heren aan die koers vasthouden, als wij kiezen voor een terughoudende staat een samenleving waarin werk is voor iedereen die wil werken, als wij kiezen voor een samenleving waarin goede sociale voorzieningen bestaan voor de mensen die er recht op hebben, als wij kiezen voor een samenleving waarin een extra inspanning weer opnieuw wordt beloond, als wij kiezen voor een samenleving waarin onze kinderen het onderwijs krijgen dat past bij hun aard en bij hun aanleg, als wij tenslotte kiezen voor een samenleving waarin we onze veiligheid regelen in bondgenootschappelijk verband dan ben ik ervan overtuigd dat dit kabinet met deze VVD in de jaren 80 de beslissende impuls zal hebben gegeven voor een nieuw Nederland. De VVD zal daaraan doen wat applaus.. (niet opgenomen).....

(stem voorzitter):

Ik deel U de uitslag mede over het amendement 41 van de afdeling Naarden, de schriftelijke stemming, uitgebracht zijn 999 stemmen, waarvan 80 ongeldig, 533 voor, 386 tegen, zodat het amendement Naarden is aangenomen.

Zijn we bij het agendapunt.. bij het amendement 42 van de afdeling Utrecht...

Is er iemand van de afdeling Utrecht die een toelichting wil geven??

Mijnheer Kok.

Gelach...

Dank U wel mijnheer de voorzitter, op dit vroege morgenuur zullen we met enige vaart door deze moties en amendementen heen moeten.. U zult gemerkt hebben dat wij niet al te veel moeite hebben gehad met het voorstel van de commissie, we hebben dan ook maar een motie ingediend, dus daarom .. daar kunt U uit afleiden dat wij dit toch een zeer redelijk en afgewogen voorstel vinden, maar mijnheer de voorzitter er

zitten een paar puntjes in, die ons niet zo erg goed bevalen, van 1 punt heeft U het de uitslag meegedeeld, we zijn blij dat dat erdoor gekomen is, maar er zitten nog andere punten in n.l. het voorstel om de programmaraad te laten begeleiden door werkgroepen per hoofdstuk.

Mijnheer de voorzitter, ik zie het al voor mij, het laatste verkiezingsprogramma had iets van 15 à 16 hoofdstukken.. dus we krijgen straks een programmaraad met 15 of 16 werkgroepen, waar in iedere werkgroep 18 man zit, mijnheer de voorzitter U moet een complete jaarbeurs-congresgebouw gaan afhuren..

Gewoon doorgaan...

Goed voorzitter...

Voorzitter, wij denken dat dat een heilloos voorstel is, wij zouden U willen voorstellen om die werkgroepen maar gewoon te laten vervallen, het simpel te houden bij de programmaraad daaraan toe te voegen de voorzitters van de partijcommissies en de bijzondere groepen dan denk ik dat wij een ideaal gezelschap hebben om op een goede wijze mijnheer Ronteltap.. op een goede wijze het verkiezingsprogramma te behandelen.. dat was het eerste punt, het tweede punt, voorzitter, wat toch niet erg goed is, als nou werkelijk de basis van deze partij aan het woord willen komen, willen laten komen op die algemene vergaderingen, dan denk ik dat we het kappen van amendementen moeten beperken tot ondercentrales en kamercentrales en dat wij het daarbij moeten laten, dat dat voldoende zoef is om de zaak te beperken dat het verder de verantwoordelijkheid is van iedere afdeling, iedere ondercentrale, iedere kamercentrale om te zorgen dat een algemene vergadering werkbaar blijft, vandaar onze 3 voorstellen, eigenlijk 4 voorstellen en als U wilt mag U ze gesplitst in stemming brengen.

Dank U.

Mijnheer Meijeraam.

Voorzitter om het te bespoedigen zal ik U willen voorstellen om een paar amendementen die wat verderop staan in het boekje gelijk te behandelen, dat is n.l. nummer 54 van de commissie binnenlandse zaken en het is een amendement van Naarden ten aanzien van de werkgroepen een half amendement, de tweede helft heeft U overgenomen.. dus daar hoeven

we straks niet meer over te praten.

Die alinea over de werkgroep in het voorstel van de commissie vinden wij ook bijzonder onduidelijk, maar bovendien zien wij niet dat je als die werkgroepen moeten adviseren aan wat U de programmaraad noemt, dat je die dan tegelijkertijd zou kunnen houden en nog minder dat er een personele unie zou kunnen zijn tussen leden van de programmaraad en van de werkgroepen. Ons amendement liepen dus parallel met een deel van dat van Utrecht, werkgroepen schrappen maar wij herinneren ons dat er wel eens zoveel amendementen tegelijk zijn geweest dat een programmaraad of zoals die dan toen heette de bijzondere bijeenkomst van het hoofdbestuur dat niet op een zitting zou kunnen afwerken, wij zouden ons in kunnen denken dat je de mogelijkheid openlaat en dat staat niet in het amendement dat is een suggestie die ik U nu doe, zou kunnen openlaten om een programmaraad in secties te hebben, of als U het zo noemen wilt drie derden delen van programmaraaden, maar die dus niet ondergeschikt zijn als werkgroep aan een ander college maar die nevensgeschikt zijn, de vertegenwoordigers van de kamercentrales en of van de partijcommissies die in die werkgroep worden benoemd zijn diegenen die over dat deel van het programma de meeste kennis hebben en dan zou je dus de werkgroepen met de personele unies en de rapportering moeten schrappen maar je zou kunnen denken als daartoe aanleiding is aan een programmaraad in secties of wat dan ook dat is mijn ene aanvulling op het voorstel van Utrecht, een andere aanvulling mag ik doen de voorzitter van de commissie binnenlandse zaken dat is tot mijn en zijn spijt nog niet aanwezig, maar we hebben het er gisteren even over gehad, amendement 54 dat liep wat parallel met Utrecht, Utrecht stelt voor dat de voorzitters van de partijcommissies met adviserende stem deel uitmaken van de programmaraad dat zouden er zijn..6..of 27 plus nog 2 voorzitters van bijzondere groepen, dan zou je 29 adviseurs toevoegen aan een college van 18, de commissie binnenlandse zaken heeft amendement 54 voorgesteld om 6 voorzitters van kospelcommissies toe te voegen aan de programmaraad plus 2 voorzitters van bijzondere groepen dat zijn er samen 8, maar dan niet met adviserende stem, maar met stemhebbende

stem, gegeven het feit dat sommige amendementen via ondercentrales en kamercentrales bij de programmaraad komen, gegeven het feit dat andere amendementen daar buitenom lopen, via partijcommissies naar koepelcommissies gaan, lijkt het volkomen terecht dat ook die partijcommissie indirect en die bijzondere groepen met een stemhebbende vertegenwoordiger in de programmaraad zitten en tenslotte zou ik nog over de programmaraad nog dit willen zeggen heeft de commissie zich voldoende voor ogen gehad, de commissie is overigens vandaag ook nog wat afwezig, heeft de commissie met inbegrip van de secretarisse die nog nooit genoemd is dat ze is verdwenen, maar die er gisteren toch niet zat, mevrouw de Leeuw, heeft de commissie zich voldoende voor ogen gehad dat die programmaraad een vertegenwoordiger per kamercentrale heeft ongeacht de grootte van de kamercentrale terwijl anders raden in onze organisatie met een zekere evenredige vertegenwoordiging zitten.

Dank U wel.

De heer v.d.Bosse.

Ja, gisteren is ook een aantal malen ter sprake geweest, of het niet beter is om die werkgroepen te laten vervallen of te vervangen of daar op andere wijze in te voorzien. Het cruciale moment in het geheel blijkt toch die programmaraad te wezen, wij vinden het een essentiël punt toch om te trachten om die toeloze stroom aan amendementen die eraan komt om die in ieder geval in te dammen, als we nu zoals het voorstel van Utrecht ondermeer is alleen maar het terzijde schuiven zou men overlaten aan de ondercentrale en de kamercentrale dan vrezen we toch dat we met een werkvoorraad zitten die gewoon niet te behappen valt en dat is het uitgangspunt geweest van de commissie om daar in ieder geval paal en perk aan te stellen en vandaar dat wij hebben geploet voor die programmaraad.

De heer Meijeraam die geeft aan dat het tegelijkertijd laten werken van de programmaraad en de werkgroepen op zich niet hanteerbaar zal wezen.

Wij geloven dat nu juist wel en waarom, omdat wij vinden dat er op- de diverse niveaus al teveel zal zijn geschift, dat de toestroom naar de programmaraad aanmerkelijk minder zal wezen en dan als je die werkgroepen indeelt naar deel-

gebieden, dat je dan in ieder geval het uiteindelijke werk van de programmaraad aanmerkelijk vermindert. Natuurlijk is het zo dat die programmaraad dat is al een aardig aantal als je bekijkt dat er uit iedere kamercentrale een vertegenwoordiger komt en daar dan nog een aantal ed-
visseurs aantoevoegt, maar in het verleden hadden de commissies ook hun eigen inbreng en dan kwam ook iemand uit de kamercentrale erbij om te kijken naar het totale pakket, dus ik denk niet dat het aantal erg is toegenomen met betrekking tot datgene wat er in het verleden is gebeurd. Ik geloof zeker dat wij de kritiek zoals we die hier krijgen met betrekking tot die programmaraad en die werkgroepen ons zeker wel ter harte moeten nemen. En ik zeg U toe dat wij daar in ieder geval nog eens nauwgezet naar zullen kijken op welke wijze dat dat gestructureerd zou kunnen worden.

Zoals ik gisteren heb aangegeven we moeten toch nog een keer bij U terug met het uiteindelijke verwerkte voorstel in allerlei reglementsartikelen en ik hoop dat in ieder geval de discussie binnen de commissie de nodige oplossingen aanbrengt voor de problematiek met betrekking tot de programmaraad en de werkgroepen.

Dank U wel mijnheer de voorzitter.

Mijnheer de (Haas-Winkelman) Hazewinkelman.

Het gaat allemaal vanzelf, roept U maar....

Dank U wel.

Ja, voorzitter, over deze kwestie, wij moeten denk ik heel erg oppassen dat we ons als partij laten drukken in een kurslijf van regelingen, de partij is daar niet zo erg gelukkig mee, we hebben dat ook al gezien middels het verwerpen van het rapport: cumulatie van functies, als die programmaraad in deze zin zo wordt aangenomen dan krijg je als afdelingen en kamercentrales heel weinig invloed nog maar op wat uiteindelijk op die algemene vergadering ter sprake komt, je kan dan voor situaties komen te staan dat een afdeling of een kamercentrale zeer wezenlijke amendementen ter sprake wil brengen op een algemene vergadering en dat de meerderheid van een programmaraad zegt nou dat is ook al min of meer verwoord in een ander amendement en je hebt het nakijken eraan, voorzitter

eigen verantwoordelijkheid is iets wat hoog in ons vaandel staat, laten we dat dan toch niet uit ons oog verliezen, op k.c.niveau, afdelingsniveau en op ondercentraalsniveau moesten we ons die beperkingen opleggen, we kunnen dat ook en op die manier zal er toch een werkzaam geheel kunnen blijven ontstaan, het ligt dan eigenlijk in het verlengde van het met grote meerderheid aangenomen amendement 41, dat zegt je moet de zaken niet om gaan draaien, het aantal amendementen daar moet de vergadering, de vergaderruimte, de vergadermogelijkheden op geënt worden en uit dien hoofde zou het aannemen van amendement 42 van Utrecht volstrekt in het verlengde liggen van het aangenomen amendement 41, de afdeling Den Haag zal met veel overtuiging voor het amendement Utrecht stemmen.

Mijnheer Ronteltap.

Mijnheer de voorzitter, ik wil aansluiten bij wat het laatste gezegd is n.l. het aannemen van amendement 41 waardoor de mogelijkheid voor het zomaar facultatief bepalen van het aantal amendementen dat behandeld gaat worden, nu dat verdwenen is, is het grootste gewicht uit de programmaraad weggehaald, dus voor de rest moet die programmaraad nu die toch niet meer die taak krijgt om amendementen eruit te gooien omdat er een bepaald aantal moet overblijven moet ook met zo min mogelijk regeltjes tot stand komen, zo soepel mogelijk worden samengesteld..zo snel mogelijk dus en ook dan in een dag..alleen nog dat gedeelte van amendementen verwerken, wat aangeven van dit is redactioneel en dat kan worden samengevoegd..

De heer Hazewinkel geeft aan dat we niet moesten overgaan tot een kurslijf ..wat???pardon..mijnheer de Hazewinkelman.. die geeft aan dat we niet moesten overgaan tot een kurslijf aan regelingen.

Op zich heeft hij daar natuurlijk gelijk in..maar van de andere kant is het zo, we zitten met een tomsloze stroom aan amendementen, het is vele malen over de tafel gegaan. Het is gewoon een keuze en of U deze stroom aan amendementen wilt laten behandelen door een programmaraad dan wel in een algemene vergadering, dat is eigenlijk de uiteindelijke keuze die er ligt, dan zeggen wij als commissie dat kan je beter in de programmaraad doen en proberen omdat in ieder geval uit die algemene vergadering te houden, want

als men stelt de tijd een dag voor een programmaraad dat is te weinig, dan garanderen wij U als commissie dat 3 dagen in een algemene vergadering onvoldoende zullen zijn om die aantallen amendementen te verwerken. De heer Ronteltap, daar heb ik verder niets aan toe te voegen, want dat is duidelijk, dacht ik.

Dan kunnen we overgaan tot stemming? Mijnheer Meijeraam...

Ik ben heel verwonderd, voorzitter, over wat de heer v.d.Bosse nu zei, dat je sommige dingen beter zou kunnen behandelen in de programmaraad dan in de algemene vergadering, in welke context dan ook heeft de programmaraad voorbereidend werk met welke bevoegdheid laat ik daar, maar dat daar de behandeling beter zou zijn dan in de algemene vergadering, het zal rustiger zijn met minder wandelgangen in een gezelschap van pakweg een kleine 30 man, maar de afdelingen zelf zijn daar niet bij, het zijn wat vrijgestelden die dan behandelen en dat dat principiël beter zou zijn dan de algemene vergadering dat wou ik niet onweerspro^kken laten voor we gaan stemmen over Utrecht, die ik gaarne zou willen aanbevelen met de wijziging, maar die is door de heer Kok overgenomen dat amendement 54 wordt ingebracht in desbetreffende onderdeel van Utrecht.

Maar mijnheer Meijeraam het is natuurlijk niet de bedoeling om de algemene vergadering buiten spel te zetten...

Het leek er wel op..

Een heleboel zaken die worden nu eenmaal voorbereid in allerlei commissies, in het D.B. in het H.B. en uiteindelijk heeft de algemene vergadering het laatste woord, maar dat betekent niet met een paar honderd man allerlei regelingen zou moeten maken.

Ik wil dat toch ook niet helemaal onweersproken laten, als we dat systeem wat de commissie voorstelt nu vergelijken met de huidige systeem, dan hebben we al de zeven van de ondercentrale, dan hebben we al de zeven van de kamercentrale

en ik denk dat dat voldoende garantie is om te zorgen dat we op een algemene vergadering met een hanteerbare hoeveelheid amendementen zitten, dat hoeft niet nog eens de programmaraad te doen.

Toch wilde ik nog toevoegen dat de gedachte van de commissie is geweest, we hebben b.v. bij de discussie over het liberaal manifest op een gegeven moment algemene vergaderingen moeten hebben zowel in Nijmegen, als in Rotterdam, als in Enschede en dan zag je dat op de vergadering die nu in Enschede plaatsvindt voor de derde keer over allerlei amendementen, zag je dat daar 's middags om 2 uur de opkomst nog kleiner was dan b.v. nu hier in de zaal, maar je kunt je natuurlijk ook afvragen of dat dan op een gegeven moment het hoogst democratische niveau van besluitvorming nóg is. Ik denk dat er een grens is aan het aantal dagen dat je een algemene vergadering kunt vergaderen, U kunt niet overzien bij wat voor resoluties of programma's, hoeveel amendementen er gaan komen, ik denk dat het dan heel goed is, dat er een programmaraad kan zijn, die er toch voor zorgt ondanks dat er veel amendementen zijn, dat de discussie inderdaad in een algemene vergadering van niet te grote omvang zich kan toespitsen op politieke hoogtepunten en dat moet de programmaraad doen, je moet helemaal niet om welgevallige amendementen naar de prullebak verwijzen, het gaat erom dat die programmaraad een politieke discussie op hoofdpunten kan voorbereiden en dat niet de algemene vergadering zich moet buigen over een zodanige stroom dat men niet aan een politieke discussie over hoofdpunten meer toekomt.

Gaat Uw gang..wilt U even ook Uw naam noemen?

Mijn naam is Doorn, afdeling Zeist, wordt het voorstel van Utrecht, wordt dat voorstel in delen in stemming gebracht?? Het zijn 4 onderdelen..als dat zo is dan trekt Zeist 44 in.

Het lijkt mij het beste om het in delen te splitsen, want 2b is overgenomen en 3 dat is bij de motie of het amendement 41 dus al geaccordeerd.

Accoord, als U 1 en 2 in aparte stemming brengt, dan trekt Zeist de nummer 44 in.

Want dan steunen we dit voorstel.

Ok, prima, kunnen wij nu tot stemming overgaan?

Dacht ik zo...dan breng ik nu in stemming van amendement

42, 1, moet ik even de kleuren...wat zijn de kleuren??

Grijs voor..grijs tegen..

Geel voor..geel tegen..

oranje voor..oranje tegen..

Aangenomen.

Dan van 42 nummer 2..tweede gedeelte..2a..sorry..

grijs voor..grijs tegen..geel voor..geel tegen..oranje..

voor..oranje tegen..

Is ook aangenomen.

43 is teruggetrokken, ik stel trouwens voor dat we naar het volgende amendement gaan, graag de heer v.d.Top van het CDA willen verwelkomen..gisteren was er niemand van het CDA aanwezig, prettig dat U hier vandaag bent..gaan we naar amendement 44 van Zeist.

Wil iemand daarover het woord voeren?

Oh..dat is teruggetrokken..oh sorry, ja, ik moet er even inrollen, excuus..45..wil iemand over dat amendement het woord voeren?

Mijnheer Meijeraam.

Voorzitter, de term programmaraad die kwam ons overtrokken voor al in het voorstel van de commissie, niet zozeer wat de bevoegdheid betreft als wel wat betreft de samenstelling in vergelijking met verkiezingsraad of kandidaatstellingsraad of partijraad en nu de bevoegdheid van de programmaraad toch ook nog wat is verminderd door de voorgaande stemming dacht ik dat er des te meer reden is om het een amendementencommissie te noemen als U wilt en daar zou Zwolle zich ook gaarne in kunnen vinden maar Zwolle kan zich ook heel goed vinden in amendementencommissie als U wilt desnoods amendementenraad maar een programmaraad wekt toch heel andere verwachtingen dan de bevoegdheid van de voorbereidende bevoegdheid van zo'n klein gezelschap met een zeer onevenredige samenstelling zou zijn.

Dank U.

Ik denk dat de heer Meijeraam gelijk heeft, als we nu kijken naar de uitgeholde programmaraad dan zou je daar best een commissie van kunnen maken, wat dat betreft denk ik niet dat er bezwaren bestaan om het vanaf dit moment amendementencommissie te noemen tot het moment dat het helaas partijtje ter ziele gaat.

Gelach...

Onderling gepraat...

Dat heeft verder ook geen zin om daar uitgebreid over door te gaan..amendement..neen..motie 46 van de afdeling Zwolle, wordt ontraden door het hoofdbestuur..

Wordt vanwege het voorgaande nu ingetrokken...

Prima, dank U, 47, amendement uit Den Haag.

Ja, voorzitter...

En 48 die eh..kunnen als ingetrokken worden beschouwd door de aanneming van het amendement Utrecht is aan de ledenvergadering van Den Haag volkomen tegemoetgekomen.

Prima, dank U..

49, afdeling Hengelo..de motie, wil iemand daarover het woord voeren?

Mevrouw, de voorzitter, mevrouw Stoop, wij hebben geen behoefte aan toelichting, we hebben met erkentelijkheid gezien dat het hoofdbestuur het heeft overgenomen, mocht het nodig zijn, wil ik toch wel toelichting geven.

Prima..wordt overgenomen, dank U wel. 50, amendement uit de afdeling Naarden..de heer Meijeraam.

Tweede deel is door U overgenomen, het eerste deel wordt nu ingetrokken omdat het dus al is vervuld als het ware.

Fijn, dank U wel..51, van de afdeling Oegstgeest.

Iemand die daar het woord over wil voeren?

Hoofdbestuur ontraadt dat..dan kunnen we dat schrappen.
Amendement 52,van de afdeling Naarden.
Wil iemand daarover het woord voeren?
Het is overgenomen???
Prima en 53 ook van Naarden?
Hoofdbestuur ontraadt dat..

Het heeft geen kans meer, maar het heeft ook geen noodzaak,dus dat is ook terwelwillende overweging bij de uitwerking verder,maar...

Ok,dus hoeft niet.
Even kijken..was al over...
54..oh..dat laatste was al gebeurd.

Ja..dat heb ik dus begrepen dat met het aannemen van Utrecht 54 daerbij inzat.

Ja.

Nou dat is prima.
Onderling gepraat..

Dames en heren,wij zijn nu terug bij het agendapunt 9, de definitieve vaststelling van de kandidatenlijst voor het Europese Parlement.
In de eerste plaats moesten wij het technisch advies vaststellen,wil iemand van U daarover het woord voeren?
Niemand?Dan is dat vastgesteld..dan gaan wij stemmen over de kandidatenlijst.
Er is een pikant detail,en dat is dat de heer Wijnand op 17,zich om persoonlijke redenen heeft teruggetrokken.
De eerstvolgende op de lijst,op de Moddermanlijst is de heer Willemsen uit Voorschoten,hij is bereid op plaats 20 te komen,waardoor de heer Letteri,Kleindert en Wijers allemaal 1 plaats dichterbij het Parlement komen.
Ik stel U voor om..of we gaan per plaats stemmen,indien iemand van U stemming wil dan vraag ik U een luide schreeuw te geven.
Over plaats 1 hebben we reeds gisteren besloten,we zijn nu

bij plaats 2, de heer Lauwers.

3-mevrouw Groenendaal.

4-de heer de Vries.

5-de heer Wijsenbeek.

6-de heer Mulder.

7-de heer Horsman.

8-de heer Jellema.

9-de heer Kreuner.

10-mevrouw Stijls.

11-de heer Kleinmolenkamp.

12-de heer Alberti.

13-de heer Anemaat.

14-de heer Roskam-Abbing.

15-de heer de Boer.

16-de heer Hemmes.

17-de heer Letteri.

18-de heer Kleindert.

19-de heer Wijers.

20-de heer Willemsen.

21-de heer Jansen.

22-de heer Brands.

23-de heer Franssen.

24-de heer Kok.

25-mevrouw Sengers.

26-mevrouw v.d.Broek.

27-mevrouw de Bléscourt.

28-de heer Muntinga.

29-de heer v.d.Werf.

30-de heer Lodewijks.

31-mevrouw Termes.

32-de heer Jacobse.

33-de heer Dake.

34-de heer Steenmeijer.

35-mevrouw Siertsema.

36-de heer Evenhuys.

37-de heer de Monchi.

38-de heer Lutijn.

39-de heer Kamminga.

40-de heer Nijpels.

En daarmee is de lijst vastgesteld.

Applaus.

En zijn we bij het agendapunt 12 ,het beleid van het hoofd-

bestuur, het jongerenbeleid hebben wij reeds gisteren behandeld, wij hebben in de agenda gesuggereerd nog te spreken over organisatie vrouwen in de VVD en nog een aantal andere zaken, maar vanzelfsprekend kunnen alle onderwerpen het beleid van het hoofdbestuur betreffende door U aan de orde worden gesteld.

Wie van U mag ik het woord geven?

Mevrouw Bakker.

de organisatie
Voorzitter, ik heb niets ~~over~~ vrouwen in de VVD te spreken, alleen zou ik de heer die gisteren de organisatie voor mannen wilde hebben toch het advies willen geven om eens een beetje historisch inzicht te verwerven en dat is dan een goed gemeend advies mijnerzijds, hoewel ik ook niet zo voor feminisme ben, wel voor emancipatie, maar voorzitter ik wou U eens vragen hoe liberaal is liberaal?

Dat is een heel moeilijke vraag, mevrouw...gelach..

Ja, ben ik met U eens, voorzitter, ik hoop dat U er eens misschien een antwoord op vindt.. ik wil U n.l. zeggen dat ik was afgevaardigde voor de kiesraad voor de Europese verkiezingen dit jaar en ik vond dat uiterst teleurstellend, omdat in feite de lijst al klaar was.. de onderonsjes van de diverse afdelingen en kamercentrales hadden de lijst als het ware al gefixeerd, zodat er in feite reële discussie overbleef, bij de plaatsen 6 t/m 8 en dan nog een korte discussie, de langste discussie is over beide laatste plaatsen gehouden, voorzitter en dat is natuurlijk heel belangrijk wie het comité van aanbeveling voert, maar het lijkt mij toch bepaald niet in belang van de democratie, als er een kiesraad is die bijeen moet komen ook een kostbare geschiedenis en die in feite de zaak zo voorgekookt krijgt, dat er eigenlijk van discussie en overleg geen sprake is. Ik vind de democratie daar niet mee gediend en ik zou het hoofdbestuur willen vragen wat het denkt daar aan te willen doen en of.. laat ik op de eerste plaats zeggen of er wat aan denkt te doen, wat er aan denkt te doen.. en dan zou ik U toch nog eens de suggestie mee willen geven, die ik al in een stemverklaring heb neergelegd, n.l. namens toen de afdeling Amsterdam, ik spreek op het ogenblik à titre personnel

de kwestie te veel vinden de leden van de diverse vertegenwoordigende lichamen hun functie een baan, je hebt een accumulatie van functies, mensen die in de gemeenteraad zitten, mensen die in de Staten zitten, die tegelijkertijd kamerlid zijn, ik vraag me af, of ze zich realiseren dat ze op de allereerste plaats vertegenwoordiger zijn en dat het geen baan is en dan zou je eens willen vargen aan het hoofdbestuur, aan diverse kamercentrales, zou het geen aanbeveling verdienen om, het is dan een oud stokpaard van me U mag het als oud ook afdoen, dan hoor ik het wel graag, twee termijnen voor elke vertegenwoordiger, eentje om je in te werken, tweede om je te bewijzen en dan zou niet door het hoofdbestuur te vragen, zou je nog een termijn willen doen, neen, dan zou dat betreffende kamerlid, statenlid, gemeenteraadslid, of wat dan ook, eigenlijk met de gekwalificeerde meerderheid op grond van zijn verdiensten in Kamer of Staten of wat dan ook, zelfs in deelraden, moeten herkozen worden, ik geloof dat U dan het begrip, vertegenwoordiging, beter handhaaft, dank U.

Dank U wel, ik denk dat ik U op Uw wenken kan bedienen, want over een uurtje dan spreken wij over de commissie, kandidaatstelling en die is ingesteld om de problemen zoals U aangeeft wat te ondervangen en dan zullen we zien waar we uitkomen.

Iemand anders nog van U over het beleid hoofdbestuur???
Mevrouw gaat Uw gang.

Mijnheer de voorzitter, mag ik eventjes de aandacht voor motie 56 van de afdeling Mengelo wat betreft het jongerenbeleid, Uw advies was aanhouden, wij zijn het daarmee eens.

Dank U wel, gaat Uw gang.

Doorn, afdeling Zeist, voorzitter.

Voorzitter ik wil het even hebben over vorming, scholing. De afdeling Zeist mist bij de Haya van Someren Stichting een cursus op gebied van gemeente raadswerk, wij vinden dat op dit moment de gemeenteraden diverse plekken nogal gegroeid zijn in Nederland en dat er binnen de VVD missen wij node eigenlijk een cursus waar het bestuur op in kan spelen, waar ook een stukje subsidie eventueel op gegeven wordt,

ik zou dat gaarne aan het hoofdbestuur willen aanbevelen,
om daar eens de gedachten op te richten.

Dank U wel, mevrouw van Raalte.

Het is zo dat wij in tijden van gemeenteraadverkiezingen
het wel altijd opgevoerd hebben in de programma, heel duidelij-
k is er dan een behoefte aan, als U stelt en we hebben
de berichten al vaker gehoord de laatste tijd dat er
buiten die tijd duidelijk een behoefte aan bestaat, zullen
we daar aandacht en veel aandacht aanbesteden. Prima.

Tijden van de verkiezingen is het duidelijk te laat, we
moeten nu kader kweken voor de komende gemeenteraadver-
kiezingen..

Ja..neen..ik begrijp U heel goed..ja..

Dank U wel, mijnheer Bakker.

Voorzitter, ik begrijp dat alle onderdelen van het hoofd-
bestuur even aan de orde zijn..eh..ik heb Uw bijlage 2
gezien, met betrekking tot vrijheid en democratie, waarbij
een onverdacht element ééns weer boven tafel kwam drijven
hetgeen latent aanwezig was en ik lees daaruit dat de leden
van het bestuur van die stichting benoemd worden door
het hoofdbestuur, is er op dit moment bekend wie er nu in
dat stichtingsbestuur zitten?

Het woord is aan de heer Eenhoor.

Het stichtingsbestuur op dit moment mijnheer Bakker bestaat
uit de penningmeester van de partij, de algemeen secretaris
en ondergetekende.

Wat een schitterend gezelschap.

Wie verder nog het woord?

Mijnheer Meijeraam.

Voorzitter, ik heb gisteren al bij het jaarverslag al een
punt ter sprake gebracht, waarvan we allebei het er over eens
waren, om het bij punt 12 te noemen, dat is de huis aan huis
krant over de vrede en veiligheid.

Ik heb het dacht ik, ongeveer omschreven als een beetje kleurloos stuk, ik heb met enig genoegen in Vrijheid en Democratie van deze week, een verhaal van de heer Korthals over burgerlijke ongehoorzaamheid gelezen, dat komt bij het beleid fractie natuurlijk aan de orde, met een aardige strekking, maar toch een beetje weinig geprononceerd en die huis aan huis krant is op velen in onze kring overgekomen als toch een beetje .. beetje niet al te overduidelijk, misschien was dat de bedoeling, maar dan zou ik willen zeggen dat kan nooit goed zijn.. het was al een moeilijk stuk om te weten aan welke zijde je moest beginnen in letterlijke zin had het nauwelijks een kop of een staart, maar je kon de twee bladzijden ook wel in omgekeerde volgorde lezen maar ergens was dat wat wonderlijk en gezien wat ik gisterenavond gehoord heb, met name van de heer Nijpels en gezien wat ik U geciteerd heb over de uitspraak van de heer Korthals-Altas in zijn laatste rede als voorzitter waar maar 2 jaar tussen liggen, had ik verwacht dat je in die tussenliggende periode dan een standpunt van de VVD naar buiten had mogen en moeten brengen dat daar wat beter op aansloot dan de wat kleurloze stellingname in de huis aan huis krant en ik denk dat velen in de partij dat me eens zijn althans met die gedachten vlei ik mij.

Dank U wel, het woord is aan onze grote verspreider, de heer Verwaayen.

Voorzitter, de heer Meijeraam doelt op een huis aan huis folder, die de VVD heeft verspreid in een hele bijzondere week, het was een tijdstip waarop de discussie rond de kernwapen tot een groot hoogtepunt werd opgezweept op een manier die niet altijd even evenwichtig was.. en we hebben gemeend dat wij er dan niet toe zouden bijdragen om die discussie evenwichtiger te krijgen als wij daar een bijzondere zwart-wit stuk zouden brengen, waarin de VVD wel eens even heel duidelijk zou zeggen, hoe het zou zijn.. we hebben heel duidelijk gepoogd om onze aanwezigheid gestalte te geven bij vele mensen, vele mensen die met het vraagstuk worstelen, we hebben ook aan willen geven de nuances die er zitten en het begrip wat er moet zijn voor de moeilijkheid van de problematiek en dan is het heel

moeilijk discussiëren, om daarna te kijken of de woordkeus en de uitvoering zodanig is geweest, dat het daaraan heeft voldaan, want ik denk dat het niet in de eerste plaats een stuk is geweest wat geschreven is voor de VVD achterban, maar in de eerste plaats bedoeld is geweest om aan 14 miljoen Nederlanders duidelijk te maken dat dit onderwerp een onderwerp is dat leeft binnen de VVD, waarin wij een mening hebben met respect voor andermans meningen, maar juist bezwaren maakte tegen het feit dat aan ons werd duidelijk gemaakt, dat ons standpunt zou zijn, het hebben van geen standpunt of terwijl een ongenueanceerd standpunt.

Dank U wel, niemand meer van U over het beleid van het hoofdbestuur??

Voordat ik dan dit agendapunt afsluit, denk ik dat dit het juiste moment is om te memoriseren en dank uit te brengen aan het algemeen secretariaat dat onze partij in het afgelopen jaar weer zo voortreffelijk heeft begeleid. De staf en de medewerkers...applaus...dank U wel..

U weet dat de VVD naar ledental en naar activiteit ongeveer op hetzelfde niveau zit als de Partij van de Arbeid en het CDA, alleen het aantal medewerkers is minder dan de helft en dat kan niet ..dat is niet mogelijk anders dan via een extra persoonlijke inzet..en daar moeten we als partij uitermate dankbaar voor zijn, er is in het afgelopen jaar het probleem geweest van de zeer langdurige ziekte van Hugo Ditmar, dat is opgevangen door de staf en met name ook door Hans van de Broek, die nu Hugo deze dagen toevallig de griep heeft, ook weer zich uitermate inzet om het allemaal zo goed mogelijk te laten reilen en zeilen en zijn inzet verdient een extra applaus van ons.

Applaus.

Dank U wel.

Dan zijn we bij het agendapunt 13, dat is de rondvraag.

Wat zou je nog bij de rondvraag te vragen hebben??

Ja..gaat Uw gang.

Scheffer, afdeling Hengelo, voorzitter.

Na Uw welwillende woorden over het secretariaat waar ik me bijzonder graag bij aansluit, mede dat ik de ledenadmi-

nistratie in onze afdeling doe en dus Uw woorden zeer goed omschrijven, heb ik toch een woord van kritiek wat ik hier toch in het midden wil brengen, in de gebauren van de volksgezondheid is begin van het jaar een motie uitgewerkt door de Tweede Kamer leden Kamp en Dees, samen met de heer Lansing van het CDA, die vooral in bepaalde medische kringen, ik denk in de tandartsen nogal wat beroering heeft gewekt en het heeft dan ook van allerlei tandartsen boze brieven ..en verzoeken om..geschrept te worden als lid en dat soort zaken..gehegeld in Den Haag.

Wat heeft dit voor de afdeling te betekenen?

De afdelingen krijgen zo begin maart de wijzigingen van hun ledenlijst door en dan zit er een enveloppe bij waar dit soort brieven bij inzitten. Normaal is dat een hele goede procedure, daar kunnen we heel goed mee werken, alleen in een dergelijk geval komt dat wat laat, want als begin januari deze brieven bij Den Haag binnenkomen en we kunnen pas in maart bij de afdeling daarop reageren, dan zijn we a. bij onze leden als mosterd na de maaltijd, maar tevens komen we op de ledenvergadering die daar tussen zit vragen aan de orde en dan staat het bestuur met de mond vol tanden. Wij wouden er toch wel voor pleiten, dat zo iets gevonden kan worden, dat als massaal of bedankt wordt door groepen uit de samenleving dat de afdelingsbesturen daar toch wat meer inhoudelijk over worden geïnformeerd, opdat zij dus snel kunnen inspringen. Overigens wil ik U wel zeggen dat wij achteraf de volle medewerking van de fractie hebben, om alsnog deze zaken recht te trekken.

Dank U wel, het woord is aan de heer Eenhoor.

Gelach in de zaal.

Verrassend.....

Jamaar, ik lees in het jaarboek dat Eenhoor verantwoordelijk is voor het algemeen secretariaat..ja...

Gelach...ja, soms reken je daarop...maar ik had niet gerekend dat deze vraag zo bij de rondvraag aan de orde zou komen...

Ik denk, voorzitter, als ik daar heel algemeen wat van mag zeggen, dat het voor ons een moeilijk probleem is, om dat soort dingen op een goede manier door te geven, maar dat de VVD expres daar mogelijk een aanleiding daar voor kan zijn, om dat soort dingen op te pakken, ik weet niet of het op die manier bedoeld is van Uw kant, of dat U dat op een andere wijze had willen aankaarten.

Op de eerste plaats vind ik dat dit toch misschien wat traag is en de heer Metz is dat niet met U eens. Want die heb ik dat gevraagd...

Dan zal ik met de heer Metz hier nog even nader over praten...

als U het goed vindt..gelach..

Misschien heel even een aanvulling, aangezien zojuist ook mijn naam werd genoemd...in overleg met het secretariaat is nu gedaan, dat de brieven van de mensen die bedanken aan de betrokken fractielid mee wordt gegeven de reden en wij hebben, althans ik heb ook op me genomen om met name die tandartsen uitvoerig te informeren over de achtergrond van die motie wat er inmiddels ook toe geleid heeft dat een aantal juist door die achtergrondinformatie waar zich aangemeld als lid.

Ja, zodra blijkt op het algemeen secretariaat dat er veel reacties binnenkomen van leden of kiezers naar aanleiding van een bepaalde aangelegenheid, dan wordt in overleg met de fractie een strategie ontwikkeld op welke wijze die groep het beste benaderd kan worden, ene keer zijn dat ambtenaren, andere keer tandartsen, iedere week is er bijna een dergelijke groep en U hebt gelijk dat het belangrijk is om ook de afdelingen waaraan eventueel leden het lidmaatschap gericht opzeggen, die daar in een vroeger stadium van op de hoogte worden gesteld, zullen nog wel zien op welke wijze dat te realiseren valt, maar als het een echt politieke reden is, is het wellicht toch beter om het via de Kamerfractie de mensen met klachten te benaderen, omdat het voor de afdelings administrateur van de ledenadministratie natuurlijk moeilijk is, om inhoudelijk met de tandarts van gedachten te wisselen, dus vandaar dat dat als het een politieke oorzaak is, misschien via de fractie beter kan.

Voorzitter, niemand kan het mee eens zijn en met U dan ik, uiteraard is dat een normale procedure, maar wij spelen die klachten of door naar de gemeenteraadfractie, daar zijn de meesten uiteraard ter zake en anders naar de Tweede Kamer, alleen mijn punt is dat ik het zo laat hoor. En met ik bedoel ik de afdeling.

Bedankt voor Uw suggestie, we zullen zien op welke wijze we daar aan teg^{en} kunnen komen.

Wij hebben daar vertrouwen in, voorzitter.

Iemand anders nog het agendapunt rondvraag?
Mevrouw Bakker.

Ik wilde graag even inhaken op Uw advies om de zaak dan door te spelen naar de fractie, ik mag U wel zeggen dat mijn ervaring is, dat dat advies volkomen in de lucht hangt want dat de fractie met name de commissie van justitie niet reageert, dank U.

Ik denk dat dat een aangelegenheid is die U dan eens met het bestuur van de fractie moet doorspreken, want..eh... maar misschien is dat iets voor het fractiebeleid dadelijk. Gaat Uw gang.

Beetstra, afdeling Apeldoorn.

Ik heb 2 opmerkingen, allereerst een over het jaarverslag daar staan verslagen van diverse commissies in en die zijn niet allemaal even boeiend, er zijn betrekkelijk veel bij waarin staat dat er 10x vergaderd is, en dat de contacten en de sfeer zo uitstekend waren, dat soort opmerkingen, wij denken dat dit soort verslagen naar..ja..ook voor 1984 en 1985 dus ook aan gelden, maar dat wij daar weinig mee opschieten..wij wilden dus het hoofdbestuur vragen of de diverse commissies mogelijk richtlijnen zouden kunnen krijgen opdat zij zorgen tot iets relevanter verslagen te komen, we wilden U ook in overweging geven om in contact te treden met de afdelingen om eens te kijken of de werkzaamheden van de diverse commissies misschien op een directere, het hoeft dus niet via het jaarverslag te zijn, op een directere wijze ten goede kunnen komen aan het werk in de afdelingen en in andere regionen van de VVD.

Dan ga ik meteen maar over naar het tweede punt, de afdeling Apeldoorn die heeft gekeken naar wat er zoal is verschenen bij de Telderstichting, we hebben gekeken naar het jaarverslag van de defensiecommissie van de VVD en we hebben gekeken naar de rechter kolom aan pagina 15 van V+D van 20 december 1983, waar een opmerking stond over een Europees leger, en we zijn van mening dat de informatie over defensie te gering is en vaak ook oppervlakkig, we wilden daarom

het hoofdbestuur verzoeken in het komende jaar te streven naar een publikatie over de defensie en daarin zou dan aandacht moeten worden gegeven aan analyse en conclusie over de nucleaire bewapening analyse en conclusie over conventionele bewapening, analyse en conclusie over een eventuele Europese krijgsmacht, dat was het.

Dank U wel.

Het woord is aan de heer Hilarides.

Voorzitter, de opmerkingen die hier gemaakt zijn met betrekking tot de commissies die beschouw ik als een nuttige suggestie, de problematiek van wat wij verder met de commissies moeten gaan doen en op welke wijze ze gaan rapporteren, komt natuurlijk voor een deel maar tot uitdrukking in het jaarverslag, maar U weet de voorzitter heeft daar in zijn openingswoord ook een aantal opmerkingen over gemaakt bij het punt beleid hoofdbestuur, dat wij bezig zijn met een evaluatie over de commissie activiteiten en wij hopen binnenkort deze aspecten mee te nemen in een notitie en te bespreken binnen het hoofdbestuur, de tweede opmerking wou ik graag meenemen ter overdenking het kan zijn dus dat de betrokken defensiecommissie bereid is daar de nodige aandacht aan te schenken. Dank U wel.

Dank U wel.. iemand van U nog?? Ja.. gaat Uw gang.
van Veen, Rijswijk.

Voorzitter, ik wou graag een opmerking van huishoudelijke aard maken, U zult het met mij eens zijn als ik zeg als op congressen als deze ook de onderlinge contacten tussen de afgevaardigden in de wat ik dan maar noemen zal de wandelingen wel erg belangrijk zijn, nu is mij al een paar keer opgevallen, dat voor vele de andere afgevaardigden die hier rondlopen onbekend zijn, als je 10% van de mensen kent die hier rondlopen dan is dat al veel, ik zou U in overweging willen geven om een initiatief in de richting van de Kamercentrales te nemen om te komen tot een soort badge waarop de naam van de Kamercentrale en de afdeling voorkomen die de afgevaardigden dan kunnen dragen, dat naar mijn mening zou kunnen bijdragen aan een beter contact tussen de afgevaardigden die hier bij de congressen rondlopen. Dank U wel. Applaus.

Ik vind het een zeer aardige suggestie.

We zullen in het kader van de interne communicatie, zullen we dat aan de orde stellen. Dank U wel.

Iemand nog in het kader van de rondvraag?

Niemand?

Dank U wel.

Dan zijn we bij het agendapunt 20.

De bespreking rond het beleid van Vrijheid en Democratie.

Mevrouw de hoofdredacteur..misschien..neen..geen behoefts.

Dan de heer Eenhoorn.

Ja, voorzitter het was aardig geprobeerd maar we hadden een afspraak en we hebben ook ons uitgesproken over de wijze waarop Vrijheid en Democratie nu wordt bestuurd en dat wil zeggen dat de eerste verantwoordelijkheid nu bij het stichtingsbestuur ligt en dat het stichtingsbestuur dus heel kort verantwoording aflegt in deze vergadering en dat gaat dan voornamelijk over de technische beheerszaken en mochten er dan vragen zijn over de redactie dan zal de hoofdredacteur daar graag op ingaan, zo was het afgesproken, ik kan U van mijn kant mededelen, dat het met Vrijheid en Democratie voortreffelijk gaat, dat de reacties en ik hoop dat U dat kan onderschrijven ook goed zijn, het enige wat we zouden kunnen zeggen is dat er in feite ruimte te weinig is de opmerking zonet over er zal meer aandacht moeten worden besteed aan commissiewerk, meer aandacht moeten worden besteed aan defensie, meer aandacht moeten worden besteed...noem maar op..dat is het probleem van Vrijheid en Democratie 18x24 pagina's in een jaar is erg weinig en we kunnen het echt niet verdienen door meer advertenties te plaatsen, zoveel aanbod is er wat dat betreft niet, dus daar halen we de winst niet uit en dus ook niet meer pagina's, ik denk wat dat betreft dat we moeten doen met de wijze waarop we het op het ogenblik doen en dat wij als stichtingsbestuur in ieder geval erg in onze sas zijn met de wijze waarop het op het ogenblik gaat.

Wie van U wil het woord voeren naar aanleiding van dit agendapunt en van datgene wat de heer Eenhoorn heeft gezegd? Niemand?? Dan mag ik constateren dat U als zwijgende in de vergadering toestemt in het beleid ten aanzien van Vrijheid

en Democratie en dan applaus..dank U daar voor zeer.
We zijn bij het agendapunt 21,dat is de benoeming van 4 leden van het dagelijks bestuur.

Aangezien geen andere kandidaten zijn voorgedragen vanuit de afdelingen,zijn mevrouw van Raalte,mijnheer de Monchi, de heer Verwaayen en de heer van Bemmelen herbenoemd.

Applaus.

Ik feliciteer hen van harte en vertrouw op een zelfde goede samenwerking als in het afgelopen ..in afgelopen periode.
Het agendapunt 22 is het afscheid van de hoofdbestuurleden die in het afgelopen jaar zijn afgetreden,dat zijn de heren Smeets voor de rijkskieskring Arnhem,de heer Mulder voor de kamercentrale Den Helder en de heer Bomhof voor de kamercentrale Overijssel,alle vier hebben zij een langere periode dan zo gemiddeld in het hoofdbestuur gezeten en ik zou hen namens U allen bijzonder willen danken voor de inbreng in die periode,we hebben erg goede contacten met hen gehad en dat hebben we zeer op prijs gesteld.

Er zijn 4 nieuwe hoofdbestuurleden gekomen,dat komt omdat mevrouw Wind is ..in het hoofdbestuur is gekomen,nadat er enige tijd een vacature was geweest voor de organisatie vrouwen in de VVD ,mevrouw Kombrink is de heer Smeets uit Arnhem opgevolgd, de heer de Fau is de opvolger van de heer Mulder en mevrouw Rottier is de opvolger van de heer Bomhof en heet ik van harte welkom.Ik kan vervolgens nog vermelden dat de heer Hartman als waarnemer bij de vergadering van het hoofdbestuur aanwezig mag zijn,vanuit de kamercentrale in oprichting IJsselmeerpolders.

Dan zijn we bij het agendapunt 22a,dat is een korte toespraak van de voorzitter van de landelijke studentenvereniging de heer van Gent.

Het woord is aan de heer van Gent.

Het is nog vroeg maar....

Hallo..mijnheer van Gent...

Wel waarschijnlijk is het beter om dan maar eerst over te gaan tot het agendapunt 23,dat zijn de adviezen van de commissie kandidaatstelling en technisch advies inzake het reglement Eerste Kamer en ik zou de leiding van de vergadering willen overgeven aan de heer den Ouden die zoals U weet rechtstreeks aan de algemene vergadering rapporteert en niet via het hoofdbestuur.

Mijnheer den Ouden is aanwezig, ja..

Onderling gepreut.

Dank U wel, mijnheer de voorzitter, wij zijn dan nu gekomen aan agendapunt 23, de adviezen omtrent kandidaatstelling en technisch advies die vanmorgen betrekking hebben op de Eerste Kamer.

Ik stel U voor om de discussie te houden zoals we dat hebben gedaan bij de adviezen over de Tweede Kamer, een jaar geleden, waarbij ik ook nu weer Uw aandacht vraag voor het volgende, n.l. dit dat op het moment dat wij de adviezen of verwerpen of aannemen, dat U ons de machtiging geeft om door te gaan met het maken van de reglementen in die zin dat wij de adviezen die wij vanuit de algemene vergadering vandaag meenemen, die daar in verwerken en dat wij dan bij het vaststellen straks van de reglementen niet meer terugkomen op de inhoudelijke discussie die we vanmorgen voeren en ons dan alleen maar bepalen, dat hebben we ook afgesproken bij de Tweede Kamer ons dan alleen maar bepalen tot de techniek van de reglementen, we hebben in onze algemene inleiding nog eens uiteengezet wat de gang van zaken vooral betreffende die kandidaatstellingprocedure Eerste Kamer is en ik kom dan in het kader van de tijd meteen aan ons stuk 3a, dat adviezen inzake de Eerste Kamer en ik stel U voor oude en nieuwe Statenleden, daarop zijn geen amendementen ingebracht, wenst iemand daar nog over het woord? Niemand? Niemand bezwaar tegen punt 1, dan gaan we over naar punt 2, dat is de voordracht van voorlopige kandidaten... daar is een amendement van de kamercentrale Haarlem, nummer 57, en een amendement van de kamercentrale Drente nummer 58, is er iemand van de kamercentrale Haarlem die het amendement nog wil toelichten?? Mijnheer Bakker.

Ik heb Uw advies gelezen met betrekking tot ons voorstel het is ons bekend natuurlijk dat vanuit de kieswet, een grondwettelijke status is van de statenleden, dat blijven ze ook behouden, wij vinden op een gegeven moment dat dat nog niet hoeft te betekenen dat binnen partij verband een soort super status wordt gekweekt, het klinkt wat zwaar voor statenleden dat zij een eigen recht daartoe hebben, ik denk dat zij voldoende mogelijkheden hebben, dan wel via een hoofdbestuur, dan wel via hun eigen afdeling

om hun namen te noemen, dat houdt tegelijkertijd in dat ze vanaf het begin betrokken kunnen zijn bij de hele verdere procedure van de kandidaatstelling totaan de uiteindelijke kandidaatstellingsraad zelf aan toe. Vandaar dus ons voorstel.

Dank U wel..De heer Rijnenmakreel zal het toelichten.

Toelichten is een groot woord voorzitter, maar ik wil toch graag de aandacht vestigen op de positie die de Statenleden op grond van de wet hebben en daar kun je de grondwet nog buiten beschouwing laten, in die zin, dat het feit dat de grondwet de verkiezing van de Eerste Kamerleden aan de Provinciale Staten toekent nog aanleiding kan geven tot discussie over de vraag wat hun positie bij de kandidaatstelling is maar dan blijft het punt dat die positie van de Statenleden bij de kandidaatstelling in ieder geval in de kieswet zeer uitdrukkelijk is vastgelegd, de kandidaatstelling voor leden van de Eerste Kamer is door de kieswet volledig in handen van de leden van Provinciale Staten gelegd, dit is een feit dat deze partij ook in acht moet nemen bij het maken van een reglement op de kandidaatstelling, het lijkt me eenvoudig niet verstandig om het feit dat de kieswet de kandidaatstelling aan de leden van Provinciale Staten toekent bij het maken van dit reglement volledig buiten beschouwing te laten met als enige uitzondering dan hun deelname aan de kandidaatstellingsraad, er is een rechtsgrond om ook bij andere stadia van de procedure het feit dat de Statenleden die kandidaatstelling wettelijk in handen hebben, ook een zeker een accent te geven door een Statenlid niet helemaal gelijk te behandelen, met alle andere leden, daar komt nog bij dat wat de commissie hier voorgesteld heeft n.l. de Statenleden de mogelijkheid te geven zelfstandig buiten hun afdeling om namen op de groenlijst te doen plaatsen, verder geen enkele invloed heeft op wat de partij dan vervolgens met het feit dat die namen op de groenlijst staat, doet. Dus enige vrees voor een overwicht aan invloed van de Statenleden op grond van deze gedachten dat Statenleden zelfstandig namen op de groenlijst kunnen plaatsen, daarvoor is ook mijninziens ook geen enkele reden.

Dank U wel.

Mijnheer Bakker nog?

Voorzitter, korte reactie.

Ik denk dat het een mate van voorkaur is, die Rijnsmakreel naar voren toebrengt, ik denk dat de voorkaur onzerzijds dus een iets andere richting uitgaat, maar dat het uiteindelijke resultaat op het zelfde is, wandaar dat er ook geensprake is van een vrees, maar meer van een voorkaur.

Het is natuurlijk zo, dat wij vooral hebben gedacht aan de Statenleden in eerste instantie er nauwer erbij te betrekken en dat is ook op de hoorzitting die we hebben gehouden op 3 maart uitvoerig aan de orde geweest, men wil in een wat vroege stadium toch als mensen die het grondwettelijk recht hebben om de Eerste Kamer te kiezen er nauwer bij betrokken worden en ik denk door het noemen van namen, zoals de heer Rijnsmakreel ook al zegt dat ze er wel wat vroeger erbij worden betrokken maar dat geen enkele invloed meer verder heeft op wat de partij uiteindelijk doet.

Wenst U stemming?

De heer Bakker wenst stemming..dan..voor het amendement Haarlem..grijs voor..grijs tegen..geel voor..geel tegen..oranje voor..oranje tegen..

Verworpen.

Ik kom dan aan het amendement van Drente, 58 n.l. dat heeft nu geen zin meer..n.l. ik denk dat het kan worden ingetrokken..niemand van Drente?

Dan gaan we stemmen over Drente.

Want dan kan het niet worden ingetrokken..

Grijs voor..grijs tegen..geel voor..geel tegen..oranje voor..oranje tegen..Drente verworpen.

Ik kom dan aan punt 3, inrichting van de groslijst, daarop zijn geen amendementen ingediend, wie wenst daarover het woord??Niemand?Niemand bezwaar??Dan gaan we naar punt 4. Voorbereiding van de centrale vergadering.

Er is een amendement van Den Haag, wie wenst het woord te doen namens de kamercentrale Den Haag?

De heer Hazewinkelman.

Voorzitter, uitgangspunt voor de VVD en dat staat ook

verwoord in de inleiding wat betreft de kandidaatstallings-procedure, is dat bij de vorige herziening de VVD wenselijk heeft geoordeeld dat de organen van de partij meer bij de kandidaatstelling zouden worden betrokken dan voordien het geval was, dat is een lijn dank ik waar we ons toch in grote meerderheid in kunnen vinden, dat is een lijn die vroeger is ingezet en ik bespeur in de voorstellen van de commissie dat die lijn weer een beetje omgebogen wordt in de richting van de Statenleden, de Statenleden zullen zoals het er naar uit gaat zien met name betreffende de punten 4 en 5 wat meer invloed kunnen gaan uitoefenen, U moet zich goed voorstellen dat het advies voor een kamercentraalbestuur een heel wezenlijke zaak is, een bestuur bereidt dat zorgvuldig voor, is aanspreekbaar ja-gens een ledenvergadering, nu moeten we met een commissie gaan praten bestaande uit 3, 4 of 5 Statenleden, dat hoeven niet eens Statenleden te zijn uit de eigen Kamercentrale dat kunnen wildvreemde Statenleden zijn, zij het dat zij uiteraard wel in de provincie moeten wonen, U moet zich indenken wat dat voor een gebied als Zuid-Holland betekent, als een Staten-fractie iemand in een Eerste Kamer wil hebben en er komt van iedereen in iedere kamercentrale iedereen 4, dat zijn er in Zuid-Holland iedereen 4 kamercentrales komt er een unanieme delegatie van Statenfracties die zegt een bepaalde persoon willen we erin hebben, dan ziet het er erg naar uit dat alle advieslijsten ten behoeve van de centrale vergaderingen in Zuid-Holland die persoon erg hoog op de lijst zetten, het zelfde speelt voor Noord-Holland het geval daar zijn 3 kamercentrales, ook daar zal de Statenfractie een erg grote stempel kunnen drukken op het geheel, met name als zij op een persoon gaan zitten die ze er graag in willen hebben, dat is voorzitter een ongewenste situatie dat als je als uitgangspunt hebt dat de leden in de VVD de invloed moeten uitoefenen in beginsel dat wij niet ons oor te zeer moeten laten hangen naar de historische gegroide procedure dat Statenleden nou eenmaal Eerste Kamerleden kiezen, dan is het een ongewenste zaak dat Statenleden zoveel invloed kunnen uitoefenen op die lijsten en uiteindelijk zijn het natuurlijk wel de leden van de kamercentrales van de kamercentrale vergaderingen die de beslissing uitmaken, maar U weet

ook net zo goed als ik, hoe belangrijk die advieslijsten zijn, als daar goed gedocumenteerd het woord gevoerd wordt, worden die lijsten over het algemeen wel overgenomen, voorzitter deze procedura is een omslachtige procedura, het lijkt mij erg onaangenaam, het is inefficiënt, het lijkt mij een onnodige procedura, overleg is natuurlijk goed, dat moeten we hebben, maar niet op deze manier, daarom staat er in het amendement van de kamercentrale Den Haag dat het overleg er moet zijn en ik denk dat dat niet alleen met de voorzitters van de Statenfracties moeten plaatsvinden, maar dat er een wat grotere delegatie uit de Statenfracties en de besturen zal moeten bestaan, op die manier zullen de Statenfracties in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij de hele gang van zaken en kunnen de moeilijkheden die in Gelderland misschien enige jaren geleden het geval zijn geweest die nu gelukkig zijn overwonnen, zullen niet meer hoeven plaats te hebben, want voorzitter, laten wij een ding hier niet vergeten, in Gelderland zijn problemen geweest en laten we nou niet overal speken gaan zoeken, laten we omdat er in het verleden problemen zijn geweest niet nu ons op laten zadelen met een loodzware procedura, een hele onefficiënte commissie omdat die problemen er zijn geweest, die zijn overwonnen voorzitter, de partij is wat dat betreft ook zelfstandig en onafhankelijk geworden.

Applaus.

Ik ben het niet met U eens dat de commissie ⁱⁿ efficiënt zou zijn, ten tweede verwijst U naar de problematieken van Gelderland, maar n.l. ik dacht dat dat vandaag niet aan de orde is, want er zijn evenzeer veel problematieken geweest in Noord Holland en zelfs in Uw provincie Zuid Holland. Ik mag U daar nog even aan herinneren, en het is natuurlijk heel snel zo dat alhoewel het op dit moment goed gaat, het zelfs zo kan zijn dat bij de eerst volgende keer weer ergens fout kan gaan, omdat het eenmaal een discrepantie tussen de partij enerzijds en de Statenleden die de wettelijke bevoegdheden hebben anderzijds, en daarom vindt de commissie het juist om dus toch de Statenleden meer te betrekken bij het kanideren althans het opstellen van een advies voor kandidaten voor de Eerste Kamer dan dat in het verleden is gebeurd.

De bevoegdheid blijft aan de partij, maar het voorbereidende werk komt mede meer terug bij de Statenleden, en ik denk dat dat op zichzelf een juiste zaak is.

De heer Meijeraam wilde er nog wat aan toevoegen. Voorzitter, de heer de Hazewinkelman heeft gesteld dat overal in Zuid-Holland om dat voorbeeld te nemen dezelfde statenfractie als het ware de delegatie van het bestuur van de kamercentrales zo overroelig (?) in alle 4 die kamercentrales iemand hoog op de lijst zou kunnen krijgen die die Statenfractie delegatie wilde en daardoor zou dan ook mits goed gedocumenteerd de betrokken kamercentrale wel dienovereenkomstig besluiten, ik heb geen ervaring in Zuid-Holland maar ik weet dat de centralevergadering in Haarlem nog wel eens zeer naar de mening van die centrale vergadering terecht afgeweken is van bestuursadviezen als die vergadering dat nodig achtte en dat lijkt mij ook een volkomen juiste zaak, we moeten het niet overdrijven, verder sprak de heer de Hazewinkelman in zijn betoog over alleen de voorzitter van de statenfractie die de invloed zou hebben uitdrukkelijk stelt de commissie voor om delegatie uit de statenfractie die dus ook door die statenfractie in haar geheel moet worden benoemd en dan is de invloed van een voorzitter beperkt tot de argumentatie en het gewicht van zijn argumenten en dat is natuurlijk in het overleg ook als men samen een lijst moet maken dan moet je toch de invloed van de besturen van die kamercentrales niet onderschatten en als men daar inderdaad fifty fifty zou staan dan komen de betrokkenen op dezelfde plaats ex aequo en dan kan de centrale vergadering beslissen en indien dit goed gedocumenteerd is dan geloof ik ook dat er geen probleem is, en als het slecht geargumenteerd is dan wijst men dergelijke aanbevelingen wel af en als allerlaatste opmerking toch dat wat Den Haag voorstelt een veel omslachtiger procedure is, want dan is het niet dat er een overleg is voorgeschreven maar dat men na overleg met de statenfractie dat betekent dus dat elke kamercentrale Zuid-Holland om dat voorbeeld te nemen met de hele fractie moet overleggen en na overleg met is anderzijds weer veel te vrijblijvend want je kunt overleggen en je daarna er niks vanaantrekken, ik dacht

dus dat tenminste 3 en ten hoogste 5 van elk college, die uit en door dat college wordt gekozen een hele goede afweging is om een eenvoudige procedure te hebben die goed kan werken in de voorbereiding van een advies waar de centrale vergadering alles mee kan doen, wat de centrale vergadering om haar moverende redenen nuttig acht.

Dank U wel, het woord is aan de heer v.d.Berg.

Ja, even voor de duidelijkheid, voorzitter, niet als algemeen secretaris maar als lid van deze commissie, het geeft mij eens de gelegenheid iets tot U te zeggen.

Over deze hele zaak denk ik dat het goed is ons het volgende te realiseren, in de zestiger jaren, want dat heeft hier wel allemaal mee te maken, in de zestiger jaren was het een onderonsje van enige statenleden met leden van het dagelijks bestuur, dat speelt allemaal in deze lijn speelt het een belangrijke rol, dit is een onderdeel daarvan maar zo ging het allemaal toen, toen zijn we in de zeventiger jaren, ik heb dat ook allemaal mogen meemaken en dat gebeurde dus in de hele samenleving naar mijn mening wel eens gaan doorslaan naar de andere kant als reactie op die zestiger jaren, dit is hiervan een mooi voorbeeld, nu leven we in de tachtiger jaren en ik denk door eens wat gas terug te nemen en eens wat meer te kijken naar de situatie van toen zolang n.l. dat wettelijk allemaal zo is geregeld als het geregeld is om te zeggen geef die statenleden daarin ook wat meer kansen ik denk dat we een mooi evenwicht houden want de problemen ze zijn hier achter de tafel genoemd, ik weet er nog wel enige te noemen en het ligt over het hele land, dat er niet meer ongelukken zijn gebeurd, dat komt omdat we fijn liberalen zijn en het allemaal zo mooi glad strijken en dan niemand dan die ongelukjes merkt, maar ze waren er wel, maar alleen, ze kwamen niet aan de oppervlakte.

Dank U wel, de heer de Hazewinkelman.

Ja, voorzitter, even reagerend op de woorden van de heer Meijeraam, ik heb niet gezegd dat de voorzitters van de statenfracties zo'n bijzondere positie zouden moeten bekleden ik heb juist gezegd dat het niet zich daartoe moet beperken

maar dat inderdaad een bredere delegatie uit de statenfracties het woord zouden moeten kunnen voeren. Het gaat erom voorzitter om een principiële keuze die we hier moeten maken. De keuze van de commissie is ingegeven door vrees om problemen die er in het verleden zijn geweest voor de toekomst te vermijden. Mijn mening is dat dat helemaal niet aan de orde is, dat de leden in deze partij de zaken moeten bepalen, dat wij niet moeten capituleren voor de historische positie die de statenleden hebben in het geheel van de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer, we moeten kijken naar de praktijk, laat het over aan de kamercentrales, dat overleg moet er zijn, natuurlijk is daar niemand op tegen, dat moet op een hele goede manier gebeuren, maar laten we het niet weer vastleggen op deze manier, laten wij het overlaten aan de kamercentrales hoe men dat het liefste wil, op welke manier men dat inhoud wil geven, het is de verantwoordelijkheid van de kamercentrales, op die manier zal het best heel goed gaan, net zoals het de laatste keer ook al heel goed gegaan is.

Dank U wel, neen, ik ben het niet met U eens, ten eerste zijn wij niet uitgegaan van vrees, maar wij zijn uitgegaan van de grondwettelijke bevoegdheden die statenleden nu eenmaal hebben, de heer ~~Wijnen~~ ^{Wijnen}makreel die wil er nog iets aan toevoegen.

Nou, ik heb er niet meer zoveel geweldig aan toe te voegen, voorzitter, dit was n.l. ook het punt waar ik opin wilde gaan, maar ik wou er toch nog een ding bijzeggen, ik ben n.l. lid geweest van de commissie die het..vorige..het thans nog geldende reglement heeft geschreven en ik wil niet verhehlen dat ik daar nog steeds volledig achtersta, niettemin heb ik begrip voor het feit dat de statenleden aanspraak maken op erkenning van hun wettelijke positie, ik vind het toch niet onjuist om daar in zekere mate aan tegemoet te komen en dat heeft met vrees voor ongevalen niets te maken, voorzitter.

Dank U wel. Wij gaan stemmen. Het amendement Den Haag nummer 59. Grijs voor..grijs tegen.. Geel voor..geel tegen, oranje voor, oranje tegen.

Tellen.

We gaan naar grijs voor..grijs tegen..

Dan gaan we naar geel voor..geel tegen..

Oranje voor..oranje tegen..

Dank U wel.

Voorzitter ik heb 339 stemmen voor,416 stemmen tegen.

Dan is het verworpen.

We gaan naar punt 5,samenstelling van een stemrecht in de kandidaatstellingerraad..pardon...De Heer Rijnenmakreel roept mij tot orde en die zegt punt 4 als zodanig nog..

Wenst iemand stemming?Niemand?Dan is 4 akkoord.

Dan gaan we naar 5,samenstelling...

Voorzitter,met dien verstande,dat er bij de beraadslagingen over de uiteindelijke tekst de kamercentrale Den Haag naar het nu zich laat aanzien met een wijzigingsvoorstel zal aankomen,maar dat lijkt me niet zinvol...om over het geheel te gaan stemmen.

Sorry,we hebben afgesproken dat we de beide uiteindelijke tekst alleen zullen praten over de vraag of wat vandaag beslist is op adequate wijze in die tekst is opgenomen en dat er bij de behandeling van de tekst geen pogingen zullen worden gedaan om de inhoudelijke beslissingen van vandaag terug te draaien,ik hoop dat ook de afdeling Den Haag zich daaraan zou willen houden.

Dank U wel, dat heb ik in mijn inleiding duidelijk verwoord, maar misschien heeft mijnheer de Hazewinkelman niet gehoord. Gelach...

Dat zeg ik dan niet..neen,mijnheer v.d.Berg,maar nou sprak U misschien als algemeen secretaris..Gelach..

Zo is dat...

We gaan nu naar punt 5,uiteindelijk..dat is een amendement van de kamercentrale Den Haag,wat wij graag willen overnemen met de wijziging van het woord minstens in ongeveer, maar dat zult U begrijpen dat het woordje minstens wat moeilijker te verwerken is dan ongeveer.Ja??

Niemand bezwaar tegen het amendement van Den Haag over te nemen?Wij althans niet..Niemand bezwaar tegen punt 5?

Dan is aldus besloten. Dan gaan we naar punt 6, de bevoegdheden van de kandidaatstellingeraad, er is geen amendement opin gebracht, niemand bezwaar? Aldus besloten.

Ik kom dan aan de punten 3b, U ziet dat zijn de adviezen die reeds in de 36 ste jaarlijkse algemene vergadering zijn aanvaard, die zijn ook van toepassing op de Eerste Kamer, en zodoende stellen wij U voor die punten 7 tot en met 18 over te nemen, wenst iemand over een punt het woord???
Mijnheer Bijkersma.

Mijnheer de voorzitter, ik wil graag Uw aandacht even voor het punt 14, ik begrijp best dat deze zaak al is geregeld in de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer, maar omdat U het nu koppelt, Eerste - en Tweede Kamer, geeft het mij toch het recht hier een ogenblik Uw aandacht voor te vragen, bij agendapunt of bij punt 14, daar spreekt U over de splitsing van de Moddermanlijst en dat hebt U gedaan omdat U het eigenlijk wil reguleren dat kamercentrales om een kandidaat uit hun regio naar voren te brengen op een hoge plaats zetten, zoveel mogelijk dat wil elimineren. Ik heb daar wel begrip voor dat U dat wil regelen, maar het is zo, het is niet alleen de partij die natuurlijk de mensen naar de Tweede Kamer stuurt, het zijn ook de kiezers en ik denk toch dat bij het samenstellen van een lijst dat ook een bepaald regionaal denken daar toch wel tevoorschijn mag komen, ik begrijp ook dat U dat heel moeilijk kan reglementeren, daar heb ik ook wel begrip voor en het is daarom ook dat ik er geen motie over indien, maar ik wil er Uw aandacht en ook het bestuur Uw aandacht voor vragen.. dat als U straks die lijsten heb opgesteld en een a en b lijst en het zou voorkomen dat uit een regio waar een kandidaat in Eerste-of Tweede Kamer zit en die verdwijnt om wat voor reden dan ook en dan is het natuurlijk voor zo'n regio toch wel noodzakelijk dat er uit die regio weer een kandidaat op de lijst komt te staan en dan verschijnt die pas op een b lijst, nou begrijpt U wel, als je ~~na~~ een b lijst hebt, dan is het een moeilijke zaak om iemand van een b lijst naar een a lijst te krijgen, daar kan het hoofdbestuur wel iets aan doen als zij de woorden die ik hier naar voren heb gebracht daaraan aandacht wil schenken, U hebt in Uw inleiding gezegd dat U behalve de

vaststelling, wat we hier vandaag doen, ook mee zult nemen de woorden die hier gesproken zijn, ik hoop dat Uw mijn gedachten of een bepaald regionaal denken mee wil nemen in Uw beschouwingen op...over deze beraadslagingen. U zal mij daar een groot genoegen meedoen.

Wij willen die gedachtengang zeker nog wel eens meenemen, alhoewel U zich moet voorstellen dat er nogal wat andere aspecten ook aankleven, want zo kan het zijn dat iemand die niet dirakt op een hoge plaats komt, maar door de ijzeren ring b.v. voor de Tweede Kamer toch op een aanzienlijker hogere plaats in de regio kan terecht komen, zodat dat effect zoals U op dit moment wellicht dan kan ondervangen worden en ik ben bereid om het als commissie nog eens mee te nemen nog eens te bekijken, zodat we wellicht daar nog eens met U over van gedachten kunnen wisselen.

Nou...dat stelt mij buitengewoon tevreden.

Dank U vriendelijk.

Niemand meer over dit punt 4, iemand nog over een ander punt??

Punt 12.

Uw naam???

Beetstra, afdeling Apeldoorn.

Ik ben niet helemaal op de hoogte van de historie van dit punt, maar ik wil er toch graag iets over zeggen.

Ik heb het idee dat er 2 dingen aan de hand zijn, de overdracht van stemmen van de ene afdeling naar de andere afdeling, en het grote aantal stemmen dat sommige afdelingen uit hoofde van hun aantal leden kunnen hebben.

Ik kan er begrip voor hebben dat de overdracht van stemmen van de ene afdeling naar de andere afdeling beperkt wordt op de wijze zoals die hier wordt voorgesteld.

Het lijkt mij een beetje onredelijk om te veronderstellen dat men iets zal bereiken door een grote afdeling te verplichten per man niet meer dan 10 stemmen uit te brengen, ik denk dat als we nou de afdeling Den Haag nemen, die zoiets van 80 stemmen heeft en we verplichten deze afdeling om met 8 man te komen, dat we dan Den Haag een beetje aan het pesten zijn, maar dat die 8 man precies het zelfde

zullen stemmen en dat geldt ook voor een afdeling als Apeldoorn, die er dan maar 20 heeft. En ik wou dus die beperking van het uitbrengen van een aantal stemmen graag beperkt zien tot het overdragen tussen afdelingen.

Dank U wel, dit voorstel is aangenomen, maar het lijkt me toch aardig om de heer Rijnsmakreel er toch iets kort op te laten zeggen.

Ik zou alleen opmerken, mijnheer de voorzitter, dat juist de afdeling Den Haag een slecht voorbeeld heeft, omdat de afdeling Den Haag een duidelijke geschiedenis heeft van verdeel stemmen in deze vergadering..

Dan ziet U maar dat de afgevaardigden nog steeds hier stemmen zonder last of ruggespraak en dat moet zo blijven. En dat heeft niets...

Ik wil geen enkele afdeling dat verbieden natuurlijk..

Nee, maar dat lijkt me dan toch niet verstandig..

Goed, dat was punt 12, niemand meer over de punten 7 tot en met 18??

Dan dank ik U allen voor de discussie en gaan we over tot het volgende punt, indien U dus de punten 7 tot en met 18 nu heeft vastgesteld. Niemand bezwaar?? Aldus besloten. Dank U wel.

Het woord is weer aan de voorzitter van de partij.

Onderling gepraat.

Dames en heren om technische redenen zou ik U willen verzoeken, zou ik U willen voorstellen om het agendapunt 24 naar voren te halen en de... ja, we zijn nu bij agendapunt 24, dus een korte toespraak van de voorzitter van de JOVD, de heer Vermeer.

Ik mag beginnen?? Goed..

Voorzitter, dames en heren, ik ben blij dat ik het woord tot U mag richten als voorzitter van de JOVD, het woord richten tot een liberaal congres, een heel grote partij, het is Uw 36 ste verjaardag, gefeliciteerd, bovendien is de VVD in die

36 jaar opgeklommen naar 36 zetels, vele nieuwe kamerleden jonge kamerleden, andere ideeën, vaak een doorbraak door de gevestigde orde. Het gaat goed met de VVD, in de JOVD gaat het ook goed, duizende leden draaien actief mee, men denkt na over het liberalisme, waarom liberaal?

In verkiezingstijden komt het boven water, dan komt het erop aan, deze zomer weer bij de Europese verkiezingen, in een tijd dat het slecht gaat met Europa, het geharrewar rondom de Europese ministerraad is zo langzamerhand een aanfluiting voor het oog van de kiezer, de top komt regelmatig bij elkaar in de weekenden, op mooie kastelen, buitenverblijven e.d. maar de dame en heren, regeringsleiders gaan 's maandags telke male onverrichter zake terug naar huis.

Het Europees Parlement weet nauwelijks harde besluiten te nemen en als ze genomen worden, worden ze niet uitgevoerd, een staaltje onmacht. De economische crisis komt daar nog eens overheen, in een economische moeilijke tijd komen landen sterker voorop voor eigen belangen, nationalisme viert hoogtij, Europees belang komt helaas op het tweede plan, voorzitter, dames en heren, wat is hier aan de hand? Vrije markt voor goederen, diensten, mensen en kapitaal worden ondergeschikt aan eigen economische belangen, waar blijft liberaal Europa?

Wanneer verdwijnen de douaneblokkades?

ELD wat heeft U waar gemaakt van Uw verkiezingsbeloften? Streven naar een algemeen kiesstelsel, streven naar een verkiezingsdag in de hele EEG, maar ook het jumboberaad, werkgelagenheidsoverleg in Europees verband, de kracht van de sociaal economische hoek of misschien de zwakte, dan is het natuurlijk wel leuk, een verkiezingsprogramma in ELD verband, maar is het de juiste keuze? Moeten wij verder in dit Europa, is de huidige structuur goed, U als VVD heeft een meer dan evenredige taak om de geloofwaardigheid in Europa hoog te houden. De VVD heeft de Europese eenheid altijd verdedigd, een krachtig Europa, zet Uw verkiezingsprogramma om in daden, zet druk achter het streven naar de zogenaamde gekwalificeerde meerderheid, dit bij stemmingen in de ministerraad volgens het verdrag van Rome, vroeg het zogenaamde besluit van Luxemburg van 1966 van tafel. Het besluit dat inhoudt dat zaken bij vitaal belang bij unanimiteit

gestemd wordt. Europa is meer dan landbouw alleen. Uiteraard verdient landbouw in mijn ogen sterke prioriteit, in de eerste plaats moeten wij ruim voedsel produceren, fundamentele onafhankelijkheid van derden is een vereiste, in een maximale eigen vrije marktsituatie, echter budgettair gezien moeten we keuzes maken, interesse voor andere terrein omzetten in daden, het is te zot, geachte aanwezigen dat Europese gelden zo eenzijdig worden uitgegeven, 1974 ging 9 miljard naar de landbouwbegroting, tweederde van de totale begroting, in 84 ging 42 miljard van de 60 miljard naar de landbouwbegroting, de verhouding is scheef gegroeid, juist om dat beleid op andere terreinen niet van de grond komt, mijn conclusie is duidelijk, als we op korte termijn de huidige structuur niet kunnen verbeteren moeten we wat anders, een nieuwe weg inslaan om een krachtig Europa te verwezenlijken, de JOVD Europa-reparatienota kan daarbij ondersteunen, kies voor een Europese politieke unie, VVD neem nu duidelijk stelling voor 14 juni, kiezers kijken niet alleen naar Europa, zij volgen ook nauwlettend de actuele politiek binnen grenzen waar kabinet Lubbers de scepter zwaait, veel mensen voelen zich aangesproken door liberale termen, als verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid. Termen waar de JOVD voor staat, termen die leden trekken naar de VVD, dat is de achtergrond van het historisch compromis in Uw partij, een compromis van een twee-sporen beleid. Een behoudend liberaal economisch beleid en een progressief liberaal immaterieel beleid, een compromis dat heeft geleid tot grote ledenwinsten en stemmenwinsten, veel mensen hebben gekozen voor het liberalisme, juist in deze moeilijke tijd, geachte liberalen, moet Uw partij aan het welzijn van de mens denken? Ik vind het fout om een enkelvoudig economisch beleid te voeren, enkelvoudig het financierings tekort terug te dringen, VVD kiest duidelijk voor een liberale lijn, onafhankelijkheid van het PvdA en het CDA, samenwerking ja, maar dan met goede fundamenten. U doet het goed met het emancipatiebeleid, emancipatiebereidheid is in liberale kring breed aanwezig, ontwikkelingsamenwerking, doelgerichte steun aan Derde-wereldlanden, een koppeling van financiën en kennisoverdracht, een ware liberale taak, ook de liberalen

opstelling in het mediabeleid, de kabels moeten open voor informatie van buitenaf. Dat is de goede weg om mensen geïnteresseerd te krijgen en te laten blijven in het liberalisme, voorzitter, ik kom tot afsluiting van mijn betoog en het zal U niet verwonderen dat ik bij de doelgroep van de JOVD terechtkom. Jongeren die kiezen voor eigen verantwoordelijkheid, zelf nadenken over problemen en initiatieven ontwikkelen, dat hen tot het liberalisme brengt, de JOVD is het liberale platform van politieke discussie. U weet het al 35 jaar lang, jong en dynamisch, een club die mensen naar voren heeft gebracht met brede achtergrond, kennis van zaken, bestuurlijke gaven, is het dan een kleine club? Dan gaan kennelijk alle leden in politieke organen, onze erevoorzitter Geertsma werd als commissaris van de Koningin opgevolgd door oud-voorzitter de Bruine, er zit een actieve maar lastige oud JOVD-er in Groningen, en de meest populaire liberaal is oud-voorzitter en erelid, zit in Friesland. Dan heb ik het nog niet gehad over de oud-voorzitter die nu telkens de kastenjes uit het ^{Haagse} VVD moet halen, als fractievoorzitter van de Tweede Kamer, dan heb ik het niet over eenderde van de Tweede Kamerleden, over Eerste Kamerleden, burgemeesters, wethouders, raadsleden tal van bestuurders van afdeling tot bestuur.

Voorzitter, dames en heren, nu heb ik het alleen nog maar over de mensen die in de VVD een liberale weg hebben gevonden, diezelfde club praat nu al 3 jaar met U, VVD over samenwerking, in Uw beleid kunt U de kool en de geit niet sparen, via hele mooie constructies de zaak regelen, jongerenopvang in banen leiden, mag ik U wat zeggen? De JOVD is tegen regelgeving en structuur, we hoeven niet te koop te lopen met wat anders voor ons gedaan hebben, onze organisatie bruist van activiteit, is onafhankelijk en vooral liberaal, we richten ons met name op de grootste liberale partij, we zijn bereid om spreekbeurten te houden, gesprekken op alle niveaus te organiseren en regelmatig overleg te voeren. Onze organisatie staat open voor alle liberaal denkende jongeren van 16 tot 30 jaar, ik spreek namens mijn vereniging, namens de JOVD als ik zeg laat ons onze gang gaan, wij zorgen dat nieuw liberaal kader aanwezig wordt.

Dank U wel.

Applaus.

Dank U wel, mijnheer Vermeer.

Wij zijn dan bij het agendapunt 25, de bespreking van het beleid van de Kamerfracties en van de VVD-leden in het Europese Parlement.

Dit is dank ik een heel erg belangrijk agendapunt, waarvan ik denk dat het in de komende jaren alleen nog maar meer aandacht verdient. We zijn met elkaar ver af geraakt van het ouderwetse vragen-uurtje het soms inatoken van vragen door kamerleden bij de afgevaardigden van: als jij nou dit vraagt kan ik daarop antwoorden, tenminste zo heb ik dat vroeger ook wel eens gedaan bij een enkel kamerlid. We zijn met dit agendapunt toe aan het bespreken van het beleid wat de Tweede Kamer- en de Eerste Kamerfractie en de leden in het Europese Parlement doen met het verkiezingsprogramma van de partij. Wij als leden hebben nu 2 jaar geleden dat programma vastgesteld en het is een goede zaak, dat de fractie bereid is om door middel van de notitie in Vrijheid en Democratie in grote lijnen aan te geven hoe de situatie nu zo ongeveer halverwege is, ik vraag U de discussie met de fractie aan te gaan, open, eerlijk en niet te veel op detailpunten maar op de grote lijnen van de politiek de grote problemen waar we op dit moment mee te maken hebben en waarvoor ons verkiezingsprogramma ook niet altijd een oplossing heeft, want tijden veranderen en na 2 jaar is er veel veranderd. De fractie heeft behoefte om van U te horen wat U ervan vindt, Uw visie is op die ontwikkelingen, deze algemene vergadering, deze zaterdag is het podium waarop de politieke discussie in de partij met de leden van de partij kan plaats vinden en ik daag U uit de fractie een goed tagenspel te bieden.

De notitie ligt voor U in Vrijheid en Democratie, het woord is aan de heer Nijpels, voorzitter voor een korte toelichting.

Voorzitter, die toelichting kan inderdaad kort zijn nadat wat U tegen de vergadering heeft gezegd, U weet dat bij het begin, met deze nieuwe Tweede Kamerfractie wij de wens hebben uitgesproken om in de toekomst op een wat andere wijze met de partij te communiceren, daarvoor zijn een aantal initiatieven genomen, een gedeelte van die initiatieven die zijn al besproken, ik denk daarbij aan VVD expres,

ik denk aan de deskundigenbank, ik denk ook aan de vernieuwde organisatie van de staf van de Tweede Kamer-fractie. We hebben in dat kader ook in het hoofdbestuur een aantal maanden geleden afgesproken dat die opzet van de bespreking van het beleid van de Eerste- en Tweede Kamer fracties dat die een ander karakter zou moeten krijgen, omdat wij het als Tweede Kamer fractie in hoge mate onbevredigend vanden om aan de hand van 20 vragen over dat beleid een oordeel moesten geven, vandaar ook dat ik het volledig eens ben met de partijvoorzitter dat de discussie vandaag vooral over de grote lijnen zal moeten gaan, we hebben vorig jaar december U de gelegenheid gegeven om met individuele kamerleden Uw individuele probleem te bespreken, vandaag op deze algemene vergadering, op deze jaarvergadering zullen we vooral de grote lijnen aan bod moeten laten komen, vandaar ook dat we in onze notitie niet zijn ingegaan op allerlei vragen die ook vanuit kamercentrales en afdelingen naar voren zijn gekomen, maar die in feite van die grote lijnen afwijken, er zijn 5 kamercentrales geweest die de fractie vragen hebben voorgelegd: Gelderland, Leiden, Friesland, Rotterdam en Amsterdam. De afdelingen Harderwijk en Wierden, Laren Blaricum en Assen die hebben ons eveneens vragen gesteld, daarnaast hebben namens de kamercentrale Haarlem, de heren Bongers, Tielrooi en Meijeraam ook een aantal vragen voorgelegd. Op die vragen is voor een gedeelte ingegaan in de beleidsnotitie zoals die voorligt, voor een ander gedeelte zullen straks na de lunch graag met U daar nadere daarop over willen praten. Ik wil U daarbij nog een zaak willen zeggen, de opzet van de notitie, Kamminga heeft het al gezegd het is een notitie in algemene lijnen, ik ben ervan overtuigd dat U in allerlei opzichten commentaar kunt hebben op die notitie, dat die niet perfect is, dat niet alle onderwerpen er uitpuntend erin worden behandeld, dat is ook niet onze opzet geweest, het is een eerste proef over hoe nu met de partij op een betere wijze kunnen praten over het beleid zoals dat door het kabinet wordt gevoerd, wij leggen graag verantwoording aan U af over dat kabinetsbeleid, wij zullen op onze beurt onze bewindslieden in de Tweede- en de Eerste Kamer ter verantwoording roepen en we denken dat we op deze wijze in ieder geval de wensen zoals die in de partij leven

en de discussie zoals vele mensen die ook graag willen dat die op deze wijze beter gestalte kan krijgen dan dat de afgelopen jaren het geval is geweest.

Dank U wel.

Het woord is aan de heer Zoutendijk.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het lijkt me een goed idee dat ik nu de gelegenheid krijg enkele woorden te spreken over een onderwerp dat van zoveel belang is dat het meegenomen kan worden in de discussie straks. Binnen enkele weken of maanden zullen ingrijpende beslissingen genomen moeten worden betreffende het al of niet plaatsen van kruisvluchtwapens en het al of niet handhaven van reeds aan ons land toevertrouwde ^{nucleaire} ~~maximale~~ taken, gisterenavond heeft Gijs van Aardenne namens de liberale bewindslieden in het kabinet daar reeds duidelijke taal over gesproken, zelden heeft een kabinet voor een moeilijker beslissing gestaan, de bevolking is sterk verdeeld en het zelfde blijkt te gelden voor onze coalitiepartner het CDA, bij velen leeft de gedachte dat de beide machtsblokken in de wereld niet door mogen gaan in het steeds weer opvoeren van de nucleaire bewapening, dat er eens een begin gemaakt moet worden met het terugdringen van deze vreselijke wapens en dat het westen daar dan maar de eerste stappen toe moet doen om zo het vertrouwen van de andere kant te winnen, er zullen zo stelt men risico's moeten worden genomen, want het alternatief een steeds verder op te voeren nucleaire bewapening zal vroeger of later tot een catastrofe leiden, desnoods moet Nederland dan maar het voorbeeld geven, wat zou het zijn zijn, voorzitter, te leven in een wereld zonder die vreselijke wapens, een wereld waarin de mensen als broeders en zusters met elkaar zouden omgaan en waaruit het machtsdenken zou zijn verdwenen, een wereld ook waarin ook ideologische religieuze en economische tegenstellingen in overleg vreedzaam zouden worden opgelost, helaas de werkelijkheid is anders, op dit moment woedt er een afschuwelijke oorlog tussen Irak en Iran, is in Libanon het geregelde toneel van een wrede burgeroorlog, vechten Afghaanse opstandelingen tegen troepen van de Sovjet-Unie, zijn de guerrilla strijders actief in vele landen en vinden er op ontelbare plaatsen terreur acties plaats en dat alles in een tijd van vrede, een tijd

althans dat er geen grote oorlog woedt. Gedurende deze eeuw is Europa het slachtoffer geweest van twee verwoestende wereldoorlogen, beide zouden voorkomen hebben kunnen worden als de vredelievende landen hun bewapening niet hadden verwaarloosd en tot meer samenwerking bereid zouden zijn geweest. De les van deze oorlogen is dan ook dat slechts in onderlinge verbondenheid voorkomen kan worden, dat een agressor ooit weerde kans kan krijgen.

De consequentie van zo'n bondgenootschap is dan wel dat eigen opvattingen ondergeschikt moeten worden gemaakt, aan de belangen van het grotere geheel en dat loyaal meegewerkt moet worden aan genomen besluiten. Natuurlijk kan een land binnen een bondgenootschap proberen de besluitvorming te beïnvloeden, maar dat mag niet verworden tot deloyaal optreden, wie invloed wil houden moet zich niet isoleren, helaas is de NAVO vandaag evenzeer nodig als na de machtsvername in Tsjecho-Slowakije 36 jaar geleden, gedurende 35 jaar is het bondgenootschap in staat gebleken de expansie drang van de Sovjet-Unie in toom te houden, dankzij het beleid van militaire kracht, dankzij het tonen van de vaste wil om agressie te weerstaan en de vrijheid te verdedigen.

Applaus.

De Sovjet-Unie is niet wezenlijk veranderd in die 35 jaar, wie dat meent, gaat zich te buiten aan gevaarlijke illusies, nog steeds streeft de Sovjet-Unie naar de hegemonie in West-Europa, en is er derhalve uit op de ondermijning van de westerse democratieën, van haar standpunt uit is dat geopolitiek ook begrijpelijk, want op lange termijn komt voor de Sovjet-Unie de dreiging uit het zuid-oosten, uit de Chinese Volksrepubliek, zodat veilige westgrenzen van strategisch belang zijn, bovendien is de confrontatie met de zoveel welvarender en vrije westerse maatschappij op zichzelf bedreigend, het Sovjet-regime blijkt niet in staat te zijn de dynamiek op te brengen om zich snel aan te passen aan veranderende omstandigheden, het is een economisch, sociaal en politiek verstarde samenleving, die zich slechts kan handhaven door blijvende onderdrukking van essentiële menselijke waarden en vrijheden, waar onder verleden jaar overleden liberale filosoof Raymond A. te citeren zelfs de vrijheid om de waarheid te spreken geweld wordt aangedaan. Het is een systeem dat wij niet wensen en waar wij ons tot het uiterste tegen zullen verdedigen, de Sovjet-Unie is en blijft expansief zoals uit vele voorbeelden blijkt, Polen, Afghanistan, Afrika, Midden-Amerika slechts een krachtig en een sensgevend wisten kan deze expansie tegengaan, een beleid van goed praten, begrip opbrengen en toegeven werkt niet, wij hebben daar al een maal

leergeld voor betaald, na München in 1938 werd Chamberlin toegejuicht als de grote vredebrenger, een jaar later brak de grootste en meest bloedige oorlog aller tijden uit, zal het vrije westen ook nu niet te bereidheid op wsten te brengen om in bondgenootschappelijk verband militair sterk te blijven, dan zal op termijn onze vrijheid gevaar kunnen lopen, bij de algemene beschouwingen in de Eerste Kamer op 23 november 1976 zei Haya van Someren hierover het volgende en ik spreek haar na in volle overtuiging de thans opgroeiende jeugd zal onze verkijs van die vrijheid nooit vergeven, evenmin als wij de tieners van 1945, de Chamberlingeneratie ooit hebben kunnen vergeven, kernwapens zijn vreselijke wapens en hun gebruik is ethisch onverantwoord, hetzelfde geldt echter ook voor vele andere moderne wapens, de technologie heeft zich nu eenmaal zover ontwikkeld, dat zij ook kan worden toegepast voor destructieve doeleinden op grote schaal en dit geldt niet alleen voor de nucleaire technologie, conventionele oorlogen klinken bijna als iets onschuldigs, als iets voor moderne ridders, maar de werkelijkheid is anders, gruwelijk en ethisch ook ontoelaatbaar, zoals foto's uit Irak of de Libanon al te duidelijk aantonen, het is echter een feit dat er dankzij de aanwezigheid van kernwapens sinds 1945 geen grote oorlog is geweest en dat de expansie van het Sovjet imperium in Europa tot stilstand is gekomen, er zijn weliswaar vele tientallen kleine lokale oorlogen geweest, maar steeds daar waar de nucleaire afschikking niet aanwezig was, kennelijk heeft wederzijdse nucleaire afschikking tot gevolg gehad dat de overvloedige aanwezige conflictstof niet tot een oorlog tussen de grote mogendheden heeft geleid, hierin ligt de ethische rechtvaardiging van de aanwezigheid van kernwapens, het afschaffen van kernwapens zo dit al mogelijk zou zijn, zal de instabiliteit in de wereld doen toenemen, want de oorzaken van het ontstaan van conflicten blijven onverminderd bestaan, elkaar bestrijdende ideologieën, tegengestelde belangen tussen machtsblokken beheersing van grondstoffen, grote welvaartsverschillen en nationalisme, bovendien gaat de kennis betreffende het maken van kernwapens niet verloren, zodat het voor de hand ligt dat in een conventionele grote oorlog de verliezende partij zal overgaan tot het weer aanmaken

en vervolgens gebruiken van nucleaire wapens, het is dus een illusie te denken dat het mogelijk zou zijn kernwapens de wereld uit te bannen, gegeven de agressieve ideologie van de Sovjet-Unie en het tot extreme hoogte opgevoerde bewapening van dat land, zou het enige aanvaardbare alternatieve sterk opgevoerde conventionele bewapening zijn, dit is onvoorstelbaar kostbaar en zal tot een aanzienlijke verlaging van de levensstandaard leiden, de bereidheid daartoe moet dan ook niet aanwezig worden geacht, de conclusie kan derhalve geen andere zijn, dan dat het huidige beleid van nucleair evenwicht wederzijdse afschrikking en behoedzaam handelen moet worden voortgezet, ons land zal daarin zijn bijdrage moeten blijven geven en die nucleaire taken moeten aanvaarden die in onderling overleg binnen de NAVO aan ons land zijn toegewezen, want in de onderlinge solidariteit van de westelijke landen ligt hun kracht, het is dankzij het NAVO-bondgenootschap dat de communistische expansie zucht tot staan is gebracht, dat West Berlijn voor het westen behouden is gebleven en dat wij nu al bijna 40 jaar hier in vrijheid kunnen ademen, ondermijnen van deze westelijke solidariteit is wel het laatste waar de VVD politieke verantwoordelijkheid voor zou willen nemen.
Applaus.

Deze stellingname sluit niet uit, dat ons land binnen het NAVO bondgenootschap stappen zou ondernemen om de Russen weer aan de onderhandelingstafel te krijgen en dat het denkbaar zou zijn dat de NAVO de nieuwe Russische leiding tegemoet zou kunnen treden met een gebaar, een dergelijk initiatief van Nederland, liefst daarin gesteund door andere landen, zou dan echter gebaseerd moeten zijn op loyaliteit aan het bondgenootschap en de bereidheid om alle consequenties daaruit te aanvaarden, alleen door het ondernemen van activiteiten binnen de NAVO kan naar het oordeel van de VVD worden voldaan aan de in het regeerakkoord vervatte opdracht dat gestreefd moet worden naar het terugdringen van de rol van kernwapens, eenzijdige beslissingen tegen de wil van het bondgenootschap in wijzen wij ten stelligste af.

Applaus.

Voorzitter, er zijn mensen die streven naar een in politiek

en militair opzicht zelfstandig Europa, onafhankelijk van de Sovjet-Unie, maar ook onafhankelijk van de Verenigde Staten, volgens hen zou Europa zich los moeten maken van de beide grootmachten, die immers beide primair op het eigen belang uit zijn waaraan de belangen van Europa dan ondergeschikt zouden zijn, Europa zou haar eigen weg moeten gaan en zal dan minder snel meegesleurd worden in een conflict tussen de grootmachten, West Europa zou hier het voortouw moeten nemen omdat de Oost Europese landen daartoe nou eenmaal de mogelijkheden missen, het plaatsen van kruisvluchtwapens past niet in een dergelijk beleid, het komt mij voor dat diegene die zo denken zich aan gevaarlijke illusies te buiten gaan, Europa is politiek helaas geen eenheid, hoezeer wij ook daarna willen streven wij moeten wel de werkelijkheid blijven zien, militair zouden wij afhankelijk worden van het nucleaire potentieel van Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, primair bedoeld voor de verdediging van het eigen grondgebied en zeker niet geschikt als basis voor een Europese kernmacht, doch afgezien van het feit dat beide landen dit ook niet zouden willen, het is juist de verbondenheid met de Verenigde Staten die Europa vrede en veiligheid heeft gebracht, dit geldt vandaag nog even zeer als 40 jaar geleden, Europa los van de Verenigde Staten is politiek verdeeld en militair zwak, er zal zich op termijn nimmer kunnen handhaven tegenover de Sovjet-Unie, los van Amerikaanse steun zou West Duitsland vermoedelijk al snel opteren voor haar hereniging en neutraliteit d.w.z. op Russische voorwaarde en dit zou op den duur grote risico's voor onze vrijheid inhouden, het bondgenootschap met de Verenigde Staten moet het fundament blijven van ons veiligheidsbeleid..applaus..men kan mij tegenwerpen dat uit enquêtes blijkt dat de meerderheid van het Nederlandse volk tegen de plaatsing van kruisvluchtwapens is en dat zeer velen bereid zijn op alle mogelijke wijze fel te protesteren tegen een dergelijk besluit, ook ik ben onder de indruk gekomen van de grote vredesdemonstratie eind oktober in Den Haag, van de zeer vele goedwillende mensen die oprecht verlangen van bestendiging van de vrede en oprecht van mening zijn dat kernwapens de wereld uit zouden moeten hoe heeft het zover kunnen komen? Dat zoveel mensen zo naïf kunnen zijn dat zij denken dat

een eenzijdige weigering van Nederland om aan zijn bondgenootschappelijke verplichtingen te voldoen door de Sovjet-Unie zal worden opgevat als een signaal dat ook zij ernst moet maken met het doen van concessies bij ontwapeningsbesprekingen, is niet veelser het omgekeerde het geval? Dat eenzijdige stappen van de ene partij de andere partij halsstarriger zullen maken, omdat men blijkbaar zonder concessies ook kan krijgen wat men wil, wat je weggeeft ben je nu eenmaal kwijt, dat geldt bij ontwapeningsbesprekingen evenzeer als bij onderhandelingen met vakbonden. Uit enquêtes blijkt ook dat de meerderheid van de bevolking, ja zelfs een meerderheid van de VVD kiezers voor het houden van een referendum over de eventuele plaatsing van kruisvluchtwapens is, het is nu niet het moment om mijn bezwaren tegen het referendum in zijn algemeenheid breeduit te meten, ik zou me ertoe willen beperken erop te wijzen dat het uit een breder verband lichten van een specifieke te nemen beslissing grote gevaren voor de beleidssamenhang met zich meebrengt, de vraagstelling zou dan ook niet moeten zijn of men voor of tegen plaatsing van kruisvluchtwapens is zoals het CDA Tweede Kamerlid Sietse Faber zelf een overtuigd tegenstander van plaatsing suggereert, maar of men vindt dat ons land in het NAVO bondgenootschap moet blijven en de consequenties van dat bondgenootschap dient te aanvaarden. Applaus.

De uitkomst bij een dergelijke vraagstelling zou wel eens geheel anders kunnen luiden zeker als nu eindelijk eens goede objectieve voorlichting zou worden gegeven, helaas heeft het in ons land aan die goede voorlichting over die bewapeningsproblematiek ontbroken, waarom weten nog steeds vele mensen niet, willen zij misschien niet weten, dat er ruim 750 Russische SS20 kernkoppen op West Europa staan gericht en dat thans in hoog tempo in de satellietlanden korte drachtwapens SS21, 22 en 23 worden opgesteld.

Waarom konden er in ons land niet tijdig een brochure worden uitgegeven, zoals die van de Belgische ministeries van Buitenlandse Zaken en landverdediging getiteld vrede in vrijheid, helaas het kabinet en ook voorgaande kabinetten hebben gefaald een goed voorlichtingsbeleid te voeren, het kabinet heeft gefaald tegenover de emoties en de illusies

de werkelijkheid te tonen, het heeft gefaald het draagvlak op te bouwen voor de te nemen beslissingen, maar het is nog niet te laat, regeren is niet ^tVolgen van de vox populi, van de vermeende volkswil, maar is vooral durven leiden, durven noodzakelijke beslissingen te nemen en die dan zo goed mogelijk uitleggen, daarom dat ik vandaag tegen het kabinet roep: toon de moed om de in NAVO verband noodzakelijke onpopulaire beslissingen te nemen en verdedig die dan met alle kracht, en tot die weifalende CDA ers in de Tweede Kamer zeg ik: toon de moed om dan achter het kabinet te gaan staan, er staat heel veel op het spel en lafheid is nog nooit werkelijk beloond, applaus....
Lang applaus..

Wat zijn nu de conclusies uit mijn eerdere betoog?
Ten eerste dat ons land zich niet mag onttrekken aan de solidariteit binnen de NAVO, maar loyaal zijn bijdrage aan de defensie inspanning moet leveren op conventioneel gebied wat betreft nucleaire taken als ook wat betreft de eventuele opstelling van kruisvluchtwapens, al deze zaken moeten in hun onderlinge samenhang worden gezien.
Ten tweede dat ons land in bondgenootschappelijk verband ernaar vermogen moeten bijdragen dat oplossingen worden gevonden voor de grote conflicten die de wereldvrede bedreigen en dat een halt wordt toegeroepen aan de steeds verder gaande bewapening, zodat geleidelijk de tijd rijp wordt voor een gecontroleerde wijze van tweezijdige ontwapening, vrede- en veiligheidsbeleid mag niet gebaseerd zijn op emoties en vertrouwen in de goede bedoelingen van de ander, daarvoor is ons de vrijheid te lief, laten wij n.l. goed begrijpen wat de gevolgen zouden zijn van een weigering van Nederland om tot plaatsing van de kruisvluchtwapens over te gaan wanneer dat binnen de NAVO noodzakelijk wordt geacht, het zou tot ernstige verdeeldheid binnen de NAVO leiden en de kracht van het bondgenootschap daardoor aantasten, de rol van Nederland binnen de NAVO zou in ieder geval zijn uitgespeeld, het zou een signaal naar de Sovjet-Unie toe zijn, dat deze integratie van beleid onder druk van de publieke opinie mogelijk is, de halsstarrigheid van de Russen zal erdoor worden verhoogd, het zou tot gevolg kunnen hebben dat andere landen in het bijzonder België en West-Duits-

land ook aan het twijfelen worden gebracht,althans dat de anti kernbeweging in die landen belangrijk versterkt wordt.West-Duitsland zou zich in de rug in de steek gelaten voelen en dit zou die krachten in dit land versterken die neutralisering en een speciale relatie met de Sovjet-Unie een acceptabels voormaakte achten voor hereniging en het zou een eerste stap zijn op een weg die ertoe leidt dat de Amerikanen tenslotte hun eigen weg zullen willen gaan en zich minder om Europa zullen bekommeren.Die prijs,voorzitter,is ons te hoog.Dank U wel.

Applaus.

Lang applaus.

Dank U zeer,mijnheer Zoutendijk.

Den dames en heren is het woord aan U.

Wie mag ik als eerste het woord geven?

Mijnheer Bijkersma.

Mijnheer,de voorzitter,ik dank dat het een goede gedachte is geweest om de beleidsnotitie in Vrijheid en Democratie naar te leggen opdat wij allemaal kennis kunnen nemen,wat er reilt en zeilt in de fractie,ik heb ook, de heer Nijpels begrepen dat wij ons hier moeten beperken tot hoofdzaken en dat wil ik dan ook doen,ik wou een enkele suggestie,een enkele opmerking plaatsen over het financieel economisch en sociaal beleid.Daarin gaat U erop in dat die arbeidstijd verkorting dat zou een ..op korte termijn een oplossing kunnen zijn voor de problemen van de werkloosheid, daar ben ik het wel mee eens,ik wou echter de fractie ervoor waarschuwen dat arbeidstijd verkorting niet zo geregeld moet worden dat zij niet omkeerbaar is, ik zal U dat met een voorbeeld aanduiden,vandaag aan de dag vraagt het bedrijfsleven om om mogelijkheden om op zaterdag te werken,dit is een omkering van wat er in de geschiedenis is gebeurd,en dat hebben we misschien niet voorzien,ik wou de fractie ervoor waarschuwen dat als er geregeld wordt dat arbeidstijd verkorting meer en meer plaats zal vinden dat er regelingen zijn dat het ook omkeerbaar is want misschien over 10 jaren,laten we optimistisch zijn, is de arbeidsmarkt weer zo, dat er weer langer gewerkt zou moeten worden en dat zou mij spijten als dat niet zou kunnen omdat de regelingen daar beperkingen

toe inhielden, dank U vriendelijk.

Dank U wel, mijnheer Bijkersma.

Wie van U verder?

Mijnheer Sakker.

Voorzitter, ik heb met erg veel belangstelling, heb ik geluisterd naar mijnheer Zoutendijk, en ik heb stellig de indruk dat hij heeft gesproken als een geweten van deze partij en dat doet hij wel vaker, ik denk zelfs dat ik daar een paar opmerkingen aan toe wil voegen, aanvullend eigenlijk op dat geweten, in ieder hoe emotioneel, hoe betrokken hij ook bij de zaak is met betrekking tot het al dan niet plaatsen van kernwapens dient daarbij een tweede aspect ook in het oog te nemen en dat is dat naast deze stellingname alle mogelijke moeite genomen zou moeten worden, initiatieven dienen genomen te moeten worden, die leiden tot een uiteindelijk evenwicht op een zodanig niveau dat het ook acceptabel is, acceptabel niet alleen in Nederland, maar acceptabel ook binnen dat zelfde NAVO verband en dan heb ik ook met een lichte verbazing, heb ik enige weken geleden in de krant gelezen, dat daar waar initiatieven werden genomen om die zelfde kernbewapening in de ruimte om daartoe het initiatief te nemen zoadt dat niet zal plaats vinden, dat dat niet is overgenomen door de fractie van de VVD in de Tweede Kamer, ik zou daar graag wat nadere toelichting over willen hebben, ik denk dat een buitenstaander daarvoor onvoldoende gegevens ter beschikking staan om daar een goed oordeel over te kunnen hebben, in eerste instantie wekt het enige bevreemding, ten tweede zou ik graag willen vernemen welke initiatieven op dit moment op dat terrein worden genomen, opdat men tot een dergelijke situatie kan komen.

Dank U wel..

Gaat Uw gang.

Venema, uit Groningen.

Voorzitter, ik heb een orde voorstel, zoudt U erop kunnen toezien dat er in deze zaal niet gerookt wordt, misschien, er zijn een aantal mensen die daar van dit gebod denken misbruik te moeten maken, maar ik zou graag willen dat er niet gerookt wordt in deze zaal.

Ik zal vragen of men het roken tenminste zoveel mogelijk

beperkt, hoewel het hier hoog is en de lucht naar boven gaat, maar U hebt gelijk.

Gaat Uw gang.

Voorzitter, als voorzitter van de commissie binnenlandse zaken van de partij, wou ik U wat vragen, hoofdlijnen, reorganisatie, rijksdiensten, deregulering en decentralisatie. Ik heb deze week begrepen dat ook over de samenhang van die processen vragen zijn gesteld door ons kamerlid Wiebinga aan minister van binnenlandse zaken, mijn vraag is of niet alleen de samenhang, maar ook de voortgang, want wij zijn onder de indruk van hetgeen Koos Rietkerk in gang gezet heeft, maar ik denk dat bij reorganisatieprocessen ook niet alleen de activiteiten, maar vooral de resultaten tellen en het lijkt mij verstandig ook onze kamerfractie die zaken in de tijd op zijn resultaten toetst. Dus ik zou graag zien dat onze kamerfractie het hele kabinet daar juist wat meer duidelijkheid op spitst, dat is de eerste vraag, de relatie met de samenhang, die voortgang en doen wat nodig is. . tweede vraag die ik heb gaat over niet alleen regering ook het Parlement is verantwoordelijk om voor de politieke wil om die reorganisatie door te voeren. Mijn vraag is, wie is verantwoordelijk voor het reorganisatieproces in het Parlement als ik zie dat zeer veel wetsontwerpen door tijdsgebrek in de Kamer een langere periode dan eigenlijk gewenst is doormaken, als ik de voorzitter van de Tweede Kamer daarna vraag, verwijst hij naar de fractievoorzitter van de politieke partijen die het reorganisatieproces in het Parlement ten aanzien als medewetgever in de gaten te houden, mijn vraag is dus aan de heer Nijpels wat doet hij eraan om het management van de Tweede Kamer wat naar behoren te laten verlopen.

Dank U zeer.

Mevrouw Koenen.

Mijnheer de voorzitter, ik wilde vragen of een beleid ontwikkeld kan worden voor het voortgezette onderwijs, want ik heb gisteravond gehoord, dat wij nog steeds tegen de middenschool zijn en dat wij voor het gymnasium zijn, maar ik heb beide in de gemeente Maassluis niet aanwezig, toch heb ik voortgezet onderwijs en ik wou graag weten of wij nou een liberale visie op het voortgezette onderwijs anders dan dat kunnen ontwikkelen. Dank U.

Dank U wel.

Mevrouw Bakker.

Voorzitter, ik heb verschillende vragen en het volgende is op de eerste plaats in aansluiting op vanmorgen, wat ik aan het beleid van het hoofdbestuur vroeg, ik zou graag willen weten hoe serieus de Tweede Kamer fractie zijn leden en zijn kiezers neemt, ik zou bij voorkeur graag antwoord hebben van de heer Triepels, ik heb hem op 21 mei stukken gestuurd, op 25 mei hadden wij een afspraak, hij heeft ons 2 uur laten wachten, ik was daar met een confrère aspirant lid en op 25 mei belde hij mij op excuses, excuses, we zullen op 8 juni afspreken, ik zal onze confrère een excuusbriefje schrijven, die ernstig overwoog om lid van de VVD te worden en op 19 juni heb ik hem alsnog wat stukken gestuurd en hem aan zijn afspraak herinnerd, de excuusbrief is niet gekomen en ik vraag me af, of dit de manier is om je kiezers en je leden au sérieux te nemen. dan mijnheer de voorzitter zou ik de Tweede Kamer fractie de commissie voor justitie willen vragen wat hun bezield heeft, om die onzin van de wrom in hun handen te laten wrommelen, de rechtshulp en het staat nota bene in de grondwet is een groot goed, de wetrechtshulp aan on- en minvermogene is een aanfluiting.

Laat ik een voorbeeld geven, als we kijken naar de continuïteit van de wetgever dan zijn wij in de jaren 50 verplicht in de B.B.O. organisatie Nederlandse orde van advocaten geperst. Desondanks wordt er naar aanleiding van het moduul besluit wat ook al niet deugt onderhandeld door ambtenaren van het kabinet met de sanctie van de minister over het moduul besluit met een deel een onofficiële deel van de orde van advocaten de zogenaamde sociale advocatuur een titel die ze zich ten onrechte monopoliseren. Het voorstel van de orde van advocaten was beter, de Kamers hebben amper de tijd gehad en ze hebben zich dat laten aanleunen om over dit onderwerp behoorlijk te overleggen, de wet is geloof ik op 1 mei ingediend bij de Tweede Kamer en op 19 november is die doorgegaan naar de Eerste Kamer, op 30 december ondanks het feit dat de fracties van het VVD en het CDA grote twijfels hadden ten aanzien van de billijkheid van deze voorstellen, heeft men hem zich door laten wrommelen en op 1 januari zaten we met een wangedrocht.

Mevrouw Bakker mag ik U vragen bondiger te formuleren, al die data e.d. zijn ongetwijfeld interessant voor de algemene vergadering, maar ik zou zo graag willen, dat we op een aantal hoofdlijnen discussiëren met elkaar.

U hoort mij zeggen dat de wet op de rechtshulp gewoon niet die aandacht van de Kamers gehad heeft, waar ze recht op had en daarmee zijn een heleboel minvermogenden en ook de advocatuur al is het maar een kleine groep danig gedupeerd, er is een willekeur van tarieven, de vergoedingen zijn met eenderde verkort, maar nog veel kwalijker is het bericht dat zojuist in het advocatenblad van 9 maart stond en ik geef de data opdat men zich beter oriënteer, want ik heb de indruk dat men nou niet zoveel aandacht aan de zaak geschonken heeft, mijnheer de voorzitter, de a..eh..het advocatenblad stelt dat wij die stellen de minvermogenden van 1400 gulden tot 1750 per maand zullen wij de eigen bijdrage niet in rekening brengen, dat..minister van financiën of althans de staatssecretaris of de inspecteur van belastingen wie het...ons die wel ook al doen we er afstand van als inkomen in rekening zullen willen brengen, dit is de onrechtvaardigheid ten top gedreven..

Dank U wel...

Dan had ik nog twee vragen..nog een paar andere vragen, mijnheer de voorzitter...gelach...ons nederlands..dat is voor de commissie van onderwijs..ons nederlands is een prachtige taal, wat doen we ermee? wat doen we ermee in het onderwijs? Want zelfs leraren en zelfs hoogleraren schijnen hun nederlands niet meer te kennen, laten we staan dat onze kinderen nog nederlands leren.

Dan ten aanzien van de ziekenfondsen, volksgezondheid, mijnheer de voorzitter, het nieuwe plan voor de ziekenfondsen is heilloos. Er zijn twee groepen die er het meest onder zullen leiden, dat zijn de mensen met het minimum inkomen en dat zijn de zogenaamde in mijn termen de zogenaamde solidariteitsbetalers, als U het extreme geval neemt dat U 2 jonge mensen hebt, die op de ziekenfondsgrens zitten, dan betalen ze verplicht samen met het werkgeversaandeel mee, een verplichte verzekering van ongeveer 9000 gulden, gaat U naar welke gewone ziekteverzekering ook

ik zou het kunnen aantonen, dan zijn aan dat bedrag niet toe, dan houden zij over, kunnen ze het niet op.. dan komen ze met extra bijdragen, extra verzekeringen, moet je dan zeggen 2,50 voor medicijnen, eigen ligdagen, ik zie het niet zitten en ik hoop dat de fractie hun zitplaats mee kan duidelijk maken..

Dank U wel. Gaat Uw gang.

Dank U wel, mijnheer de voorzitter, mijn naam is van der Schrier, het gaat even over de zure regen, als de aanpak nationaal en internationaal op het huidige tempo doorgaat dan is dat ook voor onze bossen te laat.

Ik hoop dat de regering en onze partij dat goed inziet en zich goed over dit onderwerp oriënteert en tracht die aanpak van de zure regen te versnellen opdat er toch nog wat bossen over zullen blijven want de toestand is ernstig. Applaus.

Dank U zeer.

Mijnheer Meijeraam.

Voorzitter, ik zou willen beginnen bij het begin, dat is n.l. de inleiding van de beleidsnotitie en ik zal niet alle paragrafen volgeemaakt, maakt U zich geen zorgen...

de inleiding gaat over de presentatie van het beleid, als ik aansluit bij mevrouw Bakker dan zou ik misschien mogen vragen of men in duidelijke bewoordingen zou willen trachten uit te leggen waar bij het ziekenfondsplan de bezuiniging voor de Rijksoverheid inziet, bij een ziekenfondswet die in hoofdlijnen toch betaald wordt door werkgevers en werknemers en waar de deregulering zit als je een paar dingen uit het ziekenfondspakket haalt en daar een verplichte verzekering voor gaat voorschrijven het kan allemaal zeer wel overwogen en zeer nuttig zijn, maar de uitlegger van lijkt me voor de partij en voor de kiezers een hele goede zaak om wat in kant en klare bewoordingen te doen, zodanig dat dan dat goede wat erin zit ook duidelijk de overhand zou hebben tegenover het slechte wat velen voor schansen inzien. Dat is de presentatie dus op dit punt toegespitst, maar in het algemeen, ik heb er een paar opmerkingen over gemaakt die ik niet helemaal in de inleiding terugvind, dat kan, dat kan uiteraard niet met 11 ontvangen reacties of daaromtrent, maar verleden jaar ook in

deze algemene vergadering heb ik gesteld dat de presentatie vooral zodanig moet zijn dat de burgers begrip hebben voor de narigheid die de fractie en de regering ons af en toe moeten aandoen en dat men dan ook moet uitleggen en ik heb even^{bij} VVD expres inmiddels de indruk dat men daar ook zich niet altijd beperkt tot de hoofdlijnen, in kamerdebatten en in de agenda van de Kamer geloof ik ook dat men zich wat meer tot hoofdlijnen zou moeten beperken maar in VVD expres is de uitleg van allerlei kleine regelingen niet zo erg interessant, de vermelding zeker niet, maar de uitleg van hoofdpunten wel, en ik zou de redactie van VVD expres in overweging willen geven om het nul nummer wat een ongelukkig getal was, het nulnummer nog eens door te lezen een aanzien van de bedoeling om de ..het kader de mogelijkheid te geven aan anderen uitleg te geven van wat er gebeurt en dan zijn er van 5 onderwerpen in elke VVD expres waarschijnlijk 1, die iedereen in den lande bereikt en 4 specialistisch, VVD expres korter, krachtiger en duidelijker uitleg zou waarschijnlijk zowel voor het kader als voor het doorgeven van gedachten veel beter zijn dan een veelheid van technische informatie.

En..ja..U mag best klappen wat mij betreft...gelach...en vooral ook daarbij bij de presentatie van het beleid krachtig spreken maar niet te veel voor je beurt schreeuwen niet te veel dingen verkondigen die je misschien toch niet waar kunt maken dan ga je meer af, dan wat je achteraf niet waar gemaakt hebt, dan dat je er mee zou winnen, dat je soms eens een keer al een week tevoren hebt verteld.

En de presentatie als ik een punt niet uit de beleidsnotitie mag nemen, dat dan is ook mijn laatste punt, dat is dat ik in Vrijheid en Democratie van deze week een artikel heb gelezen van de heer Korthals over burgerlijke ongehoorzaamheid, wel enerzijds staat daar ook weer duidelijk dat dat niet legaal is, waarom noemen we burgerlijke ongehoorzaamheid niet illegale actie, het is een onwettig kind dat de naam heeft, geef het dan de naam, illegale actie, maar verder heb ik in het artikel toch een zekere halfheid geproefd net als bij die huis aan huis krant van de kernwapens, om niet al te duidelijk te zeggen dat het toch illegaal is en wat mij verwonderd heeft is dat de heer Korthals zegt: wij hebben eigenlijk geen uitgangspunt, we

hebben een uitgangspunt in het liberaal manifest en in tegenstelling tot een schrijver in de Volkskrant moet ik toch opmerken dat in dat liberaal manifest bepaald geen lans gebroken wordt voor burgerlijke ongehoorzaamheid het lans breken zou dan ook trouwens niet geweldloos zijn er wordt geen lans gebroken voor burgerlijke ongehoorzaamheid, maar er wordt onder zeer bepaalde voorwaarden gezegd dat je dan in kunt denken in zoverre vind ik de bijdrage van de heer Korthals verhelderend, maar ik had hem graag wat krachtiger gezien; dank U.

Dank U wel, mevrouw Roskam-Abbing.

Mijnheer de voorzitter, als buiten universitair lid van de universiteitsraad in Groningen ben ik de laatste tijd zeer geconfronteerd geweest en ik uiteraard op een zeer bescheiden manier, maar toch met de problematiek van de bezuinigingen, het is een hele moeilijke zaak en dat weet U ongetwijfeld om juist in het kader van deze bezuinigingen met name het onderwijsaspect aan de universiteiten op een aanvaardbaar niveau te houden, er worden nu nieuwe bezuinigingen aangekondigd, ik heb begrepen dat mijnheer Deetman daarover al een politieke uitspraak heeft gedaan, maar desalniettemin zou ik met klem aan de VVD met name aan de onderwijdeskundigen willen verzoeken om zich in deze zaak te gaan verdiepen, want ik ben bang dat de situatie gezien deze nieuwe voornemens wel eens kritiek zou kunnen worden. Met name dus ook de VVD onderwijzers, een beroep om zich zoveel mogelijk in deze materie te verdiepen opdat wij juist als VVD ers in de universiteitsraden ook hierover weten hoe de zaak bij ons ligt. Dank U wel.

Dank U zeer. Mijnheer de Maar en dan mijnheer Talsma.

Mijnheer de voorzitter, dit is een vrij vraaguurtje en het onderwerp dat ik onder Uw aandacht wil brengen en onder de aandacht van de Tweede Kamer fractie valt onder 3 hoofdstukken van deze beleidsnota, het is het onderwerp van de milieuhygiëne, die hier ten onrechte milieubeheer genoemd wordt, milieuhygiëne het terugdringen en het voorkomen van de technische politie waaraan wij allen schuldig zijn geen uitgezonderd, het onderwerp van de milieubeheer dat is een natuurbeschermers en het handhaven van onze landschappen en natuurlijke milieu, wat onder landbouw is gevallen,

een teken aan de wand en tenslotte de volksgezondheid die als een technisch financieel probleem wordt benaderd. Ik herinner de vergadering eraan dat ten tijde van het liberale manifest er een door mij ingediend voorstel is aangenomen waarin er voortdurend gestreefd moet worden naar een juiste verhouding tussen economische noodzakelijkheid ecologische mogelijkheid en welzijns wenselijkheid, tot nu toe is daar weinig van terecht gekomen. Het voor-
treffelijke werk wat destijds de vorige bewindslieden onzer partij, Ginjaar, Tuinman en Wallis-de Vries in gang gezet is, ten aanzien van bescherming der natuur van milieu en de dieren is weinig vooruitzichten getoond en velen met mij zijn daarover verontrust, wanneer ik hier het woord wij gebruik dan is dat niet een pluralis majestatis, maar dat is eenvoudig, ik denk dat ik tracht de stem van allen die de milieuproblematiek en de natuurbescherming even zwaar wensen laten te wegen als de economie- en fiscale vraagstukken, dat ik die stem tracht te vertolken. Wij zijn verontrust omdat wij niet de overtuiging hebben dat bij het begrip normstelling en de milieuhygiëne, die normstelling niet zodanig wordt ontwikkeld dat hij is richting nul, maar dat wij trachten ter wille van de economie en de belastingen die dat opbrengt een zo hoog mogelijk nog net aanvaardbaar niveau trachten te handhaven. Wij zijn verontrust ten aanzien van het milieubeheer, de vorige spreker heeft de zure regen al genoemd, wij zijn verontrust omdat langzaam maar zeker steeds grotere natuur-
gebieden worden op economische gronden, worden opgeofferd zogenaamd omdat het moet. De controverse tussen landbouw- en natuurbeheersing is evident en ik zou het volgende willen opmerken zonder ook maar iemand tekort te willen doen het moge zijn dat de landbouw, hoewel in aantal gering toch het grootste deel van ons grondbezit in beheer heeft, daar staat tegen over dat er bij de andere groeperingen er veel mensen zijn die relatief gesproken maar weinig van dat grondgebied kunnen gebruiken...
Zou U het willen afronden, mijnheer Meijeraam????
Ik wil het zo gauw mogelijk afronden, mijnheer de voorzitter, maar ik hoop dat U mij ook als vroege tijd nog even laat uitspreken, want het is toch van een belangrijk onderwerp. Deze controverse die uit zich dus in strijd en zoals

wij dus weer gezien hebben in de kop van Friesland en zo zien wij dat en constateren dat het Waddengebied langzaam maar zeker toch als natuurgebied in elk geval aan waarde inboet en het ons toezenden van een stuk opgespoten zand in de Dollard is niet voldoende om dat te compenseren, wat heeft dit alles nu te maken met de volksgezondheid? Wij zijn van mening dat het terugdringen in de milieuproblematiek naar een betere omstandigheid de volksgezondheid ten goede komt, als men de kosten in de volksgezondheid wil verminderen dan is dat niet een kwestie van het creëren van werkloosheid onder het medische personeel wat het ook moge zijn, maar is uitsluitend komt dat wanneer wij zorgen dat er minder zieke mensen komen. En verbeterde milieuomstandigheden dragen bij tot minder zieke mensen en minder kosten....

Ja..ja..dank U wel.

Het lijkt me nu erg aardig om nu mijnheer de Wolf het woord te geven, hem kennende..

Voorzitter, staat U mij toe de partij aan te kijken terwijl ik het woord tot haar richt..

Jazeker...

Voorzitter, geachte aanwezigen, het doet mij bijzonder genoegen, dat ik het woord tot U mag richten in aansluiting op de vorige spreker, wij leven in een zonderlinge wereld een wereld waar miljoenen hongeren en aan armoede lijden aan anderen zich baden in weelde en met overschotten aan voedingsmiddelen geen raad weten, en vanuit die gedachte wil ik de aandacht vragen voor de problemen van ons platteland, het platteland waar nog altijd een flink groot deel van onze bevolking woont en werkt en recreëert, momenteel is een belangrijk probleem de beperking van de zuivelproductie, beperking die belangrijke effecten zal hebben voor het inkomen van onze boerenbevolking, en daaraan voorzitter wordt voldoende aandacht besteed, maar wat mij opvalt en wat mij stoort is dat er zo weinig aandacht wordt besteed aan de neveneffecten die daaruit voortvloeien, het valt b.v. eenvoudig te berekenen, dat als gevolg van de beperking van de zuivelproductie de overslag aan veevoedergrondstoffen in de haven van Rotterdam met 1 à 2 miljoen ton per jaar zal verminderen, nu is Rotterdam een hele grote haven maar iets dergelijks zal daar toch zeker niet onopgemerkt voorbijgaan.

Een heel ander effect is dat de vermindering van de zuivelproductie in ons goede land, met het bovenleggende percentage in de orde van grootte tot een omzetvermindering van 1 miljard zal leiden. Een ander gevolg daarvan is dat de werkgelegenheid op het platteland, vooral in de afgeleide sector, in de toelivering, verwerking en in de dienstverlening met orde van grootte van 10.000 arbeidsplaatsen zal verminderen, voorzitter als er een werf moet sluiten, wat een vermindering van 1000 arbeidsplaatsen ten gevolge heeft, loopt het Parlement op hol.

Het verbaast mij en het stoort mij dat dit soort effecten van veel grotere omvang veel minder aandacht krijgen en ik vind het doorgrijselijk als ik een Europarlementariër, ik geloof niet dat het een VVD er was, voorzitter, zeggen men moet bezuinigen op de landbouw ten behoeve van de werkgelegenheid en elke bezuiniging op de landbouw betekent verlies aan werkgelegenheid, nou wil ik niet zeggen dat we maar kunnen doorgaan met overschotten te produceren maar het is niet zo dat bezuinigen op de landbouw betekent dat er ergens anders wel gelegenheid gecreëerd kan worden. Voorzitter, ik doe een dringend beroep op het kabinet en de Kamerfractie om te zorgen dat er onder deze omstandigheden extra steunmaatregelen voor het platteland komen. Om het verlies aan werkgelegenheid en welvaart te compenseren, helaas lijkt het erop dat het de verkeerde kant opgaat, men wil de BRT afschaffen, men wil de onroerendgoedsbelasting op landbouwgronden ..een productiemiddel overwegen, het plattelandsonderwijs wordt gereduceerd, er is een financiële verhouding die de....er is een financiële verhoudingenwet die de plattelandsgemeenten tekort doet ten behoeve van de grote steden, het relatienotabeleid wordt nog steeds voortgezet, dat wil 10% van de boerengrond omzetten in vogelweiden het is ongelooflijk, maar waar.. dit kabinet stelt zich tot taak om jaarlijks 20 miljoen gulden boven water te brengen om boerengrond aan te kopen om daar vogelparken van te maken, aanwezig..terwijl er bezuinigd moet worden op de verwarming van bejaardenhuizen, vogelparken...20 miljoen gulden per jaar..nu nog.. voorzitter, als dit beleid wordt doorgevoerd leidt dit tot enkele 10.000 werklozen extra..en meer dan een mil-

joen..een miljard verhoging van collectieve lasten..kunt U dat uitrekenen?Dat leidt tot rellen in de Noordoostpolder en in Winterswijk,het beleid van onze bewindslieden Winsemius en Braxx oogst een grootst mogelijk onbegrip op het platteland,daar moet wat aan veranderen, ons platteland,de open ruimte tussen onze dorpen is een van onze belangrijkste bedrijfsgebieden en ons platte land is te belangrijk en onze natuur is te mooi om het beleid te laten bepalen in die mate waarin het gebeurt door de studeerkamertheorieën van landschaparchitecten en natuurbeschermers waar de vorige sprekers over pleiten. Voorzitter,natuurlijk en dat moet onze eerste prioriteit zijn de reinheid van de bodem,van het water en van de lucht worden beschermd.Maar juist de zachte milieuzaken moeten wat minder prioriteit hebben,voorzitter ik doe een dringend beroep op ons kabinet en op de Kamerfractie, om ernaar te streven dat er meer gebeurt om de welvaart op het platteland in stand te houden..

Zou U willen afronden???

Ik rond af..

Went voorzitter,het lijkt erop dat het kabinet het contact met het platteland heeft verloren,onze steden kunnen slechts welvarend functioneren,bij de gratie van een welvarend achterland en daarom geloof ik goed dat het goed is dat onze VVD volgende week de boer opgaat,ik hoop dat onze Kamerleden goed zullen luisteren en dat onze bewindslieden daar ook aanwezig zullen zijn en dat zij ook meenemen wat ik net heb opgemerkt,ik heb gezegd,voorzitter,ik heb gezegd en ik dank U zeer.

Applaus.

Dank U wel...Mijnheer Hafkamp..Wilt U over het zelfde onderwerp spreken??

Neen,een ander onderwerp...

Dan gaat mijnheer Talsma voor,want die stond er al eerder. Daarna de heer Hafkamp en dan...

Mijnheer de voorzitter,ik zou graag 2 opmerkingen willen maken over het onderwerp rechtshandhaving.

Dat is al gister aan de orde geweest en genoemd,het is uitvoerig aan de orde geweest bij de begroting van justitie,

ik heb alleen maar lof voor hetgeen daar is gezegd door zowel onze bewindsmen als door de betrokken fractieleden, alleen dat waren opmerkingen die gingen meer wat ik zou willen noemen een kwantitatieve richting, de moeilijkheden met de betaling van de maatregelen, de eventuele beperking weer op de bezuiniging, men had het over meer politie, meer rechterlijk personeel, meer celruimte, een regeling van de rechtshulp, allemaal onderwerpen die geld kosten, ik zou de aandacht willen vragen voor een tweetal punten op het gebied van de rechtshandhaving die niet zoveel geld kosten, meer van zou ik zeggen kwalitatieve aard zijn. het eerste betreft de handhaving van de openbare orde, daar bedoel ik nou niet mee zoals ook terecht ook door onze fractievoorzitter gisteren gezegd is in zijn voortreffelijke speech, het leu en order idee van alles wat niet mag moet ook worden verboden en moet worden ingegrepen, ik bedoel daarmee het genuanceerde handhaven van het recht zoals het ook in ons liberaal manifest en liberaal partijprogramma is neergelegd en wat ook bij de begroting is genoemd de afweging om te komen tot een redelijk niveau van rechtshandhaving, ik ben het daar van harte mee eens, maar ik noem een geval en er zijn er meerdere te noemen waarvan ik zeg dat moet toch mogelijk zijn om daar wat aan te doen en het niet te laten lopen zoals het gegaan is.

Ik neem als voorbeeld het kantoor van de vereniging Nederland-Zuid Afrika in Amsterdam, wat door een groep andersdenkenden althans een groep die met het Zuid Afrika beleid niet eens was, is opengebroken, waar vernielingen zijn aangebracht en waar de bibliotheek in de gracht is gesmeten, ik heb dat niet uit een veel gelezen ochtendblad, maar uit onze kwaliteitsavondkrant en daar lees ik dat er voor 200.000 gulden in dat gebouw vernield is dat het ongeveer 1½ uur heeft geduurd, dat de pers er uitvoerig bij was, er staan nog foto's in de krant en dan eindigt dat bericht er werden geen aanhoudingen verricht.

Dan zeg ik mijnheer de voorzitter dat daar bij een redelijke rechtsafweging handhaven uiterst gevaarlijke dingen daar aan de orde zijn, het vernietigen het verbranden van ... lectuur is een van de ergste zaken geweest, die het natieregim

wil het hier niet helemaal vergelijken, maar het begint er vervaarlijk dicht op te lijken.

En nou het En nou gaat het er mij niet om dat deze personen bij de kraag worden gevat en in de kerker worden geworpen, dat is een zaak van de rechter, ik vind wel dat de politie althans de ergste aanvoerders hoort mee te nemen naar het politiebureau en daar proces verbaal van hoort op te maken, al was het alleen maar om niet de indruk te wekken dat men voortdurend zijn op zich zelf toegestaan en meningen en afwijkende meningen mag uiten door op grote schaal vernielingen te plegen en bibliotheken in de gracht te gooien. Applaus.

Dit hoeft, mijnheer de voorzitter, geen geld te kosten, goed een heel klein beetje, maar het zijn geen begrotingsposten het is ook geen zaak waar het gemeentebestuur iets mee te maken heeft er zijn rechtstreekse misdrijven aan de orde, lokaal vredebreuk, vernieling, openbare geweldpleging tegen goederen, verantwoordelijkheid van de justitie en ik vind dat de minister en de Kamerleden hier meer aandacht aan moeten geven en ik geloof dat het ook nodig is, ik hoor wel eens vertellen als het over deze onderwerpen gaat het lijkt wel of Ed van Thijn de VVD rechts voorbij streeft bij de rechtshandhaving, zo hoeft het niet te zijn, mijnheer de voorzitter, maar ik vind wel dat hier wat aan gebeuren moet, onder een liberaal bewind, mijn tweede opmerking betreft de procedure-moeilijkheden in kraakgevallen.

De wet zegt dat als je iemand voor de rechter wilt brengen zijn naam moet kunnen opgeven, dat gebeurt juist door krakers vaak niet, die zijn vaak ook nog gesteund door sociale advocaten daarin geschoold om anoniem hun werk te verrichten, dat betekent dat zij niet voor de rechter kunnen worden gebracht en dat betekent dus ook dat er niks kan gebeuren, dat heeft er wel toe geleid dat een wanhopige huiseigenaar een knokploeg huurde die dan de kralers eruit smiet en die er dan zelf in ging zitten, dan is de justitie zeer actief en zet onmiddellijk met politie optreden die eigenaar met zijn trawanten er weer uit, onder het motto, en daar ben ik het mee eens, men mag

men mag geen eigen richting plegen en ik vind het heel goed dat dat beginsel overeind wordt gehouden, richting, mijnheer de voorzitter, eigen richting dat is hetzelfde als rechter dan moet er wel de bevoegde rechters kunnen zijn aan wie men dat conflict wat er dan is kan voorleggen en het is een elementair beginsel dacht ik van een rechtstaat dat dat in de wet mogelijk gemaakt moet worden. Daar is ook een wetswetje over in de maak, de heer Korthals-Altes zegt daar terecht bij dit is om in een leemte in het wetboek van rechtsvordering te voorzien..dat wetje is bij de Kamer al aanhangig gemaakt toen de leegstandswet onder een kabinet van andere signatuur niet in werking kon treden omdat dat zou betekenen, U weet dat wel, maar ik ga niet op details in, een register bij de gemeenten van leegstaande percelen, dat zou 70 tot 80 miljoen per jaar kosten, in 10 jaar geschat op een totaal van een miljard, toen al onaanvaardbaar, ik dacht nu helemaal, zeker ook als je praat over deregulering, maar toen heeft de toenmalige bewindsman van andere politieke signatuur het stukje van het anomiem dagvaarden eruit gelicht, kort gezegd dat de deurwaarder dagvaardiging in de brievenbus kan stappen van het betrokken perceel, moet adverteren ik nog een paar dingen meer, kortom een regeling dat de rechter wel erin betrokken kan worden. Dat wetje is destijds niet uitgevoerd, niet uitgewerkt omdat het toenmalig kabinet viel, het heeft tot mijn spijt nogal lang geduurd tot oktober vorig jaar dat de minister het bij de Kamer aanhangig maakte en wat mij nou verdriet, voorzitter, is dat op het lijstje wat de fractie heeft gepubliceerd van activiteiten er niets over deze wet staat, ook deze wet kost niks, de partijen, zelfs de Partij van de Arbeid, zijn het er in grote lijnen allemaal over eens en ik lees dus wel vele andere wetten waar men mee bezig is, ik zal dat nou om de tijd maar niet opsommen, het spijt mij dat dit niet veel meer aandacht van de fractie heeft. Ik zou de fractie dringend willen verzoeken mijnheer de voorzitter om a.s. dinsdag als zij vergadert over dit congres als een van de eerste punten te kijken

of ze dit gavalletje niet onderuit de stapel kunnen tillen en op zeer korte termijn in het Staatsblad kunnen brengen. Dank U zeer.

Wij merken dat U weet hoe het werkt in de fractie.
Mijnheer Hafkamp.

Ja, voorzitter, dank U wel, heel kort even een vraag die ik wilde stellen als aandachtig volger van de Nederlandse politiek ten opzichte van de Nederlandse Antillen, een Rijksdeel waarover je niet vaak veel over hoort op partijcongressen van de VVD, onlangs heeft de Tweede Kamer fractie de specialist de Antillen specialist van de Tweede Kamer fractie hebben een motie..een oude motie opnieuw opgepoetst, waarin bij. Wij de Nederlandse regering erop aangedrongen wordt om contact op te nemen met het Antilliaanse kabinet om te voorkomen dat er in de toekomst sprake zou zijn van een grote toeloop van Antillianen naar Nederland.

De feiten liggen zo dat juist de laatste jaren duidelijk sprake is van een duidelijk afnemende interesse van Antillianen om zich in Nederland te vestigen, uit de Antilliaanse pers weet ik dat die motie nogal wat sensatie heeft gewekt en dat er eigenlijk al aanwijzigingen zijn dat het een enorme paniekreactie veroorzaakt, zodat ik vrees dat die motie juist een averechtse uitwerking zou hebben.
Dank U wel.

Mevrouw Jonker.

Mijnheer de voorzitter, ik zou graag van de Tweede Kamer fractie een nadere toelichting willen hebben op het beleid ten aanzien van het hoger onderwijs.

Op de punten in de beleidsnotitie voor de toekomstige tijd staat genoemd de schaalvergroting en de taakverdeling in het hoger beroeps onderwijs, een en ander zou ongetwijfeld ook een geografische herschikking van het hoger onderwijs met zich meebrengen, ik zou graag willen weten in hoeverre over de gevolgen van een dergelijk geografische herschikking met name voor het noorden van het land al nadere gedachten bepaald zijn.

Dank U wel..mevrouw van Veghel.

Mijnheer de voorzitter, vorig jaar zijn wij opgeschikt door diverse stakingen bij ambtenaren en vele gemeenten hebben ieder op zijn eigen wijze getracht daar enige regels voor te scheppen, het is nu betrekkelijk rustig, maar ik denk dat ons nog heel wat hete tijden te wachten staat, temeer daar vele gemeenten om financiële redenen, b.v. de secundaire arbeidsvoorwaarde aan het aanpakken zijn en dat het er ook naar uitziet dat we in de toekomst nog meer aan de ambtenaarsalarissen zullen gaan knabbelen..het lijkt mij toch meer dan noodzakelijk dat wij weer eens gaan stilstaan bij het stakingsrecht van de ambtenaren, er zijn ambtenaren voor wie het eigenlijk heel erg vervelend zou zijn als we zouden gaan staken en ik denk dat het niet langer verantwoord is daarmee te wachten totdat de acties weer gaan beginnen en ik vraag me af of de zinsnede het nastreven van gelijkwaardigheid en arbeidsvoorwaarden tussen ambtenaren en vergelijkbaar werkenden in het bedrijfsleven ook daarop staat en ik zou mij kunnen indenken dat we nu, nu het betrekkelijk rustig is met elkander ook rustig over deze zaak zouden moeten praten.

Dank U wel.

Mijnheer Meulemans.

Ik heb een korte vraag, ik wilde vragen of er bij de toelichting die de fractie geeft over de motie Lansing-Kamp.... over de uitwerking van de motie Lansing-Kamp ook het... twee aspecten bekeken kunnen worden, het handhaven van het huidige peil van de volksgezondheid en het mogelijke verlies van arbeidsplaatsen in bijkomende sectoren, ik denk b.v. aan de dental industry en de VLHT.

Dank U wel...gaat Uw gang.

Ja, mijnheer de voorzitter, een kleine aanvulling aan de vorige spreker achter deze mikrofoon omtrent de rechtshandhaving in dit land, ik kan zeker niet verbeteren wat hij daarin gezegd heeft, ik onderschrijf dat helemaal, ik had alleen daar nog aan willen toevoegen, dat het U ongetwijfeld bekend is, althans bekend zou moeten zijn, dat 3 dagen geleden in de landerijen rondom het vliegveld Woensdrecht

een stoorzender geplaatst is en dat die stoorzender reeds een proefuitzending gedaan heeft en ik vraag mij af of wij in dit land nou maar moeten toestaan dat dit soort mogelijkheden van het moedwillig veroorzaken van vliegtuigongelukken alleen maar om te laten blijken dat men het niet eens is met bepaalde beslissingen, maar moet worden getolereerd en of daar niet de nodige aandacht aan moet worden besteed. Dank U wel.

Aplaus.

Mijnheer Meijer.

Afdeling Naarden.

Mijnheer de voorzitter een belangrijk uitgangspunt van dit kabinet is, het terugdringen van de collectieve lasten van de overheid ten bate van de privatesector, ik ben daarom nogal verbaasd geweest in het begin van dit parlementaire jaar over de reactie van onze Kamerfractie. In die zin dat de regering het plan had om een huurverhoging van 4% in te voeren, daar werd geprotesteerd van de zijde van het CDA en de heer de Vries was kennelijk van plan dat lager te doen zijn...er is een motie de Vries-Nijpels gekomen om daar 3% van te maken en ik dacht dat dit toch wel in strijd is met dat grondbeginsel wat ik U daar straks heb genoemd, ik kan me ergens voorstellen dat er compromissen moeten gesloten worden, maar ik dacht dat het bijzonder belangrijk was dat dergelijke compromissen dan ook naar buiten worden verklaard voor de kiezers ook dat is weer een stukje p.r. waar ik al eerder over gesproken heb. Dank U.

Dank U wel. Wie van U nog??

Over de beleidsnotitie of over het beleid van de Tweede Kamer fractie, Eerste Kamer fractie of het Europese Parlement.

Ja...Europees Parlement.

Gaat Uw gang.

Ik heb nog een vraag over het kader van het minderhedenbeleid. Ik zou graag een toelichting in hoeverre het verlenen van stemrecht aan buitenlanders niet in het bezit van het Nederlanderschap past in het uitgangspunt gelijke rechten, gelijke plichten.

Dank U wel. Mevrouw...

Mevrouw Tamboerse uit Wassenaar.

Ik zou graag vragen hoe het staat met de plannen van de Arvo 2 voor het voortgezet onderwijs, ik werk zelf in het onderwijs en aan een kant is er dan vanuit het onderwijs ongerustheid over de op til zijnde veranderingen, want over het algemeen zijn de onderwijsgegenden niet zo erg voor dat er al te veel onrust in het onderwijs is, maar ook vanuit de ouders zijn er ongeruste klanken of er weer inderdaad grote veranderingen in het systeem komen. Dank U wel.

De voorzitter van de VVD in de gemeenteraad van Groningen, mevrouw Siertsema.

Dank U wel, voorzitter..

We hebben al diverse keren vaker aandacht gevraagd voor de presentatie van het beleid en ik moet U zeggen dat ik daar weer naar mijn idee een bijzonder slecht voorbeeld van zag waar ik erg van geschrokken ben, dat was de mededeling met name op de televisie deze week, grote letters kabinet CDA-VVD, geen vergoeding meer van medicijnen in het ziekenfondspakket, eerste 2 dagen ziekenhuis voor eigen rekening, dan komt er veel verder kleine mededeling dat men overweegt, dus een andere vorm van verplichte verzekering om dit te dekken, maar de eerste schok is er al door de manier waarop dat nieuws gebracht werd, en ik zou erg Uw aandacht daarvoor willen vragen om die dingen toch op een als het kan op een voorzichtiger in ieder geval duidelijker wijze voor het publiek te brengen. Dank U.

Gaat Uw gang.

Mijn naam is Spijker, uit Soest, ik wilde graag een tweetal vragen stellen over de defensieproblematiek, ik geloof dat mijnheer Zoutendijk op zeer treffende wijze het belang van dat bondgenootschap naar voren heeft gebracht en ook op een goede wijze heeft ingeschat de bedreiging ..de dreiging vanuit de Warschau-pact overmacht, diezelfde goede woorden die staan in de inleiding voor de defensienota 84-93, echter het beleid wat daaruit voort zou moeten vloeien heeft een hele andere strekking, twee dingen wil ik daar graag uitlichten, op de eerste plaats het terugbrengen

van de conventionele artillerie met 6 afdelingen van 20 naar 14, zowel paraat als mobilisabel, terwijl de Warschau-pact overmacht steeds maar groeit en op de tweede plaats vraag ik me af hoe het mogelijk is, dat er niet ingegrepen wordt, op een reële en goede wijze op het aandringen van de NAVO om op grote schaal meer eenheden in de Bondsrepubliek te legeren, om tegemoet te komen aan de problemen onderstreept die zullen gaan ontstaan wanneer wij in tijd van crisis daar nog even naar toe moeten met het overgrote deel van de landmacht. Dank U wel.

Dank U zeer, mijnheer Markuze.

Voorzitter, gisteren is wel gesproken dat men misschien wat laat eens moet stilstaan bij het probleem dat sommige bezuinigingen bij sommige groepen wel erg ongelukkig tegelijk aankomen, in dit verband de plannen die daarnet door mevrouw uit Groningen aan de ~~xxx~~ orde zijn gesteld, samengevat onder het etiket ontmanteling ziekenfondsen, ik zou graag willen weten of het waar is dat men uitgerekend in deze tijd mensen wil opzadelen met extra lasten die kunnen oplopen tot een kleine duizend gulden per jaar, dat is een, in de tweede plaats zou ik graag een uitleg willen hebben of de bureaucratie die op het ogenblik door de ziekenfondsen die zou bestaan hoe die wordt vervangen want ik ..eh...wanneer je een toestand krijgt dat mensen enerzijds verplicht verzekerd zijn in een ziekenfonds en anderzijds zich vrijwillig moeten bijverzekeren, wat voor papierwinkel brengt dat met zich mee?? Dank U zeer.

De laatste vragensteller gaat Uw gang.

Venema, uit Groningen.

In aansluiting met wat mevrouw Siertsema heeft gezegd over een wat ongelukkige presentatie van beleid, kan ik in dit verband misschien ook wijzen op het plan van de emancipatieraad om slachtoffers van geweldsmisdrijven te betrekken bij het bepalen van de strafmaat, dat lijkt me in tegenstrijd met het principe dat je geen eigen rechter mag spreken, ik zou willen vragen, misschien kan de fractie wat meer toelichting geven waarom zij toch vindt dat dit plan een goed plan is.

Dank U wel, mevrouw.

Mevrouw Tammen van de afdeling Zaanstad, voorzitter.
Voorzitter, verslaving aan verdovende middelen als opiaten, heroïne en afgeleiden daarvan, zijn in eerste instantie mogelijk door voor handen zijn van dergelijke producten, producten die in belangrijke mate worden voortgebracht in arme onderontwikkelde landen, voor de hand lijkt het telen van dergelijke producten aldaar te doen verbieden, evenwel de arme boeren leven aan de rand van hun bestaan daar, zullen dat eigener beweging niet doen, anders dan dat hun regeringen het mogelijk is daartoe dwingende maatregelen voor te schrijven, daarbij een alternatief aanbiedend om die mensen andere producten te doen kweken en of daar dan gelden ter beschikking te stellen, gelden waarover die arme landen veelal niet beschikken en ontwikkelingshulp daaraan met dat doel allerzins verantwoord is, mijn vraag is doet ons land aan een dergelijk deel van die ontwikkelingshulp ook mee en zoja, in welke mate?

Dank U wel.

Geen vragenstellers meer, ik dank ook dat de fractie minstens 1½ uur nodig heeft, om al Uw constructieve bijdragen te verwerken tot een aanvaardbaar antwoord, zij gaan daarover vergaderen samen met de leden van het Europees Parlement in de Klaas Weide Zaal, aangegeven is waar dat is en het hoofdbestuur, algemeen secretariaat en de pers komen bijeen in de terras zaal, ik schors de vergadering tot 2 uur.

De vergadering is heropend.

Het woord is aan de heer Nijpels.

Dank U wel voorzitter, ik denk dat het goed is als ik op de eerste plaats iets zeg over de brief van mijnheer Meijeraam en het mondelinge commentaar zoals hij dat daaraan toe heeft gevoegd, vooral omdat het hier gaat om een algemeen punt, waar ik gisterenavond in mijn bijdrage in deze algemene vergadering ook iets over heb gezegd en dat betreft de presentatie van het beleid, de heer Meijeraam die pleit in zijn schriftelijke bijdrage in het kort samengevat voor beleid, voor een presentatie waaruit wat meer sociaal bewogenheid zou blijken en ik moet U zeggen dat ik me de kritiek van mijnheer Meijeraam kan voorstellen en dat ook de Tweede Kamer fractie begrip heeft voor die kritiek, het is voor ons altijd buitengewoon een probleem maar we realiseren ons heel goed, dat de presentatie in feite de achilleshiel is van dit kabinetsbeleid, het geldt voor het kabinetsbeleid, het geldt ook voor het beleid zoals de regeringsfracties dat denken te gaan voeren, we proberen als Tweede Kamer fractie iedere keer weer opnieuw te benadrukken waarom maatregelen worden genomen, we proberen er ook voor zorg te dragen dat als bepaalde maatregelen vervangen kunnen worden door rechtvaardigder maatregelen om daartoe ook toe over te gaan, maar ik wil dat heel uitdrukkelijk zeggen, je bent in dit soort gevallen afhankelijk van het beleid dat de media vinden dat ze moeten voeren en dat houdt dus ook in dat je een plan in de Kamer nog zo goed kunt presenteren, maar als je 3 kwartier in de Kamer aan het woord bent en er wordt vervolgens 15 of 30 seconden vanuit gezonden, dan zal het U duidelijk zijn, dat dat betekent dat je zelf in belangrijke mate ook afhankelijk bent van de wijze waarop de media bepaalde standpunten naar voren brengt en ieder geval is het zo dat, of ik moet zeggen in alle gevallen is het zo dat als zo'n presentatie goed verloopt dan hoor je er uiteraard geen kritiek op en U moet er vanuit gaan als U nou eens zelf de voorbeelden op een rijtje zet waarvan U zegt nou daar is de presentatie wat minder gelukkig geweest, dat dat dan maar gaat om een klein aantal voorbeelden, we doen ons best om in ieder geval dat soort punten te vermijden dat die onduidelijkheid

ontstaat, maar ik zeg U er ook bij, dat ik U op dit punt geen 100% garantie kan geven, ik voeg er nog aan toe en ik geloof dat dat ook eigenlijk nu we vandaag en ik zal er straks wat meer over gaan zeggen, over dat hele ziektenfondspakket, dat we in Den Haag geteisterd worden door een ware epidemie daar waar gaat om het uitlekken van stukken. U heeft afgelopen weken in Vrij Nederland zelfs in Vrij Nederland van voorafgaande week ook, zelfs heel geheime notulen van de ministerraad kunnen aantreffen en het zal U duidelijk zijn, dat je in dit land kennelijk niets meer vertrouwelijk kunt bespreken, dat houdt dus in dat als er gesprekken worden gevoerd tussen fracties en tussen bewindslieden, als er gesprekken worden gevoerd in de fractie dat je dan altijd het risico loopt dat zo'n verhaal op een of andere manier naar buiten komt met alle nare effecten die daaraan vastzitten. U kunt er van opaan dat we ook op dat punt proberen een zo zorgvuldig mogelijk beleid te voeren maar als zelfs in dit land geheime notulen uitlekken, waar alleen maar de 16 bewindslieden over beschikken en die niet het departement in mogen gaan, dan zal het U duidelijk zijn dat er natuurlijk verwijten kan worden gemaakt, daar waar het gaat om de verhalen die niet goed in de publiciteit komen, maar je kunt als bewindsmen en je kunt ook als kamerlid al het mogelijke doen, maar je kunt nooit kennelijk voorkomen dat bepaalde zaken toch naar buiten komen met alle nare gevolgen vandien en de nare gevolgen hebben we met name ook gezien daar waar het gaat om dat hele ziektenfondspakket. De heer Meijeraam die zegt ook nog het een en ander over de VVD expres, over die VVD expres wil ik kort zijn, wat was de bedoeling daarvan? De bedoeling was dat we aan de leden korte bondige en inhoudelijke informatie zouden geven over de wekelijkse zaken zoals die in de Kamer aan de orde waren, met andere woorden geen loze kreten, geen propaganda taal, maar juist inhoudelijke informatie en dat houdt in dat die VVD expres ook niet moet worden gezien als een soort propagandablad ten opzichte van het kader, het is een blad waarin we op een zakelijke wijze proberen aan te geven wat het beleid is geweest van de fractie terzaken van bepaalde punten. Daar waar het gaat om een uitgebreide uitleg

een uitgebreide interpretatie van dat wat we doen, daarvoor is Vrijheid en Democratie en daarin treft U dan ook wat breedvoeriger uiteenzettingen aan over beleid zoals de fractie dat voert, ook dikwijls een beleid dat dan door kamerleden persoonlijk in artikelen wordt verantwoord, ik geloof dat wij met deze VVD expres op de goede weg zijn, natuurlijk er is altijd commentaar mogelijk, er zijn op een aantal punten verbetering mogelijk, maar ik geloof dat we juist erop toe moeten zien dat die VVD expres geen propagandableadje wordt van de Tweede Kamer fractie van de VVD, maar dat U als kader inhoudelijke informatie heeft zodat U zoals de voorzitter altijd uitdrukt als je met de buurman praat over de heg, ook precies het antwoord hebt, op de vraag die de buurman dan iedere zaterdagochtend weer stelt.

Dan kom ik op de brief van de afdeling Harderwijk en hier mijnheer Meijeraam hoeft niet ongerust te zijn want de verdere vragen die hij heeft gesteld over deregulering en over die schokeffecten die worden straks nog uitgebreid behandeld.

Harderwijk en Hierden die praten over het politiebeleid, ik, ..ik dacht dat ik gisterenavond al uiteen had gezet hoe de VVD fractie daarover denkt en waar we op dat punt prioriteit aangeven.

Een tweede belangrijke vraag gaat over de belastingmaatregelen, waardoor de Nederlandse automobilist gesteerd zou worden. Ik kan U daarover zeggen dat in het voorjaar van 83 mijn collega de Grave een motie heeft ingediend in de Tweede Kamer en die motie droegen wij het kabinet op om tot 85 niet met voorstellen naar de Kamer te komen die zouden voorzien in een stijging van die lastendruk voor de automobilist, die motie is aangenomen tot op heden heeft die motie gewerkt, want we hebben van het kabinet nog geen voorstellen gekregen die voorzien in een lastenverzwaring van die automobilist, mocht dat alsnog komen dan kunt U ons op dit punt aan deze toezegging houden, want de Tweede Kamer fractie van de VVD is niet scheutig met het indienen van moties, maar als ze er een indienen als die wordt aangenomen, dan houden het kabinet daar ook aan.

Ik kom dan op de brief van de afdeling Laren-Blaricum, die praten over het personeelsbeleid en die vragen of ik

in het kort, in staat zou zijn, het beleid van de Tweede Kamer fractie en het kabinet op dit punt uiteen te zetten. Ik wil dat graag doen, voorzitter, en ik doe dat dan in het licht van dat wat al in de beleidsnotitie is verwoord, ik neem aan eigenlijk dat een groot aantal vragen van de afdeling Laren-Blaricum al in die beleidsnotitie is verwoord, ik wil toch nog eens graag in het kort zeggen wat er in ons land op dat punt aan de gang is, sinds 1970 hebben we een groei gekregen van het ambtenarenapparaat met zo'n 350.000 inclusief de trendvolgers, 500.000 banen zijn er verloren gegaan in het bedrijfsleven en duidelijk was dat die uitgaven, die daarmee samenhangen dat die door de overheid op dit moment niet meer opgehoest kunnen worden, dat houdt dus ook in dat personeelskosten dus ook kosten van ambtenaren niet uitgezonderd kunnen worden, als ze praten over ombuigingen, vandaar ook, dat we in het regeerakkoord met elkaar hebben afgesproken, dat we in de sector arbeidsvoorwaarden, collectieve sector 6 miljard zouden bezuinigen, de VVD fractie heeft die opdracht meegegeven aan het kabinet, we wisten met zijn allen of U wist toen de partijraad het regeerakkoord bespraken dat dit beleid in aantocht zou zijn en wellicht dat sommige mensen er nu achter komen dat als we afspraken maken als VVD-ers dat we daar dan ook de partij aan houden, dat houdt dus in dat we in dit opzicht het beleid van de minister van binnenlandse zaken steunen, dat die ombuigingen op tafel moeten komen en dat het uiteraard wel op een verantwoorde wijze moet gebeuren, wat bedoel ik daarmee?? Ik bedoel daarmee dat wij daar waar het gaat om de nieuwe ombuigingen die nog steeds moeten volgen op de afspraken die we in het regeerakkoord hebben gemaakt, wij met name kiezen voor kortingen in de sfeer van pensioenen, dus het aanpakken van de pensioenregelingen en vooral ook het aanpakken van het volume aan ambtenaren, dat houdt dus in dat we zoveel mogelijk wensen af te zien in de resterende kabinetsperiode van brutokortingen op de salarissen zoals ambtenaren en trendvolgers die krijgen.

Tweede opmerking die ik daarover zou willen maken, heeft betrekking op onze visie over hoe nou die ambtenarensalarissen zich de komende jaren zullen moeten ontwikkelen, we kiezen daarbij voor een zoveel mogelijk parallel laten lopen van die salarissen van ambtenaren aan dat wat in het bedrijfsleven wordt uitbetaald, we hebben daarvoor de beroemde pakketvergelijking, mijn collega Linschoten heeft bij het recente debat over het ambtenarenbeleid in de Kamer nog bij Rietkerk erop aangedrongen om nu op korte termijn met de resultaten van die pakketvergelijking te komen, ik kan U eigenlijk al in het kort zeggen wat naar alle waarschijnlijkheid de conclusie zal zijn van die pakketvergelijking, dat is dat de middelbare- en de hoge betaalde ambtenaren dat die in verhouding met het bedrijfsleven te weinig krijgen en dat met name de lager betaalde ambtenaren dat die in verhouding met het bedrijfsleven te veel krijgen en dat schetst al in het kort de politieke problemen die we zullen gaan krijgen, als we straks in de Kamer gaan praten over de pakketvergelijking, want het zal U duidelijk zijn dat onze coalitiepartner op dit punt de heren, minister van binnenlandse zaken nog wel voor verrassingen zal willen gaan plaatsen, de kamercentrale Amsterdam die verzoekt a. het drugsbeleid aan de orde te stellen, b. het mediabeleid. Ik zou over dat mediabeleid een paar opmerkingen willen maken, ik heb daar gisterenavond het een en ander over gezegd, maar ik denk dat het goed is dat ik nog eens even in het kort aangeef wat nou de bezwaren van de VVD fractie waren tegen dat derde net en wat onze bezwaren waren tegen het toelaten van omroepen bij die abonnees t.v. onze bezwaren tegen het derde net luidt in het kort als volgt, eerste plaats leidt dat derde net tot een kijkgeld verhoging van zo'n 40 tot 60 gulden, een kijkgeld verhoging, waar U als burger niet onderuit komt, want U wordt als burger automatisch voor Uw kijkgeld, voor Uw omroepbijdrage aangeslagen, derde net, tweede argument zal de ontvangst van België en Duitsland in grote gedeelten van het land bemoeilijken c.q. onmogelijk maken derde plaats denken wij dat er in ons land geen hond zit te wachten op een derde net zoals dat nu vorm gaat

krijgen, het wordt een rommelnet, 28 zendgemachtigden, zonder leden, ik geloof dat de aantrekkelijkheid van het derde net, dat die heel gering is in dat kader is het ook merkwaardig dat het CDA dat derde net eigenlijk eerst heeft gepresenteerd om een tegenwicht te kunnen hebben bij die abonnee t.v. en nu opeens dat derde net in deze vrij vreemde vorm presenteert met andere woorden de eigenlijke bedoeling van het CDA wordt ook met dit derde net niet gerealiseerd, een reden temeer voor het kabinet in onze ogen om dat derde net af te wijzen. Vierde punt, derde net in deze vorm betekent dat de dagbladpers belangrijke concurrentie zal gaan krijgen, daar waar het gaat om de advertentiegeden, het betekent dus dat de dagbladpers in een zeer nadelige positie wordt gezet, het betekent ook dat de discussie over het derde net als dat zou worden doorgevoerd en ik hoop dat niet dat die ongetwijfeld gevolgd zal worden door weer een nieuwe discussie over extra gelden die we dan voor de dagbladpers ter beschikking zullen moeten stellen. Waarom geen omroep op abonnee t.v.?

Eerste plaats gaat het om een nieuwe technologie, om nieuwe werkgelegenheid en wat we nu de afgelopen jaren juist in ons land hebben gezien, dat is dat het omroepbestel juist niet in staat is om aan die technologische eisen, om met die technologische veranderingen in voldoende mate mee te gaan, vandaar ook ons standpunt laat dat bedrijfsleven nu de vrijheid krijgen om juist met die abonnee t.v. een nieuwe weg in te slaan in het Nederlandse mediabeleid en laat de omroepen daar zoveel mogelijk buiten blijven, tenzij dat gebeurt op verzoek van het bedrijfsleven zelf en op de wijze zoals het bedrijfsleven daar ook zelf over denkt. Tweede plaats betekent het en het zal duidelijk zijn het toelaten van omroepen op abonnee t.v. de zoveelste klap in het gezicht van het Nederlands bedrijfsleven met name de sector die zich bezig houdt met het mediabeleid, die hadden na 40 jaar gehannes in het Nederlands omroepbeleid mogen verwachten dat het kabinet en de fracties zich nu eindelijk eens zouden houden aan de toezeggingen die in het verleden zijn gedaan, met andere woorden het bedrijfsleven zou mogen verwachten

dat zij die abonnee t.v. voor zichzelf zouden krijgen ik zeg dat dan tussen aanhalingstekend omdat onze doelstelling juist bij het scheiden van abonnee t.v. en van omroepen is dat bedrijfsleven die eigen kans te geven de concurrentie dus in dat hele mediabeleid zo groot mogelijk te houden, zodat uiteindelijk de kwaliteit voor de burger de maximaal mogelijk is.

Voorzitter, het drugsbeleid.

Er staat hier vrij algemeen in een regeltje drugsbeleid.. eh...ik zal mijn eigen interpretatie geven aan dat wat de kamercentrale Amsterdam nu graag te horen zou willen krijgen en ik sluit dan tegelijkertijd aan, de kamercentrale Amsterdam zoals altijd hier present die is het met mijn standpunt eens ..dat is plezierig.. mevrouw Tamming heeft ook een vraag gesteld over drugsbeleid en ik zal proberen die vragen zoveel gemeenschappelijk te behandelen. Eerste plaats wat vindt de VVD fractie van het beleid zoals dat in Amsterdam wordt gevoerd?

Je moet daarbij goed voor ogen houden, dat als we praten over het Amsterdamse beleid, dat is heel dikwijls zo in Amsterdam, dat we dan praten enerzijds over het beleid dat de Partij van de Arbeid dat voorstond in de nota, anderzijds dat we praten over het beleid zoals dat uiteindelijk door een meerderheid in de gemeenteraad is geaccepteerd, en zoals de gemeenteraadfractie van de VVD ook beeldend heeft verwoord in Vrijheid en Democratie van een paar weken geleden, de VVD fractie is over dat drugsbeleid nog aan het praten, het is in ieder geval duidelijk dat wij als uitgangspunten zullen nemen, de lijnen zoals die vastliggen in het rapport van de Telderstichting een rapport dat zo 1½ jaar geleden is uitgebracht, dat houdt dus in dat het beleid zoals de fractie dat voorstaat op een aantal punten zal botsen met het beleid zoals de meerderheid in de Amsterdams gemeenteraad dat voor staat. Daar waar het gaat om experimenten lijkt het erop alsof in Amsterdam de plannen uiteindelijk toch een wat andere vorm hebben gekregen dan we in eerste instantie dachten, als dat beleid in Amsterdam erop neer gaat komen dat er vrijelijk geëxperimenteerd kan worden en het verstrekken van drugs aan zwaar verslaafden dan is de Tweede Kamer fractie daarop tegen, als het erom

gaat dat in de medische sfeer kijken en nadenken over de wijze waarop zwaar drugverslaafden kunnen helpen en waarop we ook kunnen proberen die criminaliteit die voortvloeit of een gevolg is van dat druggebruik, als we dat daarmee kunnen voorkomen dan is er met de Tweede Kamer fractie van de VVD in dat opzicht te praten voorop moet staan en ik heb dat gisterenavond ook gezegd in mijn bijdrage voor dit congres, dat met name die internationale handel moet worden aangepakt en op dat punt heeft Korthals-Altes een aantal initiatieven genomen, een wetsontwerp ingediend en wij steunen dat wetsontwerp ook van harte. Dan een opmerking over die vraag of er in het kader van de ontwikkelingssamenwerking ook niet iets gedaan zou kunnen worden aan dat drugsbeleid de VVD fractie is conform het rapport van de Telderstichting van mening dat we de ontwikkelingsgelden ook voor een gedeelte moeten kunnen gebruiken om daar waar sprake is van een belangrijke afhankelijkheid van bevolking van het verbouwen van drugs denkt U aan de gouden driehoek in Zuid-Oost Azië om een gedeelte van die ontwikkelingsgelden ook te besteden om die papavertselt en alles wat ermee samenhangt zoveel mogelijk tegen te gaan, de minister van ontwikkelingssamenwerking heeft op dat punt een afhoudend beleid gevoerd de VVD zal bij de UCV over de voedselhulp over een paar weken dit standpunt in een motie verwoorden en de Kamer daarover om een uitspraak te vragen, dat was dus het antwoord aan mevrouw Temming. De Kamercentrale Leiden wil iets horen over de wet tweeverdieners, we hebben afgesproken dat de heer Zoutendijk het probleem van de tweeverdieners voor U zou behandelen, ik ga er dus op dit moment aan voorbij, de heer Zoutendijk zal dan ook namens de Tweede Kamer fractie praten, U ziet wat een eenheid van beleid, ten aanzien van de volkegezondheid daar kom ik straks nog op terug. Kamercentrale Friesland, die hebben een groot aantal vragen o.a. over de ISP gelden en hun vraag is of de ISP gelden voor een gedeelte via een versoepeld ontwikkelingskrediet zouden aan het noordelijk bedrijfsleven ter beschikking zou kunnen worden gesteld..ik denk dat het niet goed is

als ik op dit congres uitgebreid inga op de wijze waarop
ja die ISP gelden zou kunnen besteden, ik wil U wel zeggen
over die ISP bijdrage dat de VVD fractie van mening is
dat als het gaat om het regionaal beleid ook die ISP
gelden voor de komende jaren aan de noordelijke provin-
cies zullen moeten worden gegarandeerd en dat als het
gaat over die besteding van die gelden de wensen die in
het noorden leven dat die serieus zullen moeten worden
genomen en dat dus de wens van het noorden om die
ISP gelden op een bepaalde maniere te besteden dat daar
wat ons betreft een ..in belangrijke mate aan tegemoet
gekoem kan worden. Dan de vraag van kamercentrale Friesland
over de inkomenskoppelingen tussen ambtenaren, bedrijfs-
leven en alles wat daar verder nog mee samenhangt, het
is heel simpel dit antwoord, die koppelingen bestaan
formeel nog wel, maar in de praktijk hebben we de kop-
peling tussen lonen in het bedrijfsleven, tussen de uit-
keringen en tussen de ambtenarensalarissen al 2 jaar
geleden losgelaten, U weet dat er een politiek partij is
die iedere keer suggereert alsof die koppeling wel zou
bestaan, de koppeling op afstand zoals wij die in ons
verkiezingsprogramma hadden staan, die is al lang gereali-
seerd en in feite is het zo dat de koppeling op afstand
die wij voorstelden voor lonen, bedrijfsleven en uitkeringen
met zo'n 5% dat die al royaal de eerste 2 jaar van dit
kabinet zijn gepasseerd, in dat opzicht bestaan er dus
geen koppelingen meer, zoals die vroeger bestonden, dan
een heel groot aantal vragen over het voortgezet onderwijs.
Vragen van mevrouw Koenen, mevrouw Tomhoezig, de heer
Jonker, de kamercentrale Gelderland, mevrouw Bakker en
mevrouw Roskom-Abbing.

Ik zal op die vragen in het kort ingaan voor zover ik
dat gisteravond in mijn verhaal niet heb gedaan.
Eerste plaats iets over die nieuwe onderwijsvormen en
de wijze waarop de Tweede Kamer fractie daar nou tegenaan
kijkt, ik heb U gisterenavond iets gezegd over de voorwaar-
den die wij stellen aan vernieuwingen in dat onderwijs.
Die voorwaarden komen erop neer, in de eerste plaats dat
die ideeën, de plannen met name moeten komen uit het
onderwijs zelf, die komen er ook op neer dat die plannen
goed doordacht moeten zijn en ze komen er ook op neer

dat ze niet zozeer altijd moesten gaan over die structuren, maar dat ze vooral oogmerk moesten hebben om de kwaliteit van het onderwijs te bevorderen, ik heb U in het kort samengevat gisterenavond gezegd wij vinden dat er zoveel mogelijk rust moet komen in dat beleid ten aanzien van het voortgezet onderwijs.

Een vraag die bij dat voortgezet onderwijs ook een belangrijke rol speelt is de hele discussie over het rendement van het Nederlandse onderwijs, ik denk dat U het met mij eens bent als ik constateer dat de hele situatie ten aanzien van de keuzepakketten, een situatie is waar de VVD nogal wat bezwaren tegen heeft, U weet ook dat de staatssecretaris mevrouw Ginjaar-Maas een aantal voorstellen heeft gedaan om die pakketten om die te vergroten zodat ook de kwaliteit van de leerling die wordt afgeleverd door dat voortgezet onderwijs omhoog zal gaan en in dat kader moet U dus ook als we praten over de kwaliteit van dat onderwijs ..van dat voortgezet onderwijs ook onze bijdrage zien, daarnaast denk ik dat ik U in dit opzicht kort kan verwijzen naar de brochure zoals de partijcommissie die een paar jaar geleden heeft uitgebracht en die het drie stromen land behandelde in die brochure werd in het kort de visie ook van de Tweede Kamer fractie gegeven op dat hele onderwijs terrein.

Kort, middelbaar beroepsonderwijs.

Wat heeft dat kort middelbaar beroepsonderwijs tot doel?? Ik denk dat het goed is dat eh..ik dat nog even in het kort zeg voor die mensen die niet zo vertrouwd zijn, net zoals ik trouwens met al die afkortingen binnen dat Nederlandse onderwijs, k.m.b.o. heeft tot doel een korte beroepsgerichte opleiding te geven, met name ook voor praktisch ingestelde leerlingen, de huidige proefprojecten die vertonen nog tal van gebreken, de staatssecretaris Nel Ginjaar heeft daar een paar weken geleden een beleidsnotitie over uitgebracht en wegen aangegeven hoe dat kort middelbaar beroepsonderwijs verder verbeterd kan worden, de Tweede Kamer zal op 9 april over die beleidsnotitie spreken, de Kamer fractie is graag bereid met met name de kamercentrale Gelderland die dat allemaal heeft gevraagd overleg te plegen over de wijze waarop zij aankijken tegen dat kort

middelbaar beroepsonderwijs.

Dan nog iets over de schaalvergroting, taakverdeling en concentratie in het hoger beroepsonderwijs, eerste plaats we hebben onze woordvoorders mevrouw den Ouden met name heeft bij het debat in de Kamer wat op dit punt is gevoerd aangedrongen op het hanteren van de regio als criterium daar waar het gaat om herstructurering, en Friesland is daarbij b.v. uitdrukkelijk als regio genoemd.

Emmen ook.

De Kamer heeft een motie aanvaard, waarin we aan de ministers hebben gezegd, dat bepaalde scholen buiten fusie processen moeten blijven, we hebben ook geprobeerd in die motie en bij dat debat de criteria aan te geven die in dat opzicht moeten worden gehanteerd, getalscriteria zijn in die motie geresolveerd 2500 is wat ons betreft niet bindend als het gaat b.v. om extra voorzieningen en daarbij hebben we ook aangegeven dat we wensen te streven naar een evenwichtige geografische spreiding van het aanbod van voorzieningen daar waar het gaat om het h.b.o. en daar waar het gaat ook om de verschillende studierichtingen.

Bezuinigingen bij het hoger onderwijs, een vraag met name van dacht ik van mevrouw Roskam-Abbing, het zal U duidelijk zijn mevrouw Roskam dat wij het met U eens zijn dat als het gaat om bezuinigingen in het hoger beroepsonderwijs en in het wetenschappelijk onderwijs dat die kwaliteit voor de VVD belangrijke rol heeft gespeeld en het is ook het beleid geweest zoals de fractie het de afgelopen 6 jaar heeft gevoerd, n.l. ook in dat opzicht niet voortdurend praten over structuren in dat wetenschappelijk onderwijs, maar aandacht geven aan de kwaliteit, zorgen dan dat de Nederlandse universiteit en hoge scholen kwalitatief hoogwaardige studenten afleveren en in dat opzicht spreekt Uw aansporing aan de Tweede Kamer fractie ons ook aan. Het vredesonderwijs, door een paar kamercentrales schriftelijke vragen over gesteld, ik heb daar gisteravond al het een en ander over gezegd, de fractie houdt zich op dit moment zich er intensief mee bezig, maar ik zou in dat kader toch nog graag een opmerking erover willen maken en dat is dat ook de ouders en het bevoegd gezag dus gemeenteraden, burgemeesters college van b+w dat die in dat opzicht een belangrijke verantwoordelijkheid hebben, we kunnen hier natuurlijk als

VVD congres onze afschuw uitspreken over bepaalde maatregelen of acties die binnen dat onderwijs worden genomen en we kunnen daarvoor applaudiseren maar we zullen vooral ook op lokaal niveau onze vertegenwoordigers op dit punt moeten aanspreken en ook zelf op dit niveau en als ouders en als politieke partij op een plaatselijk niveau actie ondernemen en in dat kader moet ik U zeggen dat ik buitengewoon verheugd ben dat ik namens de staatssecretaris van onderwijs en wetenschappen hier de toezegging kan doen dat zij maandag onmiddellijk maatregelen zal nemen tegen de plannen zoals de ABOP die heeft ontwikkeld. Applaus.

Mevrouw Bakker heeft een buitengewoon belangwekkende vraag gesteld over de Nederlandse taal.

Een schone taal, waar we niet zuinig genoeg mee kunnen omspringen en Uw stelling dat er op dit moment nogal wat schort aan dat gebruik van de Nederlandse taal en dat de oorzaak daarvan in belangrijke mate zou kunnen liggen bij het onderwijs, die delen wij in belangrijke mate, vandaar ook dat wij bij het recente onderwijsdebat in de Kamer hebben aangedrongen op verbetering van de inspecties die ingesteld zijn om de kwaliteit en de deugdelijkheid van het onderwijsbeleid om die te kunnen controleren, we hebben daarover van de regering bij het onderwijsdebat 2 toezeggingen gekregen, de eerste plaats er komt een nota van de regering, U zult zeggen de zoveelste nota maar af en toe zijn die dingen toch erg noodzakelijk, er komt een nota van de regering over taak- en functioneren van de inspectie en het zal U duidelijk zijn dat het functioneren van de inspectie met name ook van belang is om die kwaliteit van het onderwijs te kunnen controleren en in 1985 in begroting 85 zal de regering conforme toezegging aan onze onderwijsspecialisten ook komen in de memori van toelichting met de standpunten over de kwaliteitsverbetering van het onderwijs en daar is dus ook onderbegrepen de kwaliteitsverbetering van het vak Nederlandse taal zoals dat op dit moment op sommige scholen nog gedoceerd schijnt te worden.

Dan iets over de herstructurering scholenbestand in het lager en in het voortgezet onderwijs, het zal U duidelijk zijn

de leerlingenaantallen zijn afgenomen, het aantal scholen is toegenomen en in verband met de bezuinigingen is er dus ook een sanering van het scholenbestand noodzakelijk. Maar en dat geldt ook voor dat wat ik heb gezegd ten aanzien van andere vormen van onderwijs, wij wensen bij dit beleid uit te gaan van gedifferentieerde normen en met name op het plaats land en in de kleine kernen moeten we erkennen dat de school ook een brede sociale functie heeft. Nel Ginjaar heeft het gisteren in een toespraak tot een aantal landbouworganisaties nog eens een keer duidelijk onderschreven en dat houdt dus in dat ook daar waar het gaat om het basis onderwijs de laatste school wat ons betreft in de kleinste kern zal moeten blijven en dat dat met name ook zoals mijn onderwijsspecialisten dat zo voortreffelijk hebben opgeschreven een openbare school zal dienen te zijn.

Ik kom tot de kamercentrale Gelderland, meeste vragen daar zijn op dat punt beantwoord, men heeft mij en dat is eigenlijk wel een aardige vraag hoewel het een detailvraag is gezegd, geef nou eens 5 concrete voorbeelden van deregulering. Het zal duidelijk zijn dat dat hele dereguleringsproces dat dat nu pas goed op gang gaat komen, vorige week heeft het kabinet het eindrapport gekregen van de commissie Geelhood, gisteren heeft het kabinet een eerste ronde gehad over uiteindelijke standpunten die men zal gaan innemen ten aanzien van de verschillende voorstellen, maar vooruitlopend op die behandeling van die rapporten zijn er toch de afgelopen tijd..het afgelopen jaar in de Kamer een aantal voorstellen aan de orde geweest die betrekking hebben op deregulering.

Ik denk b.v. dat zijn dan die voorbeelden intrekking van de uitverkoopwet, de intrekking van de wet op zich versospeling van de winkelsluitingswet, de intrekking van de kaderwet specifiek wel zijn de opheffing van tientallen wettelijke adviesorganen, en dat is ook een heel belangrijk principieel punt op sociaal economisch terrein toezegging van het kabinet dat er geen loonmaatregelen zullen worden getroffen, het vervallen van de planologische kernbeslissing in de wet op de ruimtelijke ordening, de afslanking, verandering van de te moeilijke procedures in

diezelfde wet die afgelopen week in de Tweede Kamer aan de orde is geweest de afschaffing c.q. de versoepeling van het prijsbeleid door Gijs van Aardenne, plus nog een aantal voorstellen die op dit moment bij de Kamer liggen het gaat daarbij om 100 wetten en dat hele pakket dat zal voor het zomerreces in 3 debatten in de Kamer aan de orde komen, U weet dat de Tweede Kamer fractie een eigen bewaker heeft aangesteld die met name van de fractie de hele deregulering moet bewaken, ik geef op een briefje dat de rol van dat Kamerlid buitengewoon ondankbaar is, omdat hij iedere fractievergadering opnieuw weer moet gaan zeggen tegen zijn collega's dat allerlei moties en amendementen toch echt overbodig zijn c.q. niet mogen worden ingediend, de heer ter Veldhuis is bereid geweest in onze fractie die ondankbare rol op zijn schouders te laden, wij wensen hem als partij ook in die rol heel veel succes, daar nog een toevoeging aan de Tweede Kamer fractie zal binnen nu en 2 maanden een brochure uitbrengen voor onze leden in Staten- en Gemeenteraden waarin we aan zullen geven hoe ook met name daar waar het gaat om de lagere overheden een groot aantal zaken kunnen worden gedereguleerd, zodat ook de mensen voor ons die in dat soort organen zitten concrete voorbeelden hebben concrete suggesties hebben over wat men op gemeentelijk en provinciaal terrein kan doen..Applaus.

De afdeling Assen over politie en het zakenleven dat wordt geterroriseerd heb ik beantwoord bij de zaken gisteravond, de kamercentrale Rotterdam heeft een brief geschreven over de grote steden problematiek, die grote steden problematiek die is verwoord in het rapport van de commissie Schuit, wat zijn de hoofdproblemen?

Op de eerste plaats dat de schaal uiteraard van die steden te groot is, op de tweede plaats het samenballingseffect, de problemen in die grote steden die versterken elkaar. De VVD fractie die is accoord met de hoofdgedachten die uit dat rapport blijken en naar voren komen en die houden in dat tal van taken die op dit moment door de Rijksoverheid worden uitgevoerd daar waar het gaat om grote steden aan de gemeentebesturen moeten worden overgedragen, dus moeten worden gedecentraliseerd met name naar die grotere steden, de heer Wiebinga die heeft bij de discussie in de Kamer

over dit punt het voorstel gelanceerd om in Nederland te komen tot een aantal provincievrije steden, inmiddels heeft de heer Rietkerk een nota uitgebracht die niet zover gaat als dit idee van de Tweede Kamer fractie maar waarbij niet wordt gesproken over een provincievrije stad, maar over een provinciaarme stad, het moge in het kort samengevat aantonen dat de Tweede Kamer fractie niet alleen over dit probleem heeft nagedacht, zelfs concrete voorstellen heeft ingediend en dat het kabinet ook die voorstellen heeft uitgevoerd.

Voorzitter, ik kom dan tot een groot aantal opmerkingen die er zijn gemaakt over het ziekenfondspakket, ziekenkostenverzekeringen en alles zoals dat de afgelopen dagen aan de orde is geweest.

Ik wil daarbij voorop stellen dat de opmerkingen die ik erover wil maken, dat die volstrekt in lijn liggen met dat wat onze woordvoerders Margreet Kamp en Dik Dees daar deze week over in de pers hebben medegedeeld.

Wat is het standpunt van de fractie?

De laatste dagen bent U opgeschikt door berichten dat er overeenstemming zou bestaan tussen CDA en VVD over een wijziging van het ziekenfondssysteem, die berichten zijn deels voorbarig en deel onjuist. Die wijziging zo zeggen de kranten zouden bestaan uit een pakket waarin de eerste 2 dagen in het ziekenhuis voor eigen rekening komen, waarin geen vergoedingen meer zou worden gegeven voor tandheelkundige hulp voor volwassenen, waarin ook geen vergoedingen meer zouden worden gegeven voor fysio therapie geneesmiddelen en taxivervoer, ik denk voorzitter dat wij duidelijk moeten zijn, dat wij vinden dat een wijziging van het ziekenfondspakket nooit dit totale pakket zou mogen vatten, ter verduidelijking, mijn partij, de VVD vindt dat een wijziging van het ziekenfondssysteem nooit dit totale pakket zou mogen omvatten, naar onze mening heeft dit pakket oneenvaardbare inkomensgevolgen voor grote groepen in onze samenleving, maar ik zeg dat ook erbij er moet wel wat gebeuren, waar we het wel over eens zijn, CDA en VVD is dat er een wijziging moet komen in het ziekenfondsstelsel. dat gericht is op stimulering van de kostenbeheersing, meer keuze vrijheid voor de verzekerde, bevordering van de eigen verantwoordelijkheid, uiteraard betekent dat dat onze

opvatting uiteindelijk zal leiden tot een verlaging van de ziektekostenpremie...dit was voor het NOS journaal, ik ga nu het antwoord geven...ja, zo werkt dat in de praktische politiek...uiteindelijk kijken er vanavond meer mensen naar het NOS journaal dan hier in deze zaal aanwezig zijn en daar past een duidelijke tekst bij...dames en heren even wat uitvoerig...uitvoeriger over de kosten van de gezondheidszorg want ik kan me voorstellen dat U zich nogal heeft geërgerd aan dat wat deze week op dat punt in de media is verschenen, ik zou daar toch een aantal opmerkingen over willen maken, op de eerste plaats de kosten van de gezondheidszorg die zijn de afgelopen 10 jaar, zijn die buitengewoon sterk gestegen en het is volstrekt noodzakelijk dat ook op dit punt er een bezuinigingsbeleid wordt gevoerd, in het regeerakkoord hebben we afgesproken dat er in deze kabinetsperiode ruim 3 miljard zal moeten worden omgebogen, ruim twee derde deel van die 3 miljard zo'n 2 miljard moet worden gevonden door echte bezuinigingen, ik zeg dat erbij...echte bezuinigingen ik zal dat zodadelijk nader uitleggen...echte bezuinigingen dat kan b.v. bestaan uit beddebreductie, het kan bestaan uit budgettering van de kosten, het kan bestaan uit verschuivingen naar de tweede lijnsgezondheidszorg, van de tweede naar de eerste lijn, het kan bestaan uit een groot aantal andere maatregelen-. Dit ombuigingsprogramma staat op de rol, daarover bestaat overeenstemming tussen kabinet en kamermeerderheid en dat programma wordt op dit moment dan ook uitgevoerd. Naast deze ombuiging van 2 miljard is er ook nog sprake van een ombuiging van 1 miljard binnen het verzekeringsstelsel, en wat is nou het merkwaardige daarvan? Het merkwaardige is dat het daarbij gaat om een verschuiving van een collectieve verzekering van verzekeringen binnen de collectieve sector naar verzekeringen binnen de particuliere sector en daarover wordt op dit moment de discussie gevoerd en daarover bestaan ook zoveel misverstanden. Het is jammer dat er door voortijdige en onvolledige perspublicaties de indruk is ontstaan dat we het met elkaar eens zouden zijn over dit deel van het ombuigingspakket en ik betreur het dan ook dat het CDA kamerlid Lansink op dit punt voor zijn beurt heeft gesproken. Er bestaat, er kan daar vanavond niet duidelijk genoeg over zijn, vanmiddag...er bestaat geen

kant en klaar pakket van CDA en VVD, wel bestaat er overeenstemming over de globale richting van wijziging in het verzekeringsstelsel die nodig is om a. te voorkomen dat verhoging van ziekenfondspremie te wachten staat, b. die moet veroorzaken, die moet bewerkstelligen dat er meer prikkels komen die leiden tot kostenbeheersing in het verzekeringsstelsel c. een systeem dat ertoe leidt dat de verzekerden meer keuzevrijheid zullen gaan krijgen ten aanzien van het te verzekeren pakket.

Kern van de VVD opvatting zoals de heer Dees en mevrouw Kamp die ook deze week hebben verwoord in de pers is dat er voor een aantal voorzieningen een ander verzekeringsstelsel moet komen dat een zuiniger gebruik van de gezondheidszorg bevordert, pas dan kan voorkomen worden dat de premies blijven stijgen en daarom ook hebben we aanbevolen om over te gaan voor een deel van de voorzieningen op een restitutieverzekering met een eigen risico aan de voet, zoals dat overigens op dit moment ook in verschillende vormen al bestaat voor ambtenaren en particulier verzekerden. Voor de verzekerde biedt dit het uitzicht op meer keuzevrijheid en minder hoge premies met name als het in het in te voeren eigen risico als dat zou leiden tot een zuiniger gebruik van de gezondheidszorg, in dit verband heeft de VVD een aantal voorbeelden genoemd van voorzieningen die in het nieuwe deel van het verzekeringsstelsel zouden kunnen worden ondergebracht, financieel gezien is er geen absolute noodzaak om alle, ik zeg dat er nadrukkelijk bij, ~~alle~~ alle genoemde voorbeelden, tandheelkunde, geneesmiddelen, taxivervoer, fysiotherapie, de eerste 2 dagen ziekenhuis, om die in dat tweede traject onder te brengen, om duidelijk te maken in de vorm van getallen, het kabinet vraagt aan de Tweede Kamer om buiging in deze sector aan te dragen van zo'n 900 miljoen in '86, terwijl als U alle voorbeelden die deze week in de pers zijn genoemd bij elkaar optelt dan komt U aan een pakket van 2300 miljoen gulden, het zal dus duidelijk zijn dat in dat opzicht de publikaties met hele grote korrels zout moeten worden genomen, wat ons betreft is het duidelijk dat de koopkracht effecten dat die een belangrijk factor zullen vormen bij de uiteindelijke keuze voor het pakket. Pas als die koopkracht effecten bekend zijn kunnen wij als VVD fractie een definitief oordeel geven.

De VVD hecht echter wel sterk aan de grondgedachte dat in het verstarde ziekenfondssysteem een doorbraak moet komen naar meer keuze vrijheid, naar meer eigen verantwoordelijkheid en naar die prikkels tot kostenbeheersing. En mevrouw Kamp en de heer Dees hebben zich de afgelopen maanden ook steeds in die zin uitgelaten.

Ik moet U zeggen dat ik het jammer zou vinden, dat ik het zou betreuren als de hele discussie over de volkgezondheid over de gezondheidsector als die door te voorbarige conclusies over de inkomenseffecten naar de achtergrond zou worden geschoven, noch de adviesorganen, noch de regering zelf zijn er tot op heden in geslaagd om afdoende duidelijk te maken hoe dit deel van de ombuigingsoperatie zou moeten worden ingevuld, een verhoging van de ziekenfondspremie wordt door ons afgewezen, evenals een ad hoc bezuinigingsbeleid, zoals dat de afgelopen jaren teveel in de gezondheidszorg is gevoerd, dat we daar althans hebben bepleit is een structurele doorbraak in het verzekeringsstelsel die uiteindelijk leidt tot kostenverlaging en minder hoge premies en terecht heeft de minister president gisteren de grondslag van deze gedachte invoering van een eigen risico aan de voet ik zeg dat erbij..invoering van een eigen risico aan de voet, gisterenavond een mogelijke weg genoemd.

Voorzitter dat was wat ik wilde zeggen ten aanzien van de volksgezondheid.

Ik ga er nu in een snel tempo doorheen, dat is niet leuk voor de mensen die nu nog aan bod komen, maar anders wordt de voorzitter echt boos op mij.

De heer Bijkersma heeft gesproken over de ..hij knikt ja.. gelach..en U weet voorzitters hebben in onze partij een heel belangrijke positie..gelach..applaus.

De heer Bijkersma heeft een vraag gesteld over de arbeidstijdverkorting, ik zou in dat opzicht willen verwijzen naar een resolutie, een discussie zoals we die vorig jaar op een congres van de VVD hebben gevoerd aan de hand van een aantal stellingen, in die stellingen werd in het kort als standpunt van de VVD fractie naar voren gebracht a. wij wijzen een wettelijke regeling van arbeidstijdverkorting af, omdat wij denken dat arbeidstijdverkorting niet

via een wettelijk instrumentarium afgedwongen kan worden, tweede plaats het is geen wondermiddel, het is een hulpmiddel, waarmee we de werkloosheid die op dit moment bestaat, eigenlijk de bestaande werkgelegenheid over meer mensen kunnen spreiden, derde plaats betekent in onze visie dat de bedrijfstijd in ieder geval zal moeten worden uitgebreid zodat de investeringen die door het bedrijfsleven zijn gedaan ook op deze wijze rendabel zullen blijven en meer rendabel kunnen worden, daarnaast denken wij als we praten over arbeidstijdverkorting aan arbeidstijdverkorting op maat, kortom passend bij het bedrijf, passend bij de bedrijfstak en niet opgelegd, centraal vanuit Den Haag.

De heer de Graaf heeft een vraag gesteld over de welke initiatieven de VVD fractie heeft genomen ten aanzien van de kernbewapening en daaraan vooraf ging een vraag, waarom de VVD fractie tegen een motie heeft gestemd, waarin het gebruik van wapens in de ruimte werd afgewezen.

Laatste vraag is heel simpel te beantwoorden, de minister van buitenlandse zaken had in de Kamer gezegd dat hij het volstrekt eens was met deze motie, de motie werd daarmee overbodig en de VVD fractie heeft toch nog steeds de gewoonte om tegen overbodige moties te stemmen, we waren het dus met de opvatting gewoon eens en we hebben dat ook tijdens het debat ook heel duidelijk tot uitdrukking gebracht, dat past ook weer in onze opvatting over deregulering en het afwijzen van overbodige procedures in de Kamer, dat is het antwoord van de heer Blommenstein, commissie binnenlandse zaken, althans een gedeeltelijk antwoord.

Dan welke initiatieven heeft de Tweede Kamer fractie genomen? Op de eerste plaats denk ik dat het goed is om U in dat opzicht nog eens de defensie nota zoals de partij die een paar jaar geleden heeft uitgebracht en die wordt onderschreven door de Tweede Kamer fractie als U die daarop naslaat daar worden een groot aantal suggesties op een rijtje gezet, als het gaat om concrete voorstellen dan kan ik als laatste initiatief van de VVD fractie noemen een motie die we in december j.l. hebben ingediend en waarin ik samen met mijn collega van het CDA, U ziet de samenwerking gaat op dat terrein soms voortreffelijk samen met mijn collega van het CDA bij het kabinet heb aangedrongen op Nederlandse initiatieven binnen NAVO verband, om te komen

tot een beperking van de korte nucleaire wapens, tot mijn grote verbazing heeft de Partij van de Arbeid en klein links tegen die motie gestemd en dat toont weer eens aan dat als de VVD op dit punt initiatieven wenst te ondernemen dat dat kennelijk van bepaalde partijen niet mag, dat is overigens voor ons geen reden om verder bij de pakken neer te zitten, we zullen ook op dit punt ons eigen beleid voeren, een beleid waarover de heer Zoutendijk vanochtend in voortreffelijke bewoordingen U heeft aangegeven, hoedat op een evenwichtige manier kan gaan gebeuren.

De heer Blommenstein die heeft gesproken namens de partij commissie binnenlandse zaken, heeft het een en ander gezegd over de samenhang, voortgang van de bestuurlijke reorganisatie hoe zit dat, hoe wordt dat gecontroleerd en wie is er voor verantwoordelijk voor de voortgang van de wetgeving in de Kamer, toen heeft ^{hij} de heer Dolman geciteerd, die de fractievoorzitters de schuld in de schoenen heeft geschoven.

Zo werkt dat in de Kamer.

De samenhang en de voortgang van de bestuurlijke reorganisatie a.s. maandag is er in de Kamer een groot debat over de reorganisatie van de Rijksdienst, het gaat te ver om uit het betoog dat onze woordvoerders dan zullen houden nu uitgebreid te gaan citeren, ik zou degene die geïnteresseerd zijn dus ook de heer Blommenstein willen verzoeken om de speech die daarover a.s. maandag wordt gehouden die op te vragen het is een heel uitgebreid verhaal, waarin wij op vrijwel alle punten nader aangeven hoe we denken dat die Rijksdienst verder kan worden gereorganiseerd, dat moet vooral ook gebeuren in samenhang met de 6,5 andere grote operaties, die 5 andere grote operaties die hebben betrekking op der heroverwegingsvoorstellen, voorstellen waarin het kabinet op een aantal punten suggesties doet om taken af te stoten, die nauw samenhangen met privatiseringsgedachten van het kabinet, die ook nauw samenhangen met de vermindering van het personeel bij de Rijksoverheid, die ook nauw samenhangen met de voorstellen zoals het kabinet die aan de Kamer gaat doen ten aanzien van de deregulering en de decentralisatie.

Ik zeg U heel uitdrukkelijk, het gaat hier dus om een samenhangend beleid, je kunt hier niet een plukje uithalen,

maar ik ben het eens met de heer Blommenstein, dat je dat als Tweede Kamer fractie heel nauwlettend in de gaten moet houden en dat het gevaar groot is dat als je hier niet voldoende aandacht aan-besteedt, dan op het eind van deze kabinetsperiode tot de conclusie moet komen, dat er toch niet dat is gebeurd wat we aan onze kiezers hebben beloofd. In dat kader kan ik U nog een mededeling doen en die doe ik dan even namens het hoofdbestuur, een paar weken geleden, de heer Kamminga kijkt bedenkelijk maar hij zal lachen als hij hoort wat ik ga vertellen, we hebben n.l. een paar weken geleden in het dagelijkse bestuur van de partij afgesproken dat er begin 85 een congres gaat komen over de rapporten van de commissie Vonhoff, er is een voorbereidingscommissie ingesteld die de stellingen en voorstellen op dat terrein zal gaan uitwerken dat houdt dus in dat ook de partij op dit punt de gelegenheid krijgt om over zeg maar 8 of 9 maanden een oordeel te geven over de voortgang die we dan hebben bereikt en ik ben het volslagen eens met al die mensen die zeggen dat je in januari 85 echt een beoordeling kunt geven of het kabinet en de Tweede Kamer fractie erin geslaagd is om dit punt van het verkiezingsprogramma waar te maken, maar ook zeg ik erbij dat in het verlengde van die hele discussie over deregulering dat U ook op gemeentelijk en provinciaal niveau daar waar het gaat om die reorganisatie eigen initiatieven zult moeten nemen, dat U ook zelf kritisch zult moeten zijn op Uw eigen functioneren, op de wijze waarop U Uw taken op dat lagere niveau uitoefent.

Dat was de heer Blommenstein.

Dan een vraag van mevrouw Bakker over de wet rechtsbijstand aan on- en minvermogenden, ik neem aan dat U doelt op de tijdelijke wet zoals minister Korthals-Altes die vorig jaar heeft ingediend, ja, ik denk dat het buitengewoon vervelend is maar het is natuurlijk zo en daar moet U ook niet omheenlopen, dat deze wet betekent een aanslag op het inkomen van een groot aantal mensen die werkzaam zijn in de advocatuur en heeft omdat het gaat om maatregelen die geld moeten opleveren, heeft wellicht ook een uitwerking gekregen op een paar punten die wat te bureaucratisch is, maar ik zeg er wel heel uitdrukkelijk bij, en ik zeg dat ook met het oog op de nieuwe begroting van justitie voor het jaar 1985, dat die rechtsbijstand, bedrag wat de overheid

daar de afgelopen jaren aan heeft uitgegeven, dat dat ontzettend de pan is uitgerezen en hoe het ook wende of kere, dat we ook de komende jaren op het terrein van de gefinancierde rechtshulp een buitengewoon zuinig beleid zullen moeten voeren en in dat opzicht zullen we de minister van justitie als het gaat om de kosten van gefinancierde rechtshulp ook blijven steunen, de eigen bijdrage die in de wet is opgenomen, die is tot stand gekomen na zorgvuldig overleg met de orde van advocaten, is ook tot stand gekomen nadat in alle fracties een zorgvuldige afweging heeft plaats gevonden van de diverse belangen en moet U dan ook zeggen dat ik niet tot een andere conclusie zou kunnen komen dan dat deze wet zoals die op dit moment ligt, natuurlijk leidt tot pijn, maar onontkoombaar was.
(In aanzien van
(Onverstaanbaar) de heer Tripels zag ik mevrouw Bakker toe dat ik een gesprek met haar en de heer Tripels zal organiseren. Voorzitter, de zure regen, het milieubeleid, milieu-hygiëne beleid of het milieubeheer beleid, zoals ik van sommigen in deze zaal niet mag zeggen.

In het kort, eerste plaats dat wat onze minister op dat terrein heeft gedaan, de heer Winsemius die heeft samen binnen Europees verband met de Duitsers initiatieven genomen, om die zure regen aan te pakken, ik geloof dat het goed is om nog eens een keer te vermelden, dat twee derde van de zure regen zoals die we in ons land kennen, dat die wordt veroorzaakt door buitenlandse industrieën, met andere woorden, ik zou daarmee willen benadrukken dat het probleem van de zure regen alleen maar in internationaal verband kan worden aangepakt en dat de geïsoleerde aanpak in ons land de problemen of liever gezegd de oplossing van de problemen niet dichterbij brengt, we hebben, we zullen dat binnenkort gaan doen ons aansluiten bij een...nog sterker we zullen volgende week in Canada een intentie verklaring ondertekenen waarin de uitstoot van zwaveldioxyde in 1990 met zo'n 30% moet worden verminderd, dat houdt dus in, dat daar waar het gaat om de Nederlandse bijdrage daaraan in aanzienlijke mate die zure regen zullen kunnen terugdringen.

Het verband tussen milieuhygiëne en volksgezondheid, en de spanning die er op dit terrein zou bestaan, doel is om al het economisch handelen omdat inpasbaar te maken in de natuurlijke kringloop, het klinkt wat deftig in dit

verband, maar het geeft precies aan hoe wij vinden dat het milieubeleid ingepast moet worden in het totaal sociaal economische beleid, veel milieubeleid en ook veel van het geld wat daar naar toe gaat is gericht op verbetering van de gezondheid, denk aan de bodemsanering, denk aan de maatregelen die zijn genomen ten aanzien van complexen van woningen die op giftbelten waren gebouwd. Ik kom op het verband, landbouw en natuur daar kom ik zodadelijk nog even op terug..

De burgerlijke ongehoorzaamheid en de opmerking die de heer Meijeraam daarover heeft gemaakt, ik zou 2 punten uit het artikel willen aanstippen.

Op de eerste plaats de heer Korthals stelt in het artikel heel duidelijk dat in de parlementaire democratie men zich in het beginsel aan de gestelde regels heeft te houden en dat daaraan vastgekoppeld burgerlijke ongehoorzaamheid per definitie onwettig is, wat heeft de heer Korthals bedoeld met dat artikel, hij heeft bedoeld aan te geven op de eerste plaats dat je je dient te houden aan wettelijke regels, op de tweede plaats heeft hij weten aan te geven dat burgerlijke ongehoorzaamheid in een aantal gevallen van belangrijke signaal werking kan geven daar waar het gaat om belangrijke maatschappelijke problemen.

De heer Talsma over de rechtshandhaving, ik zeg hem toe dat in de dinsdag beraad in de fractie die zaak van die inval bij de vereniging Nederland Zuid Afrika aan de orde zal worden gesteld en dat voor zover er nog geen vragen over zijn gesteld de fractie dat zal doen, ten aanzien van die wet die procedure problemen bij het identificeren van krakers moet voorkomen kan ik U vertellen dat het eindverslag inmiddels is uitgebracht, het wachten is dus op de nota na aanleiding van het eindverslag, dat wat de VVD fractie betreft de wet dan onmiddellijk in de Tweede Kamer kan worden afgehandeld.

De heer Hafkamp heeft het een en ander gezegd over de Antillen en over de motie Terpstra-Wiebinga die daar destijds over is ingediend.

Die motie Terpstra-Wiebinga die vraagt aan de regering in overleg te treden met de Nederlandse Antillen om te kijken

of en zo ja er maatregelen moesten worden genomen om een sterke migratie vanuit de Antillen en naar Nederland te voorkomen. Waarom is het nou verstandig geweest om deze motie in te dienen en om het kabinet op dat punt achter de broek te zitten?

U kunt zich herinneren hoe dat destijds met Suriname is gegaan. Ook toen is er door vele mensen gewaarschuwd en ook toen is er op dat punt geen beleid gevoerd, vandaar dat ik denk dat het buitengewoon verstandig is geweest dat de VVD fractie het kabinet heeft aangespoord over die problemen te gaan praten voordat er werkelijk sprake is van problemen.

Natuurlijk je kunt je kop in het zand steken op dit punt en zeggen we moeten maar afwachten wat er straks gaat gebeuren, ik denk dat het buitengewoon verstandig is dat we het probleem nu aan de orde hebben gesteld, zodat er nu met de regering van de Nederlandse Antillen over die toeloop kan worden gesproken en over maatregelen waardoor je dat kunt voorkomen, we moeten in ieder geval op dit punt er ook op toe zien dat we straks weer niet worden overvallen door een grote stroom met mensen naar ons land, om de eenvoudige reden dat er op dit moment de opname capaciteit in ons land aan de grenzen is gekomen.

En daarbij teken ik nog aan dat we er toch vanuit mogen gaan, dat onze relatie met de regering van de Nederlandse Antillen een volwassen relatie is en dat we dus ook over dit soort problemen met elkaar moeten kunnen praten.

De heer van Vianen heeft gesproken over de stoorzender in Woensdrecht, we zullen bekijken in hoever inderdaad sprake is van een permanente zender en indien gewenst zullen we op dit punt een actie ondernemen; de heer van Vaghel heeft gesproken over het stakingsrecht, U weet hoe de situatie op dit moment is, het stakingsrecht voor ambtenaren ligt vast in het Europees Handvest, daar waar we nu in de Kamer over praten, daar waar de heer Rietkerk nu met de bonden in overleg over is, is over de wijze waarop dat stakingsrecht moet worden geregeld in procedurevorm en met name ook over de vraag voor welke groepen er een uitzondering moet worden gemaakt, het standpunt van

de VVD fractie is daarover bekend, we vinden dat als het gaat om buitengewoon belangrijke groepen in de samenleving, buitengewoon belangrijke overheidsdiensten, ik denk b.v. aan politie, brandweer etc. dat er uitzonderingen op dat stakingsrecht mogelijk moeten zijn en dat die dan parallel moeten gaan aan een bevredigende regeling om conflicten in de arbeidsvoorwaarden sfeer op dat terrein te regelen. Voorzitter een opmerking over het minderhedenbeleid, standpunt van de fractie op dit punt is 1. een terughoudend toelatingsbeleid ten aanzien van vreemdelingen omdat anders het minderhedenbeleid wordt ontwricht, 2. voorkomen dat er meer illegalen komen naar ons land en daar waar het gaat om het beleid ten aanzien van illegalen vasthouden aan de procedures zoals we die daar in de Nederlandse wet ervoor kennen en ons vooral ook niet in de war laten brengen door actiegroepen die heel dikwijls opkomen voor allerlei op zich misschien heel pijnlijke gevallen, maar die toch allemaal stuk voor stuk een afwijking betekenen, van het beleid zoals dat in grote lijnen is vastgelegd en is geaccordeerd door de Tweede Kamer, tweede plaats.. derde plaats, wijzigingen in het circulaire beleid, op dit moment is het zo dat het hele vreemdelingenbeleid in belangrijke mate vastligt in circulaire, wij vinden dat zoveel mogelijk moet worden omgezet in wetgevende maatregelen, zodat we weten met zijn allen waar we aan toe zijn zodat ook de Tweede Kamer een betere controle kan uitoefenen, vierde plaats mutatie van de gezinshereniging, beleid ten aanzien van de tweede generatie, volgend jaar is er toegezegd, zal er zoals toegezegd door de minister van binnenlandse zaken in de Kamer worden gesproken over dat herenigingsbeleid zoals dat de afgelopen jaren in ons land is ontwikkeld. Kiesrecht niet Nederlanders voor gemeenteraden. Ik wil daar kort over zijn, de politieke feiten zijn duidelijk. De maatregel is destijds verdedigd door de toenmalige minister van binnenlandse zaken de heer Wiegels, grondwet is op dat punt veranderd, er is een opdracht van de grondwet geven, het wetsontwerp zal wat er ook gebeurt sowieso door de Tweede Kamer worden aanvaard, er ligt ook een koppeling van dit wetsontwerp naar het wetsontwerp waarin het kiesrecht voor Nederlanders in het buitenland

wordt geregeld, we verschillen met de Partij van de Arbeid van mening daar waar het gaat om het geven van stemrecht voor Tweede Kamer en voor Provinciale Staten, verder vindt de fractie dat in de wet als die straks wordt ingediend heel uitdrukkelijk criteria moet worden opgenomen, op basis waarvan kiesrecht aan die buitenlanders alleen maar voor gemeenteraden zal worden gegeven. Ik wil heel uitdrukkelijk zeggen dat het wat ons betreft volkomen verkeerd zou zijn als we als partij op dit punt een zigzag beleid zouden gaan voeren, we hebben ons daarin het verleden een aantal keren voor uit gesproken, laatstelijk in het liberaal manifest, ik dank dat wij er verstandig aan doen, om ons vast te houden aan die uitspraken zoals die in het liberaal manifest zijn vastgelegd en zoals die zijn ge-effectueerd door Hans Wiegel als minister van binnenlandse zaken en door zijn opvolger op wat meer afstand, de heer Rietkerk.

Den vragen over defensie.

Waarom niet meer eenheden, Nederlandse eenheden in Duitse Bondsrepubliek?

Antwoord, het is een oude VVD wens, maar er is op dit moment daar onvoldoende geld voor, tweede plaats er is tegemoetkoming gevonden op dit terrein doordat de brigade die op dit moment in Duitsland ligt, meer dan op de normale sterkte is gebracht en doordat er verbetering is aangebracht daar waar het gaat om het materieel, dat die brigade tot haar beschikking heeft, ik zal U de details op dit punt besparen.

Waarom vermindering van de conventionele artillerie, terwijl dreiging vanuit Warschau-pact groter wordt??

Antwoord: fractie deelt deze zorg en heeft dit ook bij de laatste begroting naar voren gebracht, positief element in dat kader is dat er op dit moment een reorganisatie plaats vindt van het materieel, zorgelijk blijft dat die vermindering van aantallen toch ook in deze defensienota wordt voortgezet, de fractie zal daar ook in mei bij de behandeling van de defensie nota in de Kamer verder over spreken.

Voorzitter tenslotte, twee opmerkingen, een opmerking aan het adres van de heer Meijer, die heeft gezegd, bestaat er geen strijd tussen het verlagen van de huurverhoging en onze wens om die collectieve lasten ook zo gering mogelijk

te houden, natuurlijk, als je besluit tot een lagere huurverhoging dan houdt dat in dat die collectieve lastendruk daardoor onder druk komt te staan, maar als we praten over die huurverhoging dan wordt die in belangrijke mate bepaald a. door de vraag of we gezien de huidige inkomstenontwikkelingen in ons land hogere huurverhogingen kunnen opleggen, ik herinner nog even aan de cumulatieve effecten, waarover Jan Kamminga gisterenavond heeft gesproken, tweede paats vinden wij ook, dat als het gaat om huurverhogingen, we met name ook rekening moeten houden met de kwaliteit van de woning en in dat kader heeft Pol de Beer de afgelopen weken ook bij de begrotingsbehandeling van de volkshuisvesting aangedrongen op versnelling van huurharmonisatie, dus op het in overeenstemming brengen van de huren met de kwaliteit van de woning en in dat kader past ook onze afwijzing van huurbelasting, ik zal U daarmee niet meer vermoeien om de eenvoudige rede dat de huurbelasting geen meerderheid krijgt in de Tweede Kamer, wij er finaal tegen zijn, onze bewindslieden daar finaal tegen zijn, die huurbelasting gaat dus gewoon niet door, punt.

Voorzitter, tenslotte... applaus... er zijn fractieleiden die nu voor zichzelf klappen... gelach... voorzitter, tenslotte, ik zal eigenlijk willen zeggen last but not least... een enkele opmerking over het landbouwbeleid.

Landbouwbeleid waarop we volgende week in de manifestatie de boer op, ook heel uitdrukkelijk zullen terugkomen en ik zal nog eens willen zeggen waarom houden we nou als VVD die landbouw manifestatie niet omdat er verkiezingen in aantocht zijn of zo... want die zijn niet in aantocht, wel omdat wij juist hoofdbestuur en fractie tot de conclusie zijn gekomen, dat er in die landbouwsector een groot aantal maatregelen genomen zijn of genomen worden of genomen dreigen te worden die de positie van de boer bedreigen. Vandaar ook een antwoord op de vragen, die diverse mensen maar met name ook de heer de Wolf hebben gesteld, eerste plaats iets over de aankoop van die gronden door de overheid, met het geld van de motie Faber, verkoop van domeingronden, het gaat daarbij niet over vogelparken op boerenland, het gaat daarbij om reservaatgebieden die uit natuur oogpunt behouden moeten blijven en het gaat hierbij ook om gronden

waarbij slechts op marginale wijze sprake is van gebruik
voor agrarische doeleinden.

Daarnaast is het zo, dat die aankoop in ieders belang is met name ook voor de landbouw omdat zij via speciale regelingen in staat worden gesteld dat wat waard is om behouden te worden, ook te behouden. De overheid springt daar financieel daarbij.

De fractie heeft meer problemen met allerlei aanspraken op gebieden via structuurschema's, plannen, streekplannen, en hoe dat verder ook allemaal moge heten, dat betekent n.l. dat landbouwers en ook andere mensen die een bedrijf uitoefenen, worden getroffen, doordat de overheid, de provinciale- of de centrale overheid claims legt op landbouwgebieden, die claimlegging die gebeurt eigenlijk niet op wettelijke basis, met andere woorden, er worden plannen door staten- en de centrale overheid aangenomen, uitgevaardigd, zonder dat de boer of de andere bedrijven die in hun economische belangen worden getroffen in staat worden gesteld daar een bepaalde schadevergoeding voor te krijgen, vandaar ook dat de Tweede Kamer fractie die vorige week bij de behandeling van de wet op de ruimtelijke ordening voorstellen heeft gedaan, om dit euvel in de toekomst te verhelpen, dat houdt dus in dat de landbouwer of iemand anders die een bedrijf heeft en die in zijn belangen wordt getroffen door maatregelen van de rijksoverheid of van de provinciale overheid die niet een wettelijke status hebben, geen juridische status hebben, dat wij vinden dat als die maatregel toch doorwerking hebben b.v. in het beleid van de gemeente de betreffende landbouwer of de betreffende ondernemer ook schadeloos gesteld zal moeten worden. Het gaat hierbij om een buitengewoon belangrijk principiële punt omdat juist in het verleden de centrale overheid vrijblijvend maatregelen kon treffen, zonder dat de mensen, die economisch werden getroffen daar iets tegenover werd gesteld, dan antwoord mede aan het adres van de heer de Maar, het gaat over het natuurbehoud en de natuurwetenschappelijke elementen daarin, wat de VVD fractie betreft verdienen die de grootste aandacht en Wakens en Blauw hebben dat ook bij de afgelopen behandeling bij de begroting van landbouw nog eens een keer onderschreven.

In beginsel dient het bestaan ervan in het landelijk gebied verzakard te worden en zo mogelijk moet het ook worden verbeterd. Bij het wetsontwerp ten aanzien van de landinrichting wat wij 2 weken geleden in de Kamer hebben behandeld, die met name ook de ruilverkavelingswet zal vervangen, hebben we op dat punt een aantal voorstellen gedaan en heeft onze woordvoerder Harry Wakens ook consequent zich op dit standpunt gesteld en er ook duidelijk gemaakt dat de regelgeving op dit terrein daar waar het gaat om procedures dat regelgeving in dat kader ook zal moeten plaatsvinden.

De vrees dat de natuur-en milieuaspecten van de fractie of door de fractie te weinig belicht zal worden als het gaat om het landbouwbeleid is in dat kader denk ik voorzitter, volkomen ongegrond.

Ik weet niet hoelang ik aan het woord ben geweest, naar mijn indruk al veel te lang, ik geef nu graag het woord over aan de heer Zoutendijk.

Applaus.

Wij hebben bewondering voor Uw uithoudingsvermogen. Het woord is aan de heer Zoutendijk.

Voorzitter, dames en heren, de heer Nijpels heeft gelukkig al veel beantwoord en zover de Eerste Kamer fractie bij de betreffende probleem betrokken is geweest heeft hij dat mede namens mijn fractie gedaan en hoef ik daar dus met een enkele uitzondering niet meer opin te gaan.

Ik zal in de eerste plaats iets willen zeggen over wat dan nu de wet op de tweeverdieners is. Misschien komt dat op U over, dat de beide fracties samen een tweeverdieners paar vormen, maar die indruk is dan onjuist, want de verdiensten liggen in dit geval geheel bij de belangrijkste partner... gelach... applaus... Het probleem van de tweeverdieners is door verschillende kamercentrales aan de orde gesteld, maar in het bijzonder en gedetailleerd door de heren Bongers en Tielrooy van de kamercentrale Haarlem, geen twee-verdieners zie ik want de adressen zijn verschillend. En dit naar aanleiding van een analyse van een artikel van de heer Graafeiland in de VVD expresse van een paar maanden geleden, min of meer zin voor zin. M

Ik zal niet op die manier antwoorden want ik heb het artikel niet bij de hand, het lijkt mij ook niet zo vreselijk zinvol, maar wat wel zin heeft, om nog eens uitaan te zetten, hoe de besluitvorming in dit geval tot stand is gekomen. Zoals bij de meeste wetsvoorstellen gold ook hier dat er voor- en nadelen bij het wetsontwerp waren, als voordelen kan ik noemen de volledige fiscale gelijkstelling van man en vrouw en de meer gelijke fiscale behandeling van personen in gelijke of althans vergelijkbare omstandigheden. Daar staan dan een aantal nadelen tegenover betreffende de controleerbaarheid van een en ander, betreffende de aantasting van de persoonlijke levenssfeer omdat er gegevens verstrekt moesten worden betreffende de partner aan de werkgever en ook de partners ten opzichte van elkaar, die nu soms niet precies weten hoe de financiële positie van de ander is en dan zijn er een aantal onbedoelde schadelijke neveneffecten, zoals dan de zogenaamde anderhalf verdieners extra worden getroffen en de ontwikkeling misschien anti emancipator zou kunnen zijn, dan tenslotte de schok-effecten en de administratieve uitvoeringsproblematiek. Als je dan die voor- en nadelen op een rijtje zet, dan moet je dus tot een afweging komen en ja, dan spreekt het vanzelf dat de een wel eens tot een andere afweging komt dan de ander, op grond van de het gewicht dat aan de verschillende plus en min factoren wordt gegeven. Van belang bij de besluitvorming is natuurlijk ook geweest dat het hier ging om een onderdeel van een dekkingplan, opbrengst van 530 miljoen, dat er een aantal toezeggingen zijn gedaan door de staatssecretaris, zowel door de Tweede Kamer als later ook door de Eerste Kamer, die nu dus geleidelijk worden uitgevoerd, natuurlijk moet je rekening houden met de gevolgen van eventuele verwerping ook voor de coalitie en voor ons dan voor de Eerste Kamer fractie is altijd een belangrijk gegeven, het stemgedrag van de Tweede Kamer fractie in dit geval unaniem voor het wetsontwerp... U weet wat daartoe geleid heeft, dat in de Eerste Kamer tenslotte toch 7 leden van de fractie gemeend hebben hun stem niet aan het wetsontwerp te kunnen geven omdat een aantal van de nadelen ook al zijn ze tijdelijk van aard voor hen doorslaggevend waren.

Ik zou daar overigens direct aan willen toevoegen, dat een aantal van die nadelen in de derde fase zal verdwijnen, moet verdwijnen en dat betreft b.v. de kwestie van de schokeffecten van het geven, moeten verstrekken van gegevens aan de werkgever, door de ideeën die de heer de Grave indezels heeft ontwikkeld en aan de staatssecretaris doorgegeven van de voetoverheveling ik zal niet in details gaan en dat alles via de inkomsten en dat niet via de loonbelasting te laten lopen, is het mogelijk een en ander zo uit te voeren in de toekomst dat die nadelen niet meer gelden en bovendien zal er dan ook een belangrijke vereenvoudiging ontstaan door de inhoudingsplichtige, dus voor de werkgever, kunt U zich vragen, jamaar waarom dan niet direct? Nou het antwoord is eigenlijk beschamend, omdat ondanks 15 jaar ervaring de automatisering bij de Rijksbelastingdienst nog steeds zodanig is dat dat onmogelijk is, en ik denk dat dit een voorbeeld is van hoeveel verbeteringen er mogelijk zijn in de administratieve efficiëntie en ook een vereenvoudiging voor de burger, wanneer we werkelijk eens systematisch zouden kijken naar de uitvoering van de diverse overheids taken, natuurlijk ook naar de noodzaken van die taken, naar de mogelijkheden tot vereenvoudiging, dat alles valt onder het woord deregulering, dat is hier een goed voorbeeld dat dat allemaal zoveel makkelijker en efficiënter zou kunnen, er is toch nog veel te bereiken in deze. Terug naar de twee verdieners wat die derde fase betreft die moet er dus komen, maar ik zou daar wel aan willen toevoegen dat er dan geen nieuwe fiscale lasten op de twee verdieners gelegd moeten worden, de individuele sociale premieheffing die we ook gaan krijgen zal voor de gehuwde echtparen al voldoende extra lasten met zich meebrengen. Een enkel woord nog over de problematiek van de gezondheidszorg, de heer Nijpels heeft er al uitvoerig over gesproken ik zou nogmaals willen benadrukken dat de problemen niet in de eerste plaats liggen bij de financiering, maar liggen bij het feit dat de medische consumptie te hoog is en dat er in die hele gezondheidszorg allerlei prikkels zijn in de verkeerde richting, die dus kostenverhogend werken, wanneer tenslotte voorstellen zullen komen om het financieringssysteem te veranderen dan zijn die alleen zinvol als of de consumptie wordt teruggedrongen, of de uitvoering

vereeenvoudigd en verder moesten de inkomenseffecten natuurlijk acceptabel zijn, daarop zullen wij terzijner tijd als het ooit zover komt die voorstellen toetsen, waarvoor alsnog is er aanleiding om er enkele vraagtekens bij te zetten, maar U heeft al begrepen dat die voorstellen nog lang niet concreet zijn.

Ook over de zure regen, waarvan U inmiddels heeft gehoord dat die voor twee derde deel uit het buitenland komt, althans de oorzaken van die verzuring, zou ik nog een enkel woord willen zeggen, eenderde zijn we dan toch altijd nog verantwoordelijk voor en dat is vermoedelijk een gevolg van verbranden van facile brandstoffen en in het bijzonder kolen. Natuurlijk zijn die verbrandingsprocessen technisch nog in belangrijke mate te verbeteren al zal het nooit vermoedelijk geheel lukken om de schadelijke stoffen uit de rookgassen te halen, maar wat betekent dat voor de kostprijs, hetzij in de industrie hetzij bij de electriciteitsproductie, dat is ook terecht gesteld vanmorgen dat die electriciteitsprijs niet hoger moet zijn dan in het buitenland, onze industrie moet geen verder concurrentienadeel hebben en dat geldt zeker ook bij de energieprijs, de conclusie dan kan eigenlijk geen andere zijn dat we serieus moeten kijken of we toch niet de ... tot de bouw van kerncentrales moeten overgaan. Ook daar moet een eerlijke afweging plaatsvinden en dan blijf ik erbij, een standpunt wat ik al jaren heb herhaald dat ook vanuit milieu oogpunt kernenergie een stuk meer aantrekkelijk is.

Applaus.

Een enkel woord nog over mediabeleid of over wat daarvoor moet doorgaan.

Als het gevolg is van het eventueel aannemen van de moties in de Tweede Kamer volgende week, dat het bedrijfsleven het vertrouwen verliest in de mogelijkheden die het zal krijgen om nieuwe kabeltoepassingen te ontwikkelen en te exploiteren dan zal er een veel ernstiger schade aangebracht zijn dan dat abonnee t.v. nog minder kansen zal krijgen. De psychologische gevolgen, de kwestie van het vertrouwen in het beleid dat zal ernstig geschaad zijn en dat juist op een terrein, waar grote mogelijkheden liggen dat alom als groeisector wordt gezien en waar de innovatie werkelijk

een kans zou kunnen krijgen.

Tenslotte voorzitter, een enkel woord over de begroting 1985 en de kaderbrief die daarover verschenen is, omdat ook voor de luchtpauze hier geluiden te horen waren van die bezuiniging in bepaalde sector, dat kan toch eigenlijk niet meer en natuurlijk dat zijn allemaal voorbeelden van hele onaangename eventuele verdere bezuinigingen, maar laten we duidelijk vaststellen dat het structurele bezuinigingsbeleid moet worden voortgezet en natuurlijk is het regeerackoord daarbij niet heilig en natuurlijk is het terugdringen van een financierings tekort geen doel op zichzelf en niet heilig, maar het is wel zo dat de fundamentele kwalen van onze economie een uit zijn krachten gegroeiende collectieve sector en onvoldoende ruimte voor het bedrijfsleven nog steeds aanwezig zijn, al gaan we de goede kant op; En het is wel zo, dat het financierings tekort dat blijvend hoog blijft, rente lasten met zich meebrengt die tenslotte niet meer op te brengen zijn en die elk jaar weer tot additionele bezuinigingen dwingen, alleen al door de extra rente die betaald moet worden, als wij nu, nu we vermoedelijk een periode van een conjuncturele opleving tegemoet gaan, als wij nu geen orde op zaken stellen, dan zal bij de eerst komende recessie over een aantal jaren de economie geheel in elkaar kunnen zakken, en laten we ons dat goed begrijpen, goed beseffen, maar natuurlijk bij al die bezuinigingen moeten we ook letten op de negatieve gevolgen, mede in verband met andere maatregelen, misschien meer dan het verleden wel altijd gebeurd is en ik zal daaraan toe willen voegen dat niets bij voorbaat uitgesloten mag worden als we over bezuinigingen praten, als we allemaal gaan zeggen van ja er moet bezuinigd worden maar daar niet.... want dat is zo vreselijk belangrijk..of daar zijn toezeggingen gedaan, dan komen we natuurlijk nergens, niets mag bij voorbaat worden uitgesloten, alles zal opnieuw moeten worden afgewogen en dat is onaangenaam, maar de maatregelen die verleden jaar genomen zijn, de inkomenskortingen voor ambtenaren en uitkeringsgerechtigden zijn ook bijzonder onaangenaam voor betrokkenen geweest, en daar zijn er vele

voorbeelden bij te noemen en wat ik U nu vraag is steun bij het verder uitdragen van dit beleid, in de afdelingen, kamers (??) overal in het land. Duidelijk maken, want het zal moeilijker worden om dat duidelijk te maken wanneer de conjunctuur weer gaat opleven, maar het zal des te meer noodzakelijk zijn in de komende tijd.

Dank U wel.

Applaus.

Dank U wel.

Dames en heren, ik zou de gelegenheid willen geven voor een hele korte ronde van Uw kant en dan niet ingaan a.u.b. op een aantal detailpunten die U eventueel met individuele fractieleden kunt bespreken, maar slechts een aantal hoofdlijnen, als U toch op detailpunten ingaat dan neem ik de vrijheid om U af te kappen en te vragen dat met een kamerlid te bespreken.

Wie van U mag ik het woord geven?

Mijnheer Meijeraan.

Heel kort, voorzitter, letterlijk een woord.

Hulde!

Applaus.

Dank U wel.

Mevrouw Bakker.

Mijnheer de voorzitter, ook mijn hulde al ben ik niet helemaal tevreden gesteld, ik ben erg blij dat het Nederlands de aandacht krijgt die het verdient, ook andere landen zijn zuinig op hun taal.

Ten aanzien van de tijdelijke wet op de vergoedingsregeling van on- en minvermogens, het antwoord is niet bevredigend....

Kunt U dat misschien bespreken met een van de kamerleden..

Nou.. ik zou het graag... misschien mag ik het zo zeggen, de bezuiniging is onontkoombaar, er is ongetwijfeld misbruik gemaakt van die gratis rechtshulp, maar was een andere verdeling en een andere verlaging veel redelijker, mogelijk en ik zou graag met de commissie van justitie mogelijkheid tot overleg eromtrent hebben.

6 maanden een wet erdoor jagen, dat vraagt om haastwerk...

Prima...ja..

En dus fouten.

Prima, niemand meer van U??

Dank U wel...

Mag ik nog voorzitter??

Neem me niet kwalijk. Ja.

Ik had even een vraag in het kader van de tweeverdieners. Hoe het staat eigenlijk met de overdraagbaarheid van pensioenen, ik bedoel hier dus van ongehuwde tweeverdieners en ook van de overdraagbaarheid van de pensioenen van vrouwen naar mannen, dit in het kader van de gelijkstelling van mannen en vrouwen.

Mijnheer Zoutendijk.

Een kort weinig bevredigend antwoord, de wet tweeverdieners heeft te maken met de belastingheffing, fiscale aspecten wat betreft de verdere sociale verzekering en ook alles wat in de pensioensfeer zou moeten gebeuren, moeten alle voorstellen nog komen.

Dames en heren, we naderen het einde van onze algemene vergadering. De partij staat voor de Europese verkiezingen en de komende maanden zullen van ons allemaal weer een geweldige inspanning vragen, ik vraag U van harte en vol enthousiasme daar aan mee te doen, volgende week al zijn we in Zutphen al, de landbouw manifestatie de boer op, 7 april is er een energie congres in Paterswolde en op 14 april is er de grote Euro manifestatie in de Flevohof, waar 1000 tot 1500 VVD-ers uit alle windstreken worden verwacht, U kunt daarover lezen in Vrijheid en Democratie.

Kortom grote drukte, veel betrokkenheid wordt van U gevraagd. Dat wat de partij organisatie betreft, ik denk dat wat de komende maanden politiek betreft vooral in het teken zullen staan van een aantal moeilijke aangelegenheden, de kernwapen discussie, het 1 juli pakket en de begroting 85, centraal

zal daarbij staan waar we rekening mee moeten houden, is daarbij dat wij te maken hebben met een verdeelde coalitie partner. Telkens zal het CDA op allerlei punten verdeeld zijn en vorige week sprak mijn collega Verhofstad van de PVV in België en zoals wij onze belgenmoppen hebben, hebben zij die moppen natuurlijk andersom, hij vertelde mij een verhaal zoals dat nu in België gaat over de Nederlandse politiek met name gericht op dat CDA, waar ze in België natuurlijk nog veel minder van begrijpen dan wij door al die verschillende stromingen, hij zegt zo'n geweldig verdeelde partij, al die problemen, bij ons wordt het volgende gezegd, die CDA fractie die vergadert en ze spreken over kernwapens en over hoe het nou wel niet moet en dat moet, geweldige verdeeldheid en het einde van de vergadering wordt nog een bloemstuk gestuurd naar de zieke partijvoorzitter Buckman, die krijgt dat bloemstuk uiteindelijk, er hangt een kaartje aan van harte beterschap, 35 voor, 5 tegen en 5 onthoudingen. Gelach.

Applaus.

Dames en heren, wij zijn een partij van grote eenheid, dat soort verhalen zal over ons niet verteld worden, fijn dat U hier was, hartelijk dank voor Uw komst te Hattem, als U straks terugrijdt, rijdt U nog even door deze schitterende gemeente, wij zijn erg dankbaar voor de grote gastvrijheid hier. Ik wens U een goede reis, welthuis en de algemene vergadering is gesloten.

Applaus.